

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

.....
บัณฑิตมหาบัณฑิต

.....
ปริญญา

.....
บัณฑิต

.....
สาขา

.....
บัณฑิต

.....
ภาควิชา

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Factors Affecting Decision Making in Using Accounting Software by Small and
Medium Enterprises in Manufacturing Sector in Northeastern Region

นามผู้วิจัย นางสาวจุฑามาศ ชัยศิริถาวรกุล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....
(รองศาสตราจารย์อรสา อร่ามรัตน์, M.Acct.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....
(รองศาสตราจารย์จินดา ชันทอง, D.B.A.)

หัวหน้าภาควิชา

.....
(รองศาสตราจารย์ธารินี พงศ์สุพัฒน์, Dr.rer.soc.oec.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์กัญญา ธีระกุล, D.Agr.)

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิต
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Factors Affecting Decision Making in Using Accounting Software by Small and Medium
Enterprises in Manufacturing Sector in Northeastern Region

โดย

นางสาวจุฑามาศ ชัยศิริถาวรกุล

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญา

พ.ศ. 2552

จุฬามาศ ชัยศิริถาวรกุล 2552: ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริณูญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ภาควิชาบัญชี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์อรสา อร่ามรัตน์, บข.ม. 176 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีกับคุณลักษณะกิจการ 3) ปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินรวมทั้งประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่างคือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 190 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ Pearson Correlation, t-test และ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และรองลงมาคือ การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด และราคาตามลำดับ จากการทดสอบทางสถิติพบว่า ขนาดกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปัจจัยด้านราคา จำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย และประเภทของกลุ่มลูกค้าต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน และยังพบว่า กิจการที่มีขนาดต่างกันมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินในสัดส่วนที่มากเช่นเดียวกัน โดยใช้ในการจัดทำงบดุลและงบกำไรขาดทุนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.50 ส่วนข้อมูลทางการเงินบัญชีบริหาร กิจการที่มีขนาดต่างกันมีการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการขายและลูกหนี้ รายงานเกี่ยวกับการซื้อและเจ้าหนี้ รายงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ รายงานเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวร และรายงานต้นทุน มากกว่าร้อยละ 65 เช่นเดียวกัน ส่วนการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้มีประโยชน์คือ ข้อมูลทางการเงินถูกต้อง ครบถ้วน และอุปสรรคคือ ผู้ใช้งานไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง

Chuthamat Chaisirithawornkun 2009: Factors Affecting Decision Making in Using Accounting Software by Small and Medium Enterprises in Manufacturing Sector in Northeastern Region. Master of Accountancy, Major Field: Accounting, Department of Accounting. Thesis Advisor: Associate Professor Orasa Aramrattana, M.Acct. 176 pages.

The objectives of this research were to indicate: 1) the factors affecting decision making in using accounting software; 2) relation between the factors affecting decision making in using accounting software and the business features and 3) volume of accounting software use to prepare accounting information including advantages and disadvantages of accounting software use. The study tools were a questionnaire and executive interview form. The sample of the research was small and medium enterprises in manufacturing sector in Northeastern region; totaling 190 entities. Data were analyzed in the form of frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypotheses were tested by Pearson Correlation, t-test and F-test at the significant statistics level 0.05.

The research was found that the factors affecting decision making in using accounting software were product, place, promotion, and price, respectively. It was found from the statistical test that the business size affected the price in a negative direction, year of accounting software use affected the place in a negative direction, and businesses with different types of customer had differences in opinion of the product. In addition, despite the difference of business sizes, accounting software use to prepare financial accounting information was in same volume of high level. The highest volume of accounting software use to prepare balance sheet and income statement was 90.50%. For managerial accounting information, despite the difference of business sizes, accounting software use to prepare sales and accounts receivable report, purchase and accounts payable report, inventory report, fixed assets report and costing report was in the same volume, over 65%. In addition, the advantage of accounting software use is correct and complete accounting information, but the disadvantage is being unable to solve problems by the user.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก รศ. อรสา อร่ามรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รศ. ดร. จินดา ชันทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษาแนะนำ และปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด รวมถึง รศ. ดร. ศศิวิมล มีอำพล ประธานกรรมการสอบ และ รศ. กัลยาณี กิตติจิตต์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการบัญชีทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนทั้งด้านวิชาการและด้านจริยธรรม

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการเอื้อเฟื้อข้อมูลผู้ประกอบการ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของกิจการที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามและสละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์ อันทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ สนิษิต โปธิชัย ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุกด้าน ออ พีหมี เเฮียอ้อ ตึก ตาล ตา ปอ น้องปิ่น พี่มวย และเพื่อนๆ โครงการปริญญาโทการบัญชี ภาคพิเศษ ที่ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจตลอดมา นายแพทย์พงษ์ศักดิ์และนักกายภาพทุกท่านที่ดูแลจนสามารถกลับมาจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ได้ รวมถึงน้องๆ เจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโทการบัญชี ภาคพิเศษที่ช่วยในการประสานงาน

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่สาว และน้องชาย ที่คอยดูแล รับฟัง และให้คำปรึกษา รวมทั้งเป็นกำลังใจที่ดีที่สุดตลอดมา

จุฑามาศ ชัยศิริถาวรกุล
มีนาคม 2552

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ประโยชน์ที่ได้รับ	9
สมมติฐานการวิจัย	9
นิยามศัพท์	10
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	11
ข้อมูลทางการบัญชี	11
การใช้คอมพิวเตอร์กับงานบัญชี ซอฟต์แวร์บัญชี และปัจจัยที่มีผลต่อ	
การตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	35
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59
กรอบแนวคิดการวิจัย	73
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	79
วิธีการเก็บข้อมูล	79
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	85
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	88
ข้อมูลทั่วไปของกิจการ	88
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	90
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	
กับคุณลักษณะกิจการ	96

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชี	99
ประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการ	111
ข้อวิจารณ์	114
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	121
สรุปผลการวิจัย	121
ข้อเสนอแนะ	123
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	126
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก รายงานผลการวิจัยซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่นักบัญชีไทยใช้	133
ภาคผนวก ข การเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม	137
ภาคผนวก ค สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร	143
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	158
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร	171
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	176

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สัดส่วน และอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม ปี พ.ศ. 2545 – 2549 จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ	3
2	จำนวนและสัดส่วนของวิสาหกิจในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2547-2549	4
3	จำนวนและสัดส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2547-2549	5
4	จำนวนและสัดส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามลักษณะธุรกิจในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2547-2549	6
5	ความแตกต่างระหว่างการบัญชีการเงินและการบัญชีบริหาร	32
6	องค์ประกอบขั้นพื้นฐานที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกพัฒนา หรือ ซื่อซอฟต์แวร์ทางการบัญชี	46
7	สรุปการตรวจสอบเอกสารในส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
8	จำนวนกลุ่มประชากรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามการแบ่งพื้นที่ยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มจังหวัด	81
9	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach	84
10	จำนวน และร้อยละของคุณลักษณะของกิจการ	89
11	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีกับคุณลักษณะของกิจการด้านขนาดของกิจการ จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ และจำนวนปีที่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	96
13	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างกิจการที่มีประเภทของกลุ่มลูกค้าที่แตกต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	97
14	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างกิจการที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	98
15	ปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีการเงิน จำแนกตามขนาดกิจการ	100
16	ปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีบริหาร จำแนกตามขนาดกิจการ	101
17	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการ	111
18	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการ	112
 ตารางผนวกที่		
1	การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของนักบัญชีไทย	135
2	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	138

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
3	ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปที่กลุ่มตัวอย่างนำมาใช้ในการ	139
4	ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคด้านการบัญชีบริหารที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้	141
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระบบงานย่อย (Module) ที่ใช้	142

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การไหลของต้นทุนของธุรกิจอุตสาหกรรม	16
2	การไหลของต้นทุนการผลิตไปสู่บุคคล	17
3	ข้อมูลทางการบัญชีกับงานด้านบริหาร	34
4	กระบวนการตัดสินใจ	43
5	กรอบแนวคิดในการวิจัย	78

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการประกอบธุรกิจไม่ว่าจะเป็นกิจการขนาดใหญ่หรือขนาดย่อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำคอมพิวเตอร์เข้ามามีใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี และหัวใจสำคัญของการนำคอมพิวเตอร์เข้ามามีในงานด้านการบัญชีก็คือ ซอฟต์แวร์บัญชี (Accounting software) หรือซอฟต์แวร์สำเร็จรูป (Software package) ซึ่งการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้งานจะช่วยประหยัดเวลาและแรงงาน ช่วยลดความผิดพลาดในการจัดทำบัญชีทำให้ได้ข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องและแม่นยำมากกว่าการทำบัญชีด้วยระบบมือ การประมวลผลและนำเสนอในรูปแบบตามความต้องการของผู้ใช้งาน และยังสามารถช่วยในแง่ของการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำงบประมาณและรายงานอื่นๆ ของกิจการให้เป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็วและถูกต้องยิ่งขึ้น (ดวงสมร อรพินทร์ และคณะ, 2546) รวมถึงผู้บริหารจะมีข้อมูลทางการเงินเพื่อช่วยในการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ทันเวลา เนื่องจากในโลกธุรกิจมีการแข่งขันกันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรุกรานของธุรกิจข้ามชาติที่เข้ามาในประเทศไทย ดังนั้นเครื่องมือที่เรียกว่า ข้อมูลทางการเงินโดยเฉพาะด้านบัญชีบริหารจึงมีความสำคัญในการช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารยังคงดำเนินธุรกิจอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันกันเพราะช่วยให้ผู้บริหารมีข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ (กชกร เกลิมกาญจนา, 2549) ภาครัฐได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของซอฟต์แวร์จึงจัดตั้งหน่วยงานคือ สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ หรือ Software Industry Promotion Agency (SIPA) ภายใต้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวต้องการส่งเสริมการพัฒนาซอฟต์แวร์ประยุกต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ครรชิต มาลัยวงศ์, 2547) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมาก เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประสบปัญหาด้านการขาดแคลนเงินลงทุน และด้านการบริหารซึ่งส่งผลต่อการดำรงอยู่ของกิจการ โดยสาเหตุของปัญหาดังกล่าวเกิดจากการจัดทำบัญชีที่ไม่เป็นระบบทำให้ไม่มีข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้ไปยื่นขอสินเชื่อกับสถาบันการเงิน และไม่มีข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้อง ทันเวลาเพื่อใช้ในการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ (ศูนย์ประสานงานที่ปรึกษา SME Thailand.NET, ม.ป.ป.) ดังนั้นหากมีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับวิสาหกิจขนาด

กลางและขนาดย่อมก็สามารถช่วยแก้ปัญหาในส่วนนี้ได้ และช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้

จากการที่ภาครัฐต้องการส่งเสริมการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อช่วยให้มีการจัดทำบัญชีที่เป็นระบบมากขึ้น เพราะเล็งเห็นว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นภาคธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศ และมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก (ศูนย์ศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, ม.ป.ป.) ดังจะเห็นได้จากวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างมาก บางรายต้องลดขนาดกิจการลง บางรายถึงขั้นต้องปิดกิจการลง แม้ว่าภาครัฐจะใช้มาตรการใดๆ กระตุ้นก็ไม่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยฟื้นตัวได้มากนัก จนกระทั่งรัฐบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญและให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือเรียกว่า Small and Medium Enterprises (SMEs) ซึ่งมีลักษณะเด่นเฉพาะตัวเนื่องจากเป็นธุรกิจที่มีความคล่องตัวสูง สามารถปรับสภาพธุรกิจเข้ากับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันได้ง่ายกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ ผู้ประกอบการที่มีเงินลงทุนไม่มากนักก็สามารถเป็นเจ้าของกิจการได้ หรือหากกิจการไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้ก็จะเกิดผลเสียน้อยกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ และเมื่อพิจารณาโครงสร้างระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย 5 ปีย้อนหลังจะพบว่าภาคนอกเกษตรซึ่งประกอบวิสาหกิจขนาดใหญ่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และวิสาหกิจอื่นๆ เป็นตัวนำของระบบเศรษฐกิจมากกว่าภาคเกษตร และถึงแม้ว่าจะเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ไม่ด้อยไปกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ หากเปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของธุรกิจ SMEs ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545-2549 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เมื่อคิดเป็นสัดส่วนต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทั้งประเทศพบว่าสัดส่วนของธุรกิจ SMEs ใกล้เคียงกับของวิสาหกิจขนาดใหญ่ อีกทั้งเมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมของธุรกิจ SMEs ในช่วงระหว่างปีเดียวกันพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2547 แต่ในปี พ.ศ. 2548-2549 อัตราส่วนดังกล่าวของธุรกิจ SMEs ลดลงเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับของวิสาหกิจขนาดใหญ่ และของทั้งประเทศ อันเนื่องจากปัญหาเช่น ดันทุนด้านพลังงานที่สูงขึ้น ธรณีพิบัติภัยสึนามิ (Tsunami) ที่กระทบภาคบริการด้านการท่องเที่ยวในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2548 และปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลต่อการท่องเที่ยวและการค้าในเขตภาคใต้ตอนล่าง เป็นต้นดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สัดส่วน และอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม ปี พ.ศ. 2545 – 2549 จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ

	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาประจำปี					อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่				
	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2549	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2549
ภาคเกษตร (ล้านบาท)	514,257	615,854	669,498	721,682	836,077					
(ร้อยละ)	9.4	10.4	10.3	10.2	10.7	0.7	12.7	-2.4	-3.2	4.8
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (ล้านบาท)	2,443,128	2,686,401	2,944,125	3,249,458	3,589,655					
(ร้อยละ)	44.8	45.4	45.4	45.8	45.9	7.4	8.5	7.4	5.7	5.4
SMEs (ล้านบาท)	2,248,474	2,352,840	2,580,336	2,790,413	3,041,895					
(ร้อยละ)	41.3	39.8	39.8	39.4	38.9	4.1	4.6	7.6	4.8	4.8
วิสาหกิจอื่นๆ (ล้านบาท)	244,783	262,272	295,887	326,106	348,846					
(ร้อยละ)	4.5	4.4	4.6	4.6	4.5	6.5	3.0	3.0	6.1	3.7
รวม (ล้านบาท)	5,450,642	5,917,367	6,489,846	7,087,659	7,816,473					
(ร้อยละ)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	5.3	7.1	6.3	4.5	5.0

หมายเหตุ: วิสาหกิจอื่นๆ คือการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ เช่น การบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

การบริหารราชการทหารและตำรวจ รัฐวิสาหกิจที่ไม่แสวงหากำไร ประกันสังคม

ที่มา: ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, บัญชีประชาชาติ (มิถุนายน 2550) ประมวลโดยสำนักงาน

ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ธุรกิจ SMEs มีส่วนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมากดังจะเห็นได้จาก GDP ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งหากเปรียบเทียบจำนวนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังมีจำนวนมากกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 99.5 ของวิสาหกิจรวมทั้งประเทศในปี พ.ศ. 2549 ข้อมูลย้อนหลัง 2 ปีมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและสัดส่วนของวิสาหกิจในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2547-2549

ขนาดวิสาหกิจ	พ.ศ. 2547		พ.ศ. 2548		พ.ศ. 2549	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
วิสาหกิจขนาดใหญ่	4,311	0.2	4,474	0.2	4,292	0.1
SMEs	2,199,130	99.5	2,239,069	99.5	2,274,525	99.5
ไม่ระบุ	6,209	0.3	6,210	0.3	8,240	0.4
รวม	2,209,650	100.0	2,249,753	100.0	2,287,057	100.0

หมายเหตุ: ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจ กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานประกันสังคม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักบริหารงานกรุงเทพมหานคร สำนักงานสถิติแห่งชาติและกรมทะเบียนพาณิชย์

ที่มา: รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2549, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การที่ประเทศไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมาก เนื่องจากลักษณะเด่นของธุรกิจประเภทนี้คือ มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปของประเทศ ใช้เงินลงทุนต่ำกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ และยังช่วยรองรับแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเมื่อหมดฤดูกาลเพาะปลูก รวมถึงเป็นแหล่งที่สามารถรองรับแรงงานที่เข้ามาใหม่ ลดการกระจุกตัวของแรงงานและโรงงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลไปสู่ภูมิภาค ทั้งยังส่งเสริมการใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นประกอบกับภูมิปัญญาของชาวบ้านเพื่อผลิตเป็นสินค้าที่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ ออกมาจำหน่ายก่อให้เกิดรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเข้ามายังประเทศไทยด้วยความที่สินค้ามีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ บางธุรกิจ SMEs ยังเป็นหน่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ให้ผลิตสินค้าได้ เช่น การรับช่วงงานผลิตชิ้นส่วน วัสดุ หรืออะไหล่เพื่อส่งให้โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่นำไปผลิตเป็นสินค้าพร้อมใช้งานต่อไป เป็นต้น ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในส่วนภูมิภาคและของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป (ชูศักดิ์ เอกชน และคณะ, 2547) หากพิจารณาที่สัดส่วนของจำนวนธุรกิจ SMEs ที่กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ จากข้อมูล ปี พ.ศ. 2549 โดยการ

รวบรวมข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะพบว่ากรุงเทพมหานครเพียงจังหวัดเดียวจะมีจำนวนธุรกิจ SMEs ถึง 547,017 ราย ก็เพราะความได้เปรียบในเรื่องการทำตลาด การกระจายสินค้า และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐทำได้ง่ายกว่าเพราะหน่วยงานเหล่านี้มักจะอยู่ที่ส่วนกลางเช่นกัน แต่หากพิจารณาในส่วนภูมิภาคแล้วพบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนธุรกิจ SMEs มากถึง 620,469 ราย ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและสัดส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2547 – 2549

ภูมิภาค	พ.ศ. 2547		พ.ศ. 2548		พ.ศ. 2549	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	499,225	22.7	542,720	24.2	547,017	24.0
ปริมณฑล	160,755	7.3	131,906	5.9	145,905	6.4
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	623,690	28.4	625,420	27.9	620,469	27.3
ภาคเหนือ	386,242	17.6	387,602	17.3	397,129	17.5
ภาคใต้	186,517	8.5	190,079	8.5	95,970	4.2
ภาคตะวันออก	145,202	6.6	149,191	6.7	199,394	8.8
ภาคตะวันตก	102,392	4.7	103,327	4.6	157,857	6.9
ภาคกลาง	91,465	4.2	92,324	4.1	106,450	4.7
ไม่ระบุ	3,642	0.2	16,500	0.7	4,334	0.2
รวม	2,199,130	100.0	2,239,069	100.0	2,274,525	100.0

ที่มา: รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2549, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากข้อมูลในตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าจำนวนธุรกิจ SMEs ที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และมีจำนวนมากเป็นอันดับต้นๆ เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ นั่นคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และหากเปรียบเทียบสัดส่วนของภาคการผลิต ภาคการบริการ ภาคการค้าส่ง และภาคการค้าปลีก พบว่าในอดีตช่วงปี พ.ศ. 2547 จำนวนธุรกิจ SMEs ในภาคการค้าปลีกมีจำนวนมากกว่าภาคการผลิต แต่เมื่อพิจารณาในปี พ.ศ. 2548-2549 พบว่าโครงสร้างเปลี่ยนไปเป็นภาคการผลิตมากกว่าภาคการค้าปลีก แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มหันมาให้ความสนใจกับภาคการผลิตมากขึ้น ซึ่งโครงสร้างของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและสัดส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามลักษณะธุรกิจใน
เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2547-2549

โครงสร้าง	พ.ศ. 2547		พ.ศ. 2548		พ.ศ. 2549	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ภาคการผลิต	200,829	32.2	263,931	42.2	259,356	41.8
ภาคการค้าปลีก	217,667	34.9	165,732	26.5	155,024	25.0
ภาคการค้าส่ง	12,474	2.0	30,646	4.9	31,023	5.0
ภาคการบริการ	149,062	23.9	116,328	18.6	131,013	21.1
ภาคซ่อมบำรุงและอื่นๆ	43,658	7.0	48,783	7.8	44,053	7.1
รวม	623,690	100.0	625,420	100.0	620,469	100.0

ที่มา: รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2547, 2548, 2549 สำนักงาน
ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากรายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปี 2549 รายงานว่า ในปี พ.ศ. 2549 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภูมิภาคเดียวที่มีสัดส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิตรวมมากที่สุดคือจำนวน 259,356 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.8 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมในภูมิภาค และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 38.6 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิตทั้งหมดของประเทศ นับได้ว่าเป็นฐานสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิตของประเทศ อีกทั้งกองสนเทศเศรษฐกิจ (2550) ได้รายงานว่า ปัจจุบันมีความช่วยเหลือจากภาครัฐไปสู่ธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากเห็นว่ามีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาธุรกิจไปได้ ดังที่ ศ.ดร.ชัชชาติ เทพรานนท์ ผู้อำนวยการศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี ภายใต้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เปิดเผยถึงความคืบหน้าความร่วมมือการจัดตั้งเครือข่ายโครงการ Industrial Technology Assistant Program (ITAP) สำหรับให้บริการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการเชิงลึกแบบครบวงจรแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ล่าสุดได้มีการขยายพื้นที่การให้บริการไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยได้ร่วมกับทางมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยเน้นให้บริการ 7 อุตสาหกรรมเป้าหมาย คือ อาหารและเกษตร เป็นอุตสาหกรรมหลัก นอกจากนี้มีอุตสาหกรรมการแพทย์และสุขภาพ ไม้และเครื่องเรือน สิ่งทอ ยานยนต์และชิ้นส่วน ซอฟต์แวร์และอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมสนับสนุน สำหรับโครงการ ITAP เป็นกลไกที่ช่วยสนับสนุนให้ SMEs ในภูมิภาคมีความสามารถในการทำวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น โดยผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วม

โครงการจะได้รับการช่วยเหลือในความต้องการของ SMEs ในเรื่องของ การเงิน การตลาด เทคโนโลยี มาตรการจูงใจด้านภาษี การจัดการผลิต โดยความร่วมมือในครั้งนี้ จะให้การช่วยเหลือเป็นระยะเวลา 3 ปี รัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณจำนวน 353 ล้านบาท

ในปัจจุบันธุรกิจ SMEs มีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในงานบัญชีเพิ่มมากขึ้นดังนั้นซอฟต์แวร์บัญชีจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญด้วยเช่นกัน และผลการศึกษาจากงานวิจัยพบว่าเกณฑ์ที่กิจการใช้ในการตัดสินใจซื้อซอฟต์แวร์บัญชีมีมากมาย ยกตัวอย่างเช่น การมีระบบงานย่อย (Module) ทางบัญชีครบถ้วนตามที่กิจการต้องการ การได้รับความนิยมในซอฟต์แวร์บัญชีนั้น และความน่าเชื่อถือของผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์ (กชกร เกลิมกาญจนา, 2549) การมีศูนย์บริการหลายสาขา และการมีพนักงานให้บริการที่มีความเข้าใจในซอฟต์แวร์บัญชีเพื่อให้สามารถอธิบายให้ผู้ใช้งานเข้าใจได้ง่าย (Lebow and Adhikari, 1995) การที่ซอฟต์แวร์บัญชีมีความยืดหยุ่นเข้ากับฮาร์ดแวร์และระบบการปฏิบัติงานที่กิจการมีอยู่ รวมถึงสามารถรองรับรายการค้าที่เพิ่มขึ้นได้ (Janson and Subramanian, 1996) การมีระบบช่วยเหลือบนหน้าจอหรือแบบออนไลน์ (Screen or On-line help) ประสิทธิภาพของซอฟต์แวร์บัญชี การมีคู่มือช่วยในการปฏิบัติงาน รวมถึงการฝึกอบรมจากผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์ (Hlupic and Paul, 1999) การรองรับได้หลายภาษา การจัดทำรายงานได้หลายรูปแบบ (Adhikari and Zhang, 2003 และ Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004) การมีหลักฐานในการปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบได้ การมีระบบควบคุมภายใน (วัชนิพร เศรษฐศักดิ์โก, 2548) ราคาของซอฟต์แวร์บัญชีและความง่ายในการใช้งาน รวมถึงการติดตั้ง (พลพฐ ปิยวรรณ และ สุภาพร เชิงเอี่ยม, 2549) เป็นต้น ปัจจัยที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเพียงปัจจัยบางส่วนที่มาจากการศึกษาเพื่อใช้ในการพิจารณาซอฟต์แวร์บัญชี ซึ่งเป็นเกณฑ์ทั่วไปที่กิจการไม่ว่าจะขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับกิจการได้โดยกิจการจะต้องศึกษาความต้องการของกิจการไม่ว่าจะเป็นทางด้านคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ รวมถึงการจัดจำหน่ายเพื่อให้ได้ซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมกับกิจการ และคุ้มค่ากับการลงทุน

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นทำให้ทราบว่าซอฟต์แวร์บัญชีมีความสำคัญกับธุรกิจอย่างมาก และหน่วยงานภาครัฐให้การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะส่วนของภาคการผลิต ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเนื่องจากเล็งเห็นว่ามีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาธุรกิจได้ ดังนั้นการศึกษารั้วนี้จึงดำเนินการเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของผู้ประกอบการอันอาจเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีให้เหมาะสมกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และศึกษาเพื่อทราบถึงการนำ

ซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี รวมถึงประโยชน์และอุปสรรคในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาทำให้เกิดการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป หากพบว่ากิจการยังใช้ประโยชน์จากซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีได้อย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ อาจช่วยให้ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและสนับสนุนธุรกิจ SMEs ได้เล็งเห็นถึงปัญหาและช่วยหาแนวทางในการแก้ไข เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการประมวลผลข้อมูลทางการเงินบัญชีให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกิจการ และอาจส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความรู้ทางด้านการบัญชีบริหารเพิ่มขึ้นเพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจทำให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไป และเป็นหน่วยเศรษฐกิจของไทยที่มีศักยภาพในการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีกับคุณลักษณะกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีรวมถึงประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาเฉพาะธุรกิจ SMEs ภาคการผลิต ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยมีการจัดทำหนังสือเพื่อขอข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2550 ปรากฏว่าทาง สสว. สามารถให้ข้อมูลได้บางส่วนเนื่องจากผู้ประกอบการบางรายได้แสดงความจำนงค์ต่อ สสว. ในการขอไม่ให้เปิดเผยข้อมูลของกิจการต่อบุคคลภายนอกดังนั้นจึงมีข้อมูลของผู้ประกอบการที่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้จำนวน 320 ราย และจากการโทรศัพท์สอบถามพบว่ากิจการที่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำบัญชีมีทั้งสิ้น 234 ราย

2. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2551

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลจากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. เพื่อเผยแพร่ลักษณะการใช้ประโยชน์จากซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้ผู้ประกอบการได้เล็งเห็นว่ากิจการได้มีการใช้ประโยชน์จากซอฟต์แวร์บัญชีอย่างเต็มประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทำการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการให้สามารถใช้ซอฟต์แวร์บัญชีให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกิจการ

2. เพื่อให้องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสามารถนำผลที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาซอฟต์แวร์ให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการเหมาะสมกับลักษณะของกิจการ และมีการแนะนำหรือสาธิตซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังกล่าว ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการเล็งเห็นถึงความคุ้มค่ากับการลงทุนในเรื่องของซอฟต์แวร์บัญชี อีกทั้งยังได้ข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันกาลมาใช้ในการบริหารงาน

สมมติฐานการวิจัย

จากการตรวจสอบเอกสารในส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าคุณลักษณะของกิจการที่แตกต่างกันมีเกณฑ์ในการพิจารณาซอฟต์แวร์บัญชีที่แตกต่างกันเช่น กิจการขนาดใหญ่กับกิจการขนาดเล็ก

พิจารณาซอฟต์แวร์บัญชีในประเด็นที่แตกต่างกัน (Lebow and Adhikari, 1995; Janson and Subramanian, 1996; Adhikari and Zhang, 2003; Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004) รวมถึงปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีที่ความแตกต่างกันตามคุณลักษณะของกิจการด้วย (สุวรรณ หวังเจริญเดช, นงลักษณ์ แสงมหาชัย, และนิติพงษ์ ส่องศรีโรจน์, 2545; กชกร เถลิ้มกาญจนา, 2549) ดังนั้นจึงสามารถกำหนดสมมติฐานสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของกิจการมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี
2. ขนาดของกิจการที่แตกต่างกันมีปริมาณการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีในสัดส่วนที่แตกต่างกัน

นิยามศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้มีนิยามศัพท์ดังนี้

วิสาหกิจขนาดย่อม หมายถึง กิจการผลิตสินค้า (Manufacturing Sector) ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกิน 50 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน ไม่เกิน 50 ล้านบาท

วิสาหกิจขนาดกลางค่อนข้างเล็ก หมายถึง กิจการผลิตสินค้า (Manufacturing Sector) ที่มีจำนวนการจ้างงาน 51-100 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน มากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท

วิสาหกิจขนาดกลางค่อนข้างใหญ่ หมายถึง กิจการผลิตสินค้า (Manufacturing Sector) ที่มีจำนวนการจ้างงาน 101-200 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน มากกว่า 100 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้คือ

1. ข้อมูลทางการบัญชี
2. การใช้คอมพิวเตอร์กับงานบัญชี ซอฟต์แวร์บัญชี และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี
3. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

ข้อมูลทางการบัญชี

โดยทั่วไปข้อมูลทางการบัญชีแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ บัญชีการเงินและบัญชีบริหาร โดยมีแหล่งที่มาในการจัดทำจากแหล่งเดียวกันแต่แนวคิดในการจัดทำแตกต่างกัน และกล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบัญชีการเงินและบัญชีบริหาร รวมถึงภาพรวมของข้อมูลทางการบัญชีกับงานด้านบริหาร

1. บัญชีการเงิน

1.1 ความหมายของบัญชีการเงิน

พัชนี เนาวพันธุ์ (2549) กล่าวว่า การบัญชีการเงิน (Financial accounting) คือ กระบวนการทางบัญชีที่เกี่ยวกับการจัดเก็บรวบรวม จำแนก และรายงานข้อมูลทางการเงินของกิจการ ที่จัดทำขึ้นเกี่ยวกับข้อมูลในอดีตของกิจการภายใต้หลักการบัญชีที่ยอมรับทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principles: GAAP) เพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ ข้อมูลทางบัญชีการเงินใช้สำหรับบุคคลภายในและบุคคลภายนอกได้แก่ ผู้ถือหุ้น นักลงทุน ลูกจ้าง ผู้ให้กู้ ลูกค้า รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐบาล และสาธารณชน เป็นต้น

1.2 วัตถุประสงค์การใช้ข้อมูลของบุคคลต่างๆ

พัชนี เนาวพันธุ์ (2549) กล่าวว่าวัตถุประสงค์การใช้ข้อมูลของบุคคลต่างๆ ประกอบด้วย

1.2.1 นักลงทุน สำหรับผู้ลงทุนประเภทต้องการกำไรจากผลต่างราคาต้องการข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจซื้อ ขาย หรือถือเงินลงทุนต่อไป ส่วนผู้ลงทุนประเภทต้องการผลตอบแทนจากเงินปันผลต้องการข้อมูลเพื่อพิจารณาความสามารถของกิจการในการจ่ายเงินปันผล

1.2.2 ลูกจ้างในองค์การต้องการข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงและความสามารถในการทำกำไรของนายจ้าง นอกจากนั้นยังต้องการข้อมูลที่จะช่วยให้สามารถประเมินความสามารถของกิจการในการจ่ายค่าตอบแทน บำเหน็จ บำนาญ และโอกาสการจ้างงาน และความก้าวหน้าในอาชีพ

1.2.3 ผู้ให้กู้ ต้องการข้อมูลเพื่อช่วยพิจารณาว่าเงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยจะได้รับครบหรือไม่เมื่อครบกำหนด

1.2.4 ผู้ขายสินค้าและเจ้าหนี้อื่น ต้องการข้อมูลเพื่อช่วยตัดสินใจว่าหนี้สิน หรือค่าซื้อสินค้าจะได้รับชำระเมื่อครบกำหนด เจ้าหนี้การค้าอาจให้ความสนใจข้อมูลกิจการในระยะเวลาที่สั้นกว่าผู้ให้กู้ นอกจากว่าการดำเนินงานของเจ้าหนี้ขึ้นอยู่กับความต่อเนื่องของกิจการซึ่งเป็นลูกค้ารายใหญ่

1.2.5 ลูกค้า ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ โดยเฉพาะกรณีที่มีความสัมพันธ์อันยาวนานหรือต้องพึ่งพากิจการนั้น

1.2.6 รัฐบาลและหน่วยงานราชการ ต้องการข้อมูลเพื่อพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องในการเสียภาษีและเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายภาษี และใช้เป็นฐานในการคำนวณรายได้ประชาชาติ และจัดทำสถิติในด้านต่างๆ

1.2.7 สาธารณชน การใช้ข้อมูลของสาธารณชนขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการใช้ เช่น นักศึกษาอาจต้องการข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษา หรือบางกลุ่มอาจต้องการเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับแนวโน้มความสำเร็จและการดำเนินงานของกิจการ เนื่องจากกิจการอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสาธารณชนในการจ้างงานและการรับซื้อสินค้าจากผู้ผลิตในท้องถิ่น

1.3 ข้อสมมติในการใช้ข้อมูลของบัญชีการเงิน

พัชนี เนาวพันธุ์ (2549) กล่าวว่าบัญชีการเงินมีข้อสมมติในเรื่องการตอบสนองความต้องการใช้ข้อมูลว่า งบการเงินไม่อาจตอบสนองความต้องการข้อมูลของผู้ใช้งบการเงินได้ทุกกลุ่ม แต่ผู้ใช้งบการเงินส่วนใหญ่ก็มีความต้องการข้อมูลบางส่วนที่มีลักษณะร่วมกัน ซึ่งงบการเงินสามารถตอบสนองความต้องการได้ ตามปกติข้อมูลใดในงบการเงินที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ลงทุนได้ ข้อมูลนั้นจะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งบการเงินกลุ่มอื่นได้เช่นกัน

1.4 วัตถุประสงค์ของงบการเงินภายใต้การจัดทำแบบบัญชีการเงิน

พัชนี เนาวพันธุ์ (2549) กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของงบการเงินภายใต้การจัดทำแบบบัญชีการเงินเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินทุกประเภทในการนำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ โดย

1.4.1 สามารถตอบสนองความต้องการร่วมของผู้ใช้งบการเงินส่วนใหญ่

1.4.2 งบการเงินแสดงผลการบริหารงานของฝ่ายบริหารหรือความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารในการบริหารทรัพยากรของกิจการ ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินผลการบริหารหรือความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจนี้อาจ

รวมถึงการตัดสินใจขายหรือถือเงินลงทุนในกิจการต่อไป หรือการตัดสินใจโยกย้ายหรือเปลี่ยนผู้บริหาร

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าข้อมูลบัญชีการเงินจัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งบการเงินส่วนใหญ่ ไม่ใช่เพื่อการบริหารงานภายใน โดยเฉพาะใช้เพื่อการขึ้นเสียดายต่อกรมสรรพากร และสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ก็จะต้องยื่นงบการเงินต่อคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์เพื่อตรวจสอบอีกครั้งและนำไปเผยแพร่เป็นข้อมูลให้กับนักลงทุนต่อไป ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าข้อมูลตามวิธีการจัดทำบัญชีการเงินจัดทำขึ้นโดยประมวลข้อมูลในอดีต และเพื่อเสนอต่อบุคคลภายนอกเป็นสำคัญ

1.5 ส่วนประกอบของงบการเงิน

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 35 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, 2547) กล่าวว่างบการเงินที่สมบูรณ์ต้องประกอบด้วย

1.5.1 งบดุล แสดงฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งที่แสดงในงบดุล ซึ่งงบดุลจะแสดงสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น โดยงบดุลทำให้ผู้ใช้งบการเงินทราบถึงโครงสร้างทางการเงินของกิจการ สินทรัพย์ที่มีอยู่จะบ่งบอกศักยภาพในการเจริญเติบโตและความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจในอนาคต และสามารถใช้ในการประเมินสภาพคล่อง ความเสี่ยง รวมถึงสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

1.5.2 งบกำไรขาดทุน แสดงผลการดำเนินงานของกิจการสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งงบกำไรขาดทุนจะแสดงว่ากิจการมีรายได้ ค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเท่าไร มีผลกำไรหรือขาดทุน นอกจากนี้ยังช่วยในการประเมินถึงความสามารถในอนาคตได้อีกด้วย เช่น การวิเคราะห์แนวโน้มการเติบโตของรายได้

1.5.3 งบใดงบหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น หรือ งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

นิตยา งามแดน (2550) กล่าวว่า งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นงบที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่มีผลกระทบต่อส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ งบนี้พัฒนามาจากงบกำไรสะสม ซึ่งงบกำไรสะสมเป็นงบที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของกำไรสะสม ซึ่ง

จะแสดงให้เห็นว่ากำไรสะสมที่เป็นส่วนของเจ้าของนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปีก่อนเพียงใด และกิจการใช้กำไรสะสมไปทำอะไรบ้าง ยกตัวอย่างเช่น จ่ายเงินปันผล สรรองตามกฎหมาย เป็นต้น ผลลัพธ์ของงบกำไรสะสมคือ กำไรสะสมปลายงวด คำนวณโดยนำกำไรสะสมต้นงวดยกมาปรับด้วยรายการปรับยอดกำไรสะสมปีก่อน (ถ้ามี) บวกด้วยกำไรหรือหักด้วยขาดทุนสุทธิประจำงวด หักเงินปันผลและสำรองต่างๆ ก็จะเหลือเป็นกำไรสะสมปลายงวด ในปัจจุบันธุรกิจที่จะต้องจัดทำงบในข้อ 1.5.3 ตามที่กฎหมายกำหนดส่วนใหญ่จะนิยมจัดทำงบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วน of เจ้าของมากกว่างบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเพื่อจัดทำแทนงบกำไรสะสม ซึ่งบริษัทจำกัดทุกแห่งต้องจัดทำและเสนองบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วน of เจ้าของต่อกระทรวงพาณิชย์พร้อมกับการเงินอื่นๆ จึงต้องมีการปรับจากงบกำไรสะสมที่จัดทำกันอยู่มาเป็นรูปแบบของงบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วน of เจ้าของ แต่สำหรับกิจการห้างหุ้นส่วนหรือเจ้าของคนเดียวกฎหมายไม่ได้บังคับให้จัดทำงบในข้อนี้ ดังนั้นการจัดทำข้อมูลใช้ภายในกิจการเท่านั้นอาจยังจัดทำงบกำไรสะสมได้หากผู้บริหารเห็นว่าสามารถมองภาพการเปลี่ยนแปลงในส่วน of กำไรสะสมได้ง่ายกว่า

1.5.4 งบกระแสเงินสด แสดงการเปลี่ยนแปลงของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในรอบระยะเวลาบัญชีว่าบริษัทมีเงินสดเพิ่มขึ้นหรือลดลงมาจากกิจกรรมใดบ้างของบริษัท โดยแบ่งเป็น 3 กิจกรรมคือ กิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาทุน

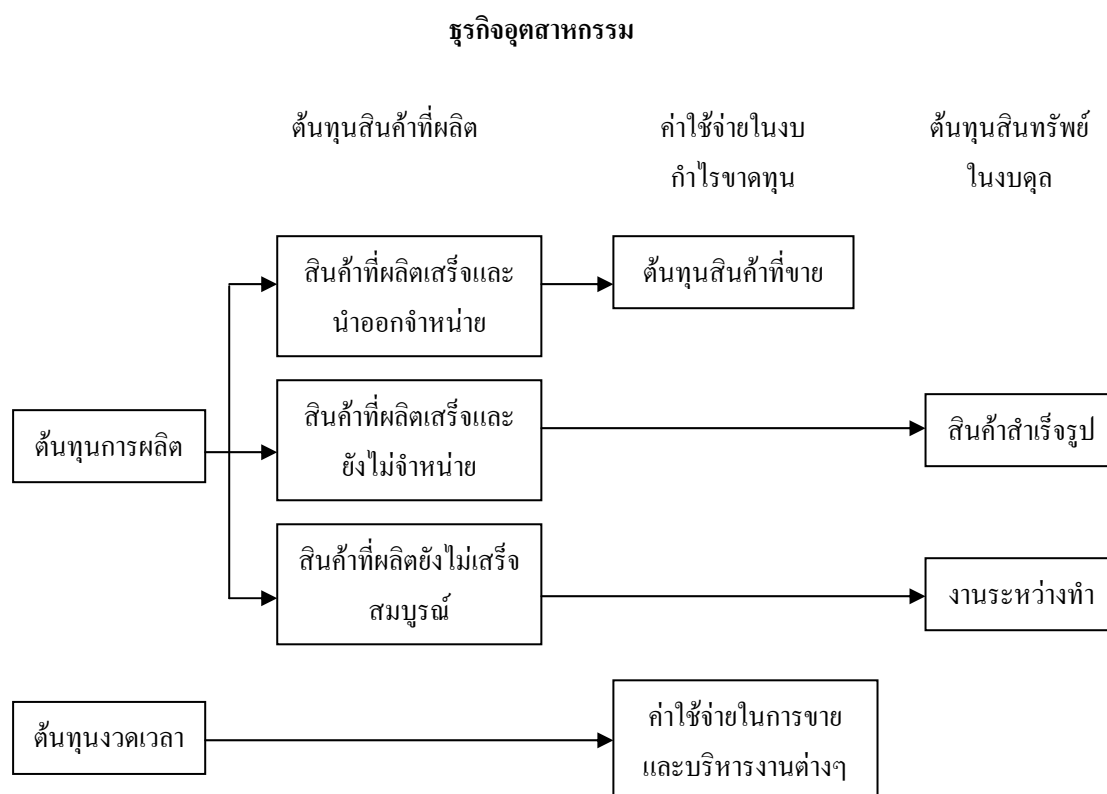
1.5.5 นโยบายการบัญชีและหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นการให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับงบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วน of เจ้าของ หรืองบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และงบกระแสเงินสด โดยสิ่งที่ปรากฏในหมายเหตุประกอบงบการเงินคือ นโยบายการบัญชีที่สำคัญ ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับยอดรวมต่างๆ ที่แสดงไว้ในงบการเงินเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญที่ในงบการเงินไม่ได้แสดงไว้ และเสนอข้อมูลที่หน่วยงานควบคุมธุรกิจเช่น ตลาดหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้เปิดเผย เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้ข้อมูลครบถ้วนและเพียงพอที่จะใช้ในการตัดสินใจ

1.6 ข้อมูลบัญชีการเงินที่จัดทำขึ้นจากระบบบัญชีย่อย (Module) โดยการใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

วิชณีพร เศรษฐสักโก (2548) ได้กล่าวว่า ข้อมูลบัญชีการเงินที่สามารถจัดทำขึ้นจากระบบบัญชีย่อย (Module) โดยการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วน of เจ้าของ งบกระแสเงินสด และงบประกอบงบกำไรขาดทุนเช่น งบต้นทุนการผลิต งบต้นทุนขาย

1.7 งบการเงินสำหรับธุรกิจอุตสาหกรรม (Financial Statement for Manufacturing Enterprises)

เบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ และคณะ (2548) กล่าวว่า งบการเงินของธุรกิจอุตสาหกรรมเป็นงบการเงินที่มีข้อมูลของต้นทุนต่างๆ ที่มีความครบถ้วนมากกว่าต้นทุนของธุรกิจซื้อขายสินค้า ซึ่งสามารถนำต้นทุนต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละธุรกิจมาทำการเปรียบเทียบให้เห็นกระบวนการไหลของต้นทุนสำหรับธุรกิจอุตสาหกรรม ดังแสดงในภาพที่ 1

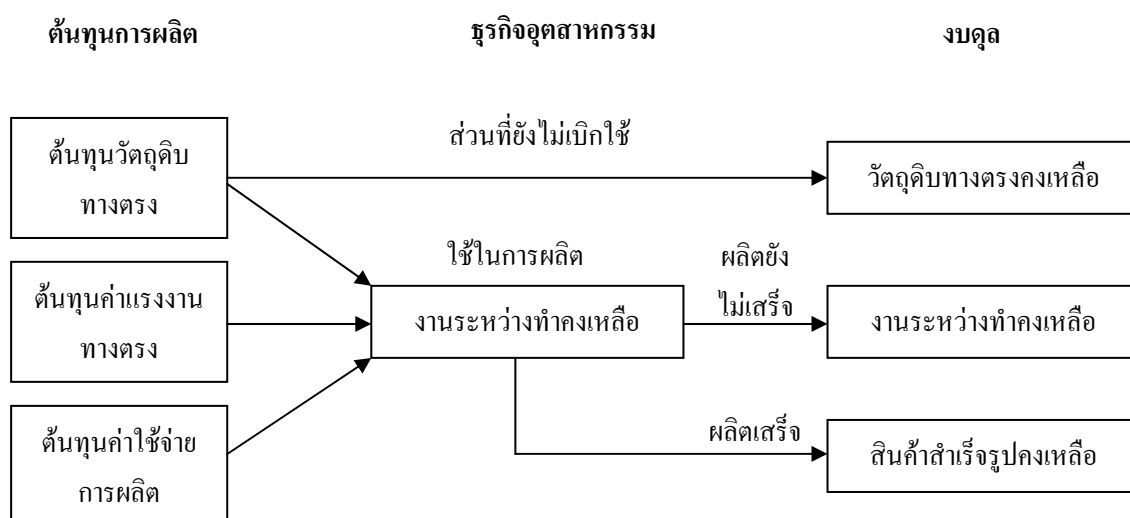
ภาพที่ 1 การไหลของต้นทุนของธุรกิจอุตสาหกรรม
ที่มา: เบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ และคณะ (2548: 39)

จากภาพที่ 1 แสดงส่วนของธุรกิจอุตสาหกรรม ต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นในงวดเวลาหนึ่งๆ จะถูกสะสมเป็นต้นทุนของสินค้าที่ผลิต โดยต้นทุนสินค้าที่ผลิตสามารถจำแนกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของสินค้าที่ขาย (ผลิตเสร็จและขายได้) แสดงในงบกำไรขาดทุน และส่วนของสินค้าที่ยังเหลืออยู่จะแสดงเป็นต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปคงเหลือ (Finished Goods Inventory) ในงบดุล แต่ถ้าธุรกิจทำการผลิตสินค้าไปบางส่วนโดยใส่วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิตไปบ้างแล้ว และยังไม่เสร็จ ส่วนของต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นในบางส่วนนี้จะแสดงเป็นต้นทุน

ของสินทรัพย์ในงบดุลเช่นเดียวกันซึ่งเรียกว่า งานระหว่างทำ (Work In Process) สำหรับต้นทุนงวดเวลาซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าใช้จ่ายในการบริหารนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต ซึ่งไม่มีการสะสมค่าใช้จ่ายเข้าสู่สินค้าที่ผลิต ดังนั้นจึงตัดเป็นค่าใช้จ่ายได้ทันทีในงวดเวลาที่มีค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้น

1.7.1 งบดุลสำหรับธุรกิจอุตสาหกรรม (Balance Sheet for a Manufacturing Enterprise)

เบญจมาศ อภิสิทธิ์กัญญา และคณะ (2548) กล่าวว่าสินค้าย่อยของธุรกิจอุตสาหกรรมประกอบด้วยรูปแบบของสินค้า 3 ประเภทด้วยกันคือ วัตถุดิบทางตรงคงเหลือ งานระหว่างทำคงเหลือ และสินค้าสำเร็จรูปคงเหลือ การไหลของต้นทุนของสินค้าย่อยทั้ง 3 ประเภทเริ่มจากต้นทุนการผลิตนำเข้าสู่กระบวนการผลิตจนกระทั่งออกมาเป็นสินค้าทั้ง 3 ลักษณะข้างต้นสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การไหลของต้นทุนการผลิตไปสู่งบดุล

ที่มา: เบญจมาศ อภิสิทธิ์กัญญา และคณะ (2548: 41)

1.7.2 งบกำไรขาดทุนสำหรับธุรกิจอุตสาหกรรม (Income Statement for a Manufacturing Enterprise)

เบญจมาศ อภิสิทธิ์กัญญา และคณะ (2548) กล่าวว่า ความแตกต่างที่เป็นประเด็นสำคัญระหว่างข้อมูลของต้นทุนที่รายงานในงบกำไรขาดทุนของธุรกิจซื้อขายสินค้ากับงบกำไร

ขาดทุนของธุรกิจอุตสาหกรรมคือ ที่มาของต้นทุนสินค้า ถ้าเป็นธุรกิจซื้อขายสินค้าจะทำการซื้อสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้วมาจำหน่ายต่อไป ดังนั้นต้นทุนของสินค้าในส่วนที่ขายก็นำไปเปรียบเทียบกับรายได้จากการขายสินค้าจึงเป็นมูลค่าของต้นทุนที่ซื้อเข้ามา แต่ถ้าเป็นธุรกิจอุตสาหกรรม สินค้าที่ขายนั้นเป็นสินค้าที่เกิดขึ้นจากการผลิตขึ้นเองโดยการแปรสภาพของวัตถุดิบทางตรงด้วยค่าแรงทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิตจนกลายเป็นสินค้าสำเร็จรูป ธุรกิจอุตสาหกรรมจึงต้องทำการเก็บสะสมต้นทุนต่างๆ เป็นต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปก่อนจึงจะคำนวณหามูลค่าของต้นทุนสินค้าที่ขายได้ การคำนวณมูลค่าของต้นทุนสินค้าที่ขายของธุรกิจอุตสาหกรรมจะต้องทำการสะสมต้นทุนที่เกิดขึ้นในงบต้นทุนการผลิต (Statement for Cost of Manufacturing) แล้วจึงนำมูลค่าของต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จนั้นมาคำนวณต่อไปในงบกำไรขาดทุน ดังนั้นวิธีการสะสมหรือการคำนวณหามูลค่าต้นทุนสินค้าที่ขายของธุรกิจอุตสาหกรรมจึงค่อนข้างยุ่งยากมากกว่าธุรกิจซื้อขายสินค้า

2. บัญชีบริหาร

2.1 ความหมายของบัญชีบริหาร

กษกร เฉลิมกาญจนา (2549) กล่าวว่า การบัญชีบริหาร (Managerial accounting) คือ การบัญชีเกี่ยวกับการรวบรวม บันทึกจำแนก วิเคราะห์ ตีความหมาย และรายงานข้อมูลที่มีความหมายต่อการตัดสินใจแก่ฝ่ายบริหารใช้ในการดำเนินงาน จะเกี่ยวข้องกับบัญชีการเงินและบัญชีต้นทุน พฤติกรรมต้นทุน ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณและกำไร วิธีการต้นทุนรวมและต้นทุนผันแปร ต้นทุนมาตรฐานและการวิเคราะห์ผลต่าง การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกี่ยวข้องเพื่อการตัดสินใจ การวิเคราะห์งบการเงิน การบัญชีตามความรับผิดชอบ และการงบประมาณ นอกจากนี้ยังนำความรู้ทางด้านการจัดการ การตลาด การผลิต วิศวกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ พฤติกรรมองค์กรเข้ามาประยุกต์ใช้ด้วย อาจกล่าวได้ว่าการบัญชีบริหาร คือการเสนอข้อมูลแก่ผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจ โดยหน้าที่หลักของการบัญชีบริหารคือ เสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevant Information) แก่ผู้บริหารตั้งแต่ระดับสูงจนถึงระดับหัวหน้าแผนก การสื่อสารข้อมูลอาจเป็นโดยวาจา แต่ส่วนใหญ่การสื่อสารข้อมูลต้องอาศัยรายงานต่างๆ รายงานที่สำคัญยิ่งอันหนึ่งเรียกว่ารายงานผลการดำเนินงาน (Performance Report) ใช้สำหรับวัดผลการดำเนินงานของระบบแผนกต่างๆ หรือหน่วยงานย่อยขององค์กร ว่ามีความสามารถในการบรรลุเป้าหมายที่ประมาณการไว้ได้มากน้อยเพียงใด โดยเปรียบเทียบผลงานที่ประมาณไว้กับผลงานที่เกิดขึ้นจริง นักบัญชีมักรับผิดชอบหรือเป็นผู้ประสานงานในการจัดทำงบประมาณหลัก รายงานเหล่านี้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้บริหารใช้

ในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานในฝ่ายต่างๆ ของกิจการ ข้อมูลที่ผู้บริหารได้รับจะต้องเป็นข้อมูลที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และมีสาระสำคัญ สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการประมวลผลช่วยให้ผลลัพธ์ที่ได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสามารถนำเอาข้อบกพร่องมาแก้ไขได้ทันต่อเหตุการณ์ แต่ถ้าข้อมูลที่ได้รับได้มาไม่เหมาะสมต่อการใช้ในการตัดสินใจ เช่น ข้อมูลมีจำนวนมากทำให้เกิดความสับสน ดังนั้นนักบัญชีต้องเข้าใจความต้องการของผู้บริหารในแผนกต่างๆ เพื่อที่จะสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลนำไปประมวลผลและนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริหารเพื่อนำไปใช้ต่อไป

2.2 วัตถุประสงค์หลักของบัญชีบริหาร

พัชนี เนาวพันธุ์ (2549) กล่าวว่า ข้อมูลบัญชีบริหารที่จัดทำขึ้นมีวัตถุประสงค์หลักดังต่อไปนี้

- 2.2.1 ให้ข้อมูลแก่ผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจวางแผน และการตัดสินใจอื่นๆ
- 2.2.2 เพื่อเป็นเครื่องมือแก่ผู้บริหารในการดำเนินงานและการควบคุมการปฏิบัติงาน
- 2.2.3 เป็นเครื่องมือช่วยกระตุ้นผู้บริหารและพนักงานให้สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์
- 2.2.4 เป็นเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนพนักงานทุกระดับ
- 2.2.5 ประเมินความสามารถขององค์กร และวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันระยะยาวขององค์กร

2.3 ลักษณะของข้อมูลบัญชีบริหาร

แม่บทการบัญชี (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, 2547) นำเสนอว่างบการเงินที่จัดทำขึ้นควรมีคุณลักษณะเชิงคุณภาพ 4 ด้านคือ ความเข้าใจได้ (Understandability) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ความเชื่อถือได้ (Reliability) และการเปรียบเทียบกันได้ (Comparability) และยังต้องคำนึงถึงเรื่องความทันเวลา ความสมดุลระหว่าง

ประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป และความสมดุลของลักษณะเชิงคุณภาพ แต่สำหรับ กชกร เถลิมาภิญญา (2549) ได้กล่าวว่า ข้อมูลบัญชีบริหารควรมีลักษณะดังนี้

2.3.1 ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ข้อมูลที่ใช้ควรมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและสามารถนำมาสรุปผลเป็นรายงานเพื่อช่วยในการตัดสินใจของฝ่ายจัดการ

2.3.2 ความทันเวลา (Timeliness) ข้อมูลที่กิจการได้รับควรเป็นข้อมูลที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ ไม่ควรเป็นข้อมูลที่ล้าสมัย

2.3.3 สามารถเข้าใจได้ (Understandability) ข้อมูลที่ฝ่ายจัดการได้รับควรสั้น กระชับรัดกุม เข้าใจง่าย ไม่ควรเป็นรายงานที่ยืดยาว ควรสรุปผลให้ตรงประเด็น

2.3.4 ความประหยัดต้นทุน (Cost effectiveness) รายจ่ายที่จ่ายไปเพื่อให้ได้ข้อมูลมานั้น ต้องไม่สูงมากเกินไปกว่าประโยชน์ที่ได้รับ ถ้ารายจ่ายมากเกินไปจะไม่คุ้มค่ากับข้อมูล

2.4 ส่วนประกอบของข้อมูลบัญชีบริหาร

เนื่องจากบัญชีบริหารเน้นให้ผู้บริหารนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ดำเนินงานควบคุม ประเมินผล และตัดสินใจ ดังนั้นจึงยากที่จะบอกได้ว่าข้อมูลใดใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด เพราะหลายข้อมูลที่ใช้ในด้านบัญชีบริหารก็จะใช้สำหรับมากกว่าหนึ่งวัตถุประสงค์ ซึ่งข้อมูลบัญชีบริหารประกอบด้วย งบประมาณ รายงานการวิเคราะห์งบการเงิน รายงานต้นทุน รายงานที่เกิดจากระบบบัญชีย่อย (Module) ต่างๆ ที่นำมาใช้ในด้านบัญชีบริหาร รายงานการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไร รายงานผลการดำเนินงาน

2.4.1 งบประมาณ

ก. ประโยชน์ของการจัดทำงบประมาณ

หลายกิจการมีการจัดทำงบประมาณไม่ว่าจะเป็นในระดับแผนก หรือระดับองค์กรโดยประโยชน์ของการจัดทำงบประมาณในเบื้องต้น มีดังนี้

1) เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานในทุกระดับที่จะทำการวางแผน และนำมาแสดงในรูปแบบที่มีข้อมูลพื้นฐานสองส่วนคือ ส่วนที่เป็นเป้าหมายการทำงานกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง

2) งบประมาณถูกนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินผลงานในแต่ละระดับขั้นของหน่วยงานย่อย

3) งบประมาณสามารถนำมาสร้างระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าเพื่อให้ทราบถึงปัญหาต่างๆ ที่อาจแฝงอยู่ในการปฏิบัติงานในแต่ละส่วนงานได้

4) งบประมาณก่อให้เกิดการประสานงานกันของกิจกรรมหรือส่วนงานต่างๆ ภายในองค์กรธุรกิจ ซึ่งจะทำให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างเป้าหมายของแต่ละส่วนงาน รวมทั้งสอดคล้องกับเป้าหมายโดยรวมของธุรกิจด้วย ดังนั้นส่วนงานการผลิตและส่วนงานการขายสามารถจะทำงานร่วมกัน หรือประสานงานกันเพื่อให้ได้ยอดขายตามที่คาดการณ์ไว้

5) ผลลัพธ์ของการจัดทำงบประมาณนั้นจะทำให้ทราบข้อมูลการดำเนินงานอื่นๆ โดยภาพรวมอย่างแท้จริง นอกเหนือจากงานด้านการบริหาร รวมถึงผลกระทบที่มีต่อการดำเนินงานของธุรกิจเนื่องจากปัจจัยภายนอก เช่น แนวโน้มทางเศรษฐกิจ ทิศทางการเมือง เป็นต้น

6) งบประมาณเป็นสิ่งกระตุ้นบุคลากรในส่วนงานต่างๆ ขององค์กรในการที่จะพยายามปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงานที่วางไว้

7) งบประมาณเป็นสิ่งที่นำมาใช้ในการสนับสนุนงานด้านการบริหาร แต่ไม่ใช่สิ่งที่นำมาใช้แทนที่การบริหารงาน งบประมาณไม่สามารถดำเนินการหรือทำงานได้หรือเป็นสิ่งที่มิได้บังคับได้ด้วยตัวเองเหมือนกฎหมาย งบประมาณจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดเมื่องบประมาณนั้นมีการจัดทำขึ้นด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ และมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานอย่างเหมาะสม

ข. งบประมาณที่นิยมจัดทำขึ้นถือเป็นงบประมาณรวมของทั้งองค์กรเรียกว่า งบประมาณหลัก (Master Budget) ประกอบด้วยงบประมาณย่อยๆ ซึ่งจัดทำขึ้นโดยฝ่ายหรือแผนกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในองค์กร สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1) งบประมาณดำเนินงาน (Operational Budgets) เป็นงบประมาณที่แสดงแผนการดำเนินงานสำหรับงวดเวลาใดเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย

1.1) งบประมาณขาย (Sales Budget)

1.2) งบประมาณการผลิต (Production Budget)

1.3) งบประมาณสินค้าคงเหลือปลายงวด (Ending Inventory Budget)

1.4) งบประมาณวัตถุดิบทางตรง (Direct Material Budget)

1.5) งบประมาณแรงงานทางตรง (Direct Labor Budget)

1.6) งบประมาณค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead Budget)

1.7) งบประมาณค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน (Operating Expense Budget)

1.8) งบประมาณเงินสด (Cash Budget)

2) งบประมาณการเงิน (Budgets Financial Statements) เป็นงบประมาณที่แสดงถึงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน และการใช้จ่ายเงินสดขององค์กร ประกอบด้วย

2.1) งบประมาณงบกำไรขาดทุน (Budgeted Income Statement)

2.2) งบประมาณงบดุล (Budgeted Balance Sheet)

2.3) งบประมาณงบกระแสเงินสด (Budgeted Statement of Cash Flows)

2.4) เบญจมาศ อภิสิทธิ์ธิญโญ และคณะ (2548) ได้กล่าวว่าในส่วนของงบประมาณการเงินนอกจากจะประกอบด้วยงบประมาณในข้อ 2.1) 2.2) และ 2.3) แล้วยังประกอบด้วย งบประมาณการจ่ายลงทุน (Capital Budgeting)

ในการประกอบกิจการที่ดำเนินงานไปได้ด้วยดี ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่า จะต้องมีการลงทุนเพิ่มเติม ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนเพื่อขยายธุรกิจออกไปหรือการลงทุนที่ทำให้ธุรกิจสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ ซึ่งผู้บริหารจะต้องพิจารณางบประมาณการลงทุน โดยเราอาจแบ่งลักษณะของโครงการลงทุนออกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ ดังนี้

โครงการลงทุนลักษณะที่ 1 คือ โครงการลงทุนอิสระ (Independent projects) หมายถึง โครงการที่ไม่มีผลต่อกระแสเงินสดหรือเงินสดหมุนเวียนของโครงการอื่น ไม่ว่าโครงการนี้จะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธ เช่น ผู้จัดการฝ่ายผลิตและผู้จัดการฝ่ายวิจัยและพัฒนา ร่วมกันเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น โดยไม่เกี่ยวข้องกับสายผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม การตัดสินใจในการลงทุนกับผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นอิสระ และเนื่องจากไม่เกี่ยวข้องกับโครงการอื่น โครงการนี้จึงสามารถถูกประเมินคุณสมบัติของตัวโครงการเองได้ เป็นต้น

โครงการลงทุนลักษณะที่ 2 คือ โครงการที่มีผลกระทบกัน (Mutually exclusive projects) หมายถึง การที่ธุรกิจต้องเลือกระหว่างโครงการหลายๆ โครงการ การเลือกโครงการใดโครงการหนึ่งจะทำให้โครงการอื่นไม่ได้รับการเลือก เมื่อเลือกโครงการใดแล้วจะมีผลทำให้ธุรกิจเสียโอกาสในการเลือกโครงการอื่นๆ เราเรียกโครงการเหล่านี้ว่าโครงการที่มีผลกระทบต่อกัน

ไม่ว่าจะเป็นโครงการลงทุนในลักษณะใด ผู้บริหารจะมีวิธีการในการวิเคราะห์การลงทุนซึ่งมีหลักอยู่ 2 วิธี ได้แก่

วิธีที่ 1 คือ วิธีไม่คำนึงถึงค่าของเงิน (Nondiscounting Approach)

ได้แก่ 1.1) วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Method) หมายถึง ระยะเวลาที่ธุรกิจจะได้เงินลงทุนคืนมาซึ่งคิดเป็นจำนวนปี โดยคำนวณจากการหารเงินทุนทั้งหมดด้วยรายได้จากการลงทุนต่อปี และ

1.2) วิธีอัตราผลตอบแทนทางบัญชี (Accounting Rate of Return Method or Simple Rate of Return Method) หมายถึง อัตราส่วนของรายได้เฉลี่ยของโครงการต่อสินทรัพย์สุทธิที่ลงทุนในโครงการนั้น เป็นการพิจารณาอัตราร้อยละของผลตอบแทนของเงินลงทุน

วิธีที่ 2 คือ วิธีคำนึงถึงค่าของเงิน (Discounting Approach) ได้แก่ 2.1)

วิธีค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method) หมายถึง วิธีการนำมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับ (Cash Inflow) ทั้งหมดมาเปรียบเทียบกับกระแสเงินสดจ่าย (Cash Outflow) ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับโครงการลงทุน ผลต่างที่เกิดขึ้นเรียกว่า มูลค่าสุทธิในปัจจุบัน (Net Present Value) ซึ่งใช้ในการพิจารณาว่าจะลงทุนหรือไม่ และ 2.2) วิธีอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return Method) หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนจะต้องเป็นที่น่าพอใจตลอดช่วงอายุการใช้งาน ซึ่งการคำนวณอัตราผลการตอบแทนทำโดยหาอัตราส่วนลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายเท่ากับกระแสเงินสดรับในปัจจุบัน หรือก็คืออัตราส่วนลดจะเป็นตัวทำให้มูลค่าสุทธิในปัจจุบันของโครงการเท่ากับศูนย์

ค. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ

แนวคิดในการจัดทำงบประมาณของแต่ละองค์กรอาจเหมือนหรือแตกต่างกัน ขึ้นกับความต้องการใช้ข้อมูลของผู้บริหาร และความเหมาะสมในการนำข้อมูลไปใช้ กล่าวคือในการประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้งบประมาณนั้นต้องให้ความระมัดระวังเป็นอย่างมากว่า ระดับกิจกรรมของงบประมาณที่นำมาใช้ในการเปรียบเทียบนั้นเป็นระดับกิจกรรมเดียวกันกับระดับกิจกรรมของต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง ถ้าระดับกิจกรรมตามงบประมาณนั้นมีความแตกต่างไปจากระดับกิจกรรมของต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง แล้วจะต้องทำการปรับระดับกิจกรรมตามงบประมาณให้เท่ากันกับระดับกิจกรรมที่เกิดขึ้นจริงเสียก่อน จึงจะนำงบประมาณที่มีการปรับเปลี่ยนไปใช้ประโยชน์เพื่อการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานได้ งบประมาณที่มีการปรับระดับกิจกรรมให้เท่ากันกับระดับกิจกรรมจริงนี้เรียกว่า งบประมาณยืดหยุ่น (Flexible Budgets) ซึ่งเป็นงบประมาณที่สามารถปรับมูลค่าต้นทุนที่เกิดขึ้นตามความเกี่ยวข้องกันที่มีต่อระดับกิจกรรมต่างๆ ส่วนงบประมาณที่ระดับกิจกรรมคาดการณ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเรียกว่า งบประมาณคงที่ (Static Budget)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณเพื่อนำไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานอาจแบ่งได้เป็น งบประมาณยืดหยุ่น และงบประมาณคงที่

ง. การใช้คอมพิวเตอร์ในกระบวนการวางแผนโดยงบประมาณ

เนื่องจากการจัดทำงบประมาณจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากหลายฝ่ายในองค์กร นำมาเชื่อมโยงข้อมูลกันจนเกิดเป็นงบประมาณหลักของกิจการ แต่หากผู้บริหารตัดสินใจที่จะทำการเปลี่ยนแปลงแผนงานหรือแนวปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้ต้องปรับปรุงแก้ไขงบประมาณใหม่ และเนื่องจากงบประมาณนั้นเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับปัจจัยหลายๆ สิ่งเป็นอย่างมาก ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่งสามารถสร้างผลกระทบต่อปัจจัยอื่นๆ ที่เหลือได้ อย่างมากเช่นกัน ทำให้โปรแกรมประยุกต์ทางด้านคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ของงบประมาณต่างๆ ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณคอมพิวเตอร์ก็สามารถคำนวณและปรับแก้งบประมาณให้ได้อย่างง่าย

2.4.2 รายงานการวิเคราะห์งบการเงิน

ก. วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์งบการเงิน

เนื่องจากการเงินเป็นข้อมูลทางบัญชีที่แสดงไว้เป็นตัวเลขเท่านั้น จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวเลขให้ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้นและประหยัดเวลา การพิจารณาเฉพาะข้อมูลที่สรุปแล้วทำให้พิจารณาง่ายขึ้นและตรงประเด็น การวิเคราะห์งบการเงินทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่มักจะมีโปรแกรมประยุกต์ช่วยในการคำนวณตัวเลขก็คือการวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio Analysis) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบรายการหนึ่งกับอีกรายการหนึ่งในงบดุลหรืองบกำไรขาดทุนในงวดระยะเวลาเดียวกัน ผลที่ได้จะออกมาในรูปเปอร์เซ็นต์ สัดส่วนที่เป็นตัวจุดทศนิยม หรืออาจเปรียบเทียบกับราคาตลาดของหุ้นกิจการที่ซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์

ข. การวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio Analysis) อาจแบ่งเป็น 4 หมวด ดังนี้

- 1) หมวดความสามารถในการทำกำไร (Profitability) เช่น ผลตอบแทนในการลงทุน ผลตอบแทนของสินทรัพย์ กำไรต่อหุ้น
- 2) หมวดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ (Asset Management หรือ Utilization) เช่น อัตราการหมุนเวียนสินทรัพย์ อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ถาวร อัตราการหมุนเวียนลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ
- 3) หมวดความสามารถในการชำระหนี้สินระยะยาว (Solvency) เช่น อัตราส่วนหนี้สิน อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย
- 4) หมวดสภาพคล่อง (Liquidity) เช่น ทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน

2.4.3 รายงานต้นทุน

ธุรกิจอุตสาหกรรมมีเป้าหมายในการผลิตสินค้าไว้จำหน่าย ดังนั้นระบบบัญชีต้นทุนจึงมีความสำคัญ โดยไพบูลย์ ผงวงษ์ (2548) กล่าวว่าระบบบัญชีต้นทุนมีวัตถุประสงค์คือ การให้ข้อมูลในการบริหารเพื่อใช้ในการวางแผน ควบคุม และการตัดสินใจ และการให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการกำหนดต้นทุนในการผลิตสินค้าแต่ละหน่วย ซึ่งการให้ข้อมูลต้นทุนดังกล่าวก็คือการที่ระบบบัญชีต้นทุนมีการบันทึกสะสมต้นทุนการผลิตแต่ละครั้งซึ่งจะขึ้นกับระบบต้นทุนหรือรูปแบบการผลิตที่แต่ละธุรกิจจะเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงาน อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

- 1) ระบบต้นทุนงานสั่งทำ (Job-Order Costing System) เป็นระบบบัญชีที่สะสมต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นตามงานเฉพาะอย่างหรือตามงานที่ลูกค้าสั่งทำ การบันทึกต้นทุนจะเป็นเฉพาะของงานนั้นและสรุปต้นทุนเมื่องานนั้นผลิตเสร็จ
- 2) ระบบต้นทุนช่วงการผลิต (Process Costing System) เป็นระบบบัญชีที่สะสมต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นตามกระบวนการผลิต (Process) หรือตามแต่ละแผนกผลิต เป็นระบบผลิตสินค้าต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ

ปัจจุบันการผลิตสินค้าหลายอย่างได้มีการคิดต้นทุนแบบผสม คือมีทั้งลักษณะของต้นทุนงานสั่งทำและต้นทุนช่วงการผลิตรวมกัน ใช้กับการผลิตสินค้าประเภทเดียวกันแต่มีหลายรุ่น

เมื่อมีการผลิตก็ต้องมีการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ซึ่งวิธีการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่กิจการนิยมใช้กัน ได้แก่

- 1) วิธีต้นทุนเต็ม (Full Absorption Costing) เป็นการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์โดยการรวมต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงทางตรง ซึ่งมีพฤติกรรมเป็นต้นทุนผันแปรและค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมด ทั้งที่เป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ วิธีนี้มักใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดทำรายงานทางการเงิน
- 2) วิธีต้นทุนผันแปร (Variable Costing) เป็นการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์โดยคิดเฉพาะต้นทุนการผลิตผันแปรเท่านั้น ส่วนที่เป็นต้นทุนคงที่คือค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ จะถือเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหรือต้นทุนตามงวดเวลา การแสดงงบการเงินตามวิธีนี้มักใช้สำหรับการบริหารงานภายในกิจการ

3) วิธีต้นทุนกิจกรรม (Activity Based Cost: ABC) เป็นการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ โดยคำนึงถึงกิจกรรมการผลิตที่ก่อให้เกิดต้นทุน เรียกกิจกรรมดังกล่าวว่า ตัวขับเคลื่อนต้นทุน (Cost Driver) ซึ่งจะทำให้การคำนวณค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้ามีความถูกต้องมากกว่าการคำนวณค่าใช้จ่ายการผลิตตามแบบเดิม (Traditional Approach) ที่ใช้ฐานกิจกรรมเพียงฐานเดียว วิธีนี้จะช่วยในการตัดสินใจที่ต้องพิจารณาพร้อมกับต้นทุน เช่น การตั้งราคาสินค้า การวิเคราะห์ส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะมีความถูกต้องมากกว่าวิธีตามแนวคิดเดิม

ส่วนข้อมูลที่ได้จากระบบบัญชีต้นทุนที่นำไปใช้ในการบริหารก็เป็นข้อมูลที่มาจากรายการประกอบของต้นทุนผลิตภัณฑ์ซึ่งเกิดจากวัตถุดิบทางตรง แรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต หากกิจการเลือกใช้หลักการบันทึกต้นทุนผลิตภัณฑ์เป็นระบบต้นทุนมาตรฐานก็จะเกิดผลต่างระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับต้นทุนมาตรฐานที่กำหนดไว้ซึ่งผลต่างดังกล่าวเป็นอีกข้อมูลหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในแง่ของการบริหารได้เช่นกัน ดังนั้นรายงานต้นทุนที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในแง่ของการบริหารจึงอาจแบ่งได้เป็น 4 รายงานหลักๆ ได้แก่ รายงานวัตถุดิบทางตรง รายงานแรงงานทางตรง รายงานค่าใช้จ่ายการผลิต และรายงานการวิเคราะห์ผลต่างในกรณีที่กิจการใช้ระบบต้นทุนมาตรฐาน

ก. รายงานวัตถุดิบทางตรง

จินตนา โสมโสภา และคณะ (2550) กล่าวว่า วัตถุดิบทางตรง (Direct Material) หมายถึง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าโดยตรง และเป็นส่วนสำคัญของต้นทุนของหน่วยที่ใช้ในการผลิต เช่น ไม้เป็นวัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการผลิตตู้ ผ้าเป็นวัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น ดังนั้นรายงานวัตถุดิบทางตรงจึงมีส่วนสำคัญในการบริหารไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ ในการบันทึกต้นทุนวัตถุดิบมีวิธีการคิดต้นทุนวัตถุดิบเข้าการผลิตที่กิจการนิยมใช้กันอยู่ 2 วิธีคือ วิธีการเข้าก่อนออกก่อน (FIFO) และวิธีการถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average)

- 1) วิธีการเข้าก่อนออกก่อน (FIFO) เป็นวิธีที่คำนวณต้นทุนวัตถุดิบเข้าการผลิต โดยใช้ราคาของวัตถุดิบที่ซื้อมาก่อนเป็นราคาที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบเข้าการผลิต
- 2) วิธีการถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average) เป็นวิธีคำนวณต้นทุนวัตถุดิบเข้าการผลิตโดยใช้ราคาถ่วงเฉลี่ยของวัตถุดิบที่มีทั้งหมดเพื่อนำมาคำนวณต้นทุนวัตถุดิบเข้าการผลิต

ข. รายงานแรงงานทางตรง

จินตนา โสมโสภา และคณะ (2550) กล่าวว่า ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor) หมายถึง ค่าแรงงานที่ทำให้วัตถุดิบทางตรงนั้นแปรสภาพเป็นสินค้าสำเร็จรูป และสามารถระบุได้ว่าค่าแรงงานนั้นเป็นของผลิตภัณฑ์ชิ้นใด เช่น ค่าแรงงานของผู้ควบคุมเครื่องจักรในการผลิตสินค้า ค่าแรงงานช่างตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น ดังนั้นรายงานแรงงานทางตรงจึงมีส่วนสำคัญในการบริหารไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ

ค. รายงานค่าใช้จ่ายการผลิต

จินตนา โสมโสภา และคณะ (2550) กล่าวว่า ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้าแต่ไม่รวมถึงวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรง ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในโรงงานเพื่อช่วยให้การผลิตสินค้านั้นสำเร็จแต่ไม่สามารถชี้ได้ว่าเป็นของผลิตภัณฑ์ชนิดใด ยกตัวอย่างค่าใช้จ่ายการผลิตเช่น เงินเดือนผู้ควบคุมคนงาน ค่าแรงงานทางอ้อม ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ค่าซ่อมแซมโรงงาน ค่าไฟฟ้าโรงงาน เป็นต้น ดังนั้นรายงานค่าใช้จ่ายการผลิตจึงมีส่วนสำคัญในการบริหารไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ

ง. รายงานการวิเคราะห์ผลต่าง

หลักการบันทึกต้นทุนผลิตภัณฑ์โดยทั่วไปแล้วอาจแบ่งได้เป็น 3 ระบบ ได้แก่

1) ระบบต้นทุนจริง (Actual Cost System) เป็นระบบที่บันทึกข้อมูลต้นทุนการผลิตต่างๆ ด้วยจำนวนจริงที่เกิดขึ้น และสามารถคำนวณหาต้นทุนของสินค้าที่ผลิตเสร็จหรือเกิดขึ้นในงวดได้หลังจากสิ้นงวดบัญชี

2) ระบบต้นทุนปกติ (Normal Cost System) เป็นระบบที่บันทึกข้อมูลต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นจริงร่วมกับต้นทุนที่ประมาณไว้ล่วงหน้า คือบันทึกวัตถุดิบทางตรงและแรงงานทางตรงด้วยจำนวนที่เกิดขึ้นจริง ส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตจะประมาณการล่วงหน้าโดยกำหนดเป็นอัตราที่กำหนดขึ้นล่วงหน้า (Predetermined Overhead Rate) ตั้งแต่ต้นงวดเพื่อใช้ในการคิดค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ ทำให้ประมาณต้นทุนได้เร็ว

3) ระบบต้นทุนมาตรฐาน (Standard Cost System) เป็นระบบที่บันทึกข้อมูลต้นทุนการผลิตของสินค้าตามต้นทุนมาตรฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้าภายใต้การผลิตที่มีประสิทธิภาพ แต่ก็ต้องบันทึกต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นจริงไว้ด้วย แล้วเปรียบเทียบผลต่างระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับต้นทุนมาตรฐานที่กำหนดไว้ แล้วบันทึกผลต่างในบัญชีผลต่าง

กิ่งกนก พิชยานคุณ, สุนทรี จรูญ, และ รวีวัลย์ ภิชโยพนากุล (2548) กล่าวว่า ต้นทุนมาตรฐานจะใช้ได้ผลก็ต่อเมื่อมีการมอบอำนาจและความรับผิดชอบ โดยผู้ได้รับมอบอำนาจและความรับผิดชอบนี้อาจเป็นคณะกรรมการมาตรฐานหรือแผนกมาตรฐานเช่น แผนกวิศวกรรมซึ่งเป็นผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์และกำหนดจำนวนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต แผนกจัดซื้อซึ่งสามารถแสดงราคามาตรฐานของวัตถุดิบที่ใช้ผลิตในระหว่างงวด ผู้จัดการฝ่ายบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานอัตราค่าแรงงาน เจ้าหน้าที่แผนกบัญชีเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานเพราะเป็นผู้นำตัวเลขด้านต้นทุนมาตรฐานทั้งหมดมารวมเข้าด้วยกัน ด้วยเหตุที่มีบุคคลจากแผนกต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานจึงจำเป็นต้องมีบุคคลหนึ่งเป็นผู้ประสานงานสรุปและตีความหมายของการบัญชีต้นทุนมาตรฐานซึ่งโดยปกติผู้ที่ทำหน้าที่นี้ก็คือผู้จัดการฝ่ายบัญชีซึ่งรับผิดชอบในการจัดเตรียมงบการเงินต่างๆ และรับผิดชอบในการแนะนำให้มีการแก้ไขปรับปรุงมาตรฐาน เมื่อกิจการเลือกใช้ระบบต้นทุนมาตรฐาน สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาก็คือการวิเคราะห์ผลต่างที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผลต่างที่เกิดจากวัตถุดิบ แรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต ซึ่งสามารถสรุปออกมาได้เป็นรายงานการวิเคราะห์ผลต่างซึ่งเป็นข้อมูลที่มีส่วนสำคัญที่ใช้ในการบริหารเช่นกัน

2.4.4 รายงานที่เกิดจากระบบบัญชีย่อย (Module) ต่างๆ ที่นำมาใช้ในด้านบัญชีบริหาร

ในแต่ละระบบบัญชีย่อย (Module) นอกจากจะประมวลผลเพื่อให้ได้ตัวเลขแสดงในงบการเงินแล้ว ซอฟต์แวร์บัญชีบางตัวยังสามารถเรียกข้อมูลจากฐานข้อมูลในระบบบัญชีย่อยเหล่านั้นมาเพื่อสรุปเป็นรายงานให้ผู้บริหารนำมาใช้ประโยชน์ในแง่ของการบัญชีบริหารได้ ซึ่งรายงานดังกล่าวประกอบด้วย รายงานการวิเคราะห์การขาย รายงานการวิเคราะห์อายุลูกหนี้ รายงานการชำระหนี้จากลูกหนี้ รายงานการวิเคราะห์การซื้อ รายงานการวิเคราะห์อายุเจ้าหนี้ รายงานการรับ-จ่ายสินค้าคงเหลือ รายงานสินค้าเสื่อมสภาพ รายงานการเคลื่อนไหวของสินค้าคงเหลือ รายงานการซื้อ-ขายสินทรัพย์ถาวร รายงานทะเบียนสินทรัพย์ถาวรและค่าเสื่อมราคา รายงานเงินเดือนและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย และรายงานการประเมินผลประสิทธิภาพของพนักงาน

2.4.5 รายงานการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไร (Cost-Volume-Profit Analysis)

การวางแผนกำไร (Profit Planning) เป็นแผนงานหนึ่งที่ผู้บริหารต้องให้ความสนใจและเล็งเห็นความสำคัญ เพราะการที่ผู้บริหารจะทราบว่าควรผลิตและจำหน่ายสินค้าในปริมาณเท่าไรที่จะทำให้กิจการมีกำไรตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือถ้ากิจการมีต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้นควรเพิ่มยอดขายและเพิ่มงบประมาณสำหรับการโฆษณาเท่าไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด ซึ่งการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ กำไร สามารถนำมาช่วยในการวางแผนกำไรได้อย่างดี และยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ช่วยในการตัดสินใจอื่นๆ เช่น การกำหนดราคา การหยุดดำเนินงานชั่วคราว การหาโอกาสที่กิจการจะมีกำไรจากการขายสินค้าในระดับต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ กำไร จึงเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในต้นทุน รายได้ ราคาขาย สัดส่วนของการขายหลายผลิตภัณฑ์ (Product Mix) ซึ่งมีผลต่อกำไรของกิจการและสามารถนำไปช่วยในการกำหนดนโยบายทางด้านการตลาดของกิจการได้ด้วย

2.4.6 รายงานผลการดำเนินงาน (Performance Reporting)

ในธุรกิจผลิตการแบ่งแยกส่วนงานและกำหนดให้มีการจัดทำรายงานแยกตามส่วนงานนั้นย่อมมีผลดีต่อกิจการ แต่เนื่องจากถ้ากิจการมีการจัดทำงบประมาณหลัก นั้นหมายความว่าแต่ละฝ่ายของกิจการย่อมมีการจัดทำรายงานแยกตามส่วนงาน ซึ่งหากต้องการให้รายงานแยกตามส่วนงานนั้นมีประโยชน์ต่อกิจการมากขึ้น แต่ละแผนกควรจะต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ทั้งในแง่ของการควบคุม และการประเมินผล ทำให้ผู้บริหารทราบว่าเกิดข้อบกพร่องในส่วนงานใด และสามารถเข้าไปแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง

2.5 ระบบการบริหารแนวใหม่กับการบัญชีเพื่อการจัดการ

จากข้อมูลทางการบัญชีที่ใช้ในด้านบัญชีบริหารข้างต้น ยังมีระบบการบริหารแนวใหม่ที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาและมีการกระจายแนวคิดนี้ไปสู่ระบบการบริหารโดยทั่วโลก เพื่อให้ธุรกิจต่างๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารงานภายในองค์กรต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจให้ดีขึ้น ระบบการบริหารงานแนวใหม่ที่จะกล่าวถึงมี 3 ระบบ (เบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ และคณะ, 2548) ดังนี้

2.5.1 การทำงานแบบทันเวลาพอดี (Just-in-Time: JIT) เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับจำนวนบุคลากร ปริมาณวัตถุดิบ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่มีความจำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงาน เน้นการกำจัดสิ่งที่เปล่าประโยชน์ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ของเสียจากการใช้วัตถุดิบ ช่วงเวลาที่สูญเปล่า เป็นต้น ในส่วนของบุคลากรต้องมีการฝึกอบรมให้มีทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติงานที่มีหลากหลาย เพื่อให้บุคลากรเหล่านั้นนำความรู้ไปใช้ในการควบคุมกระบวนการผลิตได้ในหลายแผนกงาน หรือทำการควบคุมเครื่องจักรได้หลายชนิดในกระบวนการผลิต สำหรับวัตถุดิบจะต้องจัดทำตารางเพื่อให้ทราบถึงช่วงระยะเวลาของการจัดส่งวัตถุดิบจากผู้ขาย ปริมาณความต้องการของวัตถุดิบที่ต้องใช้ในการผลิตแต่ละช่วงเวลาตลอดจนระดับของวัตถุดิบคงเหลือที่ทำให้ต้องทำการสั่งซื้อวัตถุดิบในครั้งต่อไป ส่วนการผลิตสินค้าควรวางแผนการผลิตสินค้าให้เสร็จตามขั้นตอนของกระบวนการผลิต โดยให้มีปริมาณของงานระหว่างทำน้อยที่สุด ส่วนสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตเสร็จตามคำสั่งซื้อของลูกค้าให้ทำการส่งมอบสินค้าให้เสร็จในทันทีเพื่อลดปริมาณของสินค้าคงเหลือให้น้อยลง การนำระบบการทำงานแบบทันเวลาพอดีมาใช้เพื่อประโยชน์ในการลดเวลาการผลิต ลดปริมาณเงินลงทุนในวัตถุดิบคงเหลือ ลดการสูญเสียของวัตถุดิบที่เปล่าประโยชน์ เพิ่มคุณภาพการผลิตให้สูงขึ้นและมีต้นทุนการผลิตที่ลดลง

2.5.2 การบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management: TQM) เป้าหมายของการบริหารรูปแบบนี้คือ การปรับปรุงทั้งในด้านของสภาพแวดล้อมในการทำงาน คุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการให้ดีขึ้น ระบบการจัดการคุณภาพโดยรวมมีลักษณะหลายประการที่เหมือนกันกับการบริหารงานตามระบบการทำงานแบบทันเวลาพอดี การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนจะเน้นที่การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีอำนาจในการตัดสินใจเพื่อการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ การบริการ ตลอดจนสภาพแวดล้อมในการทำงาน TQM จะมุ่งเน้นที่การปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ โดยสามารถอธิบายถึงสาเหตุของการสูญเสียทรัพยากรที่เปล่าประโยชน์ หรือลดการเกิดของเสียในกระบวนการผลิตได้ด้วย เนื่องจากจะมีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพในด้านของการใช้ทรัพยากรโดยทำการป้องกันและตรวจสอบการทำงานในจุดต่างๆ ที่อาจเป็นสาเหตุของการสูญเสียทรัพยากรดังกล่าว

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของการใช้ระบบการบริหารแบบ JIT และ TQM ถ้าเป็นธุรกิจอุตสาหกรรม จะลดปริมาณการสูญเสียของวัตถุดิบให้น้อยลง คุณภาพของสินค้าจะสูงขึ้นโดยมีต้นทุนการผลิตที่ลดลง แต่ถ้าเป็นธุรกิจให้บริการจะช่วยประหยัดเวลาในการให้บริการ คุณภาพของการบริการสูงขึ้น และมีต้นทุนในการให้บริการลดลง

2.5.3 การบริหารฐานกิจกรรม (Activity-Based Management: ABM) เป็นวิธีการบริหารองค์กรโดยระบุถึงกิจกรรมการทำงานหลักๆ ภายในองค์กรเพื่อประมาณการให้ได้ว่าทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานเกิดขึ้นจากกิจกรรมการทำงานในส่วนใดบ้าง โดยอธิบายถึงสาเหตุของการใช้ทรัพยากรในแต่ละกิจกรรมได้ และสามารถจำแนกได้ว่ากิจกรรมใดที่มีผลต่อการเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์หรือการบริการ ระบบการบริหารงานโดยใช้ ABM เป็นการนำแนวคิดต้นทุนมาตรฐานกิจกรรม (Activity-Based Costing: ABC) มาใช้ การบริหารต้นทุนมาตรฐานตามกิจกรรมเป็นระบบที่ต้องทำการจำแนกกิจกรรมการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน ตลอดจนประมาณการได้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการจะต้องใช้ทรัพยากรในด้านใด การบริการสนับสนุนในส่วนงานใดบ้าง กิจกรรมใดที่มีส่วนช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์หรือการบริการเป็นที่พอใจของผู้บริโภค เรียกกิจกรรมนั้นว่า กิจกรรมที่เพิ่มคุณค่า (Value-Adding Activity) ส่วนกิจกรรมอื่นๆ ที่เหลือซึ่งยังมีความจำเป็นต่อการดำเนินงานต่อไป แต่ไม่ช่วยให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์หรือการบริการสูงขึ้น เรียกกิจกรรมนั้นว่า กิจกรรมที่ไม่เพิ่มมูลค่า (Nonvalue-Adding Activity) ผู้บริหารต้องพยายามที่จะลดต้นทุนของกิจกรรมที่ไม่สร้างคุณค่านี้ให้มันน้อยลง ผลที่ได้จากการใช้ระบบการบริหารด้วยวิธีการ ABM จะช่วยลดต้นทุน ลดปริมาณของเสียของทรัพยากร เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าได้เพิ่มขึ้น

สำหรับในส่วนของต้นทุนกิจกรรมนั้นเป็นระบบที่นำมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดสรรต้นทุนโสหุ้ยในการดำเนินงาน (Overhead Cost) เข้าสู่ผลิตภัณฑ์หรือการบริการทำให้ต้นทุนของผลิตภัณฑ์หรือการบริการมีความถูกต้อง ทำให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ถูกต้องมากขึ้น เช่น การกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์หรือการบริการ การตัดสินใจที่จะขยายส่วนแบ่งทางการตลาด หรือการวางแผนกำไร เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้เลือกแนวทางของการตัดสินใจที่มีความเหมาะสมมากที่สุดได้

3. สรุปความแตกต่างระหว่างบัญชีการเงินและบัญชีบริหาร และภาพรวมของข้อมูลทางการเงินกับงานด้านบริหาร

3.1 สรุปความแตกต่างระหว่างบัญชีการเงินและบัญชีบริหาร

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างระหว่างบัญชีการเงินกับบัญชีบริหาร ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความแตกต่างระหว่างบัญชีการเงินและบัญชีบริหาร

สาระของความแตกต่าง	การบัญชีการเงิน	การบัญชีบริหาร
1. กลุ่มเป้าหมายของผู้ใช้สารสนเทศ	- ผู้สนใจภายนอก	- ผู้บริหารทุกระดับขององค์กร
2. สารสนเทศที่นำเสนอในรายงาน	- ประมวลจากข้อมูลในอดีต	- ประมวลจากข้อมูลที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตและ/หรือข้อมูลในอดีตขึ้นกับวัตถุประสงค์ในการรายงาน
3. หลักเกณฑ์และข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติ	- ปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี บางกรณีอาจต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	- ถ้าเป็นข้อมูลในอดีตต้องปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี แต่ถ้าเป็นข้อมูลในอนาคตบางกรณีก็ปฏิบัติตามผู้บริหาร แต่บางกรณีต้องปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีเช่น การประมาณการ เป็นต้น
4. แหล่งของข้อมูล	- ได้จากระบบบัญชีขององค์กรเป็นส่วนใหญ่	- ได้จากระบบบัญชีขององค์กรและจากแหล่งอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร
5. รายละเอียดของสารสนเทศที่นำเสนอ	- ไม่แสดงรายละเอียดแต่แสดงให้เห็นโดยภาพรวมของทั้งองค์กร	- แสดงรายละเอียดแยกตามส่วนงาน เช่น ชนิดผลิตภัณฑ์ แผนก ช่องทางการจำหน่าย เขตการขาย เป็นต้น
6. การจำแนกประเภทของสารสนเทศที่นำเสนอ	- จำแนกตามหน้าที่หลักในการดำเนินกิจการ เช่น หน้าที่ในการผลิต หน้าที่ทางการตลาด หน้าที่ในการจำหน่าย หน้าที่ในการบริหาร เป็นต้น	- จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ เช่น ถ้าใช้ในการวางแผนจะจำแนกสารสนเทศออกเป็น ต้นทุนและค่าใช้จ่ายผันแปร เป็นต้น
7. รูปแบบของรายงาน	- มีรูปแบบที่กำหนดไว้ค่อนข้างแน่นอน	- มีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงได้ตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สาระของความแตกต่าง	การบัญชีการเงิน	การบัญชีบริหาร
8. ความถี่ของการรายงาน	- มีการกำหนดไว้แน่นอน ซึ่งไม่บ่อยครั้งนักเช่น จัดทำเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีหรือรายไตรมาส	- จะจัดทำเมื่อต้องการ ซึ่งรายงานบางอย่างอาจต้องจัดทำทุกวัน
9. ความถูกต้องของสารสนเทศ	- ค่อนข้างถูกต้องเพราะใช้ข้อสมมติเกี่ยวกับหลักฐานอันเที่ยงธรรม	- ขึ้นอยู่กับวิจารณญาณ และความสามารถของผู้ประมาณการ เพราะเน้นความรวดเร็ว ความยืดหยุ่นของสารสนเทศที่จะนำไปใช้
10. การนำข้อสมมติ หลักการวิธีการของวิชาชีพอื่นๆ มาประยุกต์ใช้	- น้อยมาก	- มาก เช่น ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ทั้งจุลภาคและมหภาค ทางการเงิน ทางคณิตศาสตร์ ทางการตลาด ทางสถิติ รวมทั้ง Decision Science และทาง Behavioral Science

ที่มา: บุญอนันต์ ไชยชลอ (2549: 1-30 – 1-31)

3.2 ภาพรวมของข้อมูลทางการบัญชีกับงานด้านบริหาร

ปัจจุบันมีการประกอบธุรกิจหลายประเภท แต่เราอาจจำแนกประเภทของการประกอบธุรกิจตามลักษณะของกิจการได้ 3 ประเภท คือ กิจการให้บริการ (Service organizations) กิจการซื้อขายสินค้า (Merchandising organizations) และกิจการอุตสาหกรรม (Manufacturing organizations) ซึ่งส่วนใหญ่จะมีโรงงานและจะซื้อวัตถุดิบ (Material) เพื่อนำสู่กระบวนการผลิตโดยว่าจ้างคนงาน และพนักงาน (Labor) จ่ายค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing overhead expenses) ที่ใช้ในกระบวนการผลิต ส่วนต่างๆ ที่กล่าวมาจะรวมกันเป็นต้นทุนสินค้า (Product cost) ส่วนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในสำนักงานเป็นค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารถือเป็นต้นทุนประจำงวด (Period cost) ตัวอย่างธุรกิจประเภทนี้เช่น โรงงานทอผ้า โรงงานผลิตอาหารสำเร็จรูป โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ เป็นต้น ซึ่งกิจการส่วนใหญ่จะดำเนินธุรกิจที่ประกอบด้วยรายการค้าที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน และเป็นรายการค้าที่เกิดซ้ำอยู่เสมอ รายการค้าเหล่านี้จะถูกแยกแยะออกเป็นหมวดหมู่หรือวงจร (Cycle) ดังนี้

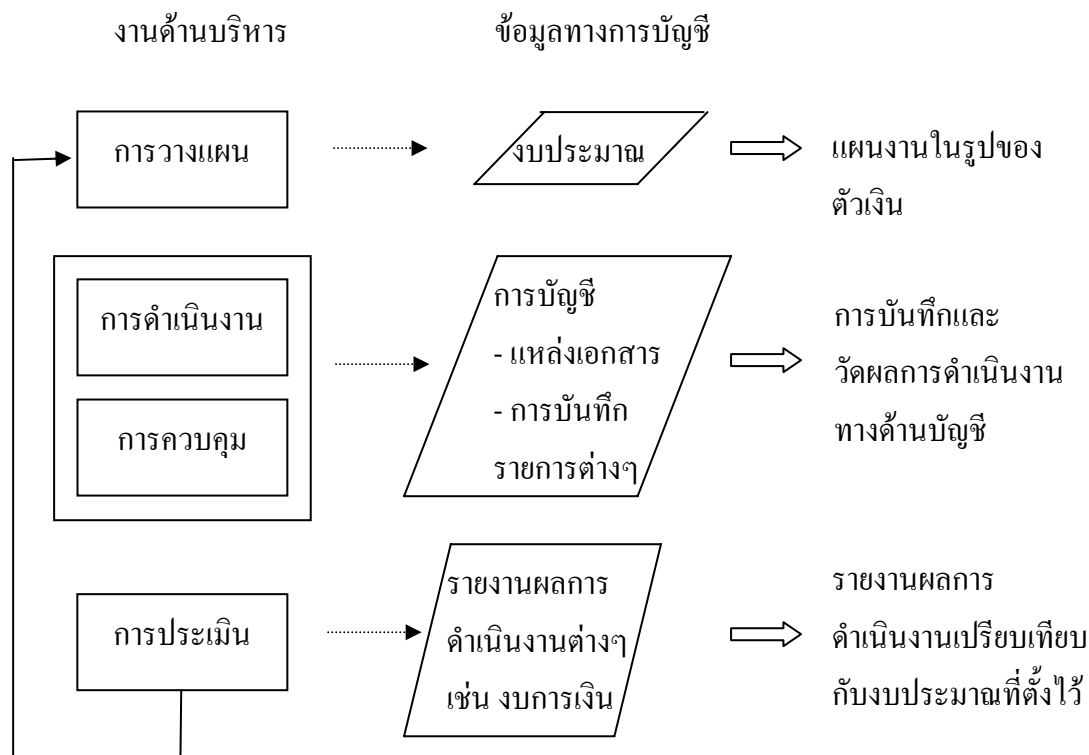
1) วงจรค่าใช้จ่าย (Expenditure cycle) ประกอบด้วย ระบบการจัดซื้อ ระบบการรับสินค้าที่สั่งซื้อ ระบบการควบคุมเจ้าหนี้ และระบบเงินสดจ่ายชำระหนี้ค่าสินค้าที่ซื้อ

2) วงจรรายได้ (Revenue cycle) ประกอบด้วย ระบบการขาย ระบบการจัดส่งสินค้า ระบบการแจ้งหนี้และเรียกเก็บเงินไปยังลูกค้า ระบบการควบคุมลูกหนี้ และระบบเงินสดรับชำระหนี้ค่าสินค้าที่ขายไป

3) วงจรการแปรรูป (Conversion cycle) ประกอบด้วย ระบบควบคุมสินค้าคงเหลือ ระบบการผลิต และระบบเงินเดือนและค่าแรง

4) วงจรการบริหารจัดการ (Administrative cycle) ประกอบด้วย ระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป ระบบควบคุมเงินสดรับ-เงินสดจ่าย ระบบบริหารจัดการสินทรัพย์ เป็นต้น

ในความเป็นจริงกิจการแต่ละกิจการมีแนวโน้มในการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกัน จึงอาจทำให้มีระบบงานและวิธีการทำงานที่แตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรก็ตามกิจการจะมีกระบวนการในการบริหารจัดการไม่แตกต่างกันมากนักกล่าวคือ กระบวนการในการบริหารนับว่าเป็นการดำเนินงานที่มีวัฏจักรของการวางแผนการดำเนินงาน การควบคุมและการตัดสินใจ การตัดสินใจนั้นจะเป็นเรื่องของการเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดจากหลายๆ ทางเลือกเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนั้นมีตั้งแต่การตัดสินใจในเรื่องปกติ เช่น กำหนดการผลิตในแต่ละวัน จนถึงการตัดสินใจที่ไม่ปกติคือ ไม่ใช่การตัดสินใจในเรื่องการดำเนินงานทั่วไป เช่น การออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การรับคำสั่งซื้อพิเศษจากลูกค้า เป็นต้น ดังนั้นการตัดสินใจภายในองค์กรแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การตัดสินใจในการวางแผน และการตัดสินใจในการควบคุม ในทางปฏิบัติการวางแผนและการควบคุมนั้นมีความเกี่ยวข้องกันอย่างลึกซึ้งยากที่จะแยกออกจากกัน ในการบริหารนั้นมุ่งประเด็นความสนใจไปทั้งช่วงของการวางแผนและการควบคุมจะช่วยให้การวิเคราะห์ง่ายขึ้น ดังภาพที่ 3 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อมูลทางการบัญชีช่วยในการวางแผนการดำเนินงานและการควบคุมอย่างไร การวางแผนจะเป็นการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย การวางแผนจึงให้คำตอบของคำถามที่ว่า อะไรคือเป้าหมาย จะบรรลุเป้าหมายเมื่อไหร่และบรรลุได้อย่างไร ส่วนการควบคุมนั้นเป็นส่วนที่ช่วยในการส่งเสริมหรือสนับสนุนแผนที่ได้วางไว้ และมีการใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยในการบรรลุเป้าหมาย ข้อมูลย้อนกลับเป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อขั้นตอนการวางแผนและการควบคุม การวางแผนจะเป็นตัวกำหนดการดำเนินการ การดำเนิน การเป็นตัวที่ทำให้เกิดข้อมูลย้อนกลับ และข้อมูลย้อนกลับเป็นตัวผลักดันให้มีการวางแผนต่อไป และในส่วนของข้อมูลทางการบัญชีซึ่งจะประกอบด้วยข้อมูลทั้งที่เป็นด้านบัญชีการเงินและบัญชีบริหารซึ่งรายละเอียดเป็นดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

ภาพที่ 3 ข้อมูลทางการบัญชีกับงานด้านบริหาร
ที่มา: กชกร เกลิมกาญจนา (2549: 5)

การใช้คอมพิวเตอร์กับงานบัญชี ซอฟต์แวร์บัญชี และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

1. การใช้คอมพิวเตอร์กับงานบัญชี

ปัจจุบันองค์การต่างๆ หันมาจัดทำบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์กันมากขึ้น เนื่องจากความรวดเร็วและความสะดวกในการเรียกใช้ข้อมูล และทำให้บริษัทสามารถจัดทำบัญชีเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ได้ง่ายขึ้น โดยการใช้คอมพิวเตอร์กับงานบัญชีระดับแรกมักใช้กับงานประมวลผลข้อมูล งานประมวลผลนี้มีลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเป็นจำนวนมาก (Voluminous) และเป็นงานที่มีลักษณะหรือขั้นตอนที่ซ้ำซาก (Repetitive) เช่น การจัดทำรายงานสินค้าคงคลังประจำงวดบัญชี ซึ่งการใช้คอมพิวเตอร์ในงานประมวลผลข้อมูลดังกล่าวเป็นการใช้เครื่องช่วยพนักงานทำงานประจำวันให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น กล่าวคือ ทำงานได้เร็วขึ้น เกิดข้อผิดพลาดน้อยลง และใช้แรงงานคนน้อยลง ส่วนในระดับที่สูงขึ้นจะเป็นการประมวลผลเพื่อนำเสนอข้อมูลที่มีสาระสำคัญต่อผู้บริหารสำหรับการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจ ดังนั้นการดำเนินธุรกิจจึงต้องอาศัยระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยกิจการในส่วนของการประมวลผล การเก็บรักษาข้อมูล การสรุปข้อมูลจำนวน

มากให้สิ้นกะทัดรัดในลักษณะที่กิจการต้องการ จัดพิมพ์ และนำเสนอในรูปรายงานที่สวยงาม สะอาด และเป็นระเบียบ ถ้าปริมาณงานของกิจการเพิ่มขึ้น กิจการสามารถขยายการทำงานของ คอมพิวเตอร์ได้อีกด้วย ในแง่ของการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำงบประมาณและรายงานอื่นๆ ของ กิจการ กล่าวโดยสรุปคือระบบคอมพิวเตอร์สามารถช่วยกิจการในการจัดทำข้อมูลทางการเงินทั้งใน ลักษณะบัญชีการเงินและบัญชีบริหารได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ครบถ้วนและถูกต้องยิ่งขึ้น แม้ว่า เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์จะช่วยเหลือกิจการและมีประโยชน์มากมาย แต่การวิเคราะห์รายการค้าที่ สลับซับซ้อนหรือการบันทึกบัญชีว่าจะบันทึกอย่างไรนั้นคอมพิวเตอร์ไม่สามารถตัดสินใจให้ได้ การ ตัดสินใจยังต้องขึ้นกับมนุษย์ ดังนั้นการจัดทำข้อมูลทางการเงินของกิจการต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ ด้านบัญชี และสามารถปรับตัวเข้ากับการทำงานโดยใช้คอมพิวเตอร์ได้จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ กิจการ

2. ซอฟต์แวร์บัญชี

2.1 ประเภทของซอฟต์แวร์

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2547) ได้กล่าวว่า ซอฟต์แวร์หรือชุดคำสั่ง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ของระบบคอมพิวเตอร์ เพราะเป็นส่วนที่ใช้สั่งการให้คอมพิวเตอร์ทำงาน หากพิจารณากว้างๆ อาจ แบ่งซอฟต์แวร์ได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ซอฟต์แวร์ระบบ (System software) คือซอฟต์แวร์ที่ทำหน้าที่ควบคุมวงจรการทำงาน ของคอมพิวเตอร์ในระดับลึก ซึ่งปกติผู้ใช้คอมพิวเตอร์ไม่จำเป็นต้องรู้ลักษณะนั้น
- 2) ซอฟต์แวร์ประยุกต์ (Application software) มีมากมายเพราะมีการประยุกต์ใช้ คอมพิวเตอร์กับในอุตสาหกรรมและธุรกิจทุกประเภท ซึ่งซอฟต์แวร์ประยุกต์ดูเหมือนจะเป็นกลุ่ม ซอฟต์แวร์ที่น่าสนใจต่อการสนับสนุนให้เป็นอุตสาหกรรมของประเทศได้ด้วยเหตุผลสำคัญคือ ธุรกิจทุกประเภทต้องใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์ และงานประยุกต์คอมพิวเตอร์จำนวนมากจำเป็นต้องรับ ข้อมูลภาษาไทยได้ อีกทั้งซอฟต์แวร์ต่างประเทศมีราคาแพง จึงทำให้ภาครัฐส่งเสริมการพัฒนา ซอฟต์แวร์ประยุกต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งซอฟต์แวร์ประยุกต์สำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและ ขนาดย่อม

แต่หากจะจัดประเภทของซอฟต์แวร์ที่ใช้ในธุรกิจก็แบ่งเป็น 2 ประเภท แต่ไม่เหมือนกับ ที่กล่าวไปแล้วข้างต้น โดยซอฟต์แวร์ที่ใช้ในธุรกิจจะแบ่งประเภทดังนี้

1) ซอฟต์แวร์ทั่วไป (General software) เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้เป็นเครื่องมือจัดทำรายงาน เช่น โปรแกรมแผ่นตารางทำการ (Spread sheet) และโปรแกรมฐานข้อมูล (Database program) เป็นต้น

2) ซอฟต์แวร์ทางการบัญชี (Specialized accounting software) เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล ประมวลผล และจัดทำสารสนเทศทางการบัญชี โดยทั่วไปซอฟต์แวร์ทางการบัญชีมักแบ่งออกเป็นระบบงานย่อย หรือโมดูล (Module) โดยแต่ละโมดูลสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ ซอฟต์แวร์ทางการบัญชีของธุรกิจแต่ละประเภทจะมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกัน แต่จะต้องมีโมดูลของระบบบัญชีแยกประเภททั่วไปอยู่ด้วยเพราะเป็นโมดูลพื้นฐานที่จะนำข้อมูลทางการบัญชีไปจัดทำรายงานการเงิน จำนวนโมดูลในซอฟต์แวร์ทางการบัญชีจะมีมากขึ้นหรือน้อยขึ้นกับ ลักษณะและประเภทของเทคโนโลยีที่ใช้ รวมทั้งขนาดธุรกิจ เช่น ซอฟต์แวร์ทางการบัญชีธุรกิจขนาดเล็ก อาจประกอบด้วยโมดูลเพียง 5 โมดูลคือ โมดูลของระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป โมดูลของระบบบัญชีลูกหนี้และรายได้ โมดูลของระบบบัญชีเจ้าหนี้และค่าใช้จ่าย โมดูลของระบบบัญชีเงินเดือน และโมดูลของระบบบัญชีสินค้าคงเหลือ ส่วนในธุรกิจขนาดใหญ่ นั้นซอฟต์แวร์ทางการบัญชีอาจประกอบด้วย โมดูลของระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป โมดูลของระบบบัญชีสินทรัพย์ถาวร โมดูลของระบบการจัดซื้อสินค้า โมดูลของระบบการจำหน่ายและจองสินค้า โมดูลของระบบบัญชีสินค้าคงเหลือ โมดูลของระบบบัญชีลูกหนี้ โมดูลของระบบบัญชีเจ้าหนี้ โมดูลของระบบวิเคราะห์การตลาด โมดูลของระบบเช็คและเงินฝากธนาคาร โมดูลของระบบป้องกันการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Security management) โมดูลของระบบบัญชีเงินเดือน โมดูลของระบบโปรแกรมเชื่อมโยงเครื่องรูดบัตร โมดูลของระบบขายหน้าร้าน (Point of sale) โมดูลของระบบรายได้และค่าใช้จ่าย และโมดูลของระบบพนักงานขายและคอมมิชชั่น เป็นต้น

2.2 ซอฟต์แวร์บัญชีที่ใช้ในประเทศไทย

ศรัณย์ ชูเกียรติ และ ประจิต หาว์ตร (2544) ได้นำเสนอรายงานผลการวิจัยซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่นักบัญชีไทยใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชี พบว่าซอฟต์แวร์บัญชีที่นิยมใช้มากที่สุดคือ SAP R/3 ซึ่งเหมาะสำหรับวิสาหกิจขนาดใหญ่ และราคาค่อนข้างสูง ส่วนซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และราคาไม่สูงมากนักที่นิยมใช้กันเช่น ACCPAC Express AutoFlight EasyAcc QuickBooks เป็นต้น (ภาคผนวก ก) ซึ่ง SAP R/3 ถือเป็นระบบการวางแผนทรัพยากรขององค์กร (Enterprise Resource Planning System: ERP) โดยศรัณย์ ชูเกียรติ (2545) กล่าวว่า ระบบการวางแผนทรัพยากรขององค์กร (ERP) เป็นระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานทั่วทั้งองค์กร เพื่อช่วยให้การวางแผนและบริหารทรัพยากรขององค์กร

เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าระบบสารสนเทศจะหมายรวมทั้งบุคลากร ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และขั้นตอนในการดำเนินงาน แต่ส่วนใหญ่แล้วระบบการวางแผนทรัพยากรขององค์กรนั้นจะใช้ในความหมายของซอฟต์แวร์มากกว่า โดยนิยมเรียกกันสั้นๆ ว่า ERP ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์เชื่อมโยงระบบต่างๆ เข้าด้วยกันทั้งระบบงานด้านบัญชีการเงิน ระบบทรัพยากรบุคคล ระบบการผลิต ตลอดจนระบบการกระจายสินค้า ดังนั้นระบบ ERP จึงถูกออกแบบมาเป็นระบบย่อยๆ เพื่อความสะดวกในการเลือกใช้งาน แต่อย่างไรก็ตามถ้าจะให้ได้ประสิทธิภาพเต็มที่ก็ต้องนำมาติดตั้งและใช้งานทั้งระบบ ซึ่งทำให้ราคาของซอฟต์แวร์ค่อนข้างสูง ส่วนใหญ่จึงมีแต่วิสาหกิจขนาดใหญ่ที่เลือกใช้ระบบ ERP แต่ก็มีกรออกแบบและพัฒนาระบบ ERP สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจะแตกต่างจากระบบ ERP ทั่วไป เพราะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีข้อจำกัดด้านงบประมาณการลงทุน บุคลากร และวิธีการบริหาร ดังนั้นระบบ ERP ที่เหมาะสมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงควรมีราคาไม่แพง สามารถนำมาติดตั้งและใช้งานได้ในเวลาอันรวดเร็ว รวมทั้งมีฟังก์ชันการทำงานน้อยกว่าระบบ ERP ทั่วไปเช่น ไม่ต้องการฟังก์ชันในการบริหารงานระหว่างประเทศ หรือกรณีของวิสาหกิจขนาดย่อมที่มีพนักงาน 4-5 คนก็อาจไม่จำเป็นต้องมีระบบบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นต้น สาเหตุที่มีการพัฒนาระบบ ERP สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็เพราะเล็งเห็นว่าหากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่มีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์เชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ เข้าด้วยกัน และขาดระบบการจัดการเอกสารที่ดีจะทำให้ได้รับข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการตัดสินใจล่าช้า หรือได้รับข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ดังนั้นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงต้องปรับปรุงระบบสารสนเทศภายในองค์กรใหม่ โดยจัดหาระบบคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ระบบ ERP มาใช้โดยต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่ากับการลงทุน มีเมนูการทำงานภาษาไทย สอดคล้องกับกฎหมายทางด้านบัญชีและภาษีอากรของไทย ไม่จำเป็นต้องใช้ครบทุกระบบ ไม่จำเป็นต้องใช้ซอฟต์แวร์ราคาแพงจากต่างประเทศเพราะการนำระบบ ERP ที่พัฒนาจากต่างประเทศสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเช่น SAP Business One และ my SAP All-in-One Exact Macola และ JDEdwards เข้ามาใช้ในประเทศไทยต้องทำการปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรแบบไทย รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของไทย ส่วนระบบ ERP สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่พัฒนาและจัดจำหน่ายในประเทศไทยเช่น Crystal FORMULA Client/Server ซึ่งครอบคลุมระบบบัญชีและการเงิน ระบบการจัดส่งสินค้า ระบบการจัดซื้อ ระบบการขาย ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล และระบบการผลิต จุดเด่นคือเป็นซอฟต์แวร์ที่พัฒนาโดยคนไทย ทำให้เหมาะสมกับกระบวนการทางธุรกิจและวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรในประเทศไทยมากกว่าซอฟต์แวร์จากต่างประเทศ และมีราคาที่ถูกลงกว่าด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้สนใจซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงกล่าวถึงรายละเอียดของตัวอย่างซอฟต์แวร์บัญชีที่นิยมใช้กันในกลุ่มของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามที่เสนอในรายงานผลการวิจัยข้างต้นคือ ACCPAC Express AutoFlight EasyAcc QuickBooks

2.2.1 ACCPAC เป็นซอฟต์แวร์บัญชีที่ผลิตโดยบริษัท ACCPAC International ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหลายบริษัทในประเทศไทยที่เป็นผู้นำเข้าและเป็นตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์ ACCPAC for Windows ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก และรองรับมาตรฐานประกาศฉบับที่ 63 ของกรมสรรพากรทุกประเภท และผ่านการทดสอบจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ที่ควบคุมคุณภาพทางด้านบริการให้ได้มาตรฐาน เหมาะกับกิจการที่ต้องการซอฟต์แวร์บัญชีที่มีประสิทธิภาพในการใช้งานสูง และมีความยืดหยุ่นในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้งานได้ตรงตามความต้องการ มีผู้แทนจำหน่าย ACCPAC เพียงไม่กี่รายในประเทศไทยที่ได้รับการรับรองโดยผ่านการทดสอบจนได้รับใบประกาศนียบัตรจาก ACCPAC INTERNATIONAL (USA.) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพนี้เป็นอย่างยิ่งและยังได้รับการยอมรับจาก สวทช. (TFQS) ที่ควบคุมคุณภาพทางการบริการได้ และยังสามารถจัดการด้านงานบริการ (Telesupport Helpdesk) ระบบการดูแลลูกค้า (ACT 200) มาไว้บริการให้กับลูกค้า โดยซอฟต์แวร์ ACCPAC for Windows ประกอบด้วย 7 ระบบหลักๆ ได้แก่ ระบบปฏิบัติการ (System Manager) ระบบบัญชีแยกประเภท (General Ledger) ระบบบัญชีเจ้าหนี้ (Accounts Payable) ระบบบัญชีลูกหนี้ (Accounts Receivable) ระบบสินค้าคงคลัง (Inventory Control) ระบบจัดซื้อ (Purchase Order) ระบบขายสินค้า (Order Entry) (บริษัท พรอมิเนนท์ ซิสเต็ม แอปพลิเคชัน จำกัด, ม.ป.ป.)

2.2.2 Express เป็นซอฟต์แวร์บัญชีที่รวบรวมระบบบัญชีย่อยเข้าด้วยกันถึง 12 ระบบ สามารถใช้งานบนระบบปฏิบัติการ Windows ได้ ใช้ได้ตั้งแต่กิจการขนาดเล็กไปจนถึงกิจการขนาดใหญ่ และสามารถใช้ได้ในทุกประเภทกิจการ หน้าจอและการจัดทำรายงานต่างๆ สามารถเลือกเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษได้ตามต้องการโดยขึ้นกับรหัสผ่านที่ผู้ใช้งานกำหนด ระบบบัญชีย่อยทั้ง 12 ระบบประกอบด้วย ระบบการจัดซื้อและรับสินค้า (Purchase Order and Receipt Stock System) ระบบบัญชีเจ้าหนี้และค่าใช้จ่ายอื่นๆ (Accounts Payable and Other Expense System) ระบบขายและจัดส่งสินค้า (Sales Order and Distribution System) ระบบลูกหนี้และรายได้อื่นๆ (Accounts Receivable and Other Revenue System) ระบบสินค้าคงคลัง (Inventory Control System) ระบบเช็คและเงินฝากธนาคาร (Cheque and Banking Control System) ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Value Added Tax and Withholding Tax System) ระบบบัญชีแยกประเภท (General Ledger System) ระบบสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets System) ระบบการวิเคราะห์การขาย (Sales Analysis

System) ระบบการวิเคราะห์การซื้อ (Purchase Analysis System) ระบบความปลอดภัย (Security System) ซึ่งซอฟต์แวร์บัญชีนี้มีความสามารถในการรองรับข้อมูล รวมถึงการกำหนดรหัสบัญชีและคำอธิบายรายการได้จำนวนมาก (Ability Line System) อีกทั้งยังสามารถจัดทำรายงานได้ตามระบบบัญชีย่อยต่างๆ ในรูปแบบหลากหลายที่ผู้ใช้งานต้องการ (บริษัท เอ็กซ์เพรสซอฟต์แวร์กรุ๊ป จำกัด, ม.ป.ป.)

2.2.3 AutoFlight เป็นซอฟต์แวร์บัญชีที่ผลิตและจำหน่ายโดยคนไทย รวมถึงการให้บริการหลังการขาย ซึ่งซอฟต์แวร์บัญชีนี้สามารถทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows เหมาะสำหรับวิสาหกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อม ใช้ได้กับธุรกิจทุกประเภท สามารถใช้งานได้ทั้งคอมพิวเตอร์เครื่องเดียวหรือระบบ LAN ราคาถูกกว่าซอฟต์แวร์บัญชีที่พัฒนาจากต่างประเทศ มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบย่อยต่างๆ ทำงานเทียบเท่ากับระบบ ERP สถาบันการศึกษาถึง 150 แห่งเลือก AutoFlight เพื่อใช้ในการสอนวิชาบัญชี มีหนังสือคู่มือและ CD Training ที่มีรายละเอียดครบถ้วน เรียนรู้ง่าย เข้าใจเร็ว ซอฟต์แวร์บัญชี AutoFlight มีระบบงานย่อย 16 ระบบประกอบด้วย ระบบบัญชีแยกประเภท (GL) ระบบธุรกิจงานบริการ (SS) ระบบใบรับจองสินค้า (SO) ระบบขาย (SI) ระบบวิเคราะห์ขาย (SA) ระบบใบส่งจองสินค้า (PO) ระบบจัดซื้อ (PS) ระบบวิเคราะห์ซื้อ (PA) ภาษีมูลค่าเพิ่ม/ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ระบบบัญชีลูกหนี้ (AR) ระบบเจ้าหนี้และรับวางบิล (AP) เงินสด/เช็ค และเอกสารธนาคาร (CQ) ระบบควบคุมสินค้าคงคลัง (IV) ระบบควบคุมงบประมาณ (BJ) ระบบค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ (FA) ระบบรักษาความปลอดภัย (SC) และยังมีโปรแกรมส่วนขยายเพื่อรองรับการเติบโตขององค์กรได้แก่ โปรแกรมเพื่องานผลิต โปรแกรมเพื่อธุรกิจนำเข้า-ส่งออก โปรแกรม ERP SQL Database โปรแกรมบริหารโครงการ และโปรแกรมเงินเดือนพร้อม Finger Scanner (บริษัท ออโต้ไฟล์ท์ จำกัด, ม.ป.ป.)

2.2.4 EasyAcc เป็นซอฟต์แวร์บัญชีภาษาไทยสำหรับธุรกิจทุกประเภท ครอบคลุมการทำงานด้านบัญชีทั้งหมดได้อย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นการออกไปกำกับสินค้า ใบกำกับภาษี ใบเสร็จรับเงิน รับ-จ่ายเช็ค เงินสด คุมสต็อก ลูกหนี้ เจ้าหนี้ ไปจนถึงการออกงบการเงินต่างๆ ทุกชนิด ขั้นตอนการทำงานได้รับการออกแบบให้ง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อนด้วยการใช้งานแบบ Pulldown Menu แสดงผลเป็นภาษาไทยทุกขั้นตอน และเรียงลำดับการทำงานประจำวันอย่างเป็นระเบียบ พร้อมด้วยระบบ Online Help ที่จะคอยแนะนำการใช้งานอยู่ตลอดทุกส่วนของโปรแกรม ช่วยให้สามารถศึกษาและเรียนรู้การทำงานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีการฝึกสอนใดๆ ทั้งสิ้น ในชุดซอฟต์แวร์บัญชีมีระบบบัญชีย่อย 4 ระบบหลักได้แก่ ระบบบัญชีแยกประเภท (General Ledger) ระบบสินค้าคงคลัง (Inventory Control) ระบบเจ้าหนี้และค่าใช้จ่าย (Accounts Payable) ระบบลูกหนี้และรายได้ (Accounts Receivable) และระบบเสริมอีก 2 ระบบเพื่อเชื่อมการทำงานของระบบหลักเข้าด้วยกัน

ได้แก่ ระบบขายสินค้าและออกไปกำกับ (Billing) และระบบซื้อสินค้า (Purchases) แต่แต่ละระบบออกแบบให้แยกการทำงานกันอย่างเป็นอิสระ ทำให้สามารถเริ่มต้นการทำงานที่ระบบใดก่อนหลังได้ตามต้องการ และข้อมูลจะเชื่อมต่อกันโดยอัตโนมัติเมื่อนำมาใช้งานร่วมกัน (บริษัท เอ.เอ็ม.อี คอมพิวเตอร์แอนด์เอ็นิเนียริง จำกัด, ม.ป.ป.)

2.2.5 QuickBooks เป็นซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีจำนวนผู้ใช้สูงสุดในโลก (2.6 ล้านราย) จากตัวเลขที่เชื่อถือได้พบว่าผู้ใช้จากจำนวน 9 ใน 10 คนจะแนะนำโปรแกรมนี้ให้แก่ผู้อื่น สาเหตุจากพึงพอใจว่าเป็นโปรแกรมจัดการด้านการเงินธุรกิจที่ดีที่สุดในแง่การเรียนรู้ สะดวกในการใช้งาน ในแต่ละขั้นตอนการทำงานจะมีคำแนะนำ มีตัวอย่างให้ปฏิบัติตาม มีผังบัญชีสำเร็จรูป แบบฟอร์มทางธุรกิจและรายงานมากมายให้เลือกใช้ ซอฟต์แวร์บัญชี QuickBooks มีหลายรุ่นให้เลือกตามความเหมาะสมและขนาดของธุรกิจ อีกทั้งยังมีรุ่นที่รองรับการทำงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ผู้ผลิต (Intuit) มีศักยภาพที่จะพัฒนาโปรแกรมอย่างต่อเนื่องทำให้รองรับเทคโนโลยีต่างๆ ทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ และระบบปฏิบัติการสมัยใหม่ ผู้บริหารจะทราบสถานะทางบัญชีและการเงินของกิจการได้ตลอดเวลา ไม่จำเป็นต้องส่งผ่านรายการ ไม่ต้องตั้งปีบัญชีเดือนหรือปี สามารถเรียกดูตัวเลขย้อนหลังได้ตลอดทราบเท่าที่ยังใช้ฐานข้อมูลบัญชีเดิม มีรายงานการเงินและบัญชีมาตรฐานที่มีให้เลือกมากมาย ผู้ใช้สามารถออกแบบรายงานให้ตรงความต้องการของกิจการเพิ่มเติมไม่จำกัดจำนวน ในบางรุ่นอาจมีระบบงานไม่ครบถ้วน คุณลักษณะของซอฟต์แวร์โดยสรุป (Feature Summary) ประกอบด้วย ระบบขายและรับชำระหนี้ (Sale & Receive Payment) ระบบซื้อและการจ่ายชำระหนี้ (Purchase & Pay Bill) ระบบการจ่ายเงินและรับเงินอื่นๆ (Bank & Cash) ระบบลูกหนี้ (Accounts Receivable) ระบบเจ้าหนี้ (Accounts Payable) ระบบจัดซื้อและสินค้าคงคลัง (Stock Control & Purchase Order) ระบบเงินสด เครดิต เงินฝากธนาคาร (Track Cash, Credit, Bank Account) ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม (Vat) การจัดทำงบประมาณ (Set up budget) รายงานและกราฟของงบการเงิน (Report and graph) การจัดรูปแบบรายงาน (Report customization) การส่งรายงานทาง E-MAIL (E-MAIL Report) การส่งรายงานไปยัง Microsoft Excel (Export Report to Microsoft Excel) การออกแบบรูปแบบเอกสาร (Customize templates) การส่งเอกสารใบเสนอราคา ใบแจ้งหนี้ ใบลดหนี้ ใบสั่งซื้อ ทาง E-MAIL (E-MAIL Form Quotation, Invoice, Receipt, Credit Note, PO.) การทำบกระทบยอด (Reconcile Account) การบันทึกช่วยจำและนัดหมาย (Reminder, To do note) ข้อมูลจัดทำไปรษณีย์ (Mailing Label) ระบบการจองสินค้า (Sale order processing) การจัดทำใบเสนอราคา (Estimate Quotation) การจัดทำต้นทุน โครงการและงาน (Job costing) การจัดทำต้นทุนสาขา/แผนก (Cost Center) ระบบจับเวลาการทำงาน (Time sheet) กำหนดได้หลายระดับราคา (Multiple price level) รองรับได้หลายสกุลเงินตราต่างประเทศ (Multicurrency) รองรับการทำงานได้หลายบริษัท (Multiple Companies) สูตรการผลิต (Assembly for Inventory)

รองรับหลายหน่วยนับของสินค้า (Unit of measure) รายงานการตรวจสอบ (Audit Trail) ทะเบียนสินทรัพย์ (Fixed Asset Register) จำนวนผู้ใช้หลายคน (Multi-User Ready) กำหนดรหัสผ่าน ป้องกันการบันทึกย้อนหลัง (Password Protected Closing Date) (คณะบุคคลบางกอกนครินทร์, ม.ป.ป.)

เมื่อกล่าวถึงซอฟต์แวร์บัญชีกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทางภาครัฐค่อนข้างสนับสนุนให้ทางผู้ประกอบการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ โดยมรศคค์ พงศ์พิศุตม์ (2547) ได้กล่าวถึงการอ่านบทสัมภาษณ์ของ ดร. ประวิตร นิลสุวรรณกุล ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการกำหนดแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จากกรณีที่สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น สภาวิชาชีพบัญชี) แจกซอฟต์แวร์การบัญชีให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นับว่าเป็นข่าวดีและน่าสนับสนุนเพราะจะส่งผลดีในอนาคต โดยที่โปรแกรมดังกล่าวเป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นภายใต้ระบบปฏิบัติการวินโดวส์ ซึ่งผู้ใช้สามารถติดตั้งได้เอง โดยหลังจากติดตั้งโปรแกรมแล้วผู้ใช้สามารถสั่งพิมพ์คู่มือการใช้เพื่อนำมาศึกษาต่อได้เองด้วยวิธีการง่ายๆ โปรแกรมระบบบัญชีดังกล่าวประกอบด้วยแผ่นซีดีโปรแกรมคอมพิวเตอร์และเอกสารคู่มือระบบบัญชี โดยระบบการทำงานของโปรแกรมที่หน้าจอจะแสดงเมนูประกอบด้วย 4 เมนู คือ

เมนูที่ 1 กำหนดค่าเบื้องต้น ซึ่งโปรแกรมจะมีข้อมูลเบื้องต้น เช่น สมุดขัณฑ์ต้น ผังบัญชีที่ได้กำหนดไว้ให้แล้ว เพียงแต่ผู้ใช้โปรแกรมกำหนดชื่อและที่อยู่ของสถานประกอบการลงไปก็ใช้งานได้ทันที

เมนูที่ 2 การบันทึกรายการที่เกิดขึ้นประจำวัน โดยผู้ใช้ต้องบันทึกรายการประจำวันลงไป เช่น ซื้อ ขาย รับเงิน จ่ายเงิน และอื่นๆ เป็นต้น จากนั้นเลือกทำการรายการพร้อมกับใส่จำนวนเงินลงไป เพียงเท่านี้โปรแกรมจะบันทึกบัญชีให้โดยอัตโนมัติ

เมนูที่ 3 หลังจากบันทึกรายการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ใช้สามารถสั่งพิมพ์รายงานต่างๆ พร้อมกับการเลือกหัวข้อรายงานต่างๆ ที่ต้องการ อาทิ รายงานประจำวัน บัญชีแยกประเภท บงบ ทดลอง บงบดุล และงบกำไรขาดทุน

เมนูที่ 4 คือระบบรักษาความปลอดภัย การสำรองข้อมูล การกำหนดสิทธิ์ การใช้งานของโปรแกรม การตรวจสอบข้อผิดพลาด ซึ่งโปรแกรมจะทำงานโดยอัตโนมัติ โปรแกรมนี้เหมาะอย่างยิ่งสำหรับผู้เริ่มต้นใช้คอมพิวเตอร์ เนื่องจากขั้นตอนการใช้โปรแกรมนั้นง่าย ประกอบกับข้อมูลที่ได้ออกต้อง แม่นยำ สะดวก และรวดเร็ว

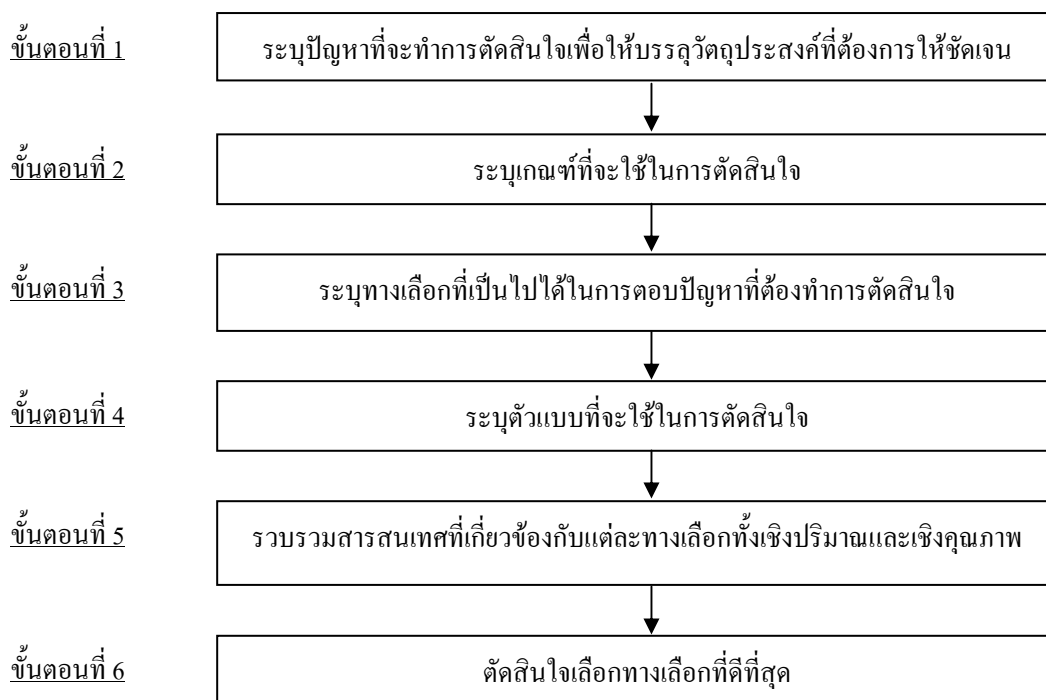
ปัจจุบันมีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ดาวน์โหลดฟรีในเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี นั้นแสดงให้เห็นว่าภาครัฐเล็งเห็นว่าการที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจะช่วยให้การประมวลผลข้อมูลการค้าได้มากกว่า รวดเร็วกว่าแม่นยำกว่า และถูกต้องตามหลักการบัญชีดีกว่าการบันทึกข้อมูลด้วยมือ (Manual) อย่างแน่นอน แต่ซอฟต์แวร์บัญชีที่ให้ดาวน์โหลดฟรีนั้นก็ยังมีความจำกัดในด้านการรองรับการขยายของกิจการอยู่มาก เป็นเพียงระบบเบื้องต้นที่ต้องการให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนำไปทดลองใช้ก่อน และปัญหาใหญ่ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือการไม่มีเอกสารหลักฐานที่น่าเชื่อถือได้ไปประกอบการขอสินเชื่อ เช่นรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่ชัดเจน ทั่วๆ ที่สถาบันการเงิน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนพร้อมให้ความช่วยเหลือ ดังนั้นจึงมีการผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ เพราะไม่ใช่ประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยเท่านั้นที่สนใจพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่ประเทศที่พัฒนาแล้วในแถบทวีปยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่สนใจพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเช่นกัน ดังนั้นจึงควรต้องมีการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบเพื่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และนำเทคโนโลยีเช่น ซอฟต์แวร์บัญชีเข้ามาช่วยเพื่อความรวดเร็ว ถูกต้อง ประหยัดเวลา และลดค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานบัญชีที่มากเกินไป

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

3.1 กระบวนการในการตัดสินใจทางธุรกิจ

ก่อนจะกล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี เราควรต้องทราบก่อนว่ากระบวนการในการตัดสินใจทางธุรกิจโดยทั่วไปเป็นอย่างไร โดยบุญอนันต์ ไชยชลอ (2549) ได้กล่าวว่ากระบวนการในการตัดสินใจขึ้นอยู่กับชนิดของปัญหาที่จะตัดสินใจ รูปแบบการบริหารของผู้บริหาร ความเห็นส่วนบุคคล ลักษณะของธุรกิจ และอิทธิพลต่างๆ จากสภาวะแวดล้อม ขั้นตอนในการตัดสินใจอาจแบ่งออกได้หลายขั้นตอน แต่ขั้นตอนหลักๆ เกี่ยวกับตัวแบบการตัดสินใจหรือกระบวนการในการตัดสินใจ แบ่งได้เป็น 6 ขั้นตอน ดังภาพที่ 4 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ว่ากิจการจะมีโครงการลงทุนในเรื่องใดๆ ก็ตาม กิจการจำเป็นจะต้องมีการตัดสินใจเลือกโครงการที่มีประโยชน์ต่อกิจการหรือคุ้มค่ากับการลงทุนมากที่สุด ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวก็มาจากการตัดสินใจที่จะต้องมีการระบุปัญหา ระบุเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจ ระบุทางเลือกที่เป็นไปได้ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และสุดท้ายคือการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ดังนั้นการที่กิจการจะ

ตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีก็จำเป็นต้องดำเนินการตามกระบวนการตัดสินใจที่กล่าวมาข้างต้นเช่นกัน เพื่อให้ได้ซอฟต์แวร์บัญชีที่ตรงกับความต้องการของกิจการและคุ้มค่ากับการลงทุนมากที่สุด

ภาพที่ 4 กระบวนการตัดสินใจ

ที่มา: บุญอนันต์ ไชยหล่อ (2549: 7-8)

3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

ปัจจัยที่กิจการใช้ในการพิจารณาซอฟต์แวร์บัญชีก็คือเกณฑ์ที่กิจการจะต้องระบุให้ได้เพื่อใช้ในการตัดสินใจ โดยเกณฑ์หรือปัจจัยที่กิจการใช้ในการตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชีไม่ว่าจะเป็นซอฟต์แวร์บัญชีที่มาจากการจัดซื้อจากผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์หรือพัฒนาซอฟต์แวร์ขึ้นมาใช้เองภายในกิจการ โดยกิจการอาจแยกประเด็นในการพิจารณาตามปัจจัยทางการตลาดที่เรียกว่า ส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) ที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการสนใจและตัดสินใจซื้อซอฟต์แวร์ ปัจจุบันมีผู้เขียนเกี่ยวกับทฤษฎีของส่วนผสมทางการตลาดมากมาย โดยรวมกล่าวว่าแผนงานทางการตลาดประกอบด้วย การตัดสินใจมากมายโดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่าส่วนผสมทางการตลาด หรือ 4Ps (Kotler, 2003) ได้แก่

1) ผลิตภัณฑ์ (Product) ประกอบด้วย ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ (Product variety) คุณภาพ (Quality) การออกแบบ (Design) คุณลักษณะ (Features) ตราสินค้า (Brand name) บรรจุภัณฑ์ (Packaging) ขนาด (Size) การบริการ (Service) การรับประกัน (Warranties) และการรับคืน (Return)

2) ราคา (Price) ประกอบด้วย ราคาสินค้าในรายการ (List price) ส่วนลด (Discounts) ส่วนยอมให้ (Allowances) ระยะเวลาการชำระเงิน (Payment period) และระยะเวลาการให้สินเชื่อ (Credit term) ซึ่งความแตกต่างระหว่างส่วนลดกับส่วนยอมให้เป็นดังนี้

ส่วนลด (Discounts) หมายถึง ส่วนที่หักจากราคาที่กำหนดในรายการซึ่งผู้ขายลดให้ผู้ซื้อ เช่น ส่วนลดปริมาณ ส่วนลดการค้า ส่วนลดเงินสด เป็นต้น

ส่วนยอมให้ (Allowances) หมายถึง ส่วนลดที่ให้กับผู้บริโภค ลูกค้า หรือคนกลาง สำหรับการกระทำบางอย่างหรือการยอมรับบางอย่างที่น้อยกว่าเกณฑ์ปกติ มักเป็นส่วนลดที่ให้กับผู้ซื้อเพื่อทำการส่งเสริมการตลาด หรือการที่ผู้ซื้อยอมรับสินค้าที่ด้อยคุณภาพของผู้ขาย เช่น ส่วนยอมให้กับผู้ซื้อสำหรับสินค้าชำรุดหรือล้าสมัย ส่วนยอมให้จากการนำสินค้าเก่ามาแลก ส่วนยอมให้สำหรับการส่งเสริมการตลาด เป็นต้น

3) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) ประกอบด้วย การส่งเสริมการขาย (Sales promotion) การโฆษณา (Advertising) การใช้หน่วยงานขาย (Sales force) การประชาสัมพันธ์ (Public relations) และการตลาดทางตรง (Direct marketing)

4) การจัดจำหน่าย (Place) ประกอบด้วย ช่องทางการจำหน่าย (Channels) ท่าเลที่ตั้ง (Locations) การเลือกคนกลาง (Assortments) สินค้า (Inventory) และการขนส่ง (Transport)

Lovelock, Vandermerwe, and Lewis (1999) ได้กล่าวว่าสำหรับธุรกิจบริการควรพิจารณาส่วนผสมทางการตลาดซึ่งประกอบด้วย 8Ps ได้แก่ สินค้าหรือบริการ (Product) ท่าเลสถานที่ (Place) กระบวนการให้บริการ (Process) ประสิทธิภาพ (Productivity) บุคลากร (People) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) องค์ประกอบทางกายภาพ (Physical evidence) และราคา (Price) ซึ่งจะมีส่วนประกอบที่มากกว่าส่วนผสมทางการตลาดที่ได้กล่าวไว้ในตอนแรก เนื่องจากธุรกิจบริการมีความอ่อนไหวในความรู้สึกของผู้ซื้อมากกว่าธุรกิจขายสินค้า แต่เนื่องจากซอฟต์แวร์บัญชีเป็นทั้งการขายสินค้า และยังมีบริการในการติดตั้ง การบำรุงรักษาและบริการหลังการขาย ดังนั้นผู้ซื้อจะต้องพิจารณาปัจจัยบางอย่างที่เป็นส่วนของการให้บริการ แต่เนื่องจากใน 4Ps ได้รวมเอาส่วนของงานบริการเข้าไว้ในส่วนของผลิตภัณฑ์แล้ว ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงใช้หลักการ 4Ps เพื่อกำหนดเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้หรือลงทุนในซอฟต์แวร์บัญชี

วิชณีพร เศรษฐลักโก (2548) ได้กล่าวว่า การที่กิจการจะเลือกที่จะซื้อซอฟต์แวร์บัญชีจากแหล่งภายนอก หรือพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีขึ้นมาใช้เองภายในกิจการ ผู้บริหารควรนำองค์ประกอบพื้นฐาน 8 ประการไปพิจารณาก่อนการตัดสินใจ ได้แก่ คุณภาพของซอฟต์แวร์ การสนับสนุนในด้านการฝึกอบรมและบำรุงรักษา พนักงานที่จ้างมาเขียนโปรแกรม ความสามารถในการใช้งานของซอฟต์แวร์ได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ต้นทุน ระยะเวลา ความสามารถในการเข้ากันได้กับระบบงาน และการจัดจำหน่ายในท้องตลาด สำหรับรายละเอียดของการเปรียบเทียบองค์ประกอบพื้นฐานทั้ง 8 ประการดังกล่าวแสดงไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 องค์ประกอบพื้นฐานที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกพัฒนา หรือซื้อซอฟต์แวร์บัญชี

องค์ประกอบ	พัฒนาใช้เอง	จัดซื้อจากแหล่งภายนอก
1. คุณภาพของซอฟต์แวร์	- สามารถมั่นใจในคุณภาพ	- ต้องทำสัญญาเพื่อให้สามารถใช้งานได้ตามต้องการ
2. การสนับสนุนในด้านการฝึกอบรมและบำรุงรักษา	- ต้องฝึกอบรมการใช้งานและบำรุงรักษาเอง	- บริษัทขายซอฟต์แวร์เป็นผู้ทำการฝึกอบรมการใช้งานและบำรุงรักษา
3. พนักงานที่จ้างมาเขียนโปรแกรม	- ต้องจ้างพนักงานมาเขียนโปรแกรม	- ไม่ต้องจ้างพนักงานมาเขียนโปรแกรม
4. ความสามารถในการใช้งานของซอฟต์แวร์ได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้	- ได้ละเอียดตรงตามความต้องการ	- ได้ละเอียดตามระดับราคาที่จ่ายซื้อซอฟต์แวร์ซึ่งผู้บริหารต้องตัดสินใจซื้อตามข้อเสนอของบริษัทผู้ขาย
5. ต้นทุน	- ต้นทุนสูงและยากที่จะประมาณการตัวเลขต้นทุนไว้ล่วงหน้า	- ต้นทุนต่ำ และสามารถประมาณการตัวเลขต้นทุนได้
6. ระยะเวลา	- ใช้เวลาในการพัฒนานาน	- เลือกซื้อได้ทันทีที่ต้องการ
7. ความสามารถในการเข้ากันได้กับระบบงาน	- ออกแบบเพื่อให้เข้ากันได้กับระบบงานได้ดีที่สุด	- ต้องเลือกประเภทและชนิดที่เข้ากันได้กับระบบงานให้ได้มากที่สุด
8. การจัดจำหน่ายในท้องตลาด	- เมื่อซอฟต์แวร์ชนิดที่ต้องการไม่มีจำหน่ายในท้องตลาด	- เมื่อซอฟต์แวร์ที่ต้องการมีจำหน่ายแพร่หลายในท้องตลาด และบริษัทผู้ขายสามารถจัดส่งมอบให้ตรงเวลา รวมทั้งราคาของซอฟต์แวร์อยู่ในระดับที่กิจการผู้ซื้อมีงบประมาณเพียงพอที่จะจ่าย

ที่มา: วิชณีพร เศรษฐลักโก (2548: 201-202)

กระบวนการตัดสินใจเลือกพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการบัญชีขึ้นมาใช้เองหรือเลือกจัดซื้อจากแหล่งผู้ขายภายนอกนั้น นักบัญชีมีบทบาทอย่างยิ่งในการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของซอฟต์แวร์ระบบบัญชี ดังนั้นจึงต้องทราบถึงปัจจัยที่ควรนำมาพิจารณาในการเลือกซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในธุรกิจที่นอกเหนือจากปัจจัยขั้นพื้นฐาน 8 ประการข้างต้น และเพื่อให้ง่ายในการจัดกลุ่มเพื่อใช้ในการพิจารณาซอฟต์แวร์บัญชีอาจจัดกลุ่มตามส่วนผสมทางการตลาด (Marketing mix) หรือ 4Ps ที่จะเป็ปัจจัยที่จูงใจให้เกิดการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีคือ

3.2.1 ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ประกอบด้วย

ก. คุณภาพ (Quality) ของซอฟต์แวร์บัญชี ได้แก่

1) ความสามารถ และความยืดหยุ่นในการแก้ไข (Customization capability) ประกอบด้วย หน้าจอ (Input screen) รายงาน (Financial report) แบบฟอร์ม (Form) และรหัสต้นฉบับ (Source code) (Lebow and Adhikari, 1995; Hlupic and Paul, 1999; Adhikari and Zhang, 2003; Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004; พลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เจริญเยี่ยม, 2549)

2) ความสามารถในการขยายตัวเพื่อให้สามารถรองรับการเติบโตขององค์กร (Scalability) (Janson and Subramanian, 1996; Hlupic and Paul, 1999; พลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เจริญเยี่ยม, 2549)

ข. ออกแบบ (Design) ซอฟต์แวร์บัญชี ได้แก่

1) ความสามารถในการจัดทำรายงาน (Reporting Capabilities) (Adhikari and Zhang, 2003; Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004; วัชนิพร เศรษฐศักดิ์โก, 2548; กชกร เฉลิมกาญจนา, 2549; พลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เจริญเยี่ยม, 2549) โดยผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรกเป็นส่วนที่จัดทำและนำเสนอให้กับผู้ใช้งานนอก เช่น กรมสรรพากร ผู้ถือหุ้น ตลาดหลักทรัพย์ และผู้ที่สนใจ และส่วนที่สองเป็นส่วนที่จัดทำและนำเสนอต่อผู้ใช้งานในกิจการ เช่น ผู้บริหาร และพนักงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ซึ่งซอฟต์แวร์ทางการบัญชีที่ดีต้องสามารถนำข้อมูลจากแหล่งเดียวกันมาจัดทำรายงานให้เหมาะสมแก่ผู้ใช้งานนอก และผู้ใช้งานใน ตัวอย่างของรายงานในแต่ละโมดูลของระบบบัญชีมีดังนี้

1.1) รายงานในโมดูลของระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป ประกอบด้วย งบทดลอง งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด งบประกอบงบกำไรขาดทุนเช่น งบต้นทุนการผลิตและงบต้นทุนขาย รายงานการวิเคราะห์งบการเงิน เช่น การวิเคราะห์สภาพคล่อง การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร และการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้ทรัพย์สิน เป็นต้น รายงานการเปรียบเทียบตัวเลขที่เกิดขึ้นจริงงวดปัจจุบันกับตัวเลขที่เกิดขึ้นจริงงวดก่อน ณ ช่วงเวลาเดียวกัน และรายงานการเปรียบเทียบตัวเลขที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณตามงวดเวลาที่กำหนด

1.2) รายงานในโมดูลของระบบบัญชีลูกหนี้ และรายได้ ประกอบด้วย รายงานการวิเคราะห์การขาย รายงานสรุปยอดขายและค่านายหน้า รายงานประเมินผลพนักงานขาย รายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม รายงานการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ รายงานการวิเคราะห์อายุลูกหนี้ รายงานรายชื่อสินค้าที่ขายดี มีอัตรากำไรสูง รายงานการขายตามเขตการขาย และรายงานรายชื่อลูกค้า

1.3) รายงานในโมดูลของระบบบัญชีเจ้าหนี้ และค่าใช้จ่าย ประกอบด้วย รายงานการวิเคราะห์การซื้อ รายงานการวิเคราะห์อายุเจ้าหนี้ รายงานการจ่ายชำระหนี้ในแต่ละวัน รายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม รายงานรายชื่อผู้ขาย/เจ้าหนี้การค้า และรายงานทะเบียนใบสำคัญจ่าย

1.4) รายงานในโมดูลของระบบบัญชีสินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย รายงานการรับสินค้าคงเหลือ รายงานการเบิกสินค้าคงเหลือ รายงานสินค้าเสื่อมสภาพ และรายงานการเคลื่อนไหวของสินค้าคงเหลือ

1.5) รายงานในโมดูลของระบบบัญชีสินทรัพย์ถาวร ประกอบด้วย รายงานการจัดซื้อสินทรัพย์ถาวร รายงานการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร รายงานทะเบียนสินทรัพย์ถาวรและค่าเสื่อมราคา และรายงานสภาพของสินทรัพย์ถาวร

1.6) รายงานในโมดูลของระบบบัญชีเงินเดือน ประกอบด้วย รายงานรายชื่อพนักงาน รายงานเงินเดือนและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย รายงานสรุปวันลาของพนักงาน และรายงานการประเมินผลประสิทธิภาพของพนักงาน

รายงานต่างๆ ข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างที่กิจการสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจ และขนาดของกิจการ รายงานนี้อาจเพิ่มเติมได้อีกตามความต้องการของผู้ใช้ ไม่เพียงแต่ความสามารถในการจัดทำรายงานเท่านั้น ยังต้องพิจารณาความยืดหยุ่นในการนำเสนอการเงิน และรายงานทางการเงินอื่นๆ ประกอบด้วย ความสามารถในการแสดงรายงานออกทางหน้าจอคอมพิวเตอร์, ความสามารถในการเจาะลึก และเจาะรอบรายงาน, ความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลบนรายงานกับโปรแกรมอื่น เช่น MS Excel หรือ โปรแกรมเพื่อการเสนอรายงาน (Report Writer), ความสามารถในการจัดทำการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน, ความสามารถในการนำเสนอ

ข้อมูลในรูปภาพ และแผนภูมิต่างๆ และความสามารถในการนำเสนอรายงานประเภทเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่แตกต่างจากตัวเลขที่กำหนดไว้ (Event-triggered Reporting)

2) ความง่ายและความคล่องตัวในการใช้งาน (Ease of Use and Flexibility) ซึ่งซอฟต์แวร์สำเร็จรูปทางการบัญชีที่ดีควรมีระบบที่ใช้งานง่าย เช่น การออกแบบให้สามารถใช้งานบน Windows ได้ มีคำช่วยอธิบายบนหน้าจอภาพ รวมทั้งมีระบบที่ผู้ใช้สามารถสื่อสารกับตัวเครื่องคอมพิวเตอร์และได้รับการตอบสนองโดยทันทีอย่างรวดเร็ว (Interactive system) เป็นต้น นอกจากนี้ซอฟต์แวร์สำเร็จรูปทางการบัญชีที่ดีควรมีความคล่องตัวในการใช้งานตามความต้องการที่เปลี่ยนไปของกิจการ การเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี หรือการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายภาษีอากร ด้วยการเขียนโปรแกรมทางเลือก (Option) เอาไว้ให้ผู้ใช้สามารถเลือกใช้งานตามความต้องการได้ รวมถึงความง่ายในการติดตั้งซอฟต์แวร์บัญชี (Hlupic and Paul, 1999; ประนอม คำผา, 2545; วัชนิพร เศรษฐลักโก, 2548; พลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เริงเอี่ยม, 2549)

ค. คุณลักษณะ (Features) ของซอฟต์แวร์บัญชี ได้แก่

1) ความครบถ้วนของบัญชีแยกประเภทและสมุดรายวัน (Ledger and Journal) ซึ่งซอฟต์แวร์ทางการบัญชีที่ดีควรมีบัญชีแยกประเภทและสมุดรายวันให้ครบถ้วน เหมาะสมกับขนาด และประเภทของกิจการที่คาดว่าจะขยายตัวต่อไปในอนาคต มิฉะนั้นในเวลาที่ต้องบันทึกรายการค้าของสายธุรกิจที่เพิ่มขึ้น ซอฟต์แวร์ที่มีอยู่จะใช้งานไม่ได้ กิจการต้องทำการพัฒนาใหม่หรือจัดซื้อใหม่ทำให้เสียเวลา และเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมอีกมากมายโดยไม่จำเป็น (วัชนิพร เศรษฐลักโก, 2548)

2) วิธีการผ่านรายการ (Posting method) ในระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ การผ่านรายการแบบกลุ่ม (Batch posting transaction) และการผ่านรายการแบบเชื่อมต่อตรง (Real time posting transaction) ซึ่งทั้ง 2 ประเภทมีทั้งข้อดีและข้อเสีย กล่าวคือ การผ่านรายการแบบกลุ่มสามารถควบคุมไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในการประมวลผลได้ดีกว่าการผ่านรายการแบบเชื่อมต่อตรงทำให้มั่นใจในความถูกต้องของข้อมูลได้ในระดับหนึ่งแต่ความทันสมัยของข้อมูลจะน้อยกว่าการผ่านรายการแบบเชื่อมต่อตรงซึ่งเมื่อนำเข้าข้อมูลจะถูกประมวลผลทันที แต่จะเกิดค่าใช้จ่ายในการผ่านรายการมากกว่าการผ่านรายการแบบกลุ่มเพราะต้องใช้บุคลากรและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น ดังนั้นการที่กิจการจะเลือกให้ผ่านรายการด้วยวิธีใดในซอฟต์แวร์ทางการบัญชีนั้น ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมกับการใช้งานของธุรกิจแต่ละประเภท รวมทั้งความเหมาะสมกับระบบ งานแต่ละระบบเช่น กิจการค้าปลีกจำเป็นต้องทราบการเปลี่ยนแปลง

ของสินค้าคงคลังตลอดเพื่อสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้ทันเวลาดังนั้นวิธีการผ่านรายการของซอฟต์แวร์ทางการเงินบัญชีในโมดูลระบบสินค้าคงเหลือจึงควรเป็นการผ่านรายการแบบเชื่อมตรง ส่วนโมดูลอื่นเช่นระบบบัญชีเงินเดือนหรือสินทรัพย์ถาวรควรใช้วิธีการผ่านรายการแบบกลุ่ม เป็นต้น (วัชนีพร เศรษฐศักดิ์โก, 2548)

3) หลักฐานการตรวจสอบ (Audit trail) ซึ่งซอฟต์แวร์ทางการเงินบัญชีที่ดีควรมีชุดคำสั่งที่สามารถจัดทำหลักฐานการตรวจสอบเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถติดตามหลักฐานหรือย้อนรายการค้นหาหาระหว่างการบันทึกรายการค้ากับรายงานการเงินได้ นอกจากนี้ซอฟต์แวร์ทางการเงินบัญชีควรอนุญาตให้ผู้ใช้สามารถตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในยอดคงเหลือของบัญชีแต่ละบัญชี ซึ่งหลักฐานการตรวจสอบอาจพิมพ์ออกทางแผ่นกระดาษ หรือพิมพ์ออกทางหน้าจอภาพ (Hlupic and Paul, 1999; ประนอม คำผา, 2545; วัชนีพร เศรษฐศักดิ์โก, 2548; พลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เริงเยี่ยม, 2549)

4) ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของข้อมูลในโมดูลของระบบบัญชีแต่ละโมดูล (Data flow among modules) ซึ่งโมดูลของระบบบัญชีแต่ละโมดูลควรเชื่อมโยงข้อมูลถึงกันได้ และสามารถถ่ายโอนข้อมูลจากสมุดรายวันไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้องได้ เพื่อให้การบริหารงานและการตัดสินใจเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และยังมีประโยชน์ในการเป็นหลักฐานการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบภายใน และเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรอีกด้วย (วัชนีพร เศรษฐศักดิ์โก, 2548)

5) การควบคุมภายใน (Internal control) ซึ่งซอฟต์แวร์ทางการเงินบัญชีที่ดีควรมีระบบการควบคุมภายในทั้งในด้านควบคุมการนำเข้า การควบคุมการประมวลผล และการควบคุมผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผล เพื่อเพิ่มความถูกต้อง ครบถ้วน และเชื่อถือได้ของสารสนเทศทางการเงินบัญชี รวมทั้งต้องให้ความมั่นใจว่าได้มีระบบการรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ และการที่ซอฟต์แวร์ทางการเงินบัญชีมีโปรแกรมสั่งพิมพ์วันที่และเวลาที่จัดทำรายงานการเงินออกมาทุกครั้งก็เพื่อให้ผู้ใช้สารสนเทศทราบและใช้เป็นหลักฐานการตรวจสอบย้อนกลับไปหาเอกสาร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในวันและเวลาเดียวกันได้ มีระบบป้องกันการเข้าถึงข้อมูลและการสำรองข้อมูลเมื่อระบบคอมพิวเตอร์เกิดขัดข้อง (Hlupic and Paul, 1999; Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004; ประนอม คำผา, 2545; วัชนีพร เศรษฐศักดิ์โก, 2548; พลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เริงเยี่ยม, 2549)

ง. บริการ (Service) ที่ผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีควรมีให้กับผู้ซื้อ ได้แก่

1) คู่มือการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม และการให้คำปรึกษา (User Documentation and Support) (Janson and Subramanian, 1996; Hlupic and Paul, 1999; Adhikari and Zhang, 2003; Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004; วัชนีพร เศรษฐศักดิ์โก, 2548; นภาพร ลิขิตวงศ์

ขจร และ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์, 2551) ซึ่งซอฟต์แวร์สำเร็จรูปทางการบัญชีที่ดีควรมีคู่มือการปฏิบัติงานให้กับผู้ใช้ ซึ่งควรเขียนให้ง่ายต่อการอ่าน และปฏิบัติตามในการติดตั้ง โปรแกรม (Installing) การปฏิบัติการ (Operating) และการควบคุมระบบ (Controlling) รวมทั้งควรมีตัวอย่าง และรายละเอียดการปฏิบัติงานในแต่ละหน้าจอภาพ (Screen) นอกจากนี้ควรอธิบายความหมายของ ข้อความที่แสดงบนจอภาพซึ่งชี้ให้เห็นถึงข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และควรระบุถึงวิธีการแก้ไข ที่เหมาะสมด้วย อนึ่งซอฟต์แวร์สำเร็จรูปทางการบัญชีโดยผู้ขายบางรายอาจมีคำช่วยอธิบายปรากฏ ทางหน้าจอภาพ (on-line help screen) เพื่อเพิ่มความสะดวกให้ผู้ใช้เพิ่มเติมจากคู่มือการปฏิบัติงาน อีกทั้งผู้ผลิตซอฟต์แวร์ (Software house) ควรมีบริการฝึกอบรม และบริการตอบคำถามฉุกเฉิน หรือ ให้คำปรึกษา (Hotline support) แก่นักงานของบริษัทผู้ซื้อตลอดเวลา เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานอาจแตกต่างจากปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้ออฟต์แวร์

2) มีบริการหลังการขายในกรณีที่ระบบเกิดมีปัญหาโดยมีพนักงานเข้ามา ตรวจสอบและแก้ไขให้ (Lebow and Adhikari, 1995; Janson and Subramanian, 1996; นภาพร ลิขิต วงศ์ขจร และ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์, 2551)

จ. รับประกัน (Warranties) เกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชี ได้แก่ ผู้จำหน่ายหรือตัวแทน จำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีควรจัดให้มีการรับประกันการใช้งาน (กชกร เฉลิมกาญจนา, 2549) หาก ซอฟต์แวร์บัญชีที่ติดตั้งไม่สามารถประมวลผลให้เป็นไปตามที่ผู้ซื้อต้องการตามที่ตกลงกันไว้ในครั้งแรก ผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีต้องมีการแก้ไขให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเมื่อยังอยู่ในระยะประกัน

3.2.2 ด้านราคา (Price) ประกอบด้วย

ก. ราคาสินค้าในรายการ (Price List) เนื่องจากซอฟต์แวร์บัญชีมีหลากหลาย คุณลักษณะที่เหมาะสมกับธุรกิจแต่ละประเภทและแต่ละขนาด ดังนั้นสำหรับราคาซอฟต์แวร์บัญชีจึง ควรมีให้เลือกหลากหลายตามคุณลักษณะของซอฟต์แวร์บัญชีที่กิจการต้องการเพื่อให้คุ้มค่ากับการ ลงทุน (Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004; พลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เจริญเยี่ยม, 2549; นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร และ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์, 2551)

ข. ระยะเวลาการชำระเงิน (Payment period) ที่ทางผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่าย ซอฟต์แวร์บัญชีจะตกลงกับผู้ซื้อควรกำหนดช่วงเวลาการชำระค่าติดตั้งและค่าผลิตภัณฑ์ให้ สอดคล้องกับระยะเวลาตั้งแต่เริ่มติดตั้งจนสามารถใช้งานได้ (Kotler, 2003)

ก. เงื่อนไขในการให้สินเชื่อ (Credit term) โดยผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีมีนโยบายในการให้สินเชื่อกับกิจการในการซื้อซอฟต์แวร์บัญชี ซึ่งผู้ซื้อสามารถเลือกจ่ายชำระเป็นงวดๆ ได้ตามเงื่อนไขที่ตกลงกันระหว่างผู้จำหน่ายกับกิจการ เนื่องจากบางกิจการอาจมีความต้องการซอฟต์แวร์บัญชีที่มีหลากหลายคุณลักษณะก็ทำให้ราคาของผลิตภัณฑ์นั้นค่อนข้างสูง และระยะเวลาในการติดตั้งจนกระทั่งระบบพร้อมใช้งานนั้นอาจใช้เวลานาน หากมีการให้สินเชื่อแก่ผู้ซื้อก็ย่อมทำให้ผู้ซื้อไม่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายจำนวนมากในครั้งเดียว (Kotler, 2003)

ง. ส่วนลด (Discounts) โดยผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีอาจมีการให้ส่วนลดพิเศษจากราคาเต็มแก่ผู้ซื้อเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้ซื้อตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เพราะผู้ซื้อย่อมต้องการลงทุนในผลิตภัณฑ์ที่มีราคาถูกกว่าในขณะที่คุณลักษณะของซอฟต์แวร์บัญชีเหมือนกัน (Kotler, 2003)

จ. ส่วนยอมให้ (Allowance) โดยผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีอาจมีส่วนยอมให้คือการลดราคานอกเหนือจากส่วนลดการค้าเพื่อส่งเสริมการตลาด (Kotler, 2003)

3.2.3 การส่งเสริมการตลาด (Promotion) ประกอบด้วย

ก. การส่งเสริมการขาย (Sales promotion) โดยผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีจัดทำตัวอย่าง (Demo) ของซอฟต์แวร์บัญชีเพื่อให้กิจการสามารถนำไปทดลองใช้ก่อนการตัดสินใจซื้อ (Hlupic and Paul, 1999; นภาพร ลิขิตวงศ์จร และ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์, 2551)

ข. การโฆษณา (Advertising) โดยผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีจัดให้มีการโฆษณาคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชีผ่านสื่อต่างๆ ทำให้กิจการทราบข้อมูลเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชีและเข้าถึงซอฟต์แวร์บัญชีได้ง่าย (Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004; กชกร เกลิมกาญจนา, 2549; นภาพร ลิขิตวงศ์จร และ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์, 2551)

ค. การใช้หน่วยงานขาย (Sales force) โดยผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีจัดให้มีหน่วยงานขายที่พร้อมจะให้ข้อมูลโดยละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชีเพื่อเพิ่มการตัดสินใจในการซื้อของผู้ซื้อ เพราะบางครั้งผู้ซื้อบางรายต้องการซื้อซอฟต์แวร์บัญชีแต่ไม่ทราบว่าควรศึกษารายละเอียดของซอฟต์แวร์บัญชีได้จากที่ใด การมีหน่วยงานขายก็ช่วยให้เข้าถึงผู้ซื้อได้มาก (Lebow and Adhikari, 1995; Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004; กชกร เกลิมกาญจนา, 2549; นภาพร ลิขิตวงศ์จร และ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์, 2551)

ง. การประชาสัมพันธ์ (Public relations) โดยผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีมีการจัดกิจกรรมร่วมกับกิจการเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือต่อกิจการ และเป็นการแนะนำผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่รู้จัก (Lebow and Adhikari, 1995; Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004; กชกร เกลิมกาญจนา, 2549; พลพฐ ปิยวรรณ และ สุภาพร เชิงเอี่ยม, 2549; นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร และ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์, 2551)

จ. การตลาดทางตรง (Direct marketing) โดยผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีมีการจัดส่งพนักงานขายไปให้คำแนะนำหรือสาธิตการใช้งานซอฟต์แวร์บัญชีให้กิจการถึงที่เพื่อความสะดวกของกิจการ (Hlupic and Paul, 1999; นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร และ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์, 2551)

3.2.4 การจัดจำหน่าย (Place) ประกอบด้วย

ก. ช่องทางจำหน่าย (Channels) (Lebow and Adhikari, 1995; นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร และ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์, 2551) โดยผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีจัดให้มีหลายช่องทางเพื่อให้ผู้ซื้อสามารถรับข้อมูลและสั่งซื้อได้ตามความสะดวกของกิจการ

ข. ทำเลที่ตั้ง (Locations) (Lebow and Adhikari, 1995) โดยผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีจัดให้มีศูนย์บริการหรือตัวแทนจำหน่ายกระจายตามพื้นที่ที่กิจการสามารถติดต่อได้ง่าย เมื่อมีปัญหาในการใช้งานหรือจำเป็นต้องเรียกพนักงานไปตรวจสอบระบบให้ถึงที่ก็สามารถทำได้ทันที

ค. การเลือกคนกลาง (Assortment) โดยผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีต้องเลือกตัวแทนจำหน่ายที่มีความน่าเชื่อถือในเรื่องของการให้บริการและความซื่อสัตย์ เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้ซื้อ (Lebow and Adhikari, 1995; Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004; กชกร เกลิมกาญจนา, 2549; พลพฐ ปิยวรรณ และ สุภาพร เชิงเอี่ยม, 2549; นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร และ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์, 2551)

ง. การจัดส่ง (Transport) โดยผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีควรจัดให้มีความสะดวกและ/หรือระยะทางที่ใกล้ในการจัดส่งซอฟต์แวร์บัญชี (Lebow and Adhikari, 1995) เช่น ผู้ซื้อสามารถดาวน์โหลด (Download) ซอฟต์แวร์บัญชีได้จากทางเว็บไซต์ (Web site) ของ

บริษัทผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์โดยกิจการจะได้รับรหัสผ่าน (Password) เฉพาะที่จะสามารถเข้าไปดาวน์โหลดได้ หรือซอฟต์แวร์บัญชีถูกจัดส่งไปให้กิจการจากตัวแทนจำหน่ายที่ตั้งอยู่ในเขตใกล้ๆ กับกิจการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ก่อนจะทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำเป็นต้องกล่าวถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยภาพรวมก่อน จากการที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นภาคธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศ จึงมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แต่ยังคงความเข้มแข็งในการดำเนินการ ธุรกิจ ดังนั้นกระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้จัดทำพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้มีกฎหมายรองรับ สนับสนุน ส่งเสริม และจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถยกระดับความสามารถในการประกอบการ และสามารถแข่งขันกับระดับภายในประเทศและระดับสากลได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตความหมายของคำว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นกรอบในการติดตามประเมินผลของมาตรการต่างๆ

1. นิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

คำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs: Small and Medium Enterprises) ตามกฎกระทรวงอุตสาหกรรมลงวันที่ 11 กันยายน 2545 กำหนดขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้จำนวนการจ้างงาน หรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินของวิสาหกิจ และให้ถือจำนวนการจ้างงาน หรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่น้อยกว่าเป็นเกณฑ์กำหนด โดยแบ่งกลุ่มประเภทของกิจการเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1.1 กิจการผลิตสินค้า (Manufacturing Sector) จำนวนการจ้างงานไม่เกิน 50 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน ไม่เกิน 50 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดย่อม และจำนวนการจ้างงาน 51-200 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน มากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง

1.2 กิจการค้าส่ง (Wholesale Sector) จำนวนการจ้างงานไม่เกิน 25 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน ไม่เกิน 50 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดย่อม และจำนวนการจ้างงาน 26-50 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน มากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง

1.3 กิจการค้าปลีก (Retail Sector) จำนวนการจ้างงานไม่เกิน 15 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน ไม่เกิน 30 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดย่อม และจำนวนการจ้างงาน 16-30 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน มากกว่า 30 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 60 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง

1.4 กิจการบริการ (Service Sector) จำนวนการจ้างงานไม่เกิน 50 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน ไม่เกิน 50 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดย่อม และจำนวนการจ้างงาน 51-200 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน มากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง

2. ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อระบบเศรษฐกิจ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นวิสาหกิจที่มีความเหมาะสม มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปของประเทศ อีกทั้งยังเป็นวิสาหกิจที่ใช้เงินทุนในจำนวนที่ต่ำกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ และช่วยรองรับแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเมื่อหมดฤดูกาลเพาะปลูก รวมถึงเป็นแหล่งที่สามารถรองรับแรงงานที่เข้าใหม่ เป็นการป้องกันการอพยพของแรงงานเข้ามาทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งช่วยกระจายการกระจุกตัวของโรงงานกิจการวิสาหกิจในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลไปสู่ภูมิภาค ก่อให้เกิดการพัฒนาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในส่วนภูมิภาคและของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป หากจะกล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ อาจกล่าวได้ดังนี้

2.1 ช่วยการสร้างงาน เป็นแหล่งรองรับการจ้างงานขนาดใหญ่และกระจายอยู่ทั่วประเทศ

2.2 สร้างมูลค่าเพิ่มในห่วงโซ่มูลค่า

2.3 สร้างเงินตราต่างประเทศจากการส่งออก

2.4 ช่วยประหยัดเงินตราต่างประเทศ โดยการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ

2.5 เป็นจุดเริ่มต้นในการลงทุน และสร้างเสริมประสบการณ์แก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้เริ่มต้นธุรกิจใหม่หรือนักลงทุนหน้าใหม่ จากธุรกิจขนาดเล็ก และพัฒนาจนเติบโตในที่สุด

2.6 ช่วยเชื่อมโยงกับภาคการผลิตที่เกี่ยวข้องกัน เช่น ภาคการเกษตร ภาคการบริการขนส่ง ภาคการก่อสร้าง ภาคการค้าส่ง ภาคการค้าปลีก และยังเป็นหน่วยผลิตที่สนับสนุนและเชื่อมโยงไปสู่กิจการต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจการขนาดใหญ่ ขนาดกลางและ/หรือกิจการขนาดย่อมด้วยตนเองในรูปแบบของการผลิตเป็นสินค้าวัตถุดิบขั้นต้น ขั้นกลาง ด้วยวิธีการว่าจ้างผลิต หรือการรับช่วงการผลิต (Subcontracting)

2.7 เป็นแหล่งพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน

3. ปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาพรวม

ศูนย์ประสานงานที่ปรึกษา SME Thailand กล่าวว่าจากการศึกษาวิจัย และเก็บรวบรวมของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมตลอดเวลากว่า 50 ปีที่ผ่านมา พบว่าปัญหาโดยรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประสบมาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสามารถนำมาสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

3.1 ปัญหาด้านการตลาด กล่าวคือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่มักตอบสนองความต้องการของตลาดในท้องถิ่น หรือตลาดในประเทศ ยังขาดความรู้ความสามารถด้านการตลาดในวงกว้างโดยเฉพาะตลาดต่างประเทศ ขณะเดียวกันความสะดวกรวดเร็วในการคมนาคมขนส่ง ตลอดจนการเปิดเสรีทางการค้าทำให้วิสาหกิจขนาดใหญ่ รวมทั้งสินค้าจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันกับสินค้าในท้องถิ่นหรือในประเทศที่ผลิตโดยกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น

3.2 ปัญหาการขาดแคลนเงินทุน กล่าวคือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักประสบปัญหาการขอกู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อมาลงทุนหรือขยายการลงทุน หรือเป็นเงินทุนหมุนเวียน ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีการทำบัญชีอย่างเป็นระบบ และขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ทำให้ต้องพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ และต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูง

3.3 ปัญหาด้านแรงงาน กล่าวคือแรงงานที่ทำงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะมีปัญหาการเข้าออกสูง กล่าวคือ เมื่อมีฝีมือและมีความชำนาญงานมากขึ้น ก็จะย้ายออกไปทำงานใน

โรงงานขนาดใหญ่ที่มีระบบและผลตอบแทนที่ดีกว่า จึงทำให้คุณภาพของแรงงานไม่สม่ำเสมอและการพัฒนาไม่ต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพของสินค้า

3.4 ปัญหาข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีการผลิต โดยทั่วไปวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักใช้เทคนิคการผลิตไม่ซับซ้อนเนื่องจากการลงทุนต่ำ และผู้ประกอบการ พนักงานขาดความรู้พื้นฐานที่รองรับเทคนิควิชาการที่ทันสมัย จึงทำให้ขาดการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ดี

3.5 ปัญหาด้านการจัดการ กล่าวคือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักขาดความรู้ในด้านการจัดการ หรือการบริหารงานที่มีระบบ ใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้โดยเรียนรู้อย่างผิดเป็นหลัก อาศัยบุคคลในครอบครัวหรือญาติพี่น้องมาช่วยงาน การบริหารในลักษณะนี้แม้มีข้อดีในเรื่องการดูแลที่ทั่วถึงหากธุรกิจไม่ใหญ่นัก แต่เมื่อกิจการเริ่มขยายตัวถ้าไม่ปรับปรุงการบริหารจัดการให้มียุทธศาสตร์ก็จะเกิดปัญหาค้างขึ้นได้

3.6 ปัญหาการเข้าถึงการส่งเสริมของรัฐ กล่าวคือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากเป็นการจัดตั้งกิจการที่มีรูปแบบไม่เป็นทางการ เช่นผลิตตามบ้าน ผลิตในลักษณะโรงงานห้องแถว ไม่มีการจดทะเบียนโรงงาน ทะเบียนพาณิชย์หรือทะเบียนการค้า ดังนั้นกิจการหรือโรงงานเหล่านี้จึงค่อนข้างปิดตัวเองในการเข้ามาใช้บริการของรัฐ หรือแม้แต่กิจการหรือโรงงานที่มีการจดทะเบียนถูกต้อง ก็มักไม่ค่อยต้องการข้องเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากปฏิบัติไม่ค่อยถูกต้องเกี่ยวกับการเสียภาษี การรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม หรือการรักษาความปลอดภัยที่กำหนดตามกฎหมาย นอกจากนี้ในเรื่องการส่งเสริมการลงทุนก็เช่นกัน แม้ว่ารัฐบาลจะลดเงื่อนไขขนาดเงินลงทุนและการจ้างงาน หรือจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเสนอโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุนให้มากขึ้น แต่จากข้อมูลการศึกษายังพบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพียงร้อยละ 8.1 เท่านั้นที่มีโอกาสได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล

3.7 ปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดด้านบริการส่งเสริมพัฒนาขององค์กรภาครัฐและเอกชน เนื่องจากการส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ผ่านมา ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม หอการค้าไทย สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตลอดจนสมาคมการค้าและอุตสาหกรรมต่าง ๆ อย่างไรก็ตามเนื่องจากอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่ว

ประเทศ ประกอบกับข้อจำกัดของหน่วยงานดังกล่าว เช่น บุคลากร งบประมาณ จำนวนสำนักงาน สาขาในภูมิภาค การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนด้านต่าง ๆ จึงไม่อาจตอบสนองได้ทั่วถึงและเพียงพอ

4. โครงสร้างของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วในบทนำเกี่ยวกับโครงสร้างของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในแต่ละภูมิภาคในปี พ.ศ. 2547-2549 จะเห็นได้ว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีส่วนของภาคการผลิตสูงกว่าภูมิภาคอื่น โครงสร้างการกระจายตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 19 จังหวัด หากแบ่งพื้นที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด จะแบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

4.1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (กลุ่มที่ 1) ประกอบด้วยจังหวัดอุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย และเลย มีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในการพัฒนาศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าของอีสานตอนบน โดยส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคการผลิต รองลงมาคือภาคการค้าปลีก ภาคบริการ และภาคการค้าส่ง ตามลำดับ

4.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (กลุ่มที่ 2) ประกอบด้วยจังหวัดมุกดาหาร สกลนคร นครพนม และกาฬสินธุ์ มีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในการเป็นศูนย์กลางการค้าและการท่องเที่ยว เป็นประตูตะวันออกสู่อินโดจีนและไต้หวัน โดยส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคการผลิต รองลงมาคือภาคการค้าปลีก ภาคบริการ และภาคการค้าส่ง ตามลำดับ

4.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (กลุ่มที่ 3) ประกอบด้วยจังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม และ ร้อยเอ็ด มีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในการเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน และบริการในภูมิภาคนานาชาติ โดยส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคการผลิต รองลงมาคือภาคการค้าปลีก ภาคบริการ และภาคการค้าส่ง ตามลำดับ

4.4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (กลุ่มที่ 1) ประกอบด้วยจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์ และบุรีรัมย์ มีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในการเป็นประตูของภาคอีสานสู่สากล โดยส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคการผลิต รองลงมาคือภาคการค้าปลีก ภาคบริการ และภาคการค้าส่ง ตามลำดับ

4.5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (กลุ่มที่ 2) ประกอบด้วยจังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี มีเป้าหมายในการพัฒนากลุ่มจังหวัดเพื่อเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การผลิต การค้า และการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคการผลิต รองลงมาคือภาคการค้าปลีก ภาคบริการ และภาคการค้าส่ง ตามลำดับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการตรวจเอกสารในส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งเป็นงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ

1. งานวิจัยในประเทศ

ประนอม คำพา (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในงานบัญชีของบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจำกัดในจังหวัดอุบลราชธานี จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 356 แห่ง โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งเก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม 2544 ถึง เดือนมกราคม 2545 ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในงานบัญชีด้วยเหตุผลคือ ทำให้งานมีระบบ ตรวจสอบได้ง่าย ทำงานได้เร็วกว่าการบันทึกด้วยมือ ลดปัญหาในการจัดเก็บรายงานต่างๆ มีการบันทึกข้อมูลถูกต้องครบถ้วน ใช้ง่าย ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากร ลดความเบื่อหน่ายในการทำงาน โดยนำมาใช้ในระบบบัญชีลูกหนี้ ระบบบัญชีการขายและออกบิล ระบบบัญชีเจ้าหนี้ ระบบบัญชีสินค้าคงคลัง ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบบัญชีเงินฝาก ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้โปรแกรม Express รองลงมาคือ Easy acc Accpac JDEdward Business QuickBooks Formula SAP Oracle AutoFlight และ Quicken ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่พบจากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปส่วนใหญ่คือ การบันทึกข้อมูลไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตัวเองทำให้ข้อมูลบางส่วนผิดพลาดไม่เป็นปัจจุบัน รองลงมาคือ ไม่เข้าใจการทำงานของโปรแกรมสำเร็จรูปอย่างชัดเจน โปรแกรมบัญชีมีขนาดใหญ่ และซับซ้อนเกินความจำเป็น โปรแกรมบัญชีไม่เหมาะสมกับรายการค้าของกิจการ ส่วนปัญหาของโปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นเองส่วนใหญ่คือ โปรแกรมไม่สมบูรณ์ รองลงมาคือ รายงานทางการเงินที่ได้ยังไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน และการพัฒนาโปรแกรมให้สมบูรณ์ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากในกลุ่มที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในงานบัญชีส่วนใหญ่มีเหตุผลในการตัดสินใจคือ รายการค้าที่เกิดขึ้นมีจำนวนไม่มาก รองลงมาคือจ้างสำนักงานบัญชีจัดทำบัญชีให้ ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับโปรแกรมสำหรับงานบัญชี เป็นเรื่องยุ่งยาก สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดหาโปรแกรม เครื่อง

คอมพิวเตอร์และจ้างบุคลากร แต่ส่วนใหญ่จะตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในงานบัญชีภายใน 5 ปีข้างหน้าโดยมีเหตุผลคือช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ทำงานได้รวดเร็ว ง่าย สะดวกในการจัดเก็บและค้นหาข้อมูล ทำให้ข้อมูลถูกต้อง และคาดว่ากิจการจะเจริญเติบโตและมีรายการค้ามากขึ้น แต่บางส่วนไม่ตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์เพราะไม่เห็นความจำเป็นเนื่องจากจ้างสำนักงานบัญชี และคิดว่ารายการค้ามีไม่มาก

สุวรรณ หวังเจริญเดช, นงลักษณ์ แสงมหาชัย, และ นิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดทำและการใช้สารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจในจังหวัดมหาสารคาม จากกลุ่มตัวอย่างธุรกิจจำนวน 502 รายโดยจัดเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดทำบัญชีจัดทำโดยเจ้าของกิจการ จัดทำบัญชีด้วยมือ ผู้จัดทำบัญชีมีวุฒิการศึกษาด้านอื่นที่ไม่ใช่บัญชีหรือบริหารซึ่งเป็นธุรกิจที่มีขนาดสินทรัพย์ต่ำกว่า 1 ล้านบาท และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมด้านนี้ บางธุรกิจที่มีขนาดสินทรัพย์ตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไปจะให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้ทำบัญชีเพราะต้องการความถูกต้อง และงบการเงินที่จัดทำมากที่สุดคือ งบกำไรขาดทุน ส่วนสารสนเทศทางการบัญชีอื่นที่จัดทำเพิ่มหรือแทนงบการเงินคือ รายงานเงินสดรับ-จ่าย โดยจัดทำงบการเงินเป็นรายเดือน และมีวัตถุประสงค์เพื่อยื่นแบบภาษี ยกเว้นธุรกิจเกษตรที่จัดทำบัญชีเพื่อบริหารจัดการภายในกิจการตนเอง ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำสารสนเทศทางการบัญชีระดับมากคือ ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเพียงพอและขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านบัญชี ส่วนปัญหาการใช้สารสนเทศระดับมากคือ ไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอและไม่มีเวลา ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกระตุ้นให้ธุรกิจเห็นความจำเป็นและความสำคัญในการจัดทำและการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารจัดการ

กชกร เถลิมาญจนา (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจทัศนคติของการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ช่วยงาน วิเคราะห์ และนำเสนอเทคนิคด้านการบัญชีบริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้จำนวน 67 บริษัท จากประชากร 100 บริษัท ทั้งที่เป็นกลุ่มกิจการให้บริการ กิจการซื้อมาขายไป และกิจการอุตสาหกรรม ผลการวิจัยพบว่า กิจการส่วนใหญ่ใช้ระบบต้นทุนจริง หลักการบริหารจัดการคือ BSC TQM และ 5 ส งบประมาณแบบ Participative Budgeting ให้ความสำคัญในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ด้านการวางแผนและควบคุม โปรแกรมที่ใช้จะซื้อหรือ Outsource โดยใช้มากที่สุดคือ Oracle Application ส่วน Module ของงานด้านบัญชีที่ใช้โปรแกรมที่ซื้อหรือ Outsource มากที่สุดคือ GL Module รองลงมาคือ A/P และ A/R Module ส่วน Module ที่มีการพัฒนาเองมากที่สุดคือ Budget Module และ Costing Module มูลค่าซอฟต์แวร์ที่ใช้ประมาณ 1 – 5 ล้านบาท เน้นความถูกต้อง รวดเร็ว ส่วนเกณฑ์ในการตัดสินใจซื้อโปรแกรมเน้น Module ที่ครบถ้วนตามความต้องการ ความ

นิยม และความน่าเชื่อถือ และจากการทดสอบความแตกต่างของระดับการนำโปรแกรมเข้ามาช่วยงาน วิเคราะห์ และจัดทำรายงานต่างๆ พบว่ามีเพียงระดับคะแนนเฉลี่ยของกิจการซื้อขายและอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกัน ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางการบัญชีบริหารคือ ความถูกต้องและความทันเวลา ประสิทธิภาพของการใช้งานให้ความพอใจมากเกี่ยวกับโปรแกรมจากผู้จำหน่ายมากกว่าที่จะพัฒนาเอง ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มาจากระบบไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริหาร รองลงมาคือ ระบบไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักบัญชีและผลตอบแทนไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร และ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์ทางการบัญชีของหน่วยธุรกิจในจังหวัดขอนแก่น โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนิติบุคคลที่จดทะเบียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 369 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แต่แบบสอบถามที่ตอบกลับบางชุดไม่สมบูรณ์ ชุดที่สมบูรณ์มีจำนวน 353 ชุด ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ซอฟต์แวร์ทางการบัญชีในปัจจุบันจำนวน 171 รายและ กลุ่มที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์ทางการบัญชีในปัจจุบันจำนวน 182 ราย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการเลือกใช้ซอฟต์แวร์ทางการบัญชีของหน่วยงานธุรกิจที่ใช้ซอฟต์แวร์ทางการบัญชีในปัจจุบันได้แก่ ความเหมาะสมกับกิจการ คุณสมบัติของซอฟต์แวร์ ราคา ความง่ายในการใช้งาน บริการหลังการขาย ซอฟต์แวร์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของกรมสรรพากร และความมั่นคงและชื่อเสียงของผู้ขาย ตามลำดับ คุณสมบัติของผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ซอฟต์แวร์ทางการบัญชีมากที่สุดคือ ระดับการศึกษาของผู้บริหาร ลักษณะของกิจการที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ซอฟต์แวร์ทางการบัญชี ได้แก่ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวนพนักงานบัญชี รายได้ต่อปี การจัดทำบัญชี และลักษณะการจดทะเบียน

การวิจัยครั้งนี้มีการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคทางการบัญชีบริหารที่กิจการใช้ในการบริหารงานจึงมีการตรวจสอบเอกสารในส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนเพิ่มเติม โดยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเทคนิคทางการบัญชีบริหารมี 2 งานวิจัยได้แก่

สุภาพรรณ รัตนภรณ์ และคณะ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวปฏิบัติทางการบัญชีบริหารของอุตสาหกรรมไทย โดยใช้แบบสอบถามกับรายชื่อธุรกิจที่ได้จากกรมอุตสาหกรรมของไทยจำนวน 1,285 บริษัท แต่ได้ตอบกลับมาจำนวน 300 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 23.3 การวิจัยครั้งนี้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการใช้และประโยชน์สำหรับแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีบริหารหลายประเภทรวมถึง ต้นทุนผลิตภัณฑ์ การวางแผนและการควบคุม การตัดสินใจ และการ

ประเมินผลการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า Absorption Costing และ Variable Costing มีการใช้กันอย่างกว้างขวางในธุรกิจอุตสาหกรรมของไทย Actual Costing เป็นที่รู้จักมากกว่า Standard Costing ส่วนใหญ่อัตราของค่าใช้จ่ายการผลิตจะถูกกำหนดไว้แล้ว และหลายๆ บริษัทมีการนำแนวคิด Activity Based Costing มาใช้ ส่วนการงบประมาณมีการใช้อย่างกว้างขวางสำหรับการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อการประมาณการต้นทุนและความคุ้มค่าต้นทุน สำหรับงบประมาณการลงทุน IRR และ Payback เป็นเทคนิคที่ใช้ในการตัดสินใจมากที่สุด และใช้ประโยชน์จากอัตราที่จ่ายเท่ากันทุกงวด เทคนิคอื่นๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจที่รู้จักกันทั่วไป รวมถึงอัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด การวิเคราะห์ Cost-Volume-Profit และ Cost Plus Pricing สำหรับการประเมินผลการดำเนินงาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการบัญชีตามความรับผิดชอบ เป็นตัวเลือกอื่นๆ ทั้งในแง่ของสัดส่วนการใช้และการจัดลำดับประโยชน์ในการใช้งาน บริษัทส่วนใหญ่ใช้ ROI แต่ลำดับของประโยชน์อยู่ในระดับกลาง จากเทคนิคทั้งหมดที่ได้รับคะแนนความมีประโยชน์สูงสุดคือ FIFO Inventory สำหรับวัตถุดิบคือ Actual Absorption Costing และการวิเคราะห์กระแสเงินสด

วิมล รอดเพ็ชร (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการตรวจสอบการรับรู้และการใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย (SMEs) และศึกษาความเหมือนหรือความแตกต่างกันในแนวปฏิบัติทางการบัญชีบริหารของบริษัทมหาชนไทย และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้มาจากทฤษฎีการบัญชีบริหารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้อมูลทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยเชิงสำรวจครั้งก่อนถูกนำมาใช้ โดยใช้ทั้งสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ผลของงานวิจัยนี้สนับสนุนผลงานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งจัดทำในหลายประเทศว่า บริษัทส่วนใหญ่ใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารแบบดั้งเดิมมากกว่าเทคนิคทางการบัญชีบริหารขั้นสูง เทคนิคทางการบัญชีบริหาร 5 อันดับสูงสุด ที่ผู้เข้าโครงการ Invigorating Thai Business (ITB เป็นโครงการที่รัฐบาลสนับสนุนทางด้านเทคนิคแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งในแง่การให้คำปรึกษาด้านการลงทุนและพัฒนาความสามารถในการบริหาร) และไม่เข้าโครงการ ITB รู้จักและนำไปใช้แล้วเหมือนกัน คือ ต้นทุนมาตรฐาน ต้นทุนงานสั่งทำ งบประมาณดำเนินการ งบประมาณการเงิน ต้นทุนช่วง ต้นทุนผันแปร และรายงานจำแนกตามส่วนงาน มีเทคนิคทางการบัญชีบริหาร 4 ประเภทที่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับลักษณะของธุรกิจคือการเข้าโครงการ ITB และไม่เข้าโครงการ ITB ได้แก่ ต้นทุนมาตรฐาน ต้นทุนงานสั่งทำ ต้นทุนช่วง และ kaizen costing อุปสรรคในการใช้เทคนิคทางด้านบัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย คือ การขาดระบบบัญชีที่เหมาะสม และการมีความรู้ทางด้านบัญชีบริหารไม่เพียงพอของนักบัญชี การเปรียบเทียบการใช้เทคนิคทางด้าน

บัญชีบริหารของบริษัทมหาชนไทย กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย ซึ่งผลของการเปรียบเทียบปรากฏว่าทั้งบริษัทมหาชนไทยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารแบบดั้งเดิมมากกว่าเทคนิคทางการบัญชีบริหารขั้นสูงเช่นเดียวกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Janson and Subramanian (1996) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ซอฟต์แวร์สำเร็จรูป: นโยบายในการเลือกและการนำไปใช้งาน โดยการวิจัยนี้พัฒนารูปแบบในการเลือกซอฟต์แวร์สำเร็จรูปสำหรับธุรกิจขนาดเล็กซึ่งรวบรวมจากงานวิจัยเชิงวิชาการที่ได้มีผู้ทำวิจัยมาก่อนสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่กับผลของการศึกษาเชิงสำรวจ (Exploratory study) ในธุรกิจขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจขนาดใหญ่ทำการตัดสินใจในการซื้อซอฟต์แวร์สำเร็จรูปและพัฒนาระบบสารสนเทศขององค์กรโดยมีการกำหนดนโยบายในการจัดซื้ออย่างเป็นแบบแผน ส่วนธุรกิจขนาดเล็กมักจะขาดนโยบายการจัดซื้อซอฟต์แวร์สำเร็จรูปที่เป็นแบบแผนซึ่งจากการวิจัยพบว่ามีความเสี่ยงสำหรับการจัดซื้อที่ไม่มีกฎเกณฑ์ดังกล่าว ดังนั้นจึงเสนอแนะนโยบายในการจัดซื้อซอฟต์แวร์สำเร็จรูปประเด็นที่สำคัญประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์ กิจกรรมการพิจารณาความเข้ากันได้ของกิจการกับผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์ก่อนตัดสินใจซื้อ การอบรม และบริการ ปัจจัยด้านคุณภาพของคู่มือการปฏิบัติงานควรจะเป็นคู่มือที่ช่วยให้ปฏิบัติงานได้ง่ายและมีการปรับปรุงให้ทันกับซอฟต์แวร์ที่มีการพัฒนาอยู่เสมอ รวมถึงปัจจัยด้านคุณลักษณะเฉพาะของซอฟต์แวร์ ควรต้องมีความยืดหยุ่น และรองรับรายการค้าที่เพิ่มขึ้นได้ ในส่วนของผู้พัฒนาระบบต้องคำนึงถึงระยะเวลาในการติดตั้งซอฟต์แวร์สำเร็จรูปและต้นทุนที่เหมาะสมกับความต้องการของกิจการ

Hlupic and Paul (1999) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางในการเลือกซอฟต์แวร์สำหรับธุรกิจผลิต โดยทำการวิจัยจากผู้ที่ใช้ซอฟต์แวร์เพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนและการทำวิจัย ซึ่งทดสอบที่ Computer Science Department ที่ Brunel University และผู้ที่ใช้ซอฟต์แวร์เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งทดสอบที่ Center for Applied Simulation Modeling (CASM) ผลการวิจัยพบว่า การเลือกซอฟต์แวร์ที่ใช้ในธุรกิจผลิตสำหรับกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและอุตสาหกรรมที่มีรูปแบบไม่ซับซ้อน (Rapid modeling in industry) เห็นว่าสิ่งสำคัญในการเลือกซอฟต์แวร์คือความง่ายในการเรียนรู้ แต่สำหรับอุตสาหกรรมที่มีรูปแบบซับซ้อน (Detailed/complex modeling in industry) เห็นว่าสิ่งสำคัญในการเลือกซอฟต์แวร์คือการที่ซอฟต์แวร์สามารถรองรับการทำงานได้มากและมีความยืดหยุ่นเข้ากับฮาร์ดแวร์ที่กิจการมีอยู่แล้วได้ เงื่อนไขในการเลือกซอฟต์แวร์

ในงานวิจัยนี้เป็นเพียงเงื่อนงำทั่วไปอย่างกว้างๆ หากจะใช้ในการพิจารณาซอฟต์แวร์สำหรับธุรกิจจริงๆ อาจจะไม่เข้าเงื่อนงำทุกข้อ เพราะยิ่งซอฟต์แวร์รองรับความต้องการมากเท่าใดก็ควรมีค่าใช้จ่ายที่มากขึ้นเท่านั้น และผลการวิจัยเงื่อนงำในการเลือกซอฟต์แวร์สำหรับธุรกิจผลิตในแต่ละวัตถุประสงค์ยังมีประโยชน์กับผู้พัฒนาซอฟต์แวร์ทั้งที่เป็นเวอร์ชันที่มีอยู่แล้วและการพยายามที่พัฒนาสิ่งใหม่เพื่อให้ได้ซอฟต์แวร์ที่ดีขึ้น

Lebow and Adhikari (2000) ได้รวบรวมข้อมูลและประมวลเป็นบทความเรื่อง ซอฟต์แวร์ที่พูดภาษาของคุณ โดยรวบรวมข้อมูลจากบริษัทผู้ผลิตซอฟต์แวร์ในยุโรปที่ต้องการเข้ามาทำตลาดในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยโดยการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวพบว่า เมื่อบริษัททำธุรกิจในประเทศที่ใช้ภาษาต่างกันย่อมจำเป็นต้องมีซอฟต์แวร์บัญชีที่เป็น Multilingual โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าพนักงานบริษัทไม่สามารถเข้าใจภาษาของประเทศนั้นได้ สิ่งที่น่าสนใจภาษาต่างประเทศสำหรับการปฏิบัติงานระหว่างประเทศคือ การแสดงความช่วยเหลือบนหน้าจอที่ใช้งานหรือการใช้คู่มือเป็นสิ่งสนับสนุน ยกตัวอย่างซอฟต์แวร์ที่รองรับได้หลายภาษาเช่น SCALA รองรับทั้งภาษาสแกนดิเนเวียน ยุโรปตอนกลางและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซอฟต์แวร์บัญชีควรมีคุณสมบัติรองรับ Multicurrency เพราะพนักงานบัญชีจะต้องแปลงค่าเงินในการจัดทำรายงานทางการเงินซึ่งจะต้องแปลงค่าได้ทันทีเช่นแปลงจากเงินสกุลเยนเป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ และผลการวิจัยยังกล่าวว่า ผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ควรจะต้องทราบคุณลักษณะของซอฟต์แวร์สำเร็จรูปทางการบัญชีจึงจะสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมที่สุดสำหรับความต้องการของบริษัท อีกทั้งผู้ใช้งานยังต้องพิจารณาถึงความสามารถของซอฟต์แวร์สำเร็จรูปที่จะเข้ากันได้กับฮาร์ดแวร์ของกิจการและเข้ากับระบบการปฏิบัติงานของกิจการ (ระบบของ HP และ IBM มักจะเข้าได้กับระบบโดยทั่วไป) และซอฟต์แวร์บัญชีที่ดีควรมีสิ่งสนับสนุนทางเทคนิคที่ดี ไม่ว่าจะเป็นศูนย์บริการและพนักงานบริการเช่น มีสำนักงานขายในหลายประเทศ พนักงานที่ให้บริการในประเทศนั้นต้องเข้าใจเกี่ยวกับซอฟต์แวร์สำเร็จรูปทางการบัญชีเป็นอย่างดีและสามารถอธิบายให้ผู้ใช้งานในประเทศนั้นๆ เข้าใจได้ด้วย ซอฟต์แวร์บัญชีที่ดีที่สุดควรถูกออกแบบโดยพิจารณาถึงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นบริษัทระหว่างประเทศควรคำนึงถึงความสามารถของซอฟต์แวร์บัญชีในด้าน Multicurrency เป็นสำคัญ

Adhikari and Zhang (2003) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับองค์กรและการเลือกซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศ โดยทำการวิจัยกับบริษัทในสหราชอาณาจักรซึ่งจดทะเบียนในรูปแบบของบริษัทระหว่างประเทศจำนวน 457 บริษัทซึ่งคัดเลือกจาก Dun and Bradstreet Data Base of U.K. Companies มีการส่งแบบสอบถามเพื่อทำ pre-test จำนวน 10 บริษัท จากนั้นได้มีการนำผล

มาพัฒนาแบบสอบถามฉบับ สมบูรณ์แล้วส่งให้กับผู้จัดการฝ่ายการเงิน (Financial director) ด้วย ปัญหาต่างๆ ของบริษัททำให้ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ จึงเหลือกลุ่มตัวอย่างที่ตอบกลับจำนวน 94 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 21 ของบริษัทที่เหลือที่สามารถให้ข้อมูลได้ ผลการวิจัยพบว่า ในการพิจารณาเลือกซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศ บริษัทพิจารณาปัจจัยด้าน Multicurrency มากที่สุด รองลงมาคือ Multireporting และ Multilingual ตามลำดับ และสภาพแวดล้อมขององค์กรก็เป็นประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาเลือกซอฟต์แวร์ระหว่างประเทศ กล่าวคือ บริษัทที่มีขนาดใหญ่เห็นว่าคุณลักษณะด้าน Multilingual และ Multireporting เป็นสิ่งที่สำคัญกว่าในการเลือกซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศ ส่วนบริษัทที่มีโครงสร้างระหว่างประเทศขยายใหญ่เห็นว่าคุณลักษณะทางด้าน Multicurrency Multireporting และ Multilingual มีความสำคัญในการเลือกซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศ อีกทั้งบริษัทที่มีความเป็นรูปแบบขององค์กรน้อยกว่าเห็นว่าคุณลักษณะด้าน Multicurrency มีความสำคัญมากกว่าในการเลือกซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศ ส่วนผู้พัฒนาซอฟต์แวร์ควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรในการพัฒนาซอฟต์แวร์ให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน เพราะผู้พัฒนาระบบไม่สามารถผลิตซอฟต์แวร์เดียวให้เหมาะกับการใช้งานของทุกกิจการที่มีสภาพแวดล้อมขององค์กรต่างกัน

Adhikari, Lebow and Zhang (2004) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบริษัทและการเลือกซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศ โดยทำการวิจัยกับบริษัทในสหรัฐอเมริกาที่จำเป็นต้องพิจารณาเรื่องคุณลักษณะระหว่างประเทศในการเลือกซอฟต์แวร์บัญชีซึ่งมีทั้งหมด 744 บริษัท มีการส่งแบบสอบถามเพื่อทำ pre-test จำนวน 10 บริษัท จากนั้นได้มีการนำผลมาพัฒนาแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ด้วยปัญหาต่างๆ ของบริษัททำให้ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ จึงเหลือกลุ่มตัวอย่างที่ตอบกลับจำนวน 132 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 18 ของบริษัทที่เหลือที่สามารถให้ข้อมูลได้ ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นในการพิจารณาเลือกซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศจะมุ่งประเด็นทางด้าน Accounting คือ Multireporting และ Multicurrency มากกว่าประเด็นทางด้าน Non-accounting คือ Multilingual ในส่วนของเงื่อนไขในการเลือกซอฟต์แวร์ กิจการจะพิจารณาเรื่องความปลอดภัยของข้อมูลและข้อมูลสนับสนุน (Security and support) มากที่สุด รองลงมาคือ ต้นทุนและความยืดหยุ่นของซอฟต์แวร์ (Cost and flexibility) และ ฮาร์ดแวร์และรูปแบบการปฏิบัติงาน (Hardware and operating platforms) ตามลำดับ และยังพบว่าคุณลักษณะของซอฟต์แวร์บัญชีแตกต่างกันขึ้นอยู่กับขนาดธุรกิจและระดับความเป็นบริษัทระหว่างประเทศ โดยปัจจัยแวดล้อมขององค์กรจะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญในการเลือกซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศ บริษัทขนาดใหญ่จะมองว่าปัจจัยด้าน Multilingual และ Multireporting มีความสำคัญในการเลือกซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก ส่วนบริษัทที่มีความเป็นบริษัทระหว่างประเทศสูงจะมองว่าปัจจัยด้าน Multicurrency มี

ความสำคัญในการเลือกซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศมากกว่าบริษัทที่มีความเป็นบริษัทระหว่างประเทศต่ำกว่า และถ้าพิจารณาทั้งด้านขนาดธุรกิจและระดับความเป็นบริษัทระหว่างประเทศรวมกัน สะท้อนให้เห็นว่าบริษัทให้ความสำคัญกับปัจจัยด้าน Multicurrency แต่ถ้าเป็นเรื่องของเงื่อนไขในการเลือกซอฟต์แวร์ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านขนาดธุรกิจหรือระดับความเป็นบริษัทระหว่างประเทศก็ไม่แตกต่างกันคือกิจการให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยของข้อมูลและข้อมูลสนับสนุน (Security and support) สะท้อนให้เห็นว่าบริษัทคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยในการควบคุมระบบสารสนเทศ ซึ่งกลายเป็นแนวโน้มที่แพร่กระจายในธุรกิจที่เป็นบริษัทระหว่างประเทศ และยังให้ข้อมูลกับธุรกิจขนาดเล็กในการพิจารณาเลือกซอฟต์แวร์บัญชีอาจไม่จำเป็นต้องพิจารณาทุกประเด็นเหมือนธุรกิจขนาดใหญ่ก็ได้ และสำหรับผู้พัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีพิจารณาเรื่องขนาดธุรกิจและระดับความเป็นบริษัทระหว่างประเทศ ในการพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน เพราะผู้พัฒนาระบบไม่สามารถผลิตซอฟต์แวร์เดียวให้เหมาะกับการใช้งานของทุกกิจการที่มีขนาดธุรกิจและระดับความเป็นบริษัทระหว่างประเทศแตกต่างกัน

จากการตรวจเอกสารในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปรายละเอียดสำคัญในแต่ละงานวิจัยได้ ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สรุปการตรวจเอกสารในส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัย	ปี พ.ศ.	ขนาด ตัวอย่าง	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	วิธีทางสถิติ
1. ประนอม คำพา	2545	356	กิจการที่ใช้และ กิจการที่ไม่ใช้ ซอฟต์แวร์ คอมพิวเตอร์ในงาน บัญชี	ค่าเฉลี่ยของระดับ ความคิดเห็น เกี่ยวกับประโยชน์ และปัญหาในการใช้ ซอฟต์แวร์ คอมพิวเตอร์ในงาน บัญชี	- การแจกแจง ความถี่ - ค่าร้อยละ

ผลการวิจัย 1) กิจการที่ใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในงานบัญชี

- โปรแกรมสำเร็จรูปส่วนใหญ่ใช้คือ Express รองลงมาคือ Easy acc Accpac JDedward Business QuickBooks Formula SAP Oracle AutoFlight และ Quicken ตามลำดับ

- ประโยชน์จากการใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในงานบัญชีคือ ทำให้งานมีระบบ ตรวจสอบได้ง่าย ทำงานได้เร็วกว่าการบันทึกด้วยมือ ลดปัญหาในการจัดเก็บรายงานต่างๆ มีการบันทึกข้อมูลถูกต้องครบถ้วน ใช้งานง่าย ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากร ลดความเบื่อหน่ายในการทำงาน

- ปัญหาจากโปรแกรมสำเร็จรูปคือ ผู้ใช้งานไม่สามารถแก้ไขข้อมูลเองได้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผู้วิจัย	ปี	ขนาด	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	วิธีทางสถิติ
พ.ศ. ตัวอย่าง					
- ปัญหาจากโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเองคือ โปรแกรมไม่สมบูรณ์					
2) กิจการที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในงานบัญชี เพราะรายการค้ามีจำนวนไม่มาก มีการจ้างสำนักงานบัญชีในการจัดทำบัญชี บุคลากรไม่เข้าใจเกี่ยวกับโปรแกรมคิดว่าเป็นเรื่องยุ่งยากและสิ้นเปลือง แต่ส่วนใหญ่มีแนวโน้มว่าจะใช้ซอฟต์แวร์ภายใน 5 ปี					
2. สุวรรณ หวังเจริญเดช และคณะ	2545	502	ขนาดกิจการ	- การจัดทำบัญชี - ปัญหาในการจัดทำ สารสนเทศทางการ บัญชี	- การแจกแจง ความถี่ - ค่าร้อยละ - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ผลการวิจัย 1) ธุรกิจที่มีขนาดสินทรัพย์ต่ำกว่า 1 ล้านบาท มีการจัดทำบัญชีโดยเจ้าของกิจการด้วยระบบมือ และผู้จัดทำบัญชีมีวุฒิการศึกษาด้านอื่นที่ไม่ใช่บัญชีหรือบริหาร และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมด้านนี้ ส่วนธุรกิจที่มีขนาดสินทรัพย์ตั้งแต่กว่า 1 ล้านบาท จะจ้างสำนักงานบัญชีเป็นผู้ทำบัญชีเพราะต้องการความถูกต้อง งบการเงินที่จัดทำมากที่สุดคือ งบกำไรขาดทุน มีวัตถุประสงค์เพื่อยื่นแบบภาษี ยกเว้นธุรกิจเกษตรที่จัดทำบัญชีเพื่อบริหารจัดการภายในกิจการ					
2) ปัญหาในการจัดทำสารสนเทศทางการบัญชีระดับมากคือ ไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอและขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านบัญชี					
3. กชกร เฉลิมกาญจนา	2549	67	ประเภทกิจการ คือ - บริการ - ซื้อขายสินค้า - อุตสาหกรรม	ระดับคะแนนเฉลี่ย ในการนำโปรแกรม เข้ามาช่วยงาน วิเคราะห์ และจัดทำ รายงานต่างๆ	- การแจกแจง ความถี่ - ค่าร้อยละ - ค่าเฉลี่ย - การวิเคราะห์ ความแปรปรวน (ANOVA)
ผลการวิจัย 1) เกณฑ์ในการตัดสินใจซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปคือ Module ครบถ้วนตามต้องการ ความนิยมในตัวซอฟต์แวร์ และความน่าเชื่อถือของผู้จำหน่าย					
2) ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางด้านการบัญชีบริหารคือ ความถูกต้องและทันเวลา					
3) ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์คือ ระบบไม่ตอบสนองความต้องการของผู้บริหารและนักบัญชี ผลตอบแทนไม่คุ้มค่ากับการลงทุน					

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผู้วิจัย	ปี	ขนาด	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	วิธีทางสถิติ
พ.ศ. ตัวอย่าง					
4) จากการทดสอบระดับการนำโปรแกรมเข้ามาช่วยงานวิเคราะห์และจัดทำรายงานต่างๆ พบว่ามีเพียงระดับคะแนนเฉลี่ยในนำโปรแกรมเข้ามาช่วยงานวิเคราะห์และจัดทำรายงานต่างๆ ของกิจการซื้อขายสินค้าและอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกัน					
4. นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร และไพลิน ตรงเมธีรัตน์	2551	353	กิจการที่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีโดยแบ่งตามคุณสมบัติของผู้บริหาร และลักษณะของกิจการ	- ค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจในการใช้งานซอฟต์แวร์ทางการบัญชี - ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์ทางการบัญชี	- การแจกแจงความถี่ - ค่าร้อยละ - ค่าเฉลี่ย - ฐานนิยม - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน - Chi-square
ผลการวิจัย 1) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการเลือกซอฟต์แวร์ทางการบัญชีคือ ความเหมาะสมของซอฟต์แวร์กับกิจการ คุณสมบัติซอฟต์แวร์ ราคาความง่ายในการใช้งาน บริการหลังการขาย การปฏิบัติตามกฎระเบียบของกรมสรรพากร และความมั่นคงและชื่อเสียงของผู้ขาย ตามลำดับ 2) ประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์ทางการบัญชีมาใช้ในกิจการคือ ประหยัดเวลาในการทำงานด้านบัญชี ความถูกต้องของข้อมูลทางด้านบัญชี สนับสนุนการบริหารงานของกิจการ รองรับการขายกิจการ เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กิจการ ประหยัดค่าใช้จ่าย เป็นข้อตกลงทางการค้าที่ระบุให้ต้องใช้ ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกเช่น บริษัทคู่ค้าหรือบริษัทในเครือ เป็นต้น 3) ปัญหาส่วนมากที่พบในการใช้งานซอฟต์แวร์ทางการบัญชีคือ ไม่สามารถใช้งานได้ตามต้องการทั้งหมด ใช้ระยะเวลาในการประมวลผลนาน ใช้ระยะเวลาในการป้อนข้อมูลนาน และซอฟต์แวร์ไม่สมบูรณ์ 4) ความพึงพอใจในการใช้งานซอฟต์แวร์ทางการบัญชีในระดับมากทางด้านความง่ายในการใช้งาน การรายงานหรือรูปแบบรายงาน เมนูของซอฟต์แวร์ การป้อนข้อมูล การจัดฝึกอบรม คู่มือหรือเอกสารการใช้งาน การสนับสนุนหรือการบริการหลังการขาย และราคา					
5. สุภาพรณ รัตนภรณ์ และคณะ (งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถามที่สอบถามเพิ่มเติมในเรื่องเทคนิคทางบัญชีบริหาร)	2543	300	- กิจการที่จัดและกิจการที่ไม่ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ - ขนาดกิจการ	ค่าเฉลี่ยของการใช้ประโยชน์จากเทคนิคการบัญชีบริหาร	- การแจกแจงความถี่ - ค่าร้อยละ - การวิเคราะห์ความแปรปรวน t-test, F-test

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผู้วิจัย	ปี	ขนาด	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	วิธีทางสถิติ
พ.ศ. ตัวอย่าง					
ผลการวิจัย 1) เทคนิคทางการบัญชีบริหารที่กิจการผลิตในประเทศไทยมีการใช้มาก 5 อันดับคือ การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร การวิเคราะห์สภาพคล่อง การวิเคราะห์กระแสเงินสด การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ระบบต้นทุนเต็มที่เป็นต้นทุนจริง และการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 2) บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ถูกประเมินว่าจะใช้ประโยชน์จากบางเทคนิคได้มากกว่าคือ การคิดต้นทุนวัตถุดิบเข้าการผลิตด้วยวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก การตัดสินใจในการบริหารงานโดยการวิเคราะห์อัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินและการวิเคราะห์งบประมาณจ่ายลงทุนด้วยอัตราผลตอบแทนภายใน การวัดผลการปฏิบัติงานด้วยการวัดรายได้ส่วนที่เหลือ 3) บริษัทขนาดใหญ่ถูกประเมินว่าจะใช้ประโยชน์จากบางเทคนิคได้มากกว่าคือ การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์โดยเทคนิควิธีต้นทุนเต็มด้วยต้นทุนจริง วิธีต้นทุนผันแปรด้วยต้นทุนมาตรฐานและวิธีต้นทุนกิจกรรมด้วยต้นทุนจริง, การคิดต้นทุนวัตถุดิบด้วยวิธี FIFO วิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก วิธีต้นทุนมาตรฐานและการใช้อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตจัดสรรการวางแผนและควบคุมโดยใช้งบประมาณ เทคนิคการตัดสินใจในการบริหารงานโดยการวิเคราะห์อัตราส่วน โครงสร้างทางการเงินและการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การวัดผลการปฏิบัติงานโดยการวิเคราะห์ผลต่าง					
6. วิมล รอดเพชร (งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ คำถามที่สอบถามเพิ่มเติม ในเรื่องเทคนิคทางบัญชี บริหาร)	2548	70	ธุรกิจ SMEs ที่เข้า ร่วมและธุรกิจ SMEs ที่ไม่เข้าร่วม โครงการ ITBs	- เทคนิคทางการ บัญชีบริหารแบบ ดั้งเดิม - เทคนิคทางการ บัญชีบริหารขั้นสูง	- การแจกแจง ความถี่ - ค่าร้อยละ - cross- tabulation - การวัดค่า กลางการ โนม์ เยียงและการ กระจาย - Chi-square
ผลการวิจัย 1) ส่วนใหญ่ใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารแบบดั้งเดิมมากกว่าเทคนิคทางการบัญชีบริหารขั้นสูง 2) เทคนิคทางการบัญชีบริหารที่กิจการที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการ ITB รู้จักและนำไปใช้เหมือนกันคือ ต้นทุนมาตรฐาน ต้นทุนงานสั่งทำ งบประมาณดำเนินการ งบประมาณการเงิน ต้นทุนช่วง ต้นทุนผันแปร และรายงานจำแนกตามส่วนงาน 3) เทคนิคทางการบัญชีบริหาร 4 ประเภทที่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการ ITB คือ ต้นทุนมาตรฐาน ต้นทุนงานสั่งทำ ต้นทุนช่วง และ kaizen costing 4) อุปสรรคในการใช้เทคนิคทางด้านบัญชีบริหารของ SMEs ไทย คือ การขาดระบบบัญชีที่เหมาะสม และการที่นักบัญชีมีความรู้ทางด้านบัญชีบริหารไม่เพียงพอ					

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผู้วิจัย	ปี พ.ศ. (ค.ศ.)	ขนาด ตัวอย่าง	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	วิธีทางสถิติ
7. Janson and Subramanian	2539 (1996)	37	Organization structure	- Degree of formalization - Software selection policy ประกอบด้วย 1) Vendor factor 2) Documentation quality 3) Software specification	- การรวบรวมข้อมูล - การวัดค่ากลางการโน้มเอียงและการกระจาย
ผลการวิจัย 1) ธุรกิจขนาดใหญ่จะนโยบายในการเลือกซอฟต์แวร์ที่มีแบบแผนมากกว่าธุรกิจขนาดเล็ก 2) นโยบายในการเลือกซอฟต์แวร์ที่มีแบบแผน พิจารณาในประเด็นต่อไปนี้ที่สำคัญ - Vendor factor: การพิจารณาความเข้ากันได้ของกิจการกับผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์ก่อนตัดสินใจซื้อ การอบรมและการบริการ - Documentation Quality: คู่มือการปฏิบัติงานที่ช่วยให้ปฏิบัติงานได้ง่ายและมีการปรับปรุงให้ทันกับซอฟต์แวร์ที่มีการพัฒนาอยู่เสมอ - Software specification: มีความยืดหยุ่น รองรับรายการค้าที่เพิ่มขึ้น					
8. Hlupic and Paul	2542 (1999)	18	ธุรกิจผลิตที่ใช้ซอฟต์แวร์เพื่อ - Education - Rapid modeling in industry - Detailed/complex modeling in industry	ระดับความสำคัญของเงื่อนไขในการเลือกซอฟต์แวร์ ซึ่งประกอบด้วย 1) Modeling assistance: On-line help 2) Features: ง่ายต่อการเรียนรู้และใช้งาน เข้ากับระบบผลิตและด้านการเงิน 3) Visual aspects: การสร้าง Icon ช่วยในการทำงาน 4) Efficiency: รวดเร็ว,	การรวบรวมข้อมูลและเปรียบเทียบ

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผู้วิจัย	ปี พ.ศ. (ค.ศ.)	ขนาด ตัวอย่าง	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	วิธีทางสถิติ
นำเชื่อถือ 5) User support: คู่มือ การอบรม Demo model การบำรุงรักษา 6) Testability: ข้อความเตือนที่ หน้าจอ 7) Software compatibility: เข้ากับ HW 8) Coding aspects: มี ความยืดหยุ่น					
ผลการวิจัย 1) ธุรกิจผลิตที่มีวัตถุประสงค์ในใช้ซอฟต์แวร์เพื่อการศึกษาและ Rapid modeling in industry ให้ระดับ ความสำคัญของเงื่อนไขในการเลือกซอฟต์แวร์ในข้อ 1 2 3 4 5 และ 6 ในระดับมากที่สุด 2) ธุรกิจผลิตที่มีวัตถุประสงค์ในใช้ซอฟต์แวร์เพื่อ Detailed/complex modeling in industry ให้ระดับ ความสำคัญของเงื่อนไขในการเลือกซอฟต์แวร์ในข้อ 1 2 3 4 6 7 และ 8 ในระดับมากที่สุด ในส่วนเงื่อนไขที่พิจารณาแตกต่างกันระหว่าง 2 กลุ่มสรุปได้ว่า การเลือกซอฟต์แวร์ที่ใช้ในธุรกิจผลิต สำหรับกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและอุตสาหกรรมที่มีรูปแบบไม่ซับซ้อน (Rapid modeling in industry) เห็นว่าสิ่งสำคัญในการเลือกซอฟต์แวร์คือความง่ายในการเรียนรู้ แต่สำหรับอุตสาหกรรมที่มีรูปแบบซับซ้อน (Detailed/complex modeling in industry) เห็นว่าสิ่งสำคัญในการเลือกซอฟต์แวร์คือการที่ซอฟต์แวร์สามารถ รองรับการทำงานได้มากและมีความยืดหยุ่นเข้ากับฮาร์ดแวร์ที่กิจการมีอยู่แล้วได้					
9. Lebow and Adhikari	2543 (2000)	10	ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมที่ ขยายตลาดอย่าง รวดเร็วใน สหรัฐอเมริกา	ลักษณะของซอฟต์แวร์ ได้แก่ - Multicurrency - Multilingual - Others	การรวบรวม ข้อมูล
ผลการวิจัย คุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชีที่ดี ได้แก่ ด้าน Multilingual มี Screen help หรือ Manual ส่วนด้าน Multicurrency ต้องแปลงค่าเงินได้ทันที และด้านอื่นๆ คือ เข้ากันได้กับ Hardware และระบบปฏิบัติงานของ กิจการ มีศูนย์บริการและพนักงานที่ให้บริการดีเช่น มีสำนักงานขายในหลายประเทศ พนักงานให้บริการดี					

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผู้วิจัย	ปี พ.ศ. (ค.ศ.)	ขนาด ตัวอย่าง	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	วิธีทางสถิติ
10. Adhikari and Zhang	2546 (2003)	94	- Organizational size (Total revenue) - Organizational structure (Percentage of foreign sales) - Organizational maturity (Listed/ Unlisted firm)	International features แบ่งเป็น 3 ด้าน - Multicurrency - Multilingual - Multireporting	- การแจกแจงความถี่ - ค่าร้อยละ - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน - MANOVA และ univariate ANOVA
ผลการวิจัย 1) บริษัทขนาดใหญ่จะพิจารณาปัจจัยด้าน Multilingual และ Multireporting เป็นสำคัญ					
2) บริษัทที่มีสัดส่วนการขายต่างประเทศมากจะพิจารณาปัจจัยทั้ง 3 ด้านเป็นสำคัญ					
3) บริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะพิจารณาปัจจัยด้าน Multicurrency เป็นสำคัญ					
11. Adhikari, Lebow, and Zhang	2547 (2004)	132	- Size (Total revenue) - Degree of internationalization (Number of foreign operations)	ปัจจัยในการเลือกซอฟต์แวร์บัญชี คือ 1. International features factors แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ - Multicurrency - Multilingual - Multireporting 2. General selection criteria factors แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ - Security and support - Cost and flexibility - Hardware and operating platform:	- การแจกแจงความถี่ - ค่าร้อยละ - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน - MANOVA และ univariate ANOVA
ผลการวิจัย 1) บริษัทขนาดใหญ่จะพิจารณาปัจจัยด้าน Multilingual และ Multireporting เป็นสำคัญ					
2) บริษัทที่มีจำนวนการดำเนินงานต่างประเทศมากจะพิจารณาปัจจัยด้าน Multicurrency เป็นสำคัญ					
3) กิจกรรมที่มี Size และ Degree of internationalization แตกต่างกันจะพิจารณาเงื่อนไขทั่วไปในเรื่อง Security and support เป็นสำคัญเช่นเดียวกัน					

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และการตรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยโดยแบ่งเป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

1. ตัวแปรต้น

ตัวแปรต้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่ ขนาดกิจการ ประเภทตลาด (ลูกค้า) ของกิจการ จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ จำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชี และสถานที่ตั้งของกิจการ

1.1 ขนาดกิจการ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าขนาดของกิจการมีผลต่อปัจจัยที่กิจการนำมาใช้ในการพิจารณาซอฟต์แวร์บัญชี มีการแบ่งขนาดกิจการออกเป็น 6 กลุ่มคือ ขนาดเล็กมีเพียง 1 บริษัท ขนาดใหญ่มี 36 บริษัท และขนาดกลางแบ่งเป็นยอดขายต่อปีจำนวน 5 - 150 ล้านยูโรมี 12 บริษัท จำนวน 150 - 300 ล้านยูโรมี 26 บริษัท จำนวน 301 - 450 ล้านยูโรมี 10 บริษัท และจำนวน 451 - 600 ล้านยูโรมี 9 บริษัท (Adhikari and Zhang, 2003) อีกงานวิจัยหนึ่งมีการแบ่งขนาดกิจการออกเป็น 5 กลุ่มคือ ขนาดเล็กมีเพียง 3 บริษัท ขนาดใหญ่มี 100 บริษัท และขนาดกลางแบ่งเป็นยอดขายต่อปีจำนวน 5 - 25 ล้านดอลลาร์มี 9 บริษัท จำนวน 26 - 50 ล้านดอลลาร์มี 10 บริษัท และจำนวน 51 - 100 ล้านดอลลาร์มี 10 บริษัท (Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004) จากงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าหากรวมขนาดกลางเป็นช่วงเดียวกันก็จะทำให้ข้อมูลกระจุกตัวได้ และในการวิจัยครั้งนี้มีการทำ pre-test พบว่าหากแบ่งขนาดกิจการออกเป็น 2 กลุ่มตามนิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิตคือ วิสาหกิจขนาดย่อมหมายถึงกิจการที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกิน 50 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินไม่เกิน 50 ล้านบาท ส่วนวิสาหกิจขนาดกลางหมายถึงกิจการที่มีจำนวนการจ้างงาน 51-200 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินมากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท จะทำให้กลุ่มตัวอย่างกระจุกตัวที่ขนาดกลางค่อนข้างมาก ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงแบ่งขนาดของกิจการออกเป็น 3 กลุ่มคือ ขนาดย่อมตามนิยามที่ได้กล่าวไปแล้ว ส่วนขนาดกลางจะแบ่งเป็นขนาดกลางค่อนข้างเล็ก (จำนวนการจ้างงาน 51 - 100 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินมากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท) และขนาดกลางค่อนข้างใหญ่ (จำนวนการจ้างงาน 101 - 200 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินมากกว่า 100 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท) โดยใช้การแบ่งครั้งของเกณฑ์ตามนิยามของวิสาหกิจขนาดกลางในภาคการผลิต และเพื่อให้การขนาดกิจการเป็นไปในเกณฑ์เดียวกัน ป้องกันการสับสนจึงใช้เกณฑ์ตามกฎกระทรวง

อุตสาหกรรมที่กล่าวไว้ว่าในการกำหนดขนาดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ถือตามจำนวน การจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ไม่รวมที่ดินที่น้อยกว่าเป็นเกณฑ์กำหนดขนาด เช่น ธุรกิจ อุตสาหกรรมมีการจ้างงาน 45 คน มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ไม่รวมที่ดินจำนวน 60 ล้านบาทก็จัดว่าเป็น วิสาหกิจขนาดย่อม เป็นต้น

1.2 ประเภทของกลุ่มลูกค้า จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าสัดส่วนการขายต่างประเทศของ กิจการมีผลต่อปัจจัยที่กิจการนำมาใช้ในการพิจารณาซอฟต์แวร์บัญชี (Adhikari and Zhang, 2003) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงแบ่งประเภทของกลุ่มลูกค้าของกิจการออกเป็นตลาดภายในประเทศ ตลาด ต่างประเทศ และตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อจะได้ทราบว่าที่กิจการมีกลุ่มลูกค้าต่างกันจะมี ผลต่อปัจจัยที่กิจการนำมาใช้ในการพิจารณาซอฟต์แวร์บัญชีจะเหมือนหรือต่างจากงานวิจัยใน ต่างประเทศที่กล่าวถึงข้างต้น

1.3 จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าจำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการจะสะท้อน เกี่ยวกับประสบการณ์หรือการรับรู้และนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์รวมถึงซอฟต์แวร์บัญชีเข้ามาใช้ใน กิจการ โดยมีการแบ่งช่วงจำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการออกเป็น น้อยกว่า 5 ปีมีจำนวน 12 บริษัท ช่วง 5 - 10 ปีมีจำนวน 20 บริษัท ช่วง 10 - 20 ปีมีจำนวน 18 บริษัท และมากกว่า 20 ปีมีจำนวน 17 บริษัท (กชกร เกลิมกาญจนา, 2549) แต่เนื่องจากการแบ่งจำนวนปีดังกล่าวไม่ใช่ทฤษฎีที่ใช้กันทั่วไป ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงทำการเก็บข้อมูลเป็นจำนวนปีที่แท้จริงแล้วจึงนำมาจัดแบ่งช่วงให้แต่ละกลุ่มมีการ กระจายของจำนวนกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกัน จากการรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ช่วงความกว้างของ จำนวนปีที่เท่าๆ กัน และจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละช่วงใกล้เคียงกันจึงแบ่งช่วงจำนวนปีที่ก่อตั้ง กิจการออกเป็น 5 ช่วงคือ น้อยกว่า 5 ปี 5-8 ปี 9-12 ปี 13-16 ปี และมากกว่า 16 ปี

1.4 จำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชี จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าจำนวนปีที่กิจการใช้ ซอฟต์แวร์บัญชีจะสะท้อนเกี่ยวกับประสบการณ์การใช้ซอฟต์แวร์บัญชี จะมีผลต่อปัจจัยที่ใช้ในการ พิจารณาซอฟต์แวร์ หากมีการใช้มานานย่อมต้องทราบข้อดีและข้อบกพร่องของซอฟต์แวร์บัญชีที่ใช้ อยู่ และกิจการเองก็อาจมีความต้องการซอฟต์แวร์บัญชีที่มีคุณลักษณะแตกต่างจากช่วงปีแรกๆ ที่ใช้ก็ ได้ โดยมีการแบ่งจำนวนปีที่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีคือ น้อยกว่า 2 ปีมีจำนวน 4 บริษัท ช่วง 2 - 5 ปีมี 9 บริษัท ช่วง 6 - 9 ปีมี 24 บริษัท และ 10 ปีขึ้นไปมี 95 บริษัท (Adhikari and Zhang, 2003) แต่ เนื่องจากการแบ่งจำนวนปีดังกล่าวไม่ใช่ทฤษฎีที่ใช้กันทั่วไป ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงทำการเก็บ ข้อมูลเป็นจำนวนปีที่แท้จริงแล้วนำมาแบ่งช่วงจำนวนปีโดยใช้เกณฑ์เดียวกับจำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ

โดยแบ่งช่วงจำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีออกเป็น 5 ช่วงคือ น้อยกว่า 5 ปี 5-8 ปี 9-12 ปี 13-16 ปี และมากกว่า 16 ปี

1.5 สถานที่ตั้งของกิจการ โดยข้อมูลจากศูนย์ประสานงานที่ปรึกษา SME Thailand.NET (ม.ป.ป.) รายงานว่าปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอีกประการหนึ่งคือข้อจำกัดด้านการบริการส่งเสริมพัฒนาที่จะได้รับจากองค์กรภาครัฐและเอกชน โดยการส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดำเนินการโดยหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม หอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตลอดจนสมาคมการค้าและอุตสาหกรรมต่าง ๆ อย่างไรก็ตามเนื่องจากอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วประเทศ ประกอบกับข้อจำกัดของหน่วยงานดังกล่าว เช่น บุคลากร งบประมาณ จำนวนสำนักงานสาขาในภูมิภาค การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนด้านต่าง ๆ จึงไม่อาจตอบสนองได้ทั่วถึงและเพียงพอ และจากการทำ pre-test พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการรับรู้ข้อมูลและการเข้าถึงซอฟต์แวร์บัญชี ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดสถานที่ตั้งของกิจการเป็นตัวแทนเพื่อพิจารณาว่าสถานที่ตั้งจะสะท้อนให้เห็นเกี่ยวกับการที่กิจการจะเข้าถึงซอฟต์แวร์บัญชีได้เท่ากันหรือไม่ท่ามกลางการส่งเสริมจากทั้งภาครัฐและเอกชนที่ยังไปไม่ถึงทั่วถึงทุกพื้นที่ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งพื้นที่ตามยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดของกรมส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งจะแบ่งเป็น 5 กลุ่มคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (กลุ่มที่ 1) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (กลุ่มที่ 2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (กลุ่มที่ 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (กลุ่มที่ 1) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (กลุ่มที่ 2)

2. ตัวแปรตาม

ตัวแปรตามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 3 กลุ่มตัวแปร ได้แก่

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี เป็นดังที่ได้กล่าวไว้ในส่วนการตรวจเอกสารที่มีการอ้างอิงถึงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยรายละเอียด ซึ่งจะแบ่งเป็นด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การส่งเสริมการจำหน่าย และการจัดจำหน่าย

2.2 การนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี จากแนวคิด และทฤษฎีที่กล่าวไว้ในส่วนของการตรวจเอกสารจะแบ่งข้อมูลทางการเงินบัญชีออกเป็น 2 กลุ่มคือ บัญชีการเงินกับบัญชีบริหาร ซึ่งบัญชีการเงิน มีการจัดทำข้อมูลประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของ งบกำไรสุทธิ และงบประกอบงบกำไรขาดทุน แต่นิตยา งามแดน (2550) กล่าวว่า ปัจจุบันบริษัทจำกัดทุกแห่งจะต้องจัดทำงบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของแทนงบกำไรสุทธิเพื่อเสนอต่อกระทรวงพาณิชย์พร้อมกับงบการเงินอื่นๆ แต่สำหรับกิจการห้างหุ้นส่วนหรือเจ้าของคนเดียวกฎหมายไม่ได้บังคับให้จัดทำงบในข้อนี้ ดังนั้นการจัดทำข้อมูลใช้ภายในกิจการเท่านั้นอาจยังจัดทำงบกำไรสุทธิได้หากผู้บริหารเห็นว่าสามารถมองภาพการเปลี่ยนแปลงในส่วนของกำไรสุทธิได้ง่ายกว่า และจากการทำ pre-test พบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกรายมีการจัดทำงบกำไรสุทธิเพื่อใช้ในการกิจการ และสำหรับกิจการที่เป็นบริษัทจำกัดจะมีการจัดทำงบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของด้วยระบบมือเพื่อเสนอต่อกระทรวงพาณิชย์ แต่จะไม่ใช้การจัดทำจากระบบคอมพิวเตอร์เนื่องจากไม่ต้องการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการจ้างให้พนักงานที่จำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีหรือเป็นผู้พัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีมาปรับปรุงซอฟต์แวร์บัญชีในส่วนของการแสดงรายงานเพราะฝ่ายบัญชีไม่สามารถปรับเองได้ และเห็นว่าสามารถจัดทำด้วยระบบมือเองได้เพราะไม่มีส่วนเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของมากนัก ดังนั้นรายงานที่จัดทำโดยใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจึงออกมาในรูปของงบกำไรสุทธิเช่นเดิม แต่มาปรับให้เป็นงบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของตามที่กฎหมายกำหนดด้วยระบบมือ ดังนั้นในแบบสอบถามครั้งนี้จึงใช้คำว่า งบกำไรสุทธิ แทนคำว่า งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของ ส่วนบัญชีบริหารมีการจัดทำข้อมูลโดยแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ คือ งบประมาณดำเนินงาน งบประมาณการเงิน รายงานการวิเคราะห์งบการเงิน รายงานต้นทุน และรายงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีบริหาร และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าข้อมูลทางด้านบัญชีการเงินที่กิจการขนาดเล็กมีการจัดทำมากที่สุดคือ งบกำไรขาดทุน เพื่อวัตถุประสงค์ในการยื่นแบบภาษีอากร (สุวรรณ หวังเจริญเดช, นงลักษณ์ แสงมหาชัย, และนิติพงษ์ สังศรีโรจน์, 2545) และในส่วนของบัญชีบริหารพบว่า กิจการผลิตในประเทศไทยจะมีการใช้เทคนิคทางการเงินบริหารในระดับมากคือ การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร การวิเคราะห์สภาพคล่อง การวิเคราะห์กระแสเงินสด และการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (สุภาพรณ รัตนภรณ์ และคณะ, 2543) และเทคนิคที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการ ITB รู้จักและนำไปใช้เช่นเดียวกันคือ งบประมาณดำเนินการ งบประมาณการเงิน และรายงานจำแนกตามส่วนงาน (วิมล รอดเพชร, 2548) ซึ่งไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางด้านบัญชีการเงินหรือการใช้เทคนิคทางการเงินบริหารนำไปสู่การจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีบริหารที่กล่าวมาข้างต้นก็สามารถใช้ซอฟต์แวร์บัญชีช่วยในการจัดทำได้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดตัวแปรตามเป็นการนำ

ซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีเพื่อให้ทราบปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าว

2.3 ประโยชน์และอุปสรรคในการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี จากการตรวจสอบเอกสารพบว่าประโยชน์ในการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี ได้แก่ การทำให้ข้อมูลมีความครบถ้วน ถูกต้อง สามารถนำข้อมูลมาช่วยในการตัดสินใจได้ทันเวลา การจัดทำข้อมูลได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน และทำงานได้รวดเร็วกว่าระบบมือ การทำให้งานมีระบบ ตรวจสอบได้ง่าย การลดความเบื่อหน่ายในการทำงาน และทำให้งานบัญชีง่ายขึ้น ลดต้นทุนในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีเช่น ลดจำนวนพนักงานลง และเกิดความคุ้มค่าในการลงทุน รวมถึงการลดปัญหาค่าใช้จ่ายและสถานที่ในการจัดเก็บเอกสารที่จัดทำขึ้น (Janson and Subramanian, 1996; พลพฐ ปิยวรรณ, 2537; ประนอม คำผา, 2545; วัชนิพร เศรษฐศักดิ์โก, 2548; พลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เชิงเอี่ยม, 2549; กชกร เฉลิมกาญจนา, 2549, นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร และไพลินตรงเมธีรัตน์ 2551) ส่วนอุปสรรคในการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี ได้แก่ การที่บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชี โปรแกรมบัญชีไม่สมบูรณ์ทำให้เกิดการประมวลผลผิดพลาด ซอฟต์แวร์บัญชีไม่เหมาะกับขนาดหรือประเภทธุรกิจ ไม่คุ้มค่าในการลงทุน กลุ่มผู้อ่านเข้าใจยากหรือไม่มีเมนูช่วยเหลือบนหน้าจอ ขั้นตอนในการทำงานด้วยซอฟต์แวร์บัญชีซับซ้อน ใช้งานยาก รูปแบบเอกสารหรือรายงานไม่เป็นไปตามที่ผู้ใช้งานต้องการ รวมถึงซอฟต์แวร์บัญชีไม่มีความยืดหยุ่นเช่น ไม่สามารถทำงานบนวินโดวส์ได้ หรือไม่สามารถรองรับจำนวนรายการค้าที่เพิ่มขึ้นหรือการขยายกิจการได้ เป็นต้น (Hlupic and Paul, 1999; Adhikari, Lebow, and Zhang, 2004; ประนอม คำผา, 2545; สุวรรณ หวังเจริญเดช, นงลักษณ์ แสงมหาชัย, และนิติพงษ์ ส่องศรีโรจน์, 2545; กชกร เฉลิมกาญจนา, 2549, นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร และไพลินตรงเมธีรัตน์ 2551)

จากตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่กล่าวมาข้างต้นสามารถแสดงเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ดังภาพที่ 5

ตัวแปรต้น

ปัจจัยคุณลักษณะของกิจการ

1. ขนาดของกิจการ
 - 1.1 ขนาดย่อม
 - 1.2 ขนาดกลางค่อนข้างเล็ก
 - 1.3 ขนาดกลางค่อนข้างใหญ่
2. ประเภทของกลุ่มลูกค้า
 - 2.1 ในประเทศ
 - 2.2 ต่างประเทศ
 - 2.3 ทั้งในและต่างประเทศ
3. จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ
 - 3.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 3.2 5-8 ปี
 - 3.3 9-12 ปี
 - 3.4 13-16 ปี
 - 3.5 มากกว่า 16 ปี
4. จำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชี
 - 4.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 4.2 5-8 ปี
 - 4.3 9-12 ปี
 - 4.4 13-16 ปี
 - 4.5 มากกว่า 16 ปี
5. สถานที่ตั้งของกิจการซึ่งแบ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามยุทธศาสตร์การพัฒนามาเป็น
 - 5.1 ดอนบน (กลุ่ม 1)
 - 5.2 ดอนบน (กลุ่ม 2)
 - 5.3 ดอนบน (กลุ่ม 3)
 - 5.4 ดอนล่าง (กลุ่ม 1)
 - 5.5 ดอนล่าง (กลุ่ม 2)

ตัวแปรตาม

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

1. ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)
 - 1.1 คุณภาพ (Quality)
 - 1.2 การออกแบบ (Design)
 - 1.3 คุณลักษณะ (Features)
 - 1.4 การบริการ (Service)
 - 1.5 การรับประกัน (Warranties)
2. ด้านราคา (Price)
 - 2.1 ระดับราคา (Price List)
 - 2.2 ช่วงเวลาการจ่ายชำระ (Payment Period)
 - 2.3 เงื่อนไขในการจ่ายชำระ (Credit Term)
 - 2.4 ส่วนลด (Discounts)
 - 2.5 ส่วนยอมให้ (Allowance) เป็นส่วนลดที่นอกเหนือส่วนลดทางการค้า
3. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)
 - 3.1 การส่งเสริมการขาย (Sale Promotion)
 - 3.2 การโฆษณา (Advertising)
 - 3.3 การขายโดยให้ข้อมูลอย่างมาก (Sales Force)
 - 3.4 การประชาสัมพันธ์ (Public Relations)
 - 3.5 การตลาดขายตรง (Direct Marketing)
4. ด้านการจัดจำหน่าย (Place)
 - 4.1 ช่องทางการจำหน่าย (Channels)
 - 4.2 สถานที่ (Locations)
 - 4.3 การเลือกสรรคนกลาง (Assortment)
 - 4.4 การจัดส่ง (Transport)

การนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี

1. ข้อมูลทางด้านบัญชีการเงิน ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบกระแสเงินสด และงบประกอบงบกำไรขาดทุน
2. ข้อมูลทางด้านบัญชีบริหาร ได้แก่ งบประมาณดำเนินการ งบประมาณการเงิน รายงานการวิเคราะห์งบการเงิน รายงานต้นทุน และรายงานอื่นๆ ที่ประโยชน์และอุปสรรคในการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี
 1. ประโยชน์และอุปสรรคที่เกิดจากตัวซอฟต์แวร์บัญชีโดยตรง
 2. ประโยชน์และอุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยภายในองค์กร

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ในส่วนของวิธีการวิจัยกล่าวถึงวิธีการเก็บข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้กล่าวถึงวิธีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ แหล่งข้อมูล ประชากร กลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือ การทดสอบเครื่องมือ และการรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ส่งให้ผู้ประกอบการ หรือฝ่ายบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 190 ราย และเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้สถานที่ตั้งกิจการตามยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งแบ่งได้ 5 กลุ่ม สุ่มสัมภาษณ์กลุ่มละ 2 ราย รวมจำนวน 10 ราย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมบทความ เอกสาร วิชาการ ตำราวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลในเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีเนื้อหาที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากข้อมูลที่ได้จากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ณ วันที่ 6 สิงหาคม 2550 พบว่า สสว. สามารถให้ข้อมูลได้บางส่วนเนื่องจากผู้ประกอบการ

บางรายได้แสดงความจำนงต่อ สสว. ในการขอไม่ให้เปิดเผยข้อมูลของกิจการต่อบุคคลภายนอก ดังนั้นจึงมีข้อมูลของผู้ประกอบการที่สามารถเปิดเผยได้จำนวน 320 ราย และจากการโทรศัพท์สอบถามเบื้องต้นพบว่ากิจการที่มีการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมีจำนวนทั้งสิ้น 234 ราย

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม เพียงพอกับการเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร มีสูตรในการคำนวณ (Malholtra, 2003)

$$\text{กรณีที่ทราบจำนวนประชากร} \quad n_c = nN / (N+n-1)$$

$$\text{แทนค่า} \quad n = [P (1-P) Z^2] / D^2$$

โดยที่	n_c	=	ขนาดกลุ่มตัวอย่างกรณีทราบจำนวนประชากร
	P	=	ค่าสัดส่วนของตัวอย่าง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.50
	Z	=	ค่าระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 มีค่าเท่ากับ 1.96
	D	=	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05
	N	=	จำนวนประชากร

จากการแทนค่าในสูตรการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยทราบจำนวนประชากร ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 150 ราย แต่เนื่องจากประชากรมีจำนวน 234 ราย มีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามสถานที่ตั้งของกิจการเพื่อทำ Pre-test จำนวน 30 ราย เหลือกลุ่มตัวอย่าง 204 ราย ดังแสดงในตารางที่ 8 ในการส่งแบบสอบถามจึงส่งทั้งหมด 204 รายเพื่อป้องกันแบบสอบถามที่ตอบกลับมาไม่สมบูรณ์ แต่ปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่การตอบกลับและมีความสมบูรณ์สามารถนำมาประมวลผลได้มีจำนวน 190 ชุด ดังนั้นในการประมวลผลจึงใช้ข้อมูลจากทั้ง 190 ชุดเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ทางสถิติ ซึ่งหากมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างมาก ผลการทดสอบก็จะใกล้เคียงกับประชากรมากขึ้น

ตารางที่ 8 จำนวนประชากรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามการแบ่งพื้นที่ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

(จำนวน: ราย)

พื้นที่	จังหวัด	Pre-test	กลุ่มตัวอย่างคงเหลือ	รวม
ตอนบน กลุ่มที่ 1	อุดรธานี	3	18	21
	หนองบัวลำภู	1	2	3
	หนองคาย	1	5	6
	เลย	1	3	4
	รวม	6	28	34
ตอนบน กลุ่มที่ 2	มุกดาหาร	-	1	1
	สกลนคร	1	4	5
	นครพนม	1	4	5
	กาฬสินธุ์	1	2	3
	รวม	3	11	14
ตอนบน กลุ่มที่ 3	ขอนแก่น	5	38	43
	มหาสารคาม	1	5	6
	ร้อยเอ็ด	1	5	6
	รวม	7	48	55
ตอนล่าง กลุ่มที่ 1	นครราชสีมา	9	85	94
	ชัยภูมิ	1	4	5
	สุรินทร์	1	7	8
	บุรีรัมย์	1	9	10
	รวม	12	105	117
ตอนล่าง กลุ่มที่ 2	ยโสธร	-	-	-
	ศรีสะเกษ	1	3	4
	อำนาจเจริญ	-	1	1
	อุบลราชธานี	1	8	9
	รวม	2	12	14
รวม		30	204	234

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

1. แบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้มีการสร้างเครื่องมือคือ แบบสอบถาม ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ทำการวิจัยครั้งนี้เพื่อสอบถามความครบถ้วน ความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาที่ทำการวิจัย ได้มาเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งคำถามออกเป็น 6 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประเภทของธุรกิจ ตำแหน่งงาน และความรู้ทางด้านบัญชีบริหาร เป็นคำถามแบบ Nominal Scale

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกิจการ ได้แก่ ขนาดกิจการ จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ และจำนวนปีที่กิจการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการจัดทำบัญชี เป็นคำถามแบบ Ordinal Scale ส่วนประเภทกลุ่มลูกค้า และสถานที่ตั้งกิจการ เป็นคำถามแบบ Nominal Scale

ส่วนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ของกิจการ เป็นคำถามแบบ Nominal Scale ส่วนต้นทุนที่กิจการลงทุนในซอฟต์แวร์บัญชี เป็นคำถามแบบ Ordinal Scale

ส่วนที่ 4 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงิน โดยเลือกตอบข้อเดียวแบบ Likert Scale โดยทฤษฎีของ Likert Scale มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับคือ

เห็นด้วย/มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
เห็นด้วย/มีผลต่อการตัดสินใจมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
เห็นด้วย/มีผลต่อการตัดสินใจปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
เห็นด้วย/มีผลต่อการตัดสินใจน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
เห็นด้วย/มีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

ส่วนที่ 5 สอบถามเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี โดยเลือกตอบข้อเดียวแบบ ใช่หรือไม่ใช่

ส่วนที่ 6 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี โดยเลือกตอบข้อเดียวแบบ Likert Scale

2. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

การวิจัยครั้งนี้มีการสร้างเครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยพัฒนาแบบสัมภาษณ์จากแบบสอบถามที่กล่าวมาข้างต้น รวมทั้งข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง และได้นำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ทำการวิจัยครั้งนี้เพื่อสอบถามความครบถ้วน ความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาที่ทำการวิจัย ได้มาเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร

ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชี ได้แก่ การนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี ข้อมูลทางการเงินบัญชี ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่สนับสนุนการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีและหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการเงินบัญชีเพื่อใช้ในการบริหารงานลักษณะต่างๆ

การทดสอบเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้นอกจากผ่านการสอบถามความครบถ้วน ความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาที่ทำการวิจัยโดยอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ทำการวิจัยครั้งนี้ ยังได้ทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) โดยนำไปทดลองเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 รายซึ่งไม่ใช่กลุ่มเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่นำมาประมวลผล เพื่อให้แบบสอบถามมีความเชื่อถือได้ (Reliability) และมีความแม่นยำ (Validity) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้กับเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่มีคำตอบไม่ไขว่คว้า 0 และ 1 เท่านั้นแต่เป็นคำตอบประเภทเรียงอันดับเช่น แบบ Likert Scale ก็ได้ จากผลการทดสอบได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

พบว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้ (Reliability) และมีความแม่นยำ (Validity) เพียงพอที่จะนำไปใช้รวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยได้ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ดังกล่าวแสดงไว้ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

คำถาม	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	
- ด้านผลิตภัณฑ์	0.809
- ด้านราคา	0.886
- ด้านการส่งเสริมการขาย	0.862
- ด้านการจัดจำหน่าย	0.813
ประโยชน์ในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	0.802
อุปสรรคในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	0.740

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) จาก 2 ส่วนคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ในส่วนของแบบสอบถามหลังจากที่มีการทดสอบความเชื่อถือได้และความแม่นยำของแบบสอบถาม และผ่านการสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 204 ราย โดยเอกสารที่ส่งให้พร้อมแบบสอบถามได้แก่ เอกสารนำส่งจากโครงการปริญญาโทการบัญชีภาคพิเศษ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เอกสารอธิบายเกี่ยวกับงานวิจัยและการทำความเข้าใจเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สับสนในการตอบโดยสังเขปและหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้กรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อข้องใจ รวมถึงการแสดงความจำนงว่าผู้ตอบแบบสอบถามต้องการข้อมูลที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหรือไม่เมื่องานวิจัยได้ผ่านการอนุมัติแล้ว และของจดหมายติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ของถึงผู้ทำวิจัยเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับมาได้สะดวก เริ่มส่งครั้งแรกในช่วงปลายเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 หลังจากนั้น 2 สัปดาห์ยังไม่ได้รับการตอบกลับจึงมีการโทรศัพท์สอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปรากฏว่าบางส่วนไม่ได้รับเอกสาร บางส่วนได้รับแล้วแต่ยังไม่สะดวกจึงยังไม่ได้ตอบแบบสอบถามกลับมา จึงได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้รับเอกสารอีกครั้งในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2550 แล้วแบบสอบถามก็ทยอยตอบกลับมา

ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 จนกระทั่งเก็บรวบรวมได้ครบในช่วงต้นเดือนมีนาคม พ.ศ. 2551 แล้วทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ตอบกลับมาซึ่งแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มีจำนวน 190 ชุด ในส่วนของแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารหลังจากผ่านการสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษาก็ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารซึ่งได้มีการโทรศัพท์สอบถามล่วงหน้าไว้แล้วว่าผู้บริหารรายใดบ้างที่สะดวกจะให้สัมภาษณ์โดยเป็นการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ซึ่งผู้บริหารแต่ละท่านจะให้เวลาในการสัมภาษณ์ 10-15 นาที และสามารถสัมภาษณ์ครบทั้ง 10 ท่านได้ภายใน 1 สัปดาห์เนื่องจากผู้บริหารแต่ละท่านกำหนดวันให้สัมภาษณ์ไม่ตรงกัน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จึงต้องใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้จะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Adhikari and Zhang, 2003; Adhikari, Lebow and Zhang, 2004; สุภาพรณ รัตนารณ และคณะ, 2543; สุวรรณ หวังเจริญเดช, นงลักษณ์ แสงมหาชัย, และนิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์, 2545; กชกร เฉลิมกาญจนา, 2549; กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549; สิริชัย พงษ์วิชัย, 2549) ในส่วนของการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงิน มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยใช้ทฤษฎีของ Likert Scale ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ยจึงกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลตามการแบ่งระดับค่าเฉลี่ย ใช้สูตรการคำนวณหาอันตรภาคชั้น (รังสรรค์ เนียมสนิท, 2543) ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงระดับคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

ซึ่งสามารถแบ่งค่าเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับความคิดเห็นได้
ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วย/มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	เห็นด้วย/มีผลต่อการตัดสินใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	เห็นด้วย/มีผลต่อการตัดสินใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	เห็นด้วย/มีผลต่อการตัดสินใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	เห็นด้วย/มีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีกับคุณลักษณะกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยจำแนกตามความเหมาะสมของตัวแปรที่ต้องการทดสอบซึ่งเป็นการทดสอบที่ใช้พารามิเตอร์ ประกอบด้วย

2.1 การทดสอบความสัมพันธ์โดยตัวแปรต้นเป็นขนาดของกิจการ จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ และจำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีซึ่งเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ และตัวแปรตามเป็นค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี จึงเลือกการทดสอบความสัมพันธ์แบบสหสัมพันธ์ (Correlation) ซึ่งเหมาะกับลักษณะของตัวแปรต้นและตัวแปรตามเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว อีกทั้งยังสามารถระบุทิศทางของความสัมพันธ์ได้ด้วย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549; ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2549)

2.2 การทดสอบความสัมพันธ์โดยตัวแปรต้นเป็นประเภทของกลุ่มลูกค้า และสถานที่ตั้งของกิจการนั้นต้องแบ่งเป็น 2 กรณีคือสำหรับตัวแปรต้นที่เป็นประเภทของกลุ่มลูกค้าจากการรวบรวมข้อมูลพบว่ามีเพียง 2 กลุ่มคือ ตลาดภายในประเทศ กับตลาดภายในและต่างประเทศ จึงเลือกการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มแบบพารามेटริก โดยใช้ค่า t-test แต่สำหรับตัวแปรที่เป็นสถานที่ของกิจการซึ่งมี 5 กลุ่ม จึงเลือกการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่าง 3 กลุ่มขึ้นไปโดยใช้ค่า F-test ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบพารามेटริก (One-Way ANOVA)

ซึ่งการทดสอบทั้ง 2 กรณีเป็นการทดสอบความสัมพันธ์โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างกันระหว่างตัวแปรที่อยู่ในกลุ่มตัวแปรต้นเดียวกัน (Adhikari and Zhang, 2003; Adhikari, Lebow and Zhang, 2004; สุภาพรรณ รัตนภรณ์ และคณะ, 2543; กชกร เกลิมกาญจนา, 2549; กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549; ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2549)

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีรวมถึงประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากวัตถุประสงค์การวิจัยดังกล่าว แบ่งเป็น 2 กรณีดังนี้

3.1 การศึกษาปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (ประนอม คำผา, 2545; สุภาพรรณ รัตนภรณ์ และคณะ, 2543; สุวรรณ หวังเจริญเดช, นงลักษณ์ แสงมหาชัย, และนิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์, 2545; กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549; ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2549) เพื่อให้ทราบว่ากิจการแต่ละขนาดมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีเป็นอย่างไร

3.2 การศึกษาประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ประนอม คำผา, 2545; สุวรรณ หวังเจริญเดช, นงลักษณ์ แสงมหาชัย, และนิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์, 2545; กชกร เกลิมกาญจนา, 2549; กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549; ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2549) เพื่อให้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในกิจการดังกล่าว

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารใช้การวิเคราะห์เชิงบรรยายข้อมูล เพื่อให้ทราบข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารในเรื่องที่ทำการวิจัยครั้งนี้ แต่เนื่องจากผู้บริหารไม่ประสงค์จะให้ระบุชื่อกิจการ ดังนั้นจึงแสดงข้อมูลว่าเป็นกิจการประเภทใด และสถานที่ตั้งของกิจการเท่านั้น ดังภาคผนวก ก

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 190 ชุด นำมาทำการวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โดยนำเสนอผลการวิจัยแบ่งเป็น 6 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกิจการ
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีกับคุณลักษณะกิจการ
4. ปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชี
5. ประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการ
6. ข้อวิจารณ์

ข้อมูลทั่วไปของกิจการ

จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของกิจการเป็นดังแสดงในตารางที่ 10 โดยพบว่าส่วนใหญ่เป็นธุรกิจประเภทบริษัทจำกัด คิดเป็นร้อยละ 82.10 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดกลางค่อนข้างใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 40 มีกลุ่มลูกค้าเป็นตลาดภายในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 58.90 ก่อตั้งกิจการมาอยู่ในช่วง 9 – 12 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.80 มีการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 5 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.20 กิจการส่วนใหญ่มีสถานที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่มที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 44.70 ในการนำซอฟต์แวร์บัญชี

มาใช้ในกิจการส่วนใหญ่ใช้เป็นโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 87.90 และส่วนใหญ่ลงทุนในซอฟต์แวร์บัญชีมากกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.90

ตารางที่ 10 จำนวน และร้อยละของคุณลักษณะของกิจการ

(n = 190)

คุณลักษณะของกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของธุรกิจ		
- เจ้าของคนเดียว	5	2.60
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด	24	12.70
- บริษัทจำกัด	156	82.10
- บริษัทจำกัด (มหาชน)	5	2.60
ขนาดของกิจการ		
- ขนาดย่อม	58	30.50
- ขนาดกลางค่อนข้างเล็ก	56	29.50
- ขนาดกลางค่อนข้างใหญ่	76	40.00
ประเภทของกลุ่มลูกค้า*		
- ตลาดในประเทศ	112	58.90
- ตลาดในและต่างประเทศ	78	41.10
จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ		
- น้อยกว่า 5 ปี	44	23.20
- 5 – 8 ปี	25	13.10
- 9 – 12 ปี	49	25.80
- 13 – 16 ปี	32	16.80
- มากกว่า 16 ปี	40	21.10
จำนวนปีที่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชี		
- น้อยกว่า 5 ปี	84	44.20
- 5 – 8 ปี	34	17.90
- 9 – 12 ปี	45	23.70
- 13 – 16 ปี	13	6.80
- มากกว่า 16 ปี	14	7.40

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 190)

คุณลักษณะของกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ตั้งของกิจการ		
- ภาคตะวันออกเชิงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 1	29	15.30
- ภาคตะวันออกเชิงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 2	12	6.30
- ภาคตะวันออกเชิงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 3	51	26.80
- ภาคตะวันออกเชิงเหนือตอนล่าง กลุ่มที่ 1	85	44.70
- ภาคตะวันออกเชิงเหนือตอนล่าง กลุ่มที่ 2	13	6.80
ซอฟต์แวร์บัญชีที่ใช้ในกิจการ		
- พัฒนาขึ้นเองหรือจ้างโปรแกรมเมอร์**	23	12.10
- โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป***	167	87.90
ต้นทุนที่ลงทุนในซอฟต์แวร์		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	6	3.20
- 10,000 – 20,000 บาท	19	10.00
- 20,001 – 30,000 บาท	36	18.90
- 30,001 – 40,000 บาท	21	11.10
- 40,001 – 50,000 บาท	15	7.90
- มากกว่า 50,000 บาท	93	48.90

* ไม่มีประเภทของกลุ่มลูกค้าที่เป็นตลาดต่างประเทศเพียงอย่างเดียว

** จากการสอบถามเพิ่มเติมทราบว่าจ้างโปรแกรมเมอร์จากภายนอกกิจการทั้งหมด

*** ภาคผนวก ข

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

ผลการวิจัยในส่วนนี้จะกล่าวถึงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี ซึ่งสามารถสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

(n = 190)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)			
- คุณภาพ (Quality)	4.49	0.65	มากที่สุด
- ออกแบบ (Design)	4.40	0.67	มากที่สุด
- คุณลักษณะ (Features)	4.55	0.64	มากที่สุด
- บริการ (Service)	4.28	0.92	มากที่สุด
- รับประกัน (Warranties)	3.71	1.10	มาก
- รวมด้านผลิตภัณฑ์	4.29	0.58	มากที่สุด
ด้านราคา (Price)			
- ราคาสินค้าในรายการ (Price List)	4.08	1.00	มาก
- ระยะเวลาการชำระหนี้ (Payment Period)	3.69	0.88	มาก
- เงื่อนไขในการให้สินเชื่อ (Credit Term)	3.49	1.19	มาก
- ส่วนลด (Discounts)	3.37	1.16	ปานกลาง
- ส่วนยอมให้ (Allowance)	3.26	1.11	ปานกลาง
- รวมด้านราคา	3.58	0.84	มาก
ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)			
- การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion)	4.04	1.16	มาก
- การโฆษณา (Advertising)	3.37	1.02	ปานกลาง
- การใช้หน่วยงานขาย (Sales Force)	3.63	0.99	มาก
- การประชาสัมพันธ์ (Public Relations)	3.20	1.01	ปานกลาง
- การตลาดทางตรง (Direct Marketing)	3.98	1.08	มาก
- รวมด้านการส่งเสริมการตลาด	3.65	0.79	มาก
ด้านการจัดจำหน่าย (Place)			
- ช่องทางจำหน่าย (Channels)	3.35	1.00	ปานกลาง
- ทำเลที่ตั้ง (Locations)	3.86	1.21	มาก
- การเลือกคนกลาง (Assortment)	4.04	1.05	มาก
- การจัดส่ง (Transport)	3.75	1.34	มาก
- รวมด้านการจัดจำหน่าย	3.75	0.96	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่าโดยภาพรวมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 190 ราย มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมากที่สุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านราคา ตามลำดับ เมื่อพิจารณาลึกลงไปในแต่ละด้านจะพบว่า กลุ่มตัวอย่าง

มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี 3 อันดับแรก ได้แก่ คุณลักษณะ คุณภาพ และการออกแบบตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านราคาที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี 3 อันดับแรก ได้แก่ ราคาสินค้าในรายการ ระยะเวลาการชำระหนี้ และเงื่อนไขในการให้สินเชื่อตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมการขาย การตลาดทางตรง และการใช้หน่วยงานขายตามลำดับ และด้านการจัดจำหน่ายที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี 3 อันดับแรก ได้แก่ การเลือกคนกลาง ทำเลที่ตั้ง และการจัดส่งตามลำดับ

ในส่วนของคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมซึ่งเป็นความคิดเห็นเกี่ยวปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีพบว่ามีกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมมาทั้งหมด 37 ราย โดยแบ่งความคิดเห็นดังกล่าวเป็น 4 ด้าน สามารถนำมาสรุปและจัดกลุ่มของความคิดเห็นดังกล่าวได้ดังนี้

1. ด้านผลิตภัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้

- ควรมีระบบงานครบถ้วนใช้ได้กับงานของทุกแผนก มีการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและระบบงบประมาณ
- สามารถกำหนดสูตรการผลิตได้ และระบบขายสามารถแสดงข้อมูลตั้งแต่การเริ่มติดต่อลูกค้าจนถึงการส่งสินค้าให้แก่ลูกค้า
- ใช้เป็นระบบสนับสนุนในโปรแกรม ERP ที่จะนำมาใช้ในอนาคตได้
- เป็นซอฟต์แวร์บัญชีมาตรฐานที่ได้รับการรับรองจากกรมสรรพากรว่ามีระบบภาษีที่ถูกต้องตามระเบียบของกรมสรรพากรซึ่งใช้ได้ทั่วไปกับทั้งกิจการผลิตและกิจการซื้อขายไป
- ซอฟต์แวร์บัญชีเหมาะกับขนาดขององค์กร โดยเฉพาะซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับกิจการผลิตต้องสามารถดัดแปลงให้เข้ากับการใช้งานได้บ้าง
- มีเมนูช่วยในการวางแผนการผลิตได้เร็วเพื่อจะได้ไม่ต้องจัดเก็บสินค้าไว้มากและสามารถควบคุมได้
- มีแผนผังการทำงานของระบบแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมทำงานอย่างไร
- หากเกิดความผิดพลาดในการบันทึกข้อมูลในระบบผู้ใช้งานที่มีความเข้าใจสามารถแก้ไขได้เอง
- มีการจัดทำคู่มือการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีโดยละเอียด
- มีโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่เหมาะสมกับภาคการผลิตอย่างสมบูรณ์แบบ

2. ด้านราคา กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้

- ต้องการให้รัฐบาลสนับสนุนเพราะการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีมีราคาสูงมาก
- ราคาซอฟต์แวร์บัญชีควรมีมาตรฐานหรือได้รับการสนับสนุนจากรัฐ (ฟรี) เพราะผู้ประกอบการทุกรายจะได้มีซอฟต์แวร์บัญชีใช้สอดคล้องกับกฎระเบียบของกรมสรรพากร แล้วจึงคิดค่าดูแลบำรุงรักษา ค่าประกันซอฟต์แวร์เป็นรายปี ปีละ 100 – 1,000 บาท เพื่อให้ทุกคนได้ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมาตรฐาน

- ราคาอาจอยู่ในช่วงประมาณ 20,000 – 40,000 บาท แต่อย่างไรก็ไม่ควรเกิน 5 ล้านบาท

3. ด้านการส่งเสริมการตลาด กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้

- มีช่วงทดลองใช้ฟรี
- พัฒนาโปรแกรมให้ทันสมัย ปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ แนะนำการใช้งาน มีบริการหลังการขายที่ดี มีโฆษณาหรือตัวอย่างโปรแกรมให้ลองใช้ก่อนว่าเหมาะสมกับกิจการหรือไม่ หรือมีหลากหลายโปรแกรมให้เลือกก่อนตัดสินใจ
- มีการอบรมการใช้งานเพิ่มเติม มี Call Center ให้ถามปัญหา และมีเว็บไซต์ให้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชีและข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานซอฟต์แวร์บัญชีเพิ่มเติมได้
- มีพนักงานดูแลตลอดอายุการใช้งาน และสามารถแก้ไขข้อมูลให้ได้ทันที
- มีบริการหลังการขายที่ดีคือ มีพนักงานให้ความช่วยเหลือในช่วงแรกที่ใช้งานซอฟต์แวร์บัญชีแล้วเกิดปัญหาจนกระทั่งสามารถแก้ปัญหาได้เองโดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากพนักงาน

4. ด้านการจัดจำหน่าย กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้

- มีศูนย์บริการรับผิชอบแต่ละจังหวัดเพื่อการบริการรวดเร็ว สะดวก และพนักงานประจำศูนย์บริการต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชีเป็นอย่างดีเพื่อให้สามารถให้คำแนะนำได้ทั้งก่อนและหลังการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้
- เพิ่มช่องทางจำหน่ายให้มากขึ้น ไม่จำเป็นต้องผ่านตัวแทนอย่างเดียว
- มีตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีใกล้พื้นที่สถานประกอบการ

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชี

1. นโยบายหรือแนวคิดของผู้บริหารในการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ

ผู้บริหารมีนโยบายหรือแนวคิดที่แตกต่างกันในการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการสามารถนำมาสรุปเป็นประเด็นหลักๆ ได้ดังนี้

1.1 ผู้บริหารที่ต้องการให้ข้อมูลทางการบัญชีของกิจการมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของกิจการมีจำนวน 5 ราย

1.2 ผู้บริหารที่ต้องการวางระบบบัญชีของกิจการให้ดีเพื่อรองรับการเติบโตของกิจการในอนาคต และได้ข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้องทันเวลามีจำนวน 4 ราย

1.3 ผู้บริหารที่ต้องการให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลภายในกิจการเพื่อความสะดวก รวดเร็วในการปฏิบัติงาน ลดปริมาณเอกสาร และได้ข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้องทันเวลามีจำนวน 1 ราย

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในกิจการ

ผู้บริหารทั้ง 10 รายมีความคิดเห็นเช่นเดียวกันเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการโดยพิจารณาในแง่ของความสะดวก รวดเร็วในการปฏิบัติงาน สามารถเรียกดูข้อมูลได้ทันที ตรวจสอบได้ง่าย มั่นใจในความถูกต้องของข้อมูล และลดจำนวนพนักงานบัญชีได้ แต่ก็มีผู้บริหาร 2 รายที่เห็นว่าการติดตั้งซอฟต์แวร์บัญชีมีค่าใช้จ่ายสูงแต่ก็จะมีผลดีกับกิจการในระยะยาว ผู้บริหาร 2 รายเห็นว่ายังมีปัญหาในช่วงแรกเนื่องจากบุคลากรยังมีความเข้าใจในการใช้งานซอฟต์แวร์บัญชีไม่เพียงพอ ผู้บริหาร 1 รายเห็นว่าการใช้ซอฟต์แวร์บัญชียังมีปัญหาในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสำนักงานกับโรงงาน ผู้บริหาร 1 รายเห็นว่าการที่ศูนย์บริการอยู่ไกล เมื่อซอฟต์แวร์บัญชีมีปัญหาจะต้องใช้เวลานานในการแก้ปัญหา และผู้บริหารอีก 1 รายเห็นว่ากิจการยังมีการใช้ประโยชน์จากซอฟต์แวร์บัญชีน้อยเกินไป

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

ผู้บริหารทั้ง 10 รายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชี ซึ่งผู้บริหารแต่ละท่านจะพิจารณาปัจจัยในด้านต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาสรุปเป็นประเด็นหลักๆ ดังนี้

3.1 ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้บริหารจะพิจารณาความเหมาะสมของซอฟต์แวร์บัญชีกับธุรกิจผลิตเป็นภาษาไทย จัดทำงบการเงินหลักๆ ได้ มีระบบงานครบถ้วน ใช้งานง่าย ทำงานบนระบบวินโดวส์ได้ และมีระบบควบคุมเพื่อให้การประมวลผลมีความถูกต้อง ครบถ้วน มีบริการหลังการขายที่ดี พนักงานมีความเชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชี

3.2 ด้านราคา ผู้บริหารจะพิจารณาความคุ้มค่าในการลงทุน ราคาไม่สูงเกินไป มีให้เลือกหลายระดับราคาตามเวอร์ชันที่ต้องการ มีส่วนลด มีเงื่อนไขในการให้สินเชื่อที่น่าสนใจ

3.3 ด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้บริหารจะพิจารณาการที่ผู้จำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่ายเข้ามาให้ข้อมูลเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชีโดยละเอียดและมีการสาธิตการใช้งาน

3.4 ด้านการจัดจำหน่าย ผู้บริหารจะพิจารณาการที่มีศูนย์บริการใกล้ๆ ซึ่งต้องมีความน่าเชื่อถือ และซื่อสัตย์ต่อลูกค้า

เมื่อให้ผู้บริหารพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีแบ่งเป็นด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่าย โดยเรียงลำดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจากมากไปน้อย สามารถสรุปได้ 5 แบบดังนี้

- แบบที่ 1 ผู้บริหารที่เห็นว่าปัจจัยทั้ง 4 ด้านมีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีเท่าๆ กัน มีจำนวน 1 ราย

- แบบที่ 2 ผู้บริหารที่เห็นว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่ายมีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย มีจำนวน 4 ราย

- แบบที่ 3 ผู้บริหารที่เห็นว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการตลาด การจัดจำหน่าย และราคามีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย มีจำนวน 2 ราย

- แบบที่ 4 ผู้บริหารที่เห็นว่าปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ผลิตภัณฑ์ ราคา และการจัดจำหน่ายมีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย มีจำนวน 2 ราย

- แบบที่ 5 ผู้บริหารที่เห็นว่าปัจจัยด้านราคา ผลิตภัณฑ์การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่ายมีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย มีจำนวน 1 ราย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่สนับสนุนการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชี

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารทั้ง 10 รายเห็นด้วยอย่างมากกับการที่หน่วยงานภาครัฐจะเข้ามาช่วยสนับสนุนให้มีการผลิตซอฟต์แวร์บัญชีในประเทศเพราะจะทำให้ซอฟต์แวร์บัญชีเหมาะกับธุรกิจ

SMEs ในประเทศไทย ราคาไม่สูงเกินไป และได้รับการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐให้เป็นซอฟต์แวร์บัญชีมาตรฐาน และมีการปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศไทยโดยเฉพาะทางด้านภาษีอากร และหากมีการผลักดันให้เกิดซอฟต์แวร์บัญชีที่ได้รับการรับรองได้จริงผู้บริหารทั้ง 10 รายก็สนใจที่จะซื้อซอฟต์แวร์บัญชีและบริการจากผู้ผลิตซอฟต์แวร์บัญชีในประเทศที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานดังกล่าว แต่ต้องมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้ทราบ และต้องมีการบริการหลังการขายที่ดี

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีกับคุณลักษณะกิจการ

ผลการวิจัยในส่วนนี้จะกล่าวถึงการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีกับคุณลักษณะกิจการตามที่ได้กล่าวไว้ในส่วนของวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลการทดสอบแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ การทดสอบความสัมพันธ์โดยการหาความสัมพันธ์สำหรับตัวแปรต้นที่เป็นขนาดกิจการ จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ และจำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีซึ่งผลการวิจัยเป็นดังแสดงในตารางที่ 12 การทดสอบความสัมพันธ์โดยการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มสำหรับตัวแปรต้นที่เป็นประเภทของกลุ่มลูกค้าซึ่งผลการวิจัยเป็นดังแสดงในตารางที่ 13 และการทดสอบความสัมพันธ์โดยการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่าง 3 กลุ่มขึ้นไปสำหรับตัวแปรต้นที่เป็นสถานที่ตั้งของกิจการซึ่งผลการวิจัยเป็นดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 12 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีกับคุณลักษณะของกิจการด้านขนาดของกิจการ จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ และจำนวนปีที่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

(n = 190)

คุณลักษณะของกิจการ		ผลิตภัณฑ์	ราคา	การส่งเสริมการตลาด	การจัดจำหน่าย
ขนาดกิจการ	r	0.042	-0.186	-0.060	-0.123
	P-value	0.569	0.010*	0.413	0.090
จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ	r	0.009	0.007	-0.012	-0.087
	P-value	0.897	0.925	0.870	0.233
จำนวนปีที่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	r	0.010	-0.028	0.015	-0.155
	P-value	0.887	0.700	0.835	0.033*

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 12 ผลการทดสอบด้วยค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าในส่วนของการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในด้านราคาของซอฟต์แวร์บัญชีเท่านั้น ส่วนจำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในด้านใดเลย และส่วนจำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีเท่านั้น

ตารางที่ 13 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างกิจการที่มีประเภทของกลุ่มลูกค้าที่แตกต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	ค่าเฉลี่ย		S.D		t	P-value
	ระดับความคิดเห็น					
	ในประเทศ	ในและนอกประเทศ	ในประเทศ	ในและนอกประเทศ		
	ในประเทศ	ในประเทศ	ในประเทศ	ในประเทศ		
ผลิตภัณฑ์	4.20	4.41	0.58	0.56	-2.50	0.01*
ราคา	3.63	3.51	0.78	0.92	0.93	0.35
การส่งเสริมการตลาด	3.66	3.63	0.77	0.82	0.23	0.82
การจัดจำหน่าย	3.85	3.61	0.91	1.02	1.66	0.99

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่ากิจการที่มีประเภทของลูกค้าเป็นกลุ่มภายในประเทศ และกลุ่มภายในและนอกประเทศมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีไม่แตกต่างกันในด้านราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่าย ยกเว้นปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่กิจการทั้ง 2 กลุ่มมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยกิจการที่มีประเภทของลูกค้าเป็นกลุ่มภายในประเทศมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่ำกว่ากิจการที่มีประเภทของลูกค้าเป็นกลุ่มภายในและนอกประเทศ

ตารางที่ 14 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างกิจการที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	ค่าเฉลี่ยระดับความ คิดเห็น	S.D	n	F	P-value
1. ผลึกทัศน์					
(1) ตอนบนกลุ่มที่ 1	4.30	0.60	29	0.79	0.54
(2) ตอนบนกลุ่มที่ 2	4.38	0.57	12		
(3) ตอนบนกลุ่มที่ 3	4.33	0.60	51		
(4) ตอนล่างกลุ่มที่ 1	4.29	0.50	85		
(5) ตอนล่างกลุ่มที่ 2	4.03	0.93	13		
รวม	4.29	0.58	190		
2. ราคา					
(1) ตอนบนกลุ่มที่ 1	3.66	0.88	29	1.62	0.17
(2) ตอนบนกลุ่มที่ 2	4.10	0.60	12		
(3) ตอนบนกลุ่มที่ 3	3.60	0.90	51		
(4) ตอนล่างกลุ่มที่ 1	3.50	0.81	85		
(5) ตอนล่างกลุ่มที่ 2	3.38	0.85	13		
รวม	3.58	0.84	190		
3. การส่งเสริมการตลาด					
(1) ตอนบนกลุ่มที่ 1	3.67	0.75	29	0.15	0.97
(2) ตอนบนกลุ่มที่ 2	3.75	0.62	12		
(3) ตอนบนกลุ่มที่ 3	3.63	0.80	51		
(4) ตอนล่างกลุ่มที่ 1	3.65	0.81	85		
(5) ตอนล่างกลุ่มที่ 2	3.52	0.86	13		
รวม	3.65	0.79	190		
4. การจัดจำหน่าย					
(1) ตอนบนกลุ่มที่ 1	3.80	0.88	29	0.91	0.46
(2) ตอนบนกลุ่มที่ 2	3.94	0.92	12		
(3) ตอนบนกลุ่มที่ 3	3.90	0.86	51		
(4) ตอนล่างกลุ่มที่ 1	3.66	1.02	85		
(5) ตอนล่างกลุ่มที่ 2	3.48	1.11	13		
รวม	3.75	0.96	190		

จากตารางที่ 14 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่ากิจการที่มีสถานที่ตั้งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งอยู่ในกลุ่มจังหวัดที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีทั้งในด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่ายไม่แตกต่างกัน

จากสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 คุณลักษณะของกิจการมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี ผลการวิจัยพบว่าขนาดกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในด้านราคาของซอฟต์แวร์บัญชี ส่วนจำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชี ส่วนประเภทของกลุ่มลูกค้าของกิจการมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์คือมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ว่ามีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับแตกต่างกันโดยกิจการที่มีประเภทของลูกค้าเป็นกลุ่มภายในประเทศเห็นว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับมาก แต่กิจการที่มีประเภทของลูกค้าเป็นกลุ่มภายในและนอกประเทศเห็นว่าปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับมากที่สุด ดังนั้นผลการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานสำหรับบางตัวแปรเท่านั้น

ปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี

การนำเสนอผลการวิจัยปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี จำแนกตามขนาดกิจการแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีด้านบัญชีการเงิน โดยผลการวิจัยเป็นดังแสดงในตารางที่ 15 และปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีด้านบัญชีบริหาร โดยผลการวิจัยเป็นดังแสดงในตารางที่ 16

จากตารางที่ 15 พบว่าไม่ว่าจะเป็นกิจการขนาดย่อม ขนาดกลางค่อนข้างเล็กหรือขนาดกลางค่อนข้างใหญ่มีส่วนในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินมากกว่าสัดส่วนที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินเช่นเดียวกัน โดยภาพรวมมีการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำงบดุล คิดเป็นร้อยละ 90.50 งบกำไรขาดทุน คิดเป็นร้อยละ 90.50 งบกำไรสะสม คิดเป็นร้อยละ 86.30 งบกระแสเงินสด คิดเป็นร้อยละ 75.30 งบต้นทุนการผลิต คิดเป็นร้อยละ 83.70 และงบต้นทุนขาย คิดเป็นร้อยละ 83.20 จากการสอบถามเพิ่มเติมทำให้ทราบว่ากิจการที่จัดทำงบกำไรสะสมในส่วนของกิจการที่เป็นบริษัทจำกัด และบริษัทจำกัด (มหาชน) จะมี

การจัดทำแบบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้เจ้าของ แต่เพราะไม่ค่อยมีรายการเปลี่ยนแปลงจึงไม่ได้จ้างผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีหรือโปรแกรมเมอร์มาปรับรูปแบบการนำเสนอข้อมูลให้ซึ่งแผนกบัญชีไม่สามารถทำได้ แต่แผนกบัญชีสามารถปรับการนำเสนองบกำไรสุทธิให้เป็นแบบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้เจ้าของได้เองโดยใช้โปรแกรม Excel

ตารางที่ 15 ปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีการเงินจำแนกตามขนาดกิจการ

(n = 190)

ข้อมูลด้านบัญชีการเงิน		ขนาดย่อม		ขนาดกลาง ค่อนข้างเล็ก		ขนาดกลาง ค่อนข้างใหญ่		รวม	
		ใช้	ไม่ใช้	ใช้	ไม่ใช้	ใช้	ไม่ใช้	ใช้	ไม่ใช้
งบดุล	จำนวน	51	7	53	3	68	8	172	18
	ร้อยละ	87.90	12.10	94.60	5.40	89.50	10.50	90.50	9.50
งบกำไรขาดทุน	จำนวน	52	6	53	3	67	9	172	18
	ร้อยละ	89.70	10.30	94.60	5.40	88.20	11.80	90.50	9.50
งบกำไรสุทธิ	จำนวน	48	10	50	6	66	10	164	26
	ร้อยละ	82.80	17.20	89.30	10.70	86.80	13.20	86.30	13.70
งบกระแสเงินสด	จำนวน	47	11	46	10	50	26	143	47
	ร้อยละ	81.00	19.00	82.10	17.90	65.80	34.20	75.30	24.70
งบต้นทุนการผลิต	จำนวน	46	12	52	4	61	15	159	31
	ร้อยละ	79.30	20.70	92.90	7.10	80.30	19.70	83.70	16.30
งบต้นทุนขาย	จำนวน	45	13	52	4	61	15	158	32
	ร้อยละ	77.60	22.40	92.90	7.10	80.30	19.70	83.20	16.80

สำหรับสาเหตุของการไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีการเงินสามารถสรุปได้เป็น 4 สาเหตุคือ ไม่จัดทำเพราะไม่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้น ระบบไม่รองรับเนื่องจากไม่ได้ติดตั้งระบบงานย่อยนั้นหรือข้อมูลไม่เชื่อมโยงกันจึงต้องใช้โปรแกรม Excel ในการจัดทำข้อมูลนั้นแทน โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ทำให้การประมวลผลผิดพลาดจึงต้องใช้โปรแกรม Excel ในการจัดทำข้อมูลนั้นแทน และปัญหาด้านบุคลากรคือไม่สามารถใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวได้จึงใช้โปรแกรม Excel ในการจัดทำข้อมูลนั้นแทน จากการรวบรวมข้อมูลพบว่าในภาพรวมสาเหตุที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีการเงินเกิดจากโปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 48 ระบบไม่รองรับ คิดเป็นร้อยละ 25 ไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 24 และปัญหาด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 3 โดยจำนวนร้อยละที่แสดงนั้นเป็นร้อยละของจำนวนรวมของกิจการที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าว

ตารางที่ 16 ปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีบริหารจำแนกตามขนาดกิจการ

(n = 190)

ข้อมูลด้านบัญชีบริหาร		ขนาดย่อม		ขนาดกลางค่อนข้างเล็ก		ขนาดกลางค่อนข้างใหญ่		รวม	
		ใช้	ไม่ใช้	ใช้	ไม่ใช้	ใช้	ไม่ใช้	ใช้	ไม่ใช้
งบประมาณขาย	จำนวน	24	34	30	26	50	26	104	86
	ร้อยละ	41.40	58.60	53.60	46.40	65.80	34.20	54.70	45.30
งบประมาณการผลิต	จำนวน	23	35	30	26	46	30	99	91
	ร้อยละ	39.70	60.30	53.60	46.40	60.50	39.50	52.10	47.90
งบประมาณสินค้าคงเหลือ	จำนวน	26	32	27	29	53	23	106	84
	ร้อยละ	44.80	55.20	48.20	51.80	69.70	30.30	55.80	44.20
งบประมาณวัตถุดิบทางตรง	จำนวน	25	33	27	29	45	31	97	93
	ร้อยละ	43.10	56.90	48.20	51.80	59.20	40.80	51.10	48.90
งบประมาณแรงงานทางตรง	จำนวน	24	34	26	30	45	31	95	95
	ร้อยละ	41.40	58.60	46.40	53.60	59.20	40.80	50.00	50.00
งบประมาณค่าใช้จ่ายการผลิต	จำนวน	26	32	29	27	55	21	110	80
	ร้อยละ	44.80	55.20	51.80	48.20	72.40	27.60	57.90	42.10
งบประมาณค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน	จำนวน	28	30	29	27	55	21	112	78
	ร้อยละ	48.30	51.70	51.80	48.20	72.40	27.60	58.90	41.10
งบประมาณเงินสด	จำนวน	25	33	30	26	45	31	100	90
	ร้อยละ	43.10	56.90	53.60	46.40	59.20	40.80	52.60	47.40
งบประมาณงบกำไรขาดทุน	จำนวน	25	33	30	26	49	27	104	86
	ร้อยละ	43.10	56.90	53.60	46.40	64.50	35.50	54.70	45.30
งบประมาณงบดุล	จำนวน	24	34	30	26	50	26	104	86
	ร้อยละ	41.40	58.60	53.60	46.40	65.80	34.20	54.70	45.30

ตารางที่ 16 (ต่อ)

(n = 190)

ข้อมูลด้านบัญชีบริหาร		ขนาดย่อม		ขนาดกลางก่อนข้างเล็ก		ขนาดกลางก่อนข้างใหญ่		รวม	
		ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
งบประมาณงบกระแสเงินสด	จำนวน	23	35	28	28	40	36	91	99
	ร้อยละ	39.70	60.30	50.00	50.00	52.60	47.40	47.90	52.10
งบประมาณจ่ายลงทุน	จำนวน	20	38	27	29	37	39	84	106
	ร้อยละ	34.50	65.50	48.20	51.80	48.70	51.30	44.20	55.80
รายงานการวิเคราะห์สภาพคล่อง	จำนวน	18	40	16	40	30	46	64	126
	ร้อยละ	31.00	69.00	28.60	71.40	39.50	60.50	33.70	66.30
รายงานการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร	จำนวน	18	40	16	40	30	46	64	126
	ร้อยละ	31.00	69.00	28.60	71.40	39.50	60.50	33.70	66.30
รายงานการวิเคราะห์ความสามารถในการบริหารทรัพย์สิน	จำนวน	19	39	16	40	31	45	66	124
	ร้อยละ	32.80	67.20	28.60	71.40	40.80	59.20	34.70	65.30
รายงานการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาว	จำนวน	18	40	15	41	32	44	65	125
	ร้อยละ	31.00	69.00	26.80	73.20	42.10	57.90	34.20	65.80
รายงานการวิเคราะห์การขาย	จำนวน	44	14	52	4	64	12	160	30
	ร้อยละ	75.90	24.10	92.90	7.10	84.20	15.80	84.20	15.80
รายงานการวิเคราะห์อายุลูกหนี้	จำนวน	45	13	46	10	66	10	157	33
	ร้อยละ	77.60	22.40	82.10	17.90	86.80	13.20	82.60	17.40
รายงานการวิเคราะห์การชำระหนี้จากลูกหนี้	จำนวน	49	9	51	5	69	7	169	21
	ร้อยละ	84.50	15.50	91.10	8.90	90.80	9.20	88.90	11.10
รายงานการวิเคราะห์การซื้อ	จำนวน	47	11	51	5	66	10	164	26
	ร้อยละ	81.00	19.00	91.10	8.90	86.80	13.20	86.30	13.70

ตารางที่ 16 (ต่อ)

(n = 190)

ข้อมูลด้านบัญชีบริหาร		ขนาดย่อม		ขนาดกลางก่อนข้างเล็ก		ขนาดกลางก่อนข้างใหญ่		รวม	
		ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
รายงานการวิเคราะห์อายุเจ้าหนี้	จำนวน	46	12	46	10	65	11	157	33
	ร้อยละ	79.30	20.70	82.10	17.90	85.50	14.50	82.60	17.40
รายงานการรับ-จ่ายสินค้าคงเหลือ	จำนวน	48	10	51	5	65	11	164	26
	ร้อยละ	82.80	17.20	91.10	8.90	85.50	14.50	86.30	13.70
รายงานสินค้าเสื่อมสภาพ	จำนวน	22	36	20	36	45	31	87	103
	ร้อยละ	37.90	62.10	35.70	64.30	59.20	40.80	45.80	54.20
รายงานการเคลื่อนไหวของสินค้าคงเหลือ	จำนวน	41	17	49	7	64	12	154	36
	ร้อยละ	70.70	29.30	87.50	12.50	84.20	15.80	81.10	18.90
รายงานการซื้อ-ขายสินทรัพย์ถาวร	จำนวน	32	26	31	25	62	14	125	65
	ร้อยละ	55.20	44.80	55.40	44.60	81.60	18.40	65.80	34.20
รายงานทะเบียนสินทรัพย์ถาวรและค่าเสื่อมราคา	จำนวน	36	22	42	14	66	10	144	46
	ร้อยละ	62.10	37.90	75.00	25.00	86.80	13.20	75.80	24.20
รายงานเงินเดือนและภาษีบุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย	จำนวน	27	31	25	31	55	21	107	83
	ร้อยละ	46.60	53.40	44.60	55.40	72.40	27.60	56.30	43.70
รายงานการประเมินผลประสิทธิภาพของพนักงาน	จำนวน	10	48	14	42	21	55	45	145
	ร้อยละ	17.20	82.80	25.00	75.00	27.60	72.40	23.70	76.30
รายงานวัตถุดิบทางตรง	จำนวน	34	24	42	14	61	15	137	53
	ร้อยละ	58.60	41.40	75.00	25.00	80.30	19.70	72.10	27.90
รายงานแรงงานทางตรง	จำนวน	32	26	41	15	60	16	133	57
	ร้อยละ	55.20	44.80	73.20	26.80	78.90	21.10	70.00	30.00

ตารางที่ 16 (ต่อ)

(n = 190)

ข้อมูลด้านบัญชีบริหาร		ขนาดย่อม		ขนาดกลางค่อนข้างเล็ก		ขนาดกลางค่อนข้างใหญ่		รวม	
		ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
รายงานค่าใช้จ่ายการผลิต	จำนวน	34	24	42	14	62	14	138	52
	ร้อยละ	58.60	41.40	75.00	25.00	81.60	18.40	72.60	27.40
รายงานการวิเคราะห์ผลต่าง	จำนวน	30	28	39	17	55	21	124	66
	ร้อยละ	51.70	48.30	69.60	30.40	72.40	27.60	65.30	34.70
รายงานผลการดำเนินงาน	จำนวน	21	37	23	33	44	32	88	102
	ร้อยละ	36.20	63.80	41.10	58.90	57.90	42.10	46.30	53.70
รายงานการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไรและการกำหนดราคาขาย	จำนวน	25	33	26	30	42	34	93	97
	ร้อยละ	43.10	56.90	46.40	53.60	55.30	44.70	48.90	51.10
รายงานการวิเคราะห์โครงการลงทุน	จำนวน	15	43	17	39	27	49	59	131
	ร้อยละ	25.90	74.10	30.40	69.60	35.50	64.50	31.10	68.90

จากตารางที่ 16 พบว่าในส่วนของงบประมาณดำเนินงานประกอบด้วย งบประมาณขาย งบประมาณการผลิต งบประมาณสินค้าคงเหลือ งบประมาณวัตถุดิบทางตรง งบประมาณแรงงานทางตรง งบประมาณค่าใช้จ่ายการผลิต งบประมาณค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน และงบประมาณเงินสด ซึ่งกิจการขนาดย่อมมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวไม่น้อยกว่าที่ไม่ใช้ โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 41.40 ร้อยละ 39.70 ร้อยละ 44.80 ร้อยละ 43.10 ร้อยละ 41.40 ร้อยละ 44.80 ร้อยละ 48.30 และร้อยละ 43.10 ตามลำดับ สำหรับกิจการขนาดกลางค่อนข้างเล็กมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวมากกว่าที่ไม่ใช้ ยกเว้นส่วนของงบประมาณสินค้าคงเหลือ งบประมาณวัตถุดิบทางตรง และงบประมาณแรงงานที่มีสัดส่วนการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 48.20 ร้อยละ 48.20 และร้อยละ 46.40 ตามลำดับ สำหรับกิจการขนาดกลางค่อนข้างใหญ่มีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวมากกว่าที่ไม่ใช้ โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 65.80 ร้อยละ 60.50 ร้อยละ 69.70 ร้อยละ 59.20 ร้อยละ 59.20 ร้อยละ 72.40 ร้อยละ 72.40 และร้อยละ 59.20 ตามลำดับ ในส่วนของงบประมาณการเงินประกอบด้วย งบประมาณงบกำไรขาดทุน งบประมาณงบดุล งบประมาณงบกระแสเงินสด และงบประมาณจ่ายลงทุน ซึ่งกิจการขนาดย่อมมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวไม่น้อยกว่าที่ไม่ใช้ โดยสัดส่วนการใช้ คิดเป็นร้อยละ 43.10 ร้อยละ 41.40 ร้อยละ 39.70 และร้อยละ 34.50 ตามลำดับ สำหรับกิจการขนาดกลางค่อนข้างเล็กมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวมากกว่าที่ไม่ใช้ ยกเว้นส่วนของงบประมาณงบกระแสเงินสดที่มีสัดส่วนการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำเท่าๆ กับที่ไม่ใช้ และงบประมาณจ่ายลงทุนมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวไม่น้อยกว่าที่ไม่ใช้ โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 48.20 สำหรับกิจการขนาดกลางค่อนข้างใหญ่มีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวมากกว่าที่ไม่ใช้ ยกเว้นส่วนของงบประมาณจ่ายลงทุนที่มีสัดส่วนการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวไม่น้อยกว่าที่ไม่ใช้ โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 48.70 ในส่วนของรายงานการวิเคราะห์งบการเงินประกอบด้วย รายงานการวิเคราะห์สภาพคล่อง รายงานการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร รายงานการวิเคราะห์ความสามารถในการบริหารทรัพย์สิน และรายงานการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวซึ่งกิจการขนาดย่อม ขนาดกลางค่อนข้างเล็ก และขนาดกลางค่อนข้างใหญ่มีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวไม่น้อยกว่าที่ไม่ใช้โดยสัดส่วนการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวทั้งหมดโดยเฉลี่ยสำหรับกิจการขนาดย่อมคิดเป็นร้อยละ 31 สำหรับกิจการขนาดกลางค่อนข้างเล็กคิดเป็นร้อยละ 28 และสำหรับกิจการขนาดกลางค่อนข้างใหญ่คิดเป็นร้อยละ 40 ในส่วนของรายงานการวิเคราะห์การขายมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวมากกว่าที่ไม่ใช้ทั้งสำหรับกิจการขนาดย่อม ขนาดกลางค่อนข้างเล็ก และขนาดกลางค่อนข้างใหญ่โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 75.90 ร้อยละ 92.90 และร้อยละ 84.20 ตามลำดับ ในส่วนของ

[illegible]

ไม่ใช่ โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 72.40 ในส่วนของรายงานการประเมินผลประสิทธิภาพของพนักงานมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวน้อยกว่าที่ไม่ใช้ทั้งสำหรับกิจการขนาดย่อม ขนาดกลางค่อนข้างเล็ก และขนาดกลางค่อนข้างใหญ่โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 17.20 ร้อยละ 25 และร้อยละ 27.60 ตามลำดับ ในส่วนของรายงานต้นทุนประกอบด้วย รายงานวัตถุดิบทางตรง รายงานแรงงานทางตรง รายงานค่าใช้จ่ายการผลิต และรายงานการวิเคราะห์ผลต่างซึ่งกิจการขนาดย่อมมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวมากกว่าที่ไม่ใช้โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 58.60 ร้อยละ 55.20 ร้อยละ 58.60 และร้อยละ 51.70 ตามลำดับ สำหรับกิจการขนาดกลางค่อนข้างเล็กมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวมากกว่าที่ไม่ใช้โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 75 ร้อยละ 73.20 ร้อยละ 75 และร้อยละ 69.60 ตามลำดับ สำหรับกิจการขนาดกลางค่อนข้างใหญ่มีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวมากกว่าที่ไม่ใช้โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 80.30 ร้อยละ 78.90 ร้อยละ 81.60 และร้อยละ 72.40 ตามลำดับ ในส่วนของรายงานผลการดำเนินงานสำหรับกิจการขนาดย่อม และขนาดกลางค่อนข้างเล็กมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวน้อยกว่าที่ไม่ใช้ โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 36.20 และร้อยละ 41.10 ตามลำดับ แต่สำหรับกิจการขนาดกลางค่อนข้างใหญ่มีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวมากกว่าที่ไม่ใช้ โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 57.90 ในส่วนของรายงานการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไร จุดคุ้มทุนและการกำหนดราคาขายสำหรับกิจการขนาดย่อม และขนาดกลางค่อนข้างเล็กมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวน้อยกว่าที่ไม่ใช้ โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 43.10 และร้อยละ 46.40 ตามลำดับ แต่สำหรับกิจการขนาดกลางค่อนข้างใหญ่มีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวมากกว่าที่ไม่ใช้ โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 55.30 ในส่วนของรายงานการวิเคราะห์โครงการลงทุนมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวน้อยกว่าที่ไม่ใช้ ทั้งสำหรับกิจการขนาดย่อม ขนาดกลางค่อนข้างเล็ก และขนาดกลางค่อนข้างใหญ่โดยสัดส่วนการใช้คิดเป็นร้อยละ 25.90 ร้อยละ 30.40 และร้อยละ 35.50 ตามลำดับ

สำหรับสาเหตุของการไม่ใช่ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีบริหารสามารถสรุปได้เป็น 4 สาเหตุคือ ไม่จัดทำเพราะไม่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้น ระบบไม่รองรับเนื่องจากไม่ได้ติดตั้งระบบงานย่อยนั้นหรือข้อมูลไม่เชื่อมโยงกันจึงต้องใช้โปรแกรม Excel ในการจัดทำข้อมูลนั้นแทน โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ทำให้การประมวลผลผิดพลาดจึงต้องใช้โปรแกรม Excel ในการจัดทำข้อมูลนั้นแทน และปัญหาด้านบุคลากรคือไม่สามารถใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวได้จึงใช้โปรแกรม Excel ในการจัดทำข้อมูลนั้นแทน จากการรวบรวมข้อมูลพบว่าในภาพรวมสาเหตุที่ไม่ใช่ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลในกลุ่มของงบประมาณเกิดจากระบบไม่

รองรับ คิดเป็นร้อยละ 55 ไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 30 โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 10 และปัญหาด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 5 ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลในกลุ่มของรายงานการวิเคราะห์ทางการเงินเกิดจากระบบไม่รองรับ คิดเป็นร้อยละ 77 ไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 13 โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 8 และปัญหาด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 2

ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลในกลุ่มของรายงานเกี่ยวกับการขายและลูกหนี้เกิดจากระบบไม่รองรับ คิดเป็นร้อยละ 55 โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 27 ไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 15 และปัญหาด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 3 ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลในกลุ่มของรายงานเกี่ยวกับการซื้อและเจ้าหนี้อาจเกิดจากระบบไม่รองรับ คิดเป็นร้อยละ 42 โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 38 ไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 17 และปัญหาด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 3

ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลในกลุ่มของรายงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือเกิดจากระบบไม่รองรับ คิดเป็นร้อยละ 65 โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 15 และไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 20 ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลในกลุ่มของรายงานเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวรเกิดจากระบบไม่รองรับ คิดเป็นร้อยละ 49 ไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 41 โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 7 และปัญหาด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 3

ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำรายการเงินเดือนและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่ายเกิดจากระบบไม่รองรับ คิดเป็นร้อยละ 90 ไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 6 โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 3 และปัญหาด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 1

ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำรายงานการประเมินผลประสิทธิภาพของพนักงานเกิดจากระบบไม่รองรับ คิดเป็นร้อยละ 69 ไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 26 โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 4 และปัญหาด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 1

ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลในกลุ่มของรายงานต้นทุนเกิดจากระบบไม่รองรับ คิดเป็นร้อยละ 81 ไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 9 โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 6 และปัญหาด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 4

ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเกิดจากไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 51 ระบบไม่รองรับ คิดเป็นร้อยละ 42 โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 4 และปัญหาด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 1

ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำรายการการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไร จุดคุ้มทุนและการกำหนดราคาขายเกิดจากระบบไม่รองรับ คิดเป็นร้อยละ 50 ไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 45 โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 4 และปัญหาด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 1

ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์โครงการลงทุนเกิดจากไม่จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 58 ระบบไม่รองรับ คิดเป็นร้อยละ 38 โปรแกรมติดตั้งไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 3 และปัญหาด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 1 โดยจำนวนร้อยละที่แสดงนั้นเป็นร้อยละของจำนวนรวมของกิจการที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าว

จากสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ขนาดของกิจการที่แตกต่างกันมีปริมาณการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีในสัดส่วนที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าในส่วนของข้อมูลทางด้านบัญชีการเงิน กิจการที่ขนาดต่างกันแต่มีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวมากกว่าที่ไม่ใช่เช่นเดียวกัน และในส่วนของข้อมูลทางด้านบัญชีบริหาร กิจการที่ขนาดต่างกันมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลแตกต่างกันในกลุ่มของงบประมาณดำเนินงาน งบประมาณการเงิน รายงานเงินเดือนและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย รายงานผลการดำเนินงาน และรายงานการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไร จุดคุ้มทุนและการกำหนดราคาขาย ส่วนกิจการที่ขนาดต่างกันแต่มีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลไม่แตกต่างกันคือมีการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำมากกว่าที่ไม่ใช่ในกลุ่มของรายงานเกี่ยวกับการขายและลูกหนี้ รายงานเกี่ยวกับการซื้อและเจ้าหนี้ รายงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ รายงานเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวร และรายงานต้นทุน ส่วนที่มีการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำน้อยกว่าที่ไม่ใช่คือรายงานการวิเคราะห์งบการเงิน รายงานการประเมินผลประสิทธิภาพของพนักงาน และรายงานการวิเคราะห์โครงการลงทุน ดังนั้นผลการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานสำหรับบางข้อมูลทางการเงินที่เท่านั้น

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงิน

การใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการเงินในการบริหารงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับการนำข้อมูลทางการเงินมาใช้ในการบริหารงาน ในส่วนของงบการเงินพบว่าผู้บริหารทั้ง 10 รายมีการนำข้อมูลจากงบกำไรขาดทุนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบในส่วนของรายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไร (ขาดทุน) กับข้อมูลปีก่อนเป็นหลักเพื่อวางแผนเพิ่มรายได้ ควบคุมค่าใช้จ่ายให้มีกำไรเพิ่มขึ้น อีก 5 รายมีการนำข้อมูลในงบดุล และงบประกอบงบกำไรขาดทุนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพิ่มเติมเพื่อวิเคราะห์ในภาพรวมของกิจการด้วย และมีผู้บริหาร 3 รายที่มีการนำข้อมูลจากงบกระแสเงินสดมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนและบริหารเงินสด มีผู้บริหารเพียง 1 รายที่มีการนำข้อมูลงบประมาณดำเนินงาน และงบประมาณการเงินมาใช้เป็นเกณฑ์ควบคุมในการปฏิบัติงานของทุกแผนก ในส่วนของรายงานการวิเคราะห์งบการเงินมีผู้บริหาร 5 รายที่ใช้ข้อมูลจากทั้งรายงานการวิเคราะห์สภาพคล่อง รายงานการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร รายงานการวิเคราะห์ความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ และรายงานการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาว ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ปัญหาในแต่ละด้านของกิจการเพื่อวางแผนแก้ไขได้ ส่วนรายงานต้นทุนมีผู้บริหาร 4 รายที่ใช้ข้อมูลจากทั้งรายงานวัตถุดิบทางตรง รายงานค่าแรงงานทาง รายงานค่าใช้จ่ายการผลิต และรายงานการวิเคราะห์ผลต่าง แต่มีผู้บริหาร 2 รายที่ใช้ข้อมูลจากเฉพาะ

รายงานการวิเคราะห์ผลต่าง แต่ก็มิวัตถุประสงค์เดียวกันเพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับต้นทุนและวางแผนบริหารต้นทุนของกิจการให้ดีที่สุด ในส่วนของรายงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องนั้นมีผู้บริหาร 7 รายใช้ข้อมูลจากรายงานการวิเคราะห์การขายเพื่อวางแผนการขาย ผู้บริหาร 3 รายใช้ข้อมูลจากรายงานการวิเคราะห์อายุลูกหนี้ และผู้บริหาร 1 รายที่ใช้ข้อมูลจากรายงานการชำระหนี้จากลูกหนี้ซึ่งต่างก็ใช้ข้อมูลเพื่อบริหารและควบคุมการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหาร 3 รายใช้ข้อมูลจากรายงานการวิเคราะห์การซื้อ เพื่อวางแผนการจัดซื้อไม่ให้เกิดการจัดเก็บวัตถุดิบมากเกินไป ส่วนผู้บริหาร 2 รายก็มีการใช้ข้อมูลจากรายงานการวิเคราะห์อายุเจ้าหนี้เพื่อควบคุมการจ่ายชำระหนี้ให้ตรงตามกำหนดแต่ก็พยายามจะให้เงินสดหมุนเวียนในกิจการนานที่สุดเช่นกัน มีผู้บริหาร 1 รายที่ใช้ข้อมูลจากรายงานการรับ-จ่ายสินค้าคงเหลือ และผู้บริหาร 5 รายที่มีการใช้ข้อมูลจากรายงานการเคลื่อนไหวของสินค้าคงเหลือซึ่งต่างก็ใช้ข้อมูลเพื่อบริหารสินค้าคงเหลือในคลังไม่ให้ค้างนาน และบริหารให้มีการหมุนเวียนสินค้าได้ดี มีผู้บริหาร 2 รายที่ใช้ข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานเพื่อบริหารในภาพรวมของการดำเนินงานแต่ละแผนก และมีผู้บริหาร 4 รายที่ใช้ข้อมูลจากรายงานการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไรเพื่อให้การผลิตอยู่ที่จุดคุ้มทุน ไม่มีการผลิตมากเกินไป และสามารถกำหนดราคาขายที่เหมาะสมได้ โดยผู้บริหาร 8 ใน 10 รายมีความเห็นว่าไม่ต้องการข้อมูลทางการเงินเพิ่มเติมจากที่จัดทำอยู่ในปัจจุบันเพื่อใช้ในการบริหารงาน แต่อีก 2 รายต้องการข้อมูลเพิ่มเติม โดยผู้บริหารรายหนึ่งต้องการข้อมูลทางด้านงบประมาณ ส่วนอีกรายหนึ่งต้องการข้อมูลทางด้านการวิเคราะห์การขายและการวิเคราะห์ตลาดซึ่งปัจจุบันกิจการยังไม่ได้จัดทำข้อมูลดังกล่าวขึ้นมา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลทางการเงินและการนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการบริหารงานในลักษณะต่างๆ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารทั้ง 10 รายเห็นด้วยกับโครงการอบรมดังกล่าวว่าเป็นโครงการที่ดีมาก เพราะจะทำให้ทราบว่าธุรกิจผลิตจะต้องจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีอะไรบ้าง และข้อมูลที่จัดทำขึ้นนั้นนำไปใช้ในการบริหารงานได้อย่างไร เพื่อให้มีความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้หากบางกิจการอาจจะละเลยในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีบางอย่างไปซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในอนาคต และผู้บริหาร 9 ใน 10 รายสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการอบรมดังกล่าว แต่ต้องมาจัดอบรมในจังหวัดที่เป็นสถานที่ตั้งของกิจการเพื่อความสะดวก ประหยัดค่าใช้จ่ายและไม่รบกวนเวลาในการทำงานมากนัก

ประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ

ผลการวิจัยในส่วนนี้จะกล่าวถึงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ จากการตัดสินใจนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีของกิจการ ซึ่งกิจการย่อมเล็งเห็นถึงประโยชน์จากการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีแต่ขณะเดียวกันเมื่อนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้จริงก็อาจจะเกิดอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ด้วยเช่นกัน โดยประโยชน์และอุปสรรคจากการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีอาจเกิดจากตัวซอฟต์แวร์บัญชีโดยตรง หรือเกิดจากปัจจัยภายในองค์กรไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานหรือบุคลากร ซึ่งระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ สามารถสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 17 และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ สามารถสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 17 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ

(n = 190)

ประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน	4.52	0.75	มากที่สุด
ได้ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจทันเวลา	4.29	0.90	มากที่สุด
ได้ข้อมูลตรงตามต้องการ ทำงานเร็วกว่าระบบมือ	4.48	0.70	มากที่สุด
การทำใ้งานมีระบบและสามารถตรวจสอบได้ง่าย	4.35	0.83	มากที่สุด
การลดความเบื้อหน่ายและทำใ้งานบัญชีง่ายขึ้น	3.76	1.18	มาก
ลดต้นทุนในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชี	3.99	0.87	มาก
ลดปัญหาค่าใช้จ่ายและสถานที่จัดเก็บเอกสาร	3.92	0.88	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 190 ราย มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ การที่ข้อมูลทางการบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน รองลงมาคือ ความสามารถในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานและทำงานได้เร็วกว่าระบบมือ และการทำใ้งานมีระบบ สามารถตรวจสอบได้ง่าย ตามลำดับ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นเกี่ยวกับประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ประโยชน์ที่เกิดจากตัวซอฟต์แวร์บัญชีโดยตรง ได้แก่ การได้รับ

ข้อมูลทางการบัญชีที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน การได้รับข้อมูลทางการบัญชีมาช่วยในการตัดสินใจได้ทันเวลา การจัดทำข้อมูลทางการบัญชีได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานและทำงานได้เร็วกว่าระบบมือ และการทำให้งานบัญชีมีระบบและสามารถตรวจสอบได้ ส่วนประโยชน์ที่เกิดกับปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ การช่วยลดความเบี่ยงเบนในการทำงานและทำให้งานบัญชีที่มีความยุ่งยากนั้นง่ายขึ้น การช่วยลดต้นทุนในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเช่น ลดจำนวนพนักงานบัญชีลงและลดปริมาณกระดาษเป็นต้นซึ่งทำให้คุ้มค่ากับการลงทุนในซอฟต์แวร์บัญชี และการช่วยลดปัญหาค่าใช้จ่ายและสถานที่ในการจัดเก็บเอกสารและรายงานทางการบัญชีต่างๆ จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นข้างต้นจะพบว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยกับประโยชน์ที่เกิดจากตัวซอฟต์แวร์บัญชีโดยตรงมากกว่าประโยชน์ที่เกิดกับปัจจัยภายในองค์กร และในส่วนของคำถามปลายเปิด ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็นมานั้นเป็นประเด็นซ้ำกับที่ได้แสดงในตารางที่ 17 แล้วจึงไม่นำมาสรุปซ้ำอีก

ตารางที่ 18 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการ

(n = 190)

อุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ซอฟต์แวร์	3.48	1.09	มาก
โปรแกรมไม่สมบูรณ์	3.35	1.34	ปานกลาง
ซอฟต์แวร์บัญชีไม่เหมาะสม ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน	3.35	1.36	ปานกลาง
ผู้ใช้งานแก้ปัญหาจากการใช้ซอฟต์แวร์เองไม่ได้	3.68	1.32	มาก
ขั้นตอนการทำงานด้วยซอฟต์แวร์ซับซ้อนใช้งานยาก	3.12	1.26	ปานกลาง
รูปแบบของเอกสารไม่เป็นไปตามต้องการ	3.04	1.37	ปานกลาง
ซอฟต์แวร์บัญชีไม่มีความยืดหยุ่น	2.80	1.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 190 ราย มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการในระดับมาก ได้แก่ การที่ผู้ใช้งานไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการปฏิบัติงานเองได้เพราะคู่มือการใช้อ่านเข้าใจยากหรือไม่มีเมนูช่วยเหลือบนหน้าจอ และบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการทำงานโดยใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นเกี่ยวกับอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการ อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ อุปสรรคที่เกิดจากตัวซอฟต์แวร์บัญชีโดยตรง ได้แก่ โปรแกรมไม่สมบูรณ์ทำให้การประมวลผลข้อมูลทางการบัญชีเกิดการผิดพลาดได้ ซอฟต์แวร์บัญชีไม่เหมาะสม

กับขนาดหรือประเภทของกิจการทำให้ลงทุนแล้วไม่คุ้มค่า ขั้นตอนในการทำงานด้วยซอฟต์แวร์บัญชีซับซ้อน ใช้งานยาก รูปแบบของเอกสารหรือรายงานทางการบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยซอฟต์แวร์บัญชีไม่เป็นไปตามที่ผู้ใช้งานต้องการ และซอฟต์แวร์บัญชีไม่มีความยืดหยุ่นเช่น ไม่สามารถทำงานบนวินโดวส์หรือไม่สามารถรองรับจำนวนรายการค้าที่เพิ่มขึ้นหรือการขยายกิจการได้ เป็นต้น ส่วนอุปสรรคที่เกิดกับปัจจัยภายในองค์กรได้แก่ บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอในการทำงานโดยใช้ซอฟต์แวร์บัญชี และเมื่อเกิดปัญหาจากการปฏิบัติงานโดยใช้ซอฟต์แวร์บัญชีแล้วไม่สามารถแก้ไขเองได้เพราะคู่มือการใช้งานเข้าใจยากหรือไม่มีเมนูช่วยเหลือบนหน้าจอ จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นข้างต้นจะพบว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยกับทั้งอุปสรรคที่เกิดจากตัวซอฟต์แวร์บัญชีโดยตรงและอุปสรรคที่เกิดกับปัจจัยภายในองค์กรพอๆ กัน ในส่วนของคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมซึ่งเป็นการคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมมาทั้งหมด 37 ราย สามารถนำมาสรุปความคิดเห็นเพิ่มเติมดังกล่าวได้ดังนี้

- พนักงานบางคนไม่ยอมรับการใช้งานซอฟต์แวร์บัญชีในการทำงาน จึงไม่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่จะใช้งานซอฟต์แวร์บัญชีให้คล่องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

- ศูนย์บริการอยู่ไกล ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร เมื่อซอฟต์แวร์บัญชีมีปัญหาทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายค่อนข้างมาก หรือบางแห่งมีศูนย์บริการในต่างจังหวัดแต่พนักงานประจำศูนย์บริการก็มีความรู้ด้านซอฟต์แวร์บัญชีน้อย

- การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างโรงงานกับสำนักงานที่อยู่คนละที่กันนั้นทำได้ยาก

- การอบรมวิธีการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในเวลาอันจำกัด และใช้เวลาน้อยเกินไป ทำให้เมื่อเวลาใช้งานเกิดปัญหาขึ้นบางอย่างผู้ใช้งานไม่สามารถแก้ไขปัญหาเองได้เพราะไม่เคยทราบมาก่อนในระหว่างการอบรมการใช้งาน

- ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงในการใช้ระบบ LAN เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลในระบบ

- การนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้ควบคุมการผลิตด้วยนั้น บางครั้งเมื่อประมวลผลเหมือนมีข้อมูลซ้อนทับกันอยู่

- ปัญหาเกิดจากการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีไม่ครบวงจรของซอฟต์แวร์บัญชีทำให้การเชื่อมโยงข้อมูลในระบบระหว่างแผนกต่างๆ มีข้อผิดพลาดได้

- เมื่อมีการใช้งานระบบพร้อมกันหลายคนจะส่งผลให้ใช้เวลาประมวลผลนาน

- พนักงานผู้ให้บริการไม่เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นจริงทั้งที่เกี่ยวกับด้านบัญชีและซอฟต์แวร์บัญชี ทำให้การแก้ปัญหาทำได้ยากและใช้เวลานาน

- การนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ทำให้กิจการต้องมีผู้รับผิดชอบดูแลด้าน IT ทำให้บางครั้งผู้บริหารไม่เล็งเห็นความสำคัญในการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการเพราะคิดว่าต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมโดยไม่คำนึงว่าจะมีผลดีต่อองค์กรมากกว่า

ข้อวิจารณ์

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

จากการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ากิจการเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมากที่สุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านราคา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมากที่สุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นผลงานวิจัยของ นภาพร ลิขิตวงศ์จิธร และ ไพธิน ตรงเมธีรัตน์ (2551) ที่พบว่ากิจการเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมากที่สุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์ โดยพิจารณาเกี่ยวกับความเหมาะสมของซอฟต์แวร์บัญชีกับกิจกรรมคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชี และบริการหลังการขาย และพิจารณาในด้านราคา กับด้านการจัดจำหน่ายในส่วนของความมั่นคงและชื่อเสียงของผู้ขายเป็นประเด็นรองลงมา และผลงานวิจัยของ Janson and Subramanian (1996) ที่พบว่ากิจการเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมากที่สุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์ โดยพิจารณาเกี่ยวกับความเข้ากันได้ของกิจการกับผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์ก่อนตัดสินใจซื้อ การอบรม และบริการ คู่มือการปฏิบัติงานที่ช่วยให้ปฏิบัติงานได้ง่ายและมีการปรับปรุงให้ทันกับซอฟต์แวร์ที่มีการพัฒนาอยู่เสมอ และคุณลักษณะเฉพาะของซอฟต์แวร์ ควรต้องมีความยืดหยุ่น และรองรับรายการค้าที่เพิ่มขึ้นได้

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีกับคุณลักษณะของกิจการ

จากการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีกับคุณลักษณะกิจการ โดยจะอธิบายเรียงตามคุณลักษณะของกิจการคือ ขนาดกิจการ จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ จำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชี ประเภทของกลุ่มลูกค้า และสถานที่ตั้งของกิจการ

1. ขนาดกิจการกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าขนาดกิจการมีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีด้านราคาในทิศทางตรงกันข้าม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีด้านผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่าย ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Adhikari and Zhang (2003) และงานวิจัยของ Adhikari, Lebow and Zhang (2004) ที่พบว่ากิจการขนาดใหญ่จะพิจารณาปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์คือ Multilingual และ Multireporting ซึ่งต่างจากกิจการขนาดเล็กเช่นเดียวกัน ซึ่งสาเหตุอาจเนื่องมาจากงานวิจัยของ Adhikari and Zhang (2003) และงานวิจัยของ Adhikari, Lebow and Zhang (2004) มุ่งเน้นที่จะศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศ ดังนั้นปัจจัยที่สอบถามจึงประกอบด้วยคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชีในด้าน Multilingual Multireporting และ Multicurrency ซึ่งจัดเป็นปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้น อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างยังเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในสหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกาที่มีสาขาหรือหน่วยธุรกิจในประเทศ แต่การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีครอบคลุมทั้งด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่าย

2. จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าจำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีด้านใดเลย ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชกร เถлимกาญจนา (2549) ที่พบว่ากิจการที่ก่อตั้งมานาน มีประสบการณ์หรือการรับรู้และนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์รวมถึงซอฟต์แวร์บัญชีเข้ามาใช้ในกิจการจึงเลือกซอฟต์แวร์บัญชีโดยพิจารณาคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชีที่มีระบบงานย่อย (Module) ครบถ้วนจัดเป็นปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ความนิยมของซอฟต์แวร์บัญชีจัดเป็นปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด และความน่าเชื่อถือของผู้จำหน่ายจัดเป็นปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย ซึ่งสาเหตุอาจเนื่องมาจากงานวิจัยของ กชกร เถлимกาญจนา (2549) ทำการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และผลการวิจัยดังกล่าวเป็นการวิเคราะห์เชิงบรรยายไม่ใช่วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผลการวิจัยได้มาจากวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ

3. จำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าจำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีด้านการจัดจำหน่ายในทิศทางตรงกันข้าม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีด้านผลิตภัณฑ์ ราคา และการส่งเสริมการตลาด ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Adhikari and Zhang (2003) ที่พบว่ากิจการที่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมานานมีประสบการณ์การใช้ซอฟต์แวร์บัญชีซึ่งมีผลต่อปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาซอฟต์แวร์บัญชี หากมีการใช้มานานย่อมทราบข้อดีและข้อบกพร่องของซอฟต์แวร์บัญชีที่ใช้อยู่ และกิจการเองก็อาจมีความต้องการซอฟต์แวร์บัญชีที่มีคุณลักษณะแตกต่างจากช่วงปีแรกๆ ที่ใช้ก็ได้ โดยจะพิจารณาปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์คือ Multicurrency มากที่สุด รองลงมาคือ Multireporting และ Multilingual ตามลำดับ ซึ่งสาเหตุอาจเนื่องมาจากงานวิจัยของ Adhikari and Zhang (2003) มุ่งเน้นที่จะศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศ ดังนั้นปัจจัยที่สอบถามจึงประกอบด้วยคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชีในด้าน Multilingual Multireporting และ Multicurrency ซึ่งจัดเป็นปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้น อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างยังเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในสหราชอาณาจักรที่มีสาขาหรือหน่วยธุรกิจในต่างประเทศ แต่การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีครอบคลุมทั้งด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่าย

4. ประเภทของกลุ่มลูกค้ากับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประเภทของกลุ่มลูกค้าที่แตกต่างกันจะมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ว่ามีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีแตกต่างกัน กล่าวคือกิจการที่มีประเภทของลูกค้าเป็นกลุ่มภายในประเทศอย่างเดียวจะมีระดับความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับมาก แต่กิจการที่มีประเภทของลูกค้าเป็นกลุ่มภายในและนอกประเทศจะมีระดับความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับมากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่ายไม่ว่ากิจการจะมีประเภทของลูกค้าเป็นกลุ่มใดก็มีระดับความคิดเห็นว่าปัจจัยที่กล่าวมานั้นมีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Adhikari and Zhang (2003)

ที่พบว่าบริษัทที่มีสัดส่วนการขายในต่างประเทศมากจะยังพิจารณาเลือกซอฟต์แวร์บัญชีระหว่างประเทศโดยให้ความสำคัญเท่าๆ กันกับปัจจัยด้าน Multicurrency Multireporting และ Multilingual ซึ่งจัดเป็นปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้น

5. สถานที่ตั้งของกิจการกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันจะมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน กล่าวคือไม่ว่ากิจการจะมีสถานที่ตั้งอยู่ในกลุ่มจังหวัดใดก็จะมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ว่ามีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน และมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด และราคาว่ามีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการทำ pre-test ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการรับรู้ข้อมูลและการเข้าถึงซอฟต์แวร์บัญชี และข้อมูลจากศูนย์ประสานงานที่ปรึกษา SME Thailand.NET (ม.ป.ป.) ที่รายงานว่าปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประการหนึ่งคือข้อจำกัดด้านการบริการส่งเสริมพัฒนาที่จะได้รับจากองค์กรภาครัฐและเอกชนเพราะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วประเทศและข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ และจำนวนสำนักงานสาขาในภูมิภาค ทำให้การบริการส่งเสริมสนับสนุนด้านต่าง ๆ ไม่อาจตอบสนองได้ทั่วถึงและเพียงพอ ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากการพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี กิจการต้องคำนึงถึงคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชีและการบริการเป็นสำคัญเพื่อให้ได้ซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับกิจการมากที่สุด ดังนั้นไม่ว่ากิจการจะมีสถานที่ตั้งอยู่ในกลุ่มจังหวัดใดก็จะพิจารณาปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์เป็นอันดับแรก รองลงมาคือปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด และราคา ตามลำดับซึ่งจะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยระดับคะแนนของแต่ละปัจจัยในตารางที่ 16

ปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี

จากการวิเคราะห์ปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีจำแนกตามขนาดกิจการ โดยจะอธิบายเรียงตามประเภทของข้อมูลทางการเงินบัญชีที่จัดทำขึ้นคือ ข้อมูลทางด้านบัญชีการเงิน และข้อมูลทางด้านบัญชีบริหาร

1. ขนาดกิจการกับปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีการเงิน

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าไม่ว่าจะเป็นกิจการขนาดย่อม ขนาดกลางค่อนข้างเล็กหรือขนาดกลางค่อนข้างใหญ่มีส่วนในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีการเงินมากกว่าสัดส่วนที่ไม่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีการเงินเช่นเดียวกัน โดยภาพรวมมีการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำงบดุล คิดเป็นร้อยละ 90.50 งบกำไรขาดทุน คิดเป็นร้อยละ 90.50 งบกำไรสะสม คิดเป็นร้อยละ 86.30 งบกระแสเงินสด คิดเป็นร้อยละ 75.30 งบต้นทุนการผลิต คิดเป็นร้อยละ 83.70 และงบต้นทุนขาย คิดเป็นร้อยละ 83.20 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ หวังเจริญเดช, นงลักษณ์ แสงมหาชัย, และ นิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์ (2545) ที่พบว่างบการเงินที่จัดทำมากที่สุดคือ งบกำไรขาดทุน ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากงานวิจัยดังกล่าวทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นธุรกิจในจังหวัดมหาสารคามเพียงแห่งเดียว และใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดธุรกิจคือ ธุรกิจที่มีขนาดสินทรัพย์ต่ำกว่า 1 ล้านบาท และธุรกิจที่มีขนาดสินทรัพย์ตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไป แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ใช่กิจการขนาดใหญ่มากนัก และอาจเป็นกิจการที่ไม่มีรูปแบบของความเป็นองค์กรมากนักเช่น ธุรกิจเจ้าของคนเดียว ซึ่งจุดนี้จะมีผลต่อรูปแบบในการจัดทำงบการเงินตามกฎหมาย และเป็นการวิจัยที่มุ่งประเด็นเกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินไม่ว่าจะจัดทำขึ้นเอง หรือจ้างสำนักงานบัญชี แต่การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเด็นเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีการเงินโดยใช้ซอฟต์แวร์บัญชี และกลุ่มตัวอย่างเป็นกิจการที่ค่อนข้างมีรูปแบบของความเป็นองค์กรเพราะส่วนใหญ่เป็นบริษัทจำกัด รองลงมาคือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด (มหาชน) มีเพียง 5 รายที่เป็นธุรกิจเจ้าของคนเดียว

2. ขนาดกิจการกับปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีบริหาร

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่ากิจการที่ขนาดต่างกันมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลแตกต่างกันในกลุ่มของงบประมาณดำเนินงาน งบประมาณการเงิน รายงานเงินเดือนและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย รายงานผลการดำเนินงาน และรายงานการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไร จุดคุ้มทุนและการกำหนดราคาขาย ส่วนกิจการที่ขนาดต่างกันแต่มีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลไม่แตกต่างกันคือมีการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำมากกว่าที่ไม่ใช่ในกลุ่มของรายงานเกี่ยวกับการขายและลูกหนี้ รายงานเกี่ยวกับการซื้อและเจ้าหนี้ รายงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ รายงานเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวร และรายงานต้นทุน ส่วนที่มีการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำน้อยกว่าที่ไม่ใช้คือรายงานการวิเคราะห์งบการเงิน รายงานการประเมินผลประสิทธิภาพของพนักงาน และรายงานการวิเคราะห์โครงการลงทุน โดยสัดส่วนการใช้ซอฟต์แวร์

บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีบริหารเป็นดังแสดงในตารางที่ 18 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ หวังเจริญเดช, นงลักษณ์ แสงมหาชัย, และ นิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์ (2545) ที่พบว่ากิจการมีการจัดทำรายงานอื่นแทนงบกำไรขาดทุนคือ รายงานเงินสดรับ-จ่าย ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากงานวิจัยดังกล่าวทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นธุรกิจในจังหวัดมหาสารคามเพียงแห่งเดียว และใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดธุรกิจคือ ธุรกิจที่มีขนาดสินทรัพย์ต่ำกว่า 1 ล้านบาท และธุรกิจที่มีขนาดสินทรัพย์ตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไป แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ใช่กิจการขนาดใหญ่มากนัก และอาจเป็นกิจการที่ไม่มีรูปแบบของความเป็นองค์กรมากนักเช่น ธุรกิจเจ้าของคนเดียว ซึ่งจุดนี้จะมีผลต่อการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีบริหารเพื่อให้ผู้บริหารใช้ข้อมูลในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจในการบริหารงาน และเป็นการวิจัยที่มุ่งประเด็นเกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินไม่ว่าจะจัดทำขึ้นเอง หรือจ้างสำนักงานบัญชี แต่การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเด็นเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีบริหารโดยใช้ซอฟต์แวร์บัญชี และกลุ่มตัวอย่างเป็นกิจการที่ค่อนข้างมีรูปแบบของความเป็นองค์กร เพราะส่วนใหญ่เป็นบริษัทจำกัด รองลงมาคือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด (มหาชน) มีเพียง 5 รายที่เป็นธุรกิจเจ้าของคนเดียว และจากงานวิจัยของสุภาพรรณ รัตนภรณ์ และคณะ (2543) ที่พบว่ากิจการผลิตในประเทศไทยมีการใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารในระดับมากคือ การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร การวิเคราะห์สภาพคล่อง การวิเคราะห์กระแสเงินสด และการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และงานวิจัยของ วิมล รอดเพชร (2548) ที่พบว่าเทคนิคที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการ ITB รู้จักและนำไปใช้เช่นเดียวกันคือ งบประมาณดำเนินการ งบประมาณการเงิน และรายงานจำแนกตามส่วนงาน ซึ่งแม้ว่ากิจการจะมีการนำเทคนิคทางการบัญชีบริหารดังกล่าวมาใช้ในการบริหารงาน แต่ไม่จำเป็นว่ากิจการที่มีการใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารดังกล่าวในระดับมากจะต้องนำซอฟต์แวร์บัญชีมาจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีบริหารตามเทคนิคดังกล่าวในสัดส่วนที่มากตามไปด้วย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการ

จากการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่ากิจการเห็นว่าประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ การที่ข้อมูลทางการบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน รองลงมาคือ ความสามารถในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานและทำงานได้เร็วกว่าระบบมือ และการทำให้งานมีระบบ สามารถตรวจสอบได้ง่าย ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของประนอม คำพา (2545) ที่พบว่าประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้คือทำให้งานมีระบบ ตรวจสอบได้ง่าย

ทำงานได้เร็วกว่าการบันทึกด้วยมือ ลดปัญหาในการจัดเก็บรายงานต่างๆ มีการบันทึกข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน และผลงานวิจัยของกชกร เกลิมกาญจนา (2549) ที่พบว่าประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้คือ ความถูกต้องและความทันเวลาของข้อมูลทางการเงินบัญชี และจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า กิจกรรมเห็นว่าอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการในระดับมากได้แก่ การที่ผู้ใช้งานไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการปฏิบัติงานเองได้เพราะคู่มือการใช้งานเข้าใจยากหรือไม่มีเมนูช่วยเหลือบนหน้าจอ และบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการทำงานโดยใช้ซอฟต์แวร์บัญชี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประนอม คำผา (2545) ที่พบว่า อุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้คือ การบันทึกข้อมูลไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตัวเองทำให้ข้อมูลบางส่วนผิดพลาดไม่เป็นปัจจุบัน รองลงมาคือ ไม่เข้าใจการทำงานของโปรแกรมสำเร็จรูปอย่างชัดเจน โปรแกรมบัญชีมีขนาดใหญ่และซับซ้อนเกินความจำเป็น โปรแกรมบัญชีไม่เหมาะสมกับรายการค้าของกิจการ และโปรแกรมไม่สมบูรณ์ แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กชกร เกลิมกาญจนา (2549) ที่พบว่าอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้คือ ระบบไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักบัญชีและผลตอบแทนไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งอาจเกิดจากการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันคือการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างคือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่งานวิจัยของ กชกร เกลิมกาญจนา (2549) เป็นการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัย และรวบรวมข้อเสนอแนะจากการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำศึกษาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมีการจัดทำหนังสือเพื่อขอข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2550 เฉพาะกิจการที่แสดงความจำนงว่าสามารถเปิดเผยข้อมูลต่อบุคคลภายนอกได้และจากการโทรศัพท์สอบถามพบว่ากิจการที่ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำบัญชีมีทั้งสิ้น 234 ราย โดยแบ่งเป็นการทำ pre-test จำนวน 30 ราย และการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 204 ราย แต่มีการตอบกลับแล้วสมบูรณ์สามารถนำมาทำการวิเคราะห์ได้จำนวน 190 ราย ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินกับคุณลักษณะกิจการของวิสาหกิจดังกล่าว และเพื่อศึกษาปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงินรวมถึงประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ของวิสาหกิจดังกล่าว โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 10 ราย ข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการรวบรวมบทความ เอกสารวิชาการ ตำราวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลในเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง ทำการศึกษาโดยใช้วิธีทางสถิติคือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบความสัมพันธ์แบบสหสัมพันธ์ (Correlation) การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มแบบพารามตริก โดยใช้ค่า t-test และการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่าง 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้ค่า F-test (One-Way ANOVA) สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมากที่สุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านราคา ตามลำดับ

ผลการวิจัยจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีกับคุณลักษณะของกิจการ พบว่าขนาดกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในด้านราคาของซอฟต์แวร์บัญชีเท่านั้น ส่วนจำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในด้านใดเลย ส่วนจำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีเท่านั้น ส่วนประเภทของกลุ่มลูกค้ามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีเฉพาะด้านผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกันคือ กิจการที่มีประเภทของลูกค้าเป็นกลุ่มภายในประเทศอย่างเดียวมีระดับความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับมาก แต่กิจการที่มีประเภทของลูกค้าเป็นกลุ่มภายในและนอกประเทศจะมีระดับความคิดเห็นว่าปัจจัยดังกล่าวในระดับมากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่ายไม่ว่ากิจการจะมีประเภทของลูกค้าเป็นกลุ่มใดก็มีระดับความคิดเห็นว่าปัจจัยที่กล่าวมานั้นมีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนสถานที่ตั้งของกิจการที่แตกต่างกันจะมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน กล่าวคือไม่ว่ากิจการจะมีสถานที่ตั้งอยู่ในกลุ่มจังหวัดใดก็จะมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ว่ามีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน และมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด และราคาว่ามีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับมากเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ขนาดกิจการกับปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการเงิน พบว่าสำหรับข้อมูลทางด้านบัญชีการเงิน ไม่ว่าจะเป็นกิจการขนาดย่อม ขนาดกลางค่อนข้างเล็กหรือขนาดกลางค่อนข้างใหญ่มีส่วนในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางด้านบัญชีการเงินมากกว่าสัดส่วนที่ไม่ใช่ โดยภาพรวมมีการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำบัญชีคิดเป็นร้อยละ 90.50 งบกำไรขาดทุน คิดเป็นร้อยละ 90.50 งบกำไรสะสม คิดเป็นร้อยละ 86.30 งบกระแสเงินสด คิดเป็นร้อยละ 75.30 งบต้นทุนการผลิต คิดเป็นร้อยละ 83.70 และงบต้นทุนขาย คิด

เป็นร้อยละ 83.20 สำหรับข้อมูลทางด้านบัญชีบริหาร กิจกรรมที่ขนาดต่างกันมีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลแตกต่างกันในกลุ่มของงบประมาณดำเนินงาน งบประมาณการเงิน รายงานเงินเดือนและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย รายงานผลการดำเนินงาน และรายงานการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไร จุดคุ้มทุนและการกำหนดราคาขาย ซึ่งส่วนใหญ่วิสาหกิจขนาดกลางก่อนข้างใหญ่จะมีสัดส่วนการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำมากกว่าวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางก่อนข้างเล็ก โดยภาพรวมมีสัดส่วนการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 33 - 59 ส่วนกิจกรรมที่ขนาดต่างกันแต่มีปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลไม่แตกต่างกันคือมีการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำมากกว่าที่ไม่ใช้ในกลุ่มของรายงานเกี่ยวกับการขายและลูกค้านี้ รายงานเกี่ยวกับการซื้อและเจ้าหนี้ รายงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ รายงานเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวร และรายงานต้นทุน โดยภาพรวมมีสัดส่วนการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำมากกว่าร้อยละ 65 ส่วนที่มีการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำน้อยกว่าที่ไม่ใช้คือรายงานการวิเคราะห์งบการเงิน รายงานการประเมินผลประสิทธิภาพของพนักงาน และรายงานการวิเคราะห์โครงการลงทุน โดยภาพรวมมีสัดส่วนการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำน้อยกว่าร้อยละ 47

ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการดังกล่าว พบว่าประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ การที่ข้อมูลทางการบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน รองลงมาคือความสามารถในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานและทำงานได้เร็วกว่าระบบมือ และการทำให้งานมีระบบ สามารถตรวจสอบได้ง่าย ตามลำดับ และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการในระดับมากที่สุดได้แก่ การที่ผู้ใช้งานไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการปฏิบัติงานเองได้เพราะคู่มือการใช้อ่านเข้าใจยากหรือไม่มีเมนูช่วยเหลือบนหน้าจอ และบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการทำงานโดยใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษารังนี้

1. ผู้ผลิตซอฟต์แวร์บัญชีควรพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีและการให้บริการ โดยพิจารณาในด้านผลิตภัณฑ์เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านราคาตามลำดับ และควรพิจารณาถึงคุณลักษณะของกิจการด้วย เพราะคุณลักษณะของกิจการบางประการมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี ซึ่งคุณลักษณะของกิจการบางประการดัง

กล่าวคือ ขนาดกิจการกับปัจจัยด้านราคา จำนวนปีที่กิจการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีกับปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย และประเภทของกลุ่มลูกค้ากับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์

2. ผู้บริหารควรพิจารณาเลือกซอฟต์แวร์บัญชีที่มีคู่มือการใช้ที่อธิบายละเอียดและเข้าใจง่าย รวมถึงมีเมนูช่วยเหลือบนหน้าจอเพื่อให้บุคลากรของกิจการสามารถแก้ปัญหาจากการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการปฏิบัติงานได้เอง และควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรของกิจการในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเพียงพอในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการปฏิบัติงาน และสามารถใช้งานซอฟต์แวร์บัญชีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยลดอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในกิจการลงได้

3. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดทำและการใช้ข้อมูลทางด้านบัญชีบริหารที่จำเป็นต่อกิจการเพื่อให้ผู้บริหารสามารถวางแผน ควบคุม และตัดสินใจในการบริหารงานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวเพื่อจะได้ข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา

4. นักบัญชีควรชี้แนะให้ผู้บริหารทราบถึงความสำคัญของข้อมูลทางด้านบัญชีบริหาร และควรตระหนักว่าหากกิจการมีการลงทุนในซอฟต์แวร์บัญชีก็ควรต้องใช้ซอฟต์แวร์บัญชีให้เต็มประสิทธิภาพ ควรใช้ให้ครบทุกระบบงานย่อย (Module) และหากมีปัญหาจากการที่ติดตั้งซอฟต์แวร์บัญชีไม่ครบทุกระบบงานแล้วทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อมูล หรือโปรแกรมไม่สมบูรณ์ส่งต่อความถูกต้องของข้อมูลทางบัญชี แล้วทำให้การปฏิบัติงานช้าลงและผิดพลาดได้ง่ายขึ้น เนื่องจากต้องจัดทำข้อมูลเอง ก็ควรแจ้งให้ผู้บริหารพิจารณาเพื่อให้มีการปรับปรุงซอฟต์แวร์บัญชีให้สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพมากขึ้น

5. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรเร่งให้ผู้ผลิตซอฟต์แวร์บัญชีในประเทศพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแต่ละประเภทธุรกิจจริงๆ เพราะธุรกิจผลิตจะมีความซับซ้อนกว่าธุรกิจซื้อขายสินค้า และควรได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรองเรื่องความถูกต้องทางด้านภาษีอากรที่เป็นไปตามระเบียบของกรมสรรพากร

6. หน่วยงานที่สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรจัดโครงการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลทางบัญชีและการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานในลักษณะ

ต่างๆ เพื่อให้ผู้บริหารและนักบัญชีได้มีความรู้เพิ่มเติมและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับกิจการ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริหารสามารถบริหารงานได้ดีขึ้น และควรจัดโครงการอบรมดังกล่าวกระจายให้ครอบคลุมทุกจังหวัด

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างเดิมเพื่อเปรียบเทียบในช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกัน เนื่องจากอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี ปริมาณการใช้ซอฟต์แวร์บัญชี รวมถึงประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงิน เพราะสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ร่วมกับภาคเอกชนพยายามขยายความช่วยเหลือให้ครอบคลุมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในต่างจังหวัด และทางสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (SIPA) ก็ให้ความสำคัญในการกำหนดให้จังหวัดขอนแก่นและมหาสารคามเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาซอฟต์แวร์ ดังนั้นผล การศึกษารั้งนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากปัจจัยดังกล่าว

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่นของประเทศไทยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีให้เหมาะกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั่วประเทศ ไทย ไม่ได้เฉพาะเจาะจงเพียงภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น

3. ควรทำการศึกษาเจาะลึกในส่วนของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการเงินบัญชีที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนิยมใช้มากที่สุด เพื่อเปรียบเทียบกันจะได้คุณลักษณะของซอฟต์แวร์บัญชีที่ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ และผู้พัฒนาซอฟต์แวร์ในประเทศสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีของไทยได้ซึ่งจะทำให้ซอฟต์แวร์บัญชีมีความเหมาะสมกับกิจการมากขึ้นและราคาถูกลงด้วย

4. ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านภาษี เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญดังจะเห็นได้จากข้อมูลเพิ่มเติมที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้มา เพราะหากเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีที่สำคัญด้านหนึ่ง ก็จะเป็นประโยชน์ต่อผู้พัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีให้ครอบคลุมถึงส่วนของระบบภาษีด้วย

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กชกร เกลิมกาญจนา. 2549. **การบัญชีบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2549. การสำรวจทัศนคติของการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยงาน วิเคราะห์ และนำเสนอเทคนิคด้านการบัญชีบริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์** 28 (109): 1-19.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2549. **สถิติสำหรับงานวิจัย**, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กึ่งกนก พิทยานุคุณ, สุนทรี จรุง, และ รวีวัลย์ ภิชโยพนากุล. 2548. **การบัญชีต้นทุน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กองสนเทศเศรษฐกิจ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. 2550. **เร่งดันเอสเอ็มอีภาคอีสาน-ใต้เข้าถึงงานวิจัย จัดตั้งเครือข่ายเชื่อมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นเพิ่ม 2 แห่ง** **อัดงบประมาณกว่า 300 ล้านบาท บ่มเพาะผู้ประกอบการ 3 ปี มุ่งเป้าอุตสาหกรรมหลักเกษตรและอาหาร.** (Online). <http://www.mfa.go.th/business/page1901main.php?id=19486>, 6 มิถุนายน 2550.
- คณะบุคคลบางกอกนครินทร์. ม.ป.ป. **QuickBooks** (Online). <http://www.bangkoknakarin.com/>, วันที่ 24 ธันวาคม 2551.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. 2547. การส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์. **ส่งเสริมเทคโนโลยี** 31 (174): 99-104.
- จินตนา โสมโสดา และคณะ. 2550. **การบัญชีการเงิน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ทริปเปิ้ล เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- ชูศักดิ์ เอกชน และคณะ. 2547. ความสำคัญของ SMEs. **อุตสาหกรรมสาร** 47 (1): 4-8.

ดวงสมร อรพินทร์ และคณะ. 2546. **การบัญชีการเงิน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภาพร ลิขิตวงศ์จร และ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์. 2551. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์ทางการบัญชีของหน่วยธุรกิจในจังหวัดขอนแก่น. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย** 28 (1): 33-47.

นิตยา งามแดน. 2550. **การบัญชีการเงิน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บริษัท พรอมิเนนท์ ซิสเต็ม แอปพลิเคชั่น จำกัด. ม.ป.ป. **ACCPAC** (Online).

1http://www.psa.co.th/about_us.html., วันที่ 24 ธันวาคม 2551.

บริษัท ออโต้ไฟล์ท์ จำกัด. ม.ป.ป. **AutoFlight** (Online). <http://www.autoflight.co.th/>., วันที่ 24 ธันวาคม 2551.

บริษัท เอ็กซ์เพรสซอฟต์แวร์กรุ๊ป จำกัด. ม.ป.ป. **Express** (Online).

http://www.esg.co.th/mambo/index.php?option=com_content&task=view&id=13&Itemid=59., วันที่ 24 ธันวาคม 2551.

บริษัท เอ.เอ็ม.อี คอมพิวเตอร์แอนด์เอ็นิเนียริ่ง จำกัด. ม.ป.ป. **AutoFlight** (Online).

<http://www.amecomputer.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=89364&Ntype=3>., วันที่ 24 ธันวาคม 2551.

เบญจมาศ อภิสิทธิ์กัญญา และคณะ. 2548. **การบัญชีเพื่อการจัดการ**. นครราชสีมา: บริษัท โชคเจริญมาร์เก็ตติ้ง จำกัด.

บุญอนันต์ ไชยชลอ. 2549. **การบัญชีบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประนอม คำผา. 2545. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในงาน
บัญชีของบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจำกัดในจังหวัดอุบลราชธานี. สถาบันราชภัฏ
อุบลราชธานี.

พจน์จิ เนาวพันธ์. 2549. บัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจตามแนวคิดกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พลพฐ ปิยวรรณ. 2537. ระบบบัญชีโดยคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
สำนักพิมพ์ธรรมนิติ จำกัด.

พลพฐ ปิยวรรณ และ สุภาพร เชิงเอี่ยม. 2549. ระบบสารสนเทศทางการบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท จูนพับลิชชิง จำกัด.

ไพบุลย์ ผงวงศ์. 2548. หลักการบัญชีต้นทุน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.

มนู อรดีดลเชษฐ์. 2545. การใช้คอมพิวเตอร์ในงานบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รังสรรค์ เนียมสนิท. 2543. สถิติพื้นฐาน ชุด สถิติพรรณนาและการแจกแจงความน่าจะเป็น.
ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

วัชณีพร เศรษฐศักดิ์โก. 2548. ระบบสารสนเทศทางการบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิมล รอดเพชร. 2548. รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อมไทย. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ครั้งที่ 43.

ศรัณย์ ชูเกียรติ. 2545. อีอาร์พีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยส่วนงานด้าน
บัญชีการเงิน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท คริสตอลซอฟต์แวร์แพ็คเกจ จำกัด.

ศรัณย์ ชูเกียรติ และ ประจิต หาว์ตร. 2544. รายงานผลการวิจัยซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่นักบัญชีไทยใช้. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์* 23 (899): 1-16.

ศศิวิมล มีอำพล. 2547. *ทฤษฎีบัญชี*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อินโฟไมนิ่ง จำกัด.

ศูนย์ประสานงานที่ปรึกษา SME Thaland.NET. ม.ป.ป. *เกี่ยวกับ SMEs* (Online).

http://hypershops.tripod.com/sme_about.html, 6 มิถุนายน 2550.

ศูนย์ศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ม.ป.ป. *ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ SME* (Online). <http://utcc2.utcc.ac.th/smec/info/info101.html>, 4 มิถุนายน 2550.

ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2549. *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์*. พิมพ์ครั้งที่ 16.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีสุดา ชีระกาญจน์. 2549. *การบัญชีเพื่อการจัดการ*. ปทุมธานี: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต.

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. 2547. *มาตรฐานการบัญชีของไทย*

ฉบับรวมเล่ม (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย.

สุภาพรณ รัตนภรณ์ และคณะ. 2543. *รายงานผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการบัญชีบริหารของอุตสาหกรรมไทย*. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวรรณ หวังเจริญเดช, นงลักษณ์ แสงมหาชัย, และ นิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์. 2545. *รายงานการวิจัยเรื่อง การจัดทำและการใช้สารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจในจังหวัดมหาสารคาม*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2549. *รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2548*. ปทุมธานี: บริษัท ทางสะดวก (ประเทศไทย) จำกัด.

อมรศักดิ์ พงศ์พสุตม์. 2547. **เคล็ด (ไม่) ลับกับหมอภาษี ตอน กลยุทธ์ภาษี SMEs & ธุรกิจครอบครัว**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).

อจรรพร โชติพฤษย์. 2548. **การบัญชีการเงิน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

Ajay Adhikari, and Hao Zhang. 2003. Organizational context and selection of international accounting software: An exploratory study. **Advances in International Accounting** 2003 (16): 1-16.

Ajay Adhikari, Marc I. Lebow, and Hao Zhang. 2004. Firm characteristics and selection of international accounting software. **International Accounting, Auditing & Taxation** 2004 (13): 53-69.

Christopher Lovelock, Sandra Vandermerwe, and Barbara Lewis. 1999. **Services Marketing A European Perspective**. Prentice-Hall International, Inc.

Marc I. Lebow, and Ajay Adhikari. 1995. Software that speaks your language. **Accountancy** 1995: 65-72.

Marius A. Janson, and Ashok Subramanian. 1996. Packged software: Selection and implementation policies. **INFOR** 1996 (34): 133-151.

Naresh K. Maholtra. 1993. **Marketing research: an applied orientation**. New Jersey: Prentice-Hall International, Inc.

Philip Kotler. 2003. **Marketing Management**. The 11st edition. USA: Prentice Hall.

Vlatka Hlupic, and Ray J. Paul. 1999. Guidelines for selection of manufacturing simulation software. **IIE Transactions** 1999 (31): 21-29.

William G. Zikmund. 2003. **Business Research Method.** 7th ed. United States of America:
Thomson South-West.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายงานผลการวิจัยซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่นักบัญชีไทยใช้

ซอฟต์แวร์บัญชีที่นักบัญชีไทยใช้

ศรัณย์ ชูเกียรติ และ ประจิต หาวัตร (2544) ได้นำเสนอรายงานผลการวิจัยซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่นักบัญชีไทยใช้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้โดยผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชี เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในวิชาชีพนักบัญชี และอาจนำไปสู่การสร้างสมมติฐานในงานวิจัยอื่นๆ ได้ มีการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ในที่นี้ขอนำเสนอผลการวิจัยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับโปรแกรมสำหรับงานบัญชี (Accounting Software) โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามใช้โปรแกรมสำหรับงานบัญชีจำนวน 212 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.10 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แบ่งเป็นการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี 156 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 67.83 ของจำนวนคำตอบทั้งหมด และการใช้โปรแกรมสำหรับงานบัญชีที่พัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะ 74 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 32.71 ของจำนวนคำตอบทั้งหมด รายละเอียดในแต่ละกลุ่มเป็นดังนี้

โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี (Accounting Software Package)

ส่วนของสหรัฐอเมริกามีการแบ่งโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีออกเป็น 2 กลุ่มตามระดับราคา คือ กลุ่มที่มีราคาต่ำ และกลุ่มที่มีราคาระดับกลาง จากการทำสำรวจการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในกลุ่มที่มีราคาต่ำ พบว่ามีโปรแกรมที่มีผู้นิยมใช้จำนวนมาก 4 โปรแกรม ได้แก่ DacEasy โปรแกรม One-Write Plus โปรแกรม Peachtree และ โปรแกรม QuickBook โดยมีผู้นิยมใช้โปรแกรม QuickBook มากที่สุด ส่วนในกลุ่มที่มีราคาระดับกลาง โปรแกรมที่มีผู้นิยมใช้มากที่สุดคือ โปรแกรม MAS 90 (Prewitt et al., 1997) ส่วนการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของนักบัญชีไทย มีรายละเอียดดังแสดงในตารางผนวกที่ 1

ตารางผนวกที่ 1 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของนักบัญชีไทย

โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	จำนวนคำตอบ	ร้อยละ
SAP R/3	24	12.60
ACCPAC	24	12.60
Express	23	12.10
Oracle Application	13	6.80
JDEdwards	12	6.30
Formula	12	6.30
AutoFlight	10	5.30
EasyAcc	8	4.20
QuickBooks	6	3.20
Walker	6	3.20
Scala	4	2.10
MFG/PRO	3	1.60
Exact System	3	1.60
อื่นๆ	42	22.10
รวม	190	100.00

โปรแกรมสำหรับงานบัญชีที่พัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะ (Custom-made Accounting Software)

สำหรับแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมสำหรับงานบัญชีที่พัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะนั้นพบว่า เป็นการพัฒนาโดยใช้โปรแกรมเมอร์ภายในบริษัท 53 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 71.62 ของจำนวน คำตอบทั้งหมด และการพัฒนาโดยว่าจ้างบุคคลภายนอก 21 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 28.38 ของจำนวน คำตอบทั้งหมด สำหรับการมีส่วนร่วมหรือให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโปรแกรมสำหรับงานบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโปรแกรม สำหรับงานบัญชี 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.41 ของจำนวนคำตอบที่ใช้โปรแกรมสำหรับงานบัญชีที่ พัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะ

ปัญหาในการใช้โปรแกรมสำหรับงานบัญชี

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า นักบัญชีที่มีปัญหาในการใช้โปรแกรมสำหรับงานบัญชีมีจำนวน 114 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.77 ของจำนวนผู้ใช้โปรแกรมสำหรับงานบัญชี โดยตัวอย่างของปัญหาที่พบได้แก่

- มีการรายงานข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ และรายงานข้อมูลบางรายการที่ไม่ตรงกับความต้องการ ทำให้ต้องนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงใหม่

- โปรแกรมยังมีข้อจำกัดในการใช้งาน

- ต้องปรับปรุงหรือแก้ไขโปรแกรมในบางระบบก่อนนำมาใช้งานได้จริง

- ระบบการทำงานของโปรแกรมไม่มีความคล่องตัว ยุ่งยาก ซับซ้อน

- โปรแกรมยังมีข้อบกพร่อง

- โปรแกรมเป็นของต่างประเทศจึงไม่เหมาะที่จะใช้ในประเทศไทยในบางเหตุการณ์เช่น เรื่องภาษี และกฎหมายที่ต้องปฏิบัติตามข้อ

- โปรแกรมยังไม่สอดคล้องกับความต้องการใช้งานทั้งหมด

- ต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในการประมวลผลข้อมูล

ภาคผนวก ข

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม

ข้อมูลเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม

ข้อมูลเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม แบ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่กลุ่มตัวอย่างนำมาใช้ในกิจการ ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางผนวกที่ 2 และตารางผนวกที่ 3 ตามลำดับ

ตารางผนวกที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = 190)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	48	25.30
- หญิง	142	74.70
อายุ		
- น้อยกว่า 31 ปี	45	23.70
- 31 – 40 ปี	74	38.90
- 41 – 50 ปี	44	23.20
- 51 – 60 ปี	22	11.60
- มากกว่า 60 ปี	5	2.60
ระดับการศึกษา		
- มัธยมศึกษาปีที่ 3 – 6	1	0.50
- ปวช. ปวส.	21	11.10
- ปริญญาตรี	125	65.80
- สูงกว่าปริญญาตรี	43	22.60
สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา		
- การบัญชี	91	47.90
- บริหารธุรกิจ	50	26.30
- อื่นๆ	48	25.30
- ไม่ระบุ (ม. 3 – 6)	1	0.50
ประสบการณ์ทำงาน		
- น้อยกว่า 6 ปี	31	16.30
- 6 – 10 ปี	57	30.00

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

(n = 190)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
- 11 – 15 ปี	30	15.80
- 16 – 20 ปี	39	20.50
- มากกว่า 20 ปี	33	17.40
ตำแหน่งงาน		
- ผู้จัดการ/ผู้ประกอบการ	66	34.70
- ผู้จัดการฝ่ายบัญชี	107	56.30
- อื่นๆ	17	9.00
ความรู้ด้านบัญชีบริหาร		
- มีความรู้และเคยอบรม	82	43.20
- มีความรู้แต่ไม่เคยอบรม	65	34.20
- ไม่มีความรู้แต่เคยอบรม	20	10.50
- ไม่มีความรู้และไม่เคยอบรม	23	12.10

จากตารางผนวกที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ประกอบไปด้วยเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.90 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 65.80 ในสาขาวิชาการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 47.90 มีประสบการณ์ทำงานอยู่ในช่วง 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 ในตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบัญชีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.30 โดยส่วนใหญ่มีความรู้และเคยได้รับการอบรมด้านบัญชีบริหารเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 43.20

ตารางผนวกที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปที่กลุ่มตัวอย่างนำมาใช้ในการกิจการ

(n = 167)

โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
Express	54	32.33
Easy Acc	21	12.56
JDEdwards	15	8.97
CD Organizer	12	7.19
Bann Chiang Soft	10	5.99
Win Speed	8	4.79

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

(n = 167)

โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
Business Plus	8	4.79
Formula	6	3.59
My Account	5	2.99
SAP	4	2.40
Navision	4	2.40
MAC5	3	1.80
ACCPAC	3	1.80
Genius	2	1.20
AutoFlight	2	1.20
Account Office	2	1.20
I Money	2	1.20
Visual	1	0.60
QuickBooks	1	0.60
Platinum	1	0.60
Phuket Prog.	1	0.60
Oracle	1	0.60
Crystal Software	1	0.60

จากตารางผนวกที่ 3 พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 190 ราย มีกิจการที่นำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้จำนวน 167 ราย ซึ่งโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีส่วนใหญ่ที่มีการนำมาใช้คือ Express คิดเป็นร้อยละ 32.33 รองลงมาคือ Easy Acc คิดเป็นร้อยละ 12.56 และ JDEdwards คิดเป็นร้อยละ 8.97 ตามลำดับ โดยจำนวนร้อยละที่แสดงนั้นเป็นร้อยละของจำนวนรวมของกิจการที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

เนื่องจากผู้ศึกษาต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคทางด้านการบัญชีบริหารที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเลือกใช้ จึงสอบถามเพิ่มเติม ซึ่งได้รับข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 190 ราย และในแต่ละข้อสามารถตอบตามความเป็นจริงได้มากกว่า 1 คำตอบ ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางผนวกที่ 4

ตารางผนวกที่ 4 ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคด้านการบัญชีบริหารที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้

เทคนิคด้านการบัญชีบริหาร	จำนวน	ร้อยละ
1. ระบบต้นทุน		
(1) ระบบต้นทุนช่วง	107	56.30
(2) ระบบต้นทุนงาน	101	53.20
2. วิธีการเกี่ยวกับต้นทุนเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ประเมินผล		
(1) ต้นทุนจริง	138	72.60
(2) ต้นทุนปกติ	11	5.80
(3) ต้นทุนมาตรฐาน	100	52.60
3. วิธีการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์		
(1) ต้นทุนเต็ม	106	55.80
(2) ต้นทุนผันแปร	111	58.40
(3) ต้นทุนกิจกรรม	48	25.30
4. วิธีคิดต้นทุนวัตถุดิบเข้าการผลิต		
(1) วิธีเข้าก่อนออกก่อน	135	71.10
(2) วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	80	42.10
5. แนวคิดในการวัดผลการดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณ		
(1) งบประมาณยืดหยุ่น	126	66.30
(2) งบประมาณคงที่	63	33.20
(3) ไม่มีการจัดทำงบประมาณ	1	0.50
6. วิธีการวิเคราะห์โครงการลงทุน		
(1) วิธีระยะเวลาคืนทุน	155	81.60
(2) วิธีอัตราผลตอบแทนทางบัญชี	61	32.10
(3) วิธีค่าปัจจุบันสุทธิ	65	34.20
(4) วิธีอัตราผลตอบแทนภายใน	39	20.50
7. เทคนิคทางการบัญชีบริหารอื่นๆ		
(1) การทำงานแบบทันเวลาพอดี	73	38.40
(2) การบริหารคุณภาพโดยรวม	118	62.10
(3) การบริหารฐานกิจกรรม	64	33.70
(4) อื่นๆ	16	8.40

นอกจากนี้ยังมีการสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีที่กิจการต้องการพบว่า กิจการต้องการมากที่สุดคือ ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจและช่วยในการตัดสินใจของฝ่ายบริหารได้ (Relevance) จำนวน 171 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 ของจำนวนกิจการทั้งหมด

รองลงมาคือ ข้อมูลทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ (Timeliness) จำนวน 131 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.90 ของจำนวนกิจการทั้งหมด และข้อมูลสั้นกะทัดรัด เข้าใจง่าย ตรงประเด็น (Understandability) จำนวน 122 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.20 ของจำนวนกิจการทั้งหมด และข้อมูลที่จัดทำขึ้นต้องมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากเกินไปประโยชน์ที่ได้รับ (Cost Effectiveness) จำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.40 ของจำนวนกิจการทั้งหมด อีกทั้งยังทราบว่ากิจการมีการใช้ระบบงานย่อย (Module) ใดบ้าง ดังแสดงในตารางผนวกที่ 5

ตารางผนวกที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระบบงานย่อย (Module) ที่ใช้

ระบบงานย่อย (Module)	จำนวน	ร้อยละ
1. ระบบบัญชีลูกหนี้	181	95.30
2. ระบบบัญชีเจ้าหนี้	178	93.70
3. ระบบบัญชีขาย	177	93.20
4. ระบบบัญชีซื้อ	174	91.60
5. ระบบบัญชีแยกประเภท	172	90.50
6. ระบบบัญชีสินค้าคงคลัง	170	89.50
7. ระบบบัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร	168	88.40
8. ระบบบัญชีสินทรัพย์ถาวร	147	77.40
9. ระบบบัญชีต้นทุน	140	73.70
10. ระบบบัญชีงบประมาณ	116	61.10
11. ระบบบัญชีเงินเดือน	101	53.20
12. ระบบอื่นๆ	24	12.60

หมายเหตุ: สามารถเลือกระบบงานย่อยที่ใช้ได้มากกว่า 1 ระบบ และแบบสอบถามทั้งหมด 190 ชุด

จากตารางผนวกที่ 5 พบว่ากิจการมีการเลือกใช้ระบบงานย่อย (Module) ในส่วนของระบบบัญชีลูกหนี้เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.30 รองลงมาคือระบบบัญชีเจ้าหนี้ คิดเป็นร้อยละ 93.70 และระบบบัญชีขาย คิดเป็นร้อยละ 93.20 ตามลำดับ

ภาคผนวก ค
สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 ท่าน นำเสนอโดยแบ่งตามสถานที่ตั้งของกิจการเป็น 5 กลุ่มดังนี้

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 1

1. ธุรกิจผลิตเครื่องดื่ມเพื่อสุขภาพจากพืชผักและสมุนไพรไทย จ. อุตรธานี

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการ เนื่องจากเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว ดังนั้นงานในส่วนของสำนักงานจะต้องทำด้วยตัวเองทั้งงาน บริหาร การขาย และบัญชี จะมีการจ้างพนักงานแค่ในส่วนผลิตและขนส่งสินค้า ดังนั้นการนำ ซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการก็มีความคาดหวังว่าจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องจากการประมวลผล ไม่ต้อง เสียเวลานานดังเช่นการบันทึกบัญชีด้วยระบบมือ และจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการก็ พบว่าการทำงานมีความสะดวก รวดเร็ว ต่างจากการใช้ระบบมือในการบันทึกบัญชีในปีแรกๆ ทำให้ มั่นใจในตัวเลขมากขึ้น แต่ปัญหาก็มีบ้างเพราะไม่มีความรู้ด้านบัญชีมากนัก อาศัยการศึกษาจาก หนังสือและความรู้ที่ได้จากการอบรมการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจากตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีทำ ให้อาจมีปัญหาบ้างในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชี แต่คาดว่าจะพัฒนาจนทำงานได้คล่องขึ้นเรื่อยๆ และ ผู้บริหารก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชีโดยพิจารณาที่ซอฟต์แวร์บัญชีเหมาะกับ ธุรกิจผลิต เป็นภาษาไทย จัดทำงบการเงินหลักๆ ได้ มีการบริการหลังการขายที่ดี และมีศูนย์บริการ ใกล้เคียง รวมถึงมีพนักงานที่มีความเชี่ยวชาญประจำศูนย์บริการเพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือ และ ควรต้องมีตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีมาแนะนำเกี่ยวกับคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชีและอาจมี การสาธิตการใช้งานให้ดูเพื่อจะได้พิจารณาว่าซอฟต์แวร์บัญชีเหมาะกับกิจการหรือไม่ การใช้งานทำ ได้ง่ายหรือไม่ และราคาต้องไม่แพง สามารถเลือกซื้อเพียงระบบงานที่ต้องการได้ แต่ต้องสามารถซื้อ ระบบงานเพิ่มเติมได้หากมีความต้องการในภายหลัง และอาจมีส่วนลดให้บ้างตามสมควร และพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญระหว่างปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่าย ว่ามีความสำคัญในการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระดับสำคัญเท่าๆ กัน ในส่วนของข้อมูล ทางการบัญชีพบว่าผู้บริหารมีการใช้งบการเงินในการเปรียบเทียบกับปีก่อน เพื่อวิเคราะห์ว่ามีรายการ บัญชีใดที่เปลี่ยนแปลงมากจากปีก่อน และจำเป็นต้องแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะวิเคราะห์ในส่วน ของรายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไร(ขาดทุน) เป็นหลัก เพื่อนำไปวางแผนการขาย ลดค่าใช้จ่ายและ ควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เพื่อให้ได้กำไรสูงสุด ส่วนรายงานอื่นๆ นั้นจะใช้ประโยชน์ในส่วน

รายงานการรับชำระหนี้จากลูกหนี้เพื่อควบคุมให้มีการจัดเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ตรงตามกำหนด ไม่ให้มีปัญหาเรื่องเงินทุนหมุนเวียน รายงานการรับ-จ่ายสินค้าคงเหลือซึ่งเป็นรายงานประจำวัน เพื่อควบคุมไม่ให้มีสินค้าค้างนานเพราะจะทำให้คุณภาพของสินค้าเสียไปและขายไม่ได้ จะต้องบริหารให้มีการหมุนของสินค้าทุกวัน หากจะวัดว่ามีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีมาช่วยในการบริหารพบว่าถ้าเป็นข้อมูลกลุ่มของงบการเงินใช้ในการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 20 และข้อมูลกลุ่มรายงานต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 30 ที่เหลืออีกร้อยละ 50 จะบริหารงานโดยใช้ประสบการณ์ เน้นที่การทำตลาดและเพิ่มยอดขายให้มาก และพิจารณาสภาพเศรษฐกิจเพื่อประกอบการตัดสินใจ และพบว่าผู้บริหารต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากที่มีการจัดทำในปัจจุบันคือ ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์การขายและการวิเคราะห์ตลาดเพิ่มเติม ถ้าซอฟต์แวร์บัญชีสนับสนุนการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้จะดีมาก และผู้บริหารยังมีความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่สนับสนุนให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับ SMEs ว่าเห็นด้วยอย่างมากเพราะธุรกิจผลิตที่มีผู้บริหารต้องทำงานในส่วนสำนักงานเองทั้งหมด การมีซอฟต์แวร์บัญชีดีๆ มาช่วยก็จะสามารถทำงานได้ง่ายขึ้น และตัวเลขมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ที่สำคัญราคาต้องไม่แพงเพราะมีข้อจำกัดในแง่ของเงินลงทุน และหากมีการผลักดันให้มีการผลิตซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจ SMEs ได้จริงก็สนใจจะซื้อและใช้บริการจากผู้ผลิตซอฟต์แวร์ในประเทศไทย แต่จะต้องมีการอบรมการใช้งานและบริการหลังการขายที่ดี ใส่ใจลูกค้าด้วย และสำหรับหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีและนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการบริหารงานในลักษณะต่างๆ ผู้บริหารก็เห็นด้วยกับโครงการนี้เพราะเหมาะกับกิจการที่เจ้าของกิจการต้องทำงานในส่วนของสำนักงานเองทั้งหมด และไม่ได้ศึกษาด้านนี้มาโดยตรง จะทำให้มีความรู้มากขึ้นและเป็นการเปิดแนวคิดใหม่ๆ ในการจัดทำข้อมูลอื่นๆ นอกเหนือจากงบการเงินเพื่อใช้ในการบริหาร ซึ่งอาจทำให้การตัดสินใจดีขึ้นแม้จะเป็นกิจการเล็กๆ ก็ตาม ซึ่งผู้บริหารมีความสนใจในโครงการอบรมดังกล่าวแต่เนื่องจากไม่มีเวลาจะเข้าอบรม จึงอยากเสนอให้มีการลงทะเบียนและอบรมผ่านอินเทอร์เน็ตที่สามารถเปิดดูเมื่อไหร่ก็ได้จะเป็นการดีมาก

2. ธุรกิจผลิตน้ำดื่มและผลิตภัณฑ์พลาสติก จ.หนองคาย

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการพบว่าผู้บริหารมีแนวคิดในการวางระบบบัญชีให้ดีขึ้นแต่เริ่มต้นดำเนินกิจการจนกระทั่งมีการขยายกิจการจึงนำระบบคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ และเพื่อให้ได้ข้อมูลถูกต้องทันเวลา โดยพิจารณาในแง่ของการทำงานที่สะดวกและรวดเร็ว ทำให้งานเป็นระบบและไม่ต้องใช้พนักงานบัญชีจำนวนมาก แต่อาจมีปัญหาบ้างในช่วงแรกที่เริ่มใช้งานคือพนักงานอาจยังไม่คุ้นเคยและไม่ชำนาญในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจึงต้องอาศัยการปรับตัวในการทำงานโดยใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

และผู้บริหารก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชีโดยพิจารณาจากการที่ตัวแทนจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีมีตัวอย่างซอฟต์แวร์บัญชีมาให้ทดลองใช้งาน และมีการสาธิตการใช้งานรวมถึงแนะนำให้ผู้รู้จักคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชี และต้องรองรับการขยายกิจการได้ในอนาคต มีระบบงานครบตามที่ต้องการ ส่วนราคาก็ไม่สูงจนเกินไปและหากมีเงื่อนไขที่น่าพอใจในการให้สินเชื่อเพื่อซื้อซอฟต์แวร์บัญชีและมีส่วนลดให้บ้างก็จะยิ่งเพิ่มการตัดสินใจได้มาก และพบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจากมากไปน้อยเรียงตามลำดับดังนี้ การส่งเสริมการตลาด ผลิตภัณฑ์ ราคา และการจัดจำหน่าย ในส่วนของข้อมูลทางการเงิน บัญชีพบว่าผู้บริหารมีการใช้ข้อมูล และงบกำไรขาดทุนในการเปรียบเทียบกับปีก่อนๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจการว่ามีปัญหาในเรื่องใดแล้วนำมาวางแผนและตัดสินใจต่อไป และงบกระแสเงินสดนำมาวิเคราะห์เพื่อการวางแผนและบริหารเงินสดจากแหล่งต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ มีการใช้ข้อมูลงบประมาณต่างๆ เพื่อวางแผนในการบริหารกับแผนกที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของรายงานวิเคราะห์งบการเงินก็ทำให้ทราบว่ากิจการมีปัญหาในด้านใดบ้าง จะได้วางแผนแก้ไขได้ตรงประเด็น มีการใช้รายงานการวิเคราะห์ผลต่าง หากมีผลต่างมากๆ จะได้ประชุมร่วมกับแผนกที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนแก้ไขร่วมกัน และยังมีการใช้ประโยชน์จากรายงานการวิเคราะห์การขายเพื่อกระตุ้นและวางแผนการขายกับแผนกขาย รายงานการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไรเพื่อหาจุดคุ้มทุนและกำหนดราคาขาย หากจะวัดว่ามีการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีมาช่วยในการบริหารพบว่าถ้าเป็นข้อมูลกลุ่มของงบการเงินใช้ในการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 30 และข้อมูลกลุ่มรายงานต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 60 ที่เหลืออีกร้อยละ 10 จะใช้ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกกิจการ และการประชุมร่วมกับผู้จัดการแผนกต่างๆ ประกอบกับดุลยพินิจของผู้บริหารเพื่อวางแผนและตัดสินใจในการบริหาร และพบว่าผู้บริหารไม่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากที่มีการจัดทำในปัจจุบัน และผู้บริหารยังมีความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่สนับสนุนให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับ SMEs ว่าเห็นด้วยอย่างมากเพราะการที่ภาครัฐเข้ามาสนับสนุนน่าจะทำให้ซอฟต์แวร์บัญชีมีมาตรฐาน เหมาะกับธุรกิจผลิต และได้รับการรับรองจากกรมสรรพากรด้วย ที่สำคัญควรกระจายไปยังต่างจังหวัดด้วย เพราะซอฟต์แวร์บัญชีที่ใช้ในปัจจุบันมาจากการแนะนำของคนรู้จัก ซึ่งผู้บริหารคิดว่าถ้าได้รับข้อมูลเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชีมากขึ้น อาจจะตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชีได้ดีขึ้น และหากมีการผลักดันให้มีการผลิตซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจ SMEs ได้จริงก็สนใจจะซื้อและใช้บริการจากผู้ผลิตซอฟต์แวร์ในประเทศไทย ถ้าซอฟต์แวร์บัญชีดังกล่าวได้มาตรฐาน เหมาะสมกับกิจการ เชื่อมโยงข้อมูลได้ดี และราคาไม่สูงมากนัก และสำหรับหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการเงินและนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการบริหารงานในลักษณะต่างๆ ผู้บริหารก็เห็นด้วยกับโครงการนี้เพราะต้องยอมรับว่าการทำงานจริงกับการเรียนบางเรื่องก็แตกต่างกัน หากมาอบรมในแง่ของการนำมาใช้จริงไม่ใช่ทฤษฎีในหนังสือก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริง ซึ่งผู้บริหารมีความสนใจในโครงการ

อบรมดังกล่าวโดยจะจัดส่งพนักงานที่เกี่ยวข้องไปอบรม แต่ควรมาจัดในจังหวัดเล็กๆ บ้างเพราะถ้าจัดที่อื่นก็ไม่มีโอกาสเข้าร่วมโครงการ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 2

1. ธุรกิจผลิตอาหารสัตว์ จ. กาฬสินธุ์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการพบว่าผู้บริหารมีความต้องการให้ข้อมูลทางการบัญชีมีความน่าเชื่อถือ เพื่อประโยชน์ในการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน และการนำเสนอภาษีที่ถูกต้องให้กับกรมสรรพากรดังนั้นจึงนำระบบคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ ซึ่งพิจารณาในแง่ของการจัดทำบัญชีที่สะดวก รวดเร็ว และลดปริมาณการจ้างพนักงานบัญชีได้ และผู้บริหารก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชีโดยพิจารณาจากซอฟต์แวร์บัญชีที่ใช้งานได้ง่าย มีการบริการหลังการขายที่ดี มีให้เลือกหลายราคาตามเวอร์ชันที่เหมาะสมกับกิจการ และพบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจากมากไปน้อยเรียงตามลำดับดังนี้ ผลกระทบ ราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่าย ในส่วนของข้อมูลทางการบัญชีพบว่าผู้บริหารมีการใช้งบกำไรขาดทุนในการเปรียบเทียบกำไร(ขาดทุน) จากปีก่อนเพื่อวางแผนเพิ่มกำไรให้มากขึ้น ส่วนรายงานอื่นๆ ก็จะมีการใช้ประโยชน์จากรายงานการวิเคราะห์การขาย รายงานการวิเคราะห์การซื้อ และรายงานการเคลื่อนไหวของสินค้าคงเหลือเพื่อวางแผนการขาย การจัดซื้อไม่ให้มีการเก็บวัตถุดิบเอาไว้มากและนานเกินไป และบริหารให้สินค้าที่ผลิตได้มีการขายออกไปโดยไม่เก็บไว้ที่คลังสินค้ามากเกินไป หากจะวัดว่ามีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีมาช่วยในการบริหารพบว่าถ้าเป็นข้อมูลกลุ่มของงบการเงินใช้ในการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 10 และข้อมูลกลุ่มรายงานต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 20 ที่เหลืออีกร้อยละ 70 จะบริหารงานโดยใช้ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริงภายในกิจการ และพิจารณาสภาพเศรษฐกิจเพื่อประกอบการตัดสินใจ และพบว่าผู้บริหารไม่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากที่มีการจัดทำในปัจจุบัน และผู้บริหารยังมีความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่สนับสนุนให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับ SMEs ว่าเห็นด้วยอย่างมากเพราะการที่ภาครัฐเข้ามาสนับสนุนน่าจะเป็นการพัฒนาซอฟต์แวร์ที่ดี เหมาะกับธุรกิจ SMEs ทุกประเภทจริงๆ รวมถึงราคาไม่สูง เหมาะกับกิจการของไทย และการบริการหลังการขายก็น่าจะดี และหากมีการผลักดันให้มีการผลิตซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจ SMEs ได้จริงก็สนใจจะซื้อและใช้บริการจากผู้ผลิตซอฟต์แวร์ในประเทศไทย แต่ต้องขอให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและมีการสาธิตการใช้งานให้ชมด้วยก็จะดีมากเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ และสำหรับหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีและนำ

ข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการบริหารงานในลักษณะต่างๆ ผู้บริหารก็เห็นด้วยกับโครงการนี้ว่าเป็นโครงการที่ดี แต่ด้วยความที่เป็นกิจการขนาดเล็กและคิดว่าข้อมูลที่จัดทำขึ้นเพียงพอแล้วต่อการบริหารงานและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด จึงไม่สนใจจะเข้าร่วมโครงการอบรมดังกล่าว

2. ธุรกิจผลิตปุ๋ยชีวภาพ จ. นครพนม

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการพบว่าผู้บริหารมีนโยบายในการวางระบบบัญชีให้ดีขึ้นตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการจึงมีการนำระบบคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้เพื่อให้เป็นรากฐานที่ดีในการขยายหรือพัฒนากิจการให้เติบโตต่อไป โดยพิจารณาในแง่ของความสะดวก และรวดเร็วในการจัดทำบัญชี ถึงจะมีค่าใช้จ่ายสูงไปบ้างในช่วงแรกที่ติดตั้งระบบแต่ในระยะยาวผู้บริหารก็คิดว่าน่าจะคุ้มทุน และผู้บริหารก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชีโดยพิจารณาจากตัวแทนจำหน่ายมีทีมงานขายที่ดีมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชีโดยละเอียดและมีบริการหลังการขายที่ดีด้วย ซอฟต์แวร์บัญชียุคนี้ต้องเหมาะกับธุรกิจผลิต ใช้งานง่าย ราคาไม่สูง และควรมีศูนย์บริการใกล้ๆ และมีพนักงานที่เชี่ยวชาญพอที่จะให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาได้ โดยไม่ต้องส่งเข้าศูนย์บริการในกรุงเทพมหานคร และพบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจากมากไปน้อยเรียงตามลำดับดังนี้ การส่งเสริมการตลาด ผลผลิต ราคา และการจัดจำหน่าย ในส่วนของข้อมูลทางการเงินบัญชีพบว่าผู้บริหารมีการใช้งบการเงินเพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินกับปีก่อนเพื่อวางแผนบริหารให้ดีขึ้นในปีต่อไป ในส่วนของรายงานวิเคราะห์งบการเงินก็ทำให้ทราบว่ากิจการมีปัญหาในด้านใดบ้าง จะได้วางแผนแก้ไขได้ตรงประเด็น มีการใช้รายงานการวิเคราะห์ผลต่างเพื่อควบคุมทางด้านต้นทุนผลิต และวางแผนแก้ไขกับแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป และยังมีการใช้ประโยชน์จากรายงานการวิเคราะห์การขายเพื่อกระตุ้นและวางแผนการขายกับแผนการขาย รายงานการวิเคราะห์การซื้อเพื่อวางแผนและควบคุมไม่ให้เกิดการจัดซื้อวัตถุดิบมากเกินไป และรายงานการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไรเพื่อหาจุดคุ้มทุนและกำหนดราคาขายที่เหมาะสม หากจะวัดว่ามีการใช้ข้อมูลทางการเงินมาช่วยในการบริหารพบว่าถ้าเป็นข้อมูลกลุ่มของงบการเงินใช้ในการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 10 และข้อมูลกลุ่มรายงานต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 40 ที่เหลืออีกร้อยละ 50 จะบริหารงานโดยใช้ประสบการณ์ รายงานสรุปผลการทำงานจากแผนต่างๆ และพิจารณาภาพเศรษฐกิจเพื่อประกอบการตัดสินใจ และพบว่าผู้บริหารไม่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากที่มีการจัดทำในปัจจุบัน และผู้บริหารยังมีความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่สนับสนุนให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับ SMEs ว่าเห็นด้วยอย่างมากที่ภาครัฐเข้ามาสนับสนุนเพื่อให้ธุรกิจ SMEs ได้มีโอกาสใช้ซอฟต์แวร์ที่มีมาตรฐาน มีการรับรองจากภาครัฐ และหากมีการผลักดันให้มีการผลิตซอฟต์แวร์บัญชี

ที่เหมาะสมกับธุรกิจ SMEs ได้จริงก็สนใจจะซื้อและใช้บริการจากผู้ผลิตซอฟต์แวร์ในประเทศไทย แต่ต้องขอให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและมีการสาธิตการใช้งานให้ชมด้วยก็จะดีมาก และสำหรับหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีและนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการบริหารงานในลักษณะต่างๆ ผู้บริหารก็เห็นด้วยกับโครงการนี้ว่าเป็นโครงการที่ดีเพราะบางครั้งบริษัทที่เปิดดำเนินการมาไม่นาน ผู้บริหารก็อาจยังมีประสบการณ์ในการบริหารงานมาน้อย อาจทำให้ตกหล่นในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีบางอย่างที่อาจเป็นประโยชน์ในการบริหารงานก็ได้ ซึ่งผู้บริหารมีความสนใจในโครงการอบรมดังกล่าวโดยจะจัดส่งฝ่ายบัญชีไปร่วมอบรมเพื่อนำความรู้มาพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นและอาจมีรายงานใหม่ๆ มานำเสนอให้ฝ่ายบริหารได้นำไปใช้ประโยชน์ได้ แต่อยากให้มาจัดอบรมที่จังหวัดเพราะถ้าจัดที่อื่นคงไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมด้วย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 3

1. ธุรกิจผลิตผ้า จ. ขอนแก่น

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการพบว่าผู้บริหารต้องการให้มีระบบเชื่อมโยงข้อมูลในแต่ละแผนกเข้าด้วยกัน เพื่อให้การดำเนินงานในกิจการเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว ลดปริมาณเอกสาร และได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ทันเวลา ดังนั้นจึงมีการนำระบบคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการ เมื่อนำมาใช้จริงก็มีประโยชน์ในแง่ของความสะดวก รวดเร็วในการทำงานมากกว่าระบบมือ แต่ก็มีปัญหาเนื่องจากสำนักงานและโรงงานตั้งอยู่ห่างกันไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ ยังต้องใช้การส่งเอกสารระหว่างกันทำให้ล่าช้า สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และอาจมีเอกสารตกค้างได้ และผู้บริหารก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชีโดยพิจารณาจากการบริการหลังการขายที่ดี มีการรับประกันคุณภาพของซอฟต์แวร์บัญชี และตัวแทนจำหน่ายควรมีการแนะนำเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชีหรือมีตัวอย่างมาให้ทดลองใช้งาน รวมถึงความน่าเชื่อถือของตัวแทนจำหน่ายและศูนย์บริการ ต้องซื้อสต็อกต่อลูกค้า ให้บริการอย่างจริงใจ ไม่เอาเปรียบ และพบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจากมากไปน้อยเรียงตามลำดับดังนี้ ผลกระทบ การส่งเสริมการตลาด การจัดจำหน่าย และราคา ในส่วนของข้อมูลทางการบัญชีพบว่าผู้บริหารมีการใช้งบดุล และงบกำไรขาดทุนนำมาเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์แนวโน้ม 5 ปีย้อนหลังว่าเป็นอย่างไร โดยการมองภาพรวม และนำงบกระแสเงินสดมาวิเคราะห์เพื่อพิจารณาการนำเงินทุนไปใช้ให้สอดคล้องกับแหล่งที่มาของเงินทุน ในส่วนของงบประมาณเนื่องจากสินค้าของบริษัทเป็น Mass Product ดังนั้นงบประมาณจึงมีส่วนสำคัญมากในการประเมินผล การวางแผน ควบคุม และตัดสินใจ เพราะถ้าไม่มีงบประมาณก็ทำให้บริษัทไม่

มีเป้าหมายในการดำเนินงาน จึงใช้งบประมาณเป็นตัวควบคุมการดำเนินงานนั้นเอง ในส่วนของ รายงานวิเคราะห์งบการเงินก็ทำให้ทราบว่ากิจการมีปัญหาในด้านใดบ้าง จะได้วางแผนแก้ไขได้ตรง ประเด็น ในส่วนของรายงานต้นทุนก็มีความสำคัญ หากมีรายงานบ่งชี้ว่าต้นทุนทางด้านเพิ่มขึ้น ผิดปกติในหน่วยผลิตเท่าเดิมก็ต้องริบหาสาเหตุและทำการแก้ไขเพราะปัญหาเรื่องต้นทุนเป็นปัญหา ใหญ่สำหรับธุรกิจผลิต ส่วนรายงานอื่นๆ ที่ใช้ในการบริหารงานก็มีรายงานการวิเคราะห์การขาย รายงานการวิเคราะห์การซื้อ รายงานการเคลื่อนไหวของสินค้าคงเหลือ และรายงานการวิเคราะห์ ต้นทุน-ปริมาณ-กำไร เพื่อพิจารณาจุดคุ้มทุนไม่ให้ผลิตมากเกินไปซึ่งจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดีต่อ กิจการ หากจะวัดว่ามีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีมาช่วยในการบริหารพบว่าถ้าเป็นข้อมูลกลุ่มของงบ การเงินใช้ในการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 30 และข้อมูลกลุ่มรายงานต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 70 และพบว่า ผู้บริหารไม่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากที่มีการจัดทำในปัจจุบัน และผู้บริหารยังมีความเห็นเกี่ยวกับ หน่วยงานที่สนับสนุนให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับ SMEs ว่าเห็นด้วยอย่างมากที่ภาครัฐจะ ผลักดันให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจผลิต ซึ่งการผลิตโดยคนไทยก็จะทำให้ราคา ไม่สูงมาก และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเหมือนระบบ ERP ได้จะดีมากเพราะจะได้ช่วยในการ เชื่อมโยงข้อมูลได้ดี และหากมีการผลักดันให้มีการผลิตซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจ SMEs ได้จริงก็สนใจจะซื้อและใช้บริการจากผู้ผลิตซอฟต์แวร์ในประเทศไทย แต่ต้องเป็นซอฟต์แวร์บัญชีที่ ดีและตรงตามความต้องการจริงๆ และมีบริการหลังการขายที่ดีด้วย และสำหรับหน่วยงานที่ให้ ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีและนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการบริหารงานใน ลักษณะต่างๆ ผู้บริหารก็เห็นด้วยกับโครงการนี้ว่าเป็นโครงการที่ดีเพราะเป็นการให้ความรู้แก่บริษัท ในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีและอาจทำให้ทราบว่าจะต้องจัดทำข้อมูลใดเพิ่มเพื่อประโยชน์ใน การบริหารให้ครบถ้วนมากขึ้น ซึ่งผู้บริหารมีความสนใจในโครงการอบรมดังกล่าวแต่ต้องการทราบ ข้อมูลรายละเอียดก่อนเริ่มการอบรม เพราะส่วนใหญ่จะรู้หลังจากเข้าอบรม และส่วนใหญ่ผู้บรรยาย จะพูดในภาพรวม น่าจะจัดอบรมเฉพาะเรื่องนี้ไม่นำไปรวมกับเรื่องอื่นๆ เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน

2. ธุรกิจผลิตนม จ. ขอนแก่น

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการ กิจการ พบว่าผู้บริหารต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศในกิจการให้มีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากต้องการข้อมูล ที่ถูกต้อง แม่นยำที่ใช้ในการบริหารงาน อีกทั้งข้อมูลยังมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปเสนอขอ สินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ รวมถึงสร้างความน่าเชื่อถือกับคู่ค้าเพราะคู่ค้าทั้งหมดของกิจการมีการ นำระบบคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการเช่นกัน โดยการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการ กิจการช่วยให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วน ทันเวลา พิจารณาในแง่ของประโยชน์มากกว่าข้อจำกัด

ถึงแม้ค่าใช้จ่ายในการลงทุนด้านซอฟต์แวร์บัญชีจะค่อนข้างสูงแต่ในระยะยาวแล้วจะมีประโยชน์ทั้งในแง่การปฏิบัติงานภายในกิจการและภาพลักษณ์ของกิจการต่อบุคคลภายนอก และผู้บริหารก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชีโดยพิจารณาจากการจัดทำงานการเงินและรายงานต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารต้องการได้ หากเสนอรายงานได้ครบตามที่กฎหมายกำหนดก็จะดีมากเพราะปัจจุบันกิจการจะต้องจัดทำแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นเองเนื่องจากซอฟต์แวร์บัญชีที่ใช้ติดตั้งมานานดังนั้นรายงานที่ออกจากระบบจึงยังเป็นงบกำไรสุทธิ แต่เนื่องจากไม่มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นมากนักฝ่ายบัญชีจึงแก้ไขโดยการนำข้อมูลจากระบบมาจัดทำรูปแบบของงบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นโดยใช้โปรแกรม Excel อีกครั้งเพราะหากต้องปรับซอฟต์แวร์บัญชีใหม่ก็จะยุ่งยากในการจ้างพนักงานจากศูนย์บริการซอฟต์แวร์บัญชีมาจัดการให้ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่าย รวมถึงราคาของซอฟต์แวร์บัญชีต้องคุ้มค่ากับการลงทุน และพบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจากมากไปน้อยเรียงตามลำดับดังนี้ ผลกระทบ ราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่าย ในส่วนของข้อมูลทางการเงินบัญชีพบว่าผู้บริหารมีการใช้งบการเงินในการเปรียบเทียบกับปีก่อน เพื่อวิเคราะห์ว่ามีรายการบัญชีใดที่เปลี่ยนแปลงมากจากปีก่อน และจำเป็นต้องแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะวิเคราะห์ในส่วนงบรายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไร (ขาดทุน) เป็นหลัก ในส่วนของรายงานวิเคราะห์งบการเงินก็ทำให้ทราบว่ากิจการมีปัญหาในด้านใดบ้าง ในส่วนของรายงานต้นทุนใช้ในการควบคุมต้นทุน ส่วนรายงานอื่นๆ ก็ใช้รายงานการวิเคราะห์การขายเพื่อวางแผนการขายร่วมกับฝ่ายขาย และรายงานการเคลื่อนไหวของสินค้าคงเหลือเพื่อบริหารสินค้าไม่ให้เกิดการล้นสต็อกมากเกินไป และรายงานผลการดำเนินงานเพื่อพิจารณาการดำเนินงานทั้งบริษัทเพื่อวางแผนพัฒนาการดำเนินงานให้ดีขึ้น หากจะวัดว่ามีการใช้ข้อมูลทางการเงินช่วยในการบริหารพบว่าถ้าเป็นข้อมูลกลุ่มของงบการเงินใช้ในการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 20 และข้อมูลกลุ่มรายงานต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 40 ที่เหลืออีกร้อยละ 40 จะบริหารงานโดยใช้ประสบการณ์ ความคิดเห็นจากการประชุมกับผู้จัดการแผนกต่างๆ และพิจารณาสภาพเศรษฐกิจเพื่อประกอบการตัดสินใจ และพบว่าผู้บริหารไม่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากที่มีการจัดทำในปัจจุบัน และผู้บริหารยังมีความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่สนับสนุนให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับ SMEs ว่าเห็นด้วยอย่างมากที่ภาครัฐจะผลักดันให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจผลิต เพราะปัจจุบันซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจผลิต และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งองค์กรเข้าด้วยกันนั้นมีราคาค่อนข้างสูง ซึ่งทางกิจการก็ต้องการซอฟต์แวร์บัญชีแบบนั้นแต่ยังไม่สามารถลงทุนในระบบ ERP ได้ และที่มีระบบ ERP ที่พัฒนาโดยคนไทยก็ยังไม่แน่ใจว่าจะตรงตามความต้องการหรือไม่ จึงยังไม่กล้าเปลี่ยนไปใช้ซอฟต์แวร์บัญชีใหม่ และหากมีการผลักดันให้มีการผลิตซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจ SMEs ได้จริงก็สนใจจะซื้อและใช้บริการจากผู้ผลิตซอฟต์แวร์ในประเทศไทยถ้าหน่วยงานภาครัฐให้การรับรอง และซอฟต์แวร์บัญชีเหมาะสมกับธุรกิจผลิต

จริงๆ และสำหรับหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีและนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการบริหารงานในลักษณะต่างๆ ผู้บริหารก็เห็นด้วยกับโครงการนี้ว่าเป็นโครงการที่ดีเพราะต้องยอมรับว่าการใช้ข้อมูลในการบริหารงานก็จะใช้ข้อมูลแบบเดิมๆ ที่เคยจัดทำมา ซึ่งการเข้ารับการอบรมอาจทำให้ทราบว่าข้อมูลที่จำเป็นในการบริหารงานอาจมีมากกว่าที่ใช้ในปัจจุบัน ซึ่งผู้บริหารมีความสนใจในโครงการอบรมด้วยตัวเอง และส่งพนักงานฝ่ายบัญชีเข้าอบรมด้วย แต่ต้องการให้เป็นการอบรมเฉพาะเรื่องนี้จริงๆ เพราะถ้าอบรมหลายเรื่องรวมกันจะทำให้พูดในแต่ละเรื่องอย่างกว้างๆ ก็จะได้ประโยชน์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่มที่ 1

1. ธุรกิจผลิตสิ่งพิมพ์ จ. นครราชสีมา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการพบว่าผู้บริหารต้องการให้การจัดทำบัญชีเป็นระบบเพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลซึ่งมีผลต่อการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน โดยการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้นั้นพิจารณาในแง่ของความสะดวกในการทำงาน จัดทำงบการเงินได้ง่ายขึ้น รวดเร็ว และทันเวลา สามารถเรียกดูข้อมูลทางการบัญชีของกิจการได้ทันที และผู้บริหารก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชีโดยพิจารณาจากราคาและศูนย์บริการเป็นหลัก รวมถึงการใช้งานง่าย ตรงตามความต้องการ รองรับภาษาไทย และหากจัดทำรายงานได้หลายรูปแบบมากกว่านี้ก็จะดีเพราะซอฟต์แวร์บัญชีที่ใช้ในปัจจุบันจัดทำรายงานได้น้อยเกินไป และพบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจากมากไปน้อยเรียงตามลำดับดังนี้ ผลผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ในส่วนของข้อมูลทางการบัญชีพบว่าผู้บริหารมีการใช้งบกำไรขาดทุนเพื่อวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายเพื่อวางแผนและบริหารให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็พยายามลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง ในส่วนของรายงานวิเคราะห์งบการเงินก็ทำให้ทราบว่ากิจการมีปัญหาในด้านใดบ้าง ในส่วนของรายงานอื่นๆ ใช้รายงานการวิเคราะห์การขาย รายงานการวิเคราะห์อายุลูกหนี้ รายงานการวิเคราะห์การซื้อ และรายงานการวิเคราะห์อายุเจ้าหนี้ เพื่อให้การขายและการรับชำระเงินจากลูกหนี้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการจ่ายชำระแก่เจ้าหนี้ต้องควบคุมให้จ่ายตรงตามกำหนดเพื่อรักษาความเชื่อมั่นระหว่างคู่ค้า หากจะวัดว่ามีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีมาช่วยในการบริหารพบว่าถ้าเป็นข้อมูลกลุ่มของงบการเงินใช้ในการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 10 และข้อมูลกลุ่มรายงานต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 30 ที่เหลืออีกร้อยละ 60 จะบริหารงานโดยใช้ประสบการณ์ ความคิดเห็นจากการประชุมกับผู้จัดการแผนกต่างๆ และพิจารณาสภาพเศรษฐกิจเพื่อประกอบการตัดสินใจ และพบว่าผู้บริหารไม่ต้องการข้อมูล

เพิ่มเติมจากที่มีการจัดทำในปัจจุบัน และผู้บริหารยังมีความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่สนับสนุนให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับ SMEs ว่าเห็นด้วยอย่างมากเพราะจะมีซอฟต์แวร์ดีๆ ที่ผลิตได้ในประเทศไทยและมีการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐ และหากมีการผลักดันให้มีการผลิตซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจ SMEs ได้จริงก็สนใจจะซื้อและใช้บริการจากผู้ผลิตซอฟต์แวร์ในประเทศไทย ถ้าซอฟต์แวร์บัญชีเหมาะสมและราคาสมเหตุสมผลก็สนใจจะทดลองใช้และถ้าเหมาะกับกิจการก็ยินดีจะเปลี่ยนเพราะซอฟต์แวร์บัญชีที่ใช้ในปัจจุบันยังจัดทำรายงานได้น้อยเกินไป และสำหรับหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการเงินบัญชีและนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการบริหารงานในลักษณะต่างๆ ผู้บริหารก็เห็นด้วยกับโครงการนี้ว่าเป็นโครงการที่ดี เหมาะกับผู้บริหารที่ไม่ได้จบการศึกษามาทางด้านบริหารหรือบัญชีโดยตรง ซึ่งจะไม่ทราบว่าจะต้องจัดทำข้อมูลใดบ้างเพื่อใช้ในการบริหาร แต่จะใช้ตามประสบการณ์ที่เคยใช้ข้อมูลแบบเดิมๆ ที่ฝ่ายบัญชีจัดทำให้อาจจะมีข้อมูลทางการเงินบัญชีอื่นๆ ที่มีประโยชน์ต่อการบริหารงานมากกว่าที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็ได้ เพียงแต่ยังไม่รู้และข้อมูลที่มีอยู่ก็ยังใช้ในการบริหารงานได้ ซึ่งผู้บริหารมีความสนใจในโครงการอบรม หากไม่เสียค่าใช้จ่ายจะดีมาก และส่วนใหญ่เห็นมีการจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ กว่าครึ่งจะรู้ข่าวก็ปิดโครงการไปแล้ว

2. ธุรกิจผลิตแป้งจากมันสำปะหลังและเมล็ดสาธู จ. ชัยภูมิ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการพบว่าผู้บริหารต้องการวางระบบบัญชีให้ดีเพื่อรองรับการขยายกิจการในอนาคตได้จึงลงทุนในซอฟต์แวร์บัญชี และต้องการข้อมูลที่ถูกต้อง ทันเวลาด้วย โดยการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจะพิจารณาในแง่การประมวลผลได้รวดเร็ว นำเสนอรายงานได้ตรงตามต้องการ ประหยัดเวลาในการทำงาน ลดจำนวนพนักงานบัญชีลงได้ และสามารถตรวจสอบได้ง่าย แต่เนื่องจากกิจการตั้งอยู่ในจังหวัดที่ไม่มีศูนย์บริการของซอฟต์แวร์บัญชีที่กิจการใช้ และในพื้นที่หาผู้ที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชีได้ยาก เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชีจึงต้องใช้เวลาในการแก้ไข ทำให้การทำงานสะดุด แต่ก็คิดว่าการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีมาประโยชน์กับกิจการมาก และผู้บริหารก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชีโดยพิจารณาจากการที่ซอฟต์แวร์บัญชีสามารถทำงานบนวินโดวส์ได้เพราะเป็นโปรแกรมพื้นฐานที่ใช้ในการกิจการ ต้องเหมาะสมกับธุรกิจผลิต มีระบบควบคุมเพื่อให้การประมวลผลถูกต้อง ครบถ้วน และพบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจากมากไปน้อยเรียงตามลำดับดังนี้ ผลผลิต ราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่าย ในส่วนของข้อมูลทางการเงินพบว่าผู้บริหารมีการใช้งบดุล และงบกำไรขาดทุนเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี เพื่อวิเคราะห์ภาพรวมว่ากิจการมีปัญหาในด้านใดบ้างจะได้วางแผน

แก้ไขต่อไป แต่ในส่วนของงบประมาณนั้นผู้บริหารมีความพยายามจะนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการบริหาร แต่เนื่องจากการติดตั้งไม่ครบทุกระบบทำให้การประมวลผลในส่วนของงบประมาณนั้นทำได้เพียงบางส่วน บางส่วนต้องใช้โปรแกรม Excel ช่วยในการจัดทำจึงทำให้ฝ่ายบริหารยังไม่มั่นใจในความถูกต้องของข้อมูลมากนักจึงยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลในส่วนของงบประมาณอย่างจริงจัง ส่วนรายงานต้นทุนจะใช้ในการวางแผน ควบคุมเพื่อบริหารต้นทุนให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ส่วนรายงานอื่นๆ ใช้รายงานการวิเคราะห์อายุลูกหนี้เพื่อวางแผนในการเรียกเก็บเงินจากลูกค้าให้ได้มากที่สุดแม้จะค้างมานาน และพยายามไม่ให้มีลูกหนี้ค้างเกินกำหนดชำระเงินอีก ใช้รายงานการเคลื่อนไหวของสินค้าคงเหลือเพื่อควบคุมไม่ให้มีสินค้าค้างในคลังสินค้านาน และรายงานการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไร เพื่อให้ทราบปริมาณที่ควรผลิต ทำให้ไม่ต้องผลิตสินค้ามากเกินไป หากจะวัดว่ามีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีมาช่วยในการบริหารพบว่าถ้าเป็นข้อมูลกลุ่มของงบการเงินใช้ในการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 20 และข้อมูลกลุ่มรายงานต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 20 ที่เหลืออีกร้อยละ 60 จะบริหารงานโดยใช้ประสบการณ์ และพิจารณาสภาพเศรษฐกิจเพื่อประกอบการตัดสินใจ และพบว่าผู้บริหารยังต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากที่มีการจัดทำในปัจจุบันคือต้องการข้อมูลด้านงบประมาณต่างๆ เพราะสามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการควบคุมการปฏิบัติงานได้ และผู้บริหารยังมีความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่สนับสนุนให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับ SMEs ว่าเห็นด้วยอย่างมากเพราะการที่ภาครัฐเข้ามาสนับสนุนการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีให้ผลิตได้ในประเทศไทยจะราคาถูกกว่าของต่างประเทศ ตรงตามความต้องการ และเป็นไปตามกฎหมายของประเทศไทย และหากมีการผลักดันให้มีการผลิตซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจ SMEs ได้จริงก็สนใจจะซื้อและใช้บริการจากผู้ผลิตซอฟต์แวร์ในประเทศไทยซึ่งมีความเหมาะสมและคุ้มค่ากับการลงทุน และสำหรับหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีและนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการบริหารงานในลักษณะต่างๆ ผู้บริหารก็เห็นด้วยกับโครงการนี้ว่าเป็นโครงการที่ดีเพราะผู้บริหารต้องการทราบว่าธุรกิจผลิตควรต้องจัดทำข้อมูลทางการบัญชีอะไรบ้างนอกเหนือจากงบการเงินที่ต้องจัดทำตามกฎหมาย เพื่อใช้ในการบริหารนอกเหนือจากที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งผู้บริหารมีความสนใจในโครงการอบรม แต่เนื่องจากกิจการตั้งอยู่ในจังหวัดที่ไม่ใช่ศูนย์กลางทางธุรกิจจึงไม่ค่อยมีการจัดโครงการอบรมที่มีประโยชน์เช่นนี้ การเดินทางไปอบรมที่อื่นก็ไม่สะดวก ต้องการให้มาจัดในพื้นที่บ้าง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่มที่ 2

1. ธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป จ. ศรีสะเกษ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการพบว่าผู้บริหารมีนโยบายในการนำระบบคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้เพราะมีคุณค่าในต่างประเทศจึงต้องการเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กิจการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และการมีภาพลักษณ์ที่ดีกับบุคคลภายนอกโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับทางกรมสรรพากร โดยผู้บริหารพิจารณาในแง่ของการที่ซอฟต์แวร์บัญชีช่วยในการจัดทำข้อมูลได้ถูกต้อง รวดเร็ว สามารถตรวจสอบความผิดพลาดได้ง่ายขึ้น ทำให้งบการเงินมีความน่าเชื่อถือ แต่เนื่องซอฟต์แวร์บัญชีมีปัญหาจึงทำให้ใช้งานในบางระบบงานไม่ได้ ในส่วนของรายงานต้นทุนยังต้องจัดทำเองโดยใช้โปรแกรม Excel จึงต้องการซอฟต์แวร์ที่พัฒนาระบบงานต้นทุนที่มีความสมบูรณ์กว่านี้ และผู้บริหารก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชีโดยพิจารณาจากราคาเป็นสำคัญ แต่ก็ต้องการซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจผลิตและมีระบบงานที่สมบูรณ์ด้วย และพบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจากมากไปน้อยเรียงตามลำดับดังนี้ ราคา ผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่าย ในส่วนของข้อมูลทางการบัญชีพบว่าผู้บริหารมีการใช้งบกำไรขาดทุนเพื่อเปรียบเทียบกำไร(ขาดทุน)ที่เกิดขึ้นเพื่อวางแผนให้ได้กำไรเพิ่มมากขึ้น และงบกระแสเงินสดใช้ในการวางแผนการบริหารเงินสด ใช้รายงานต้นทุนเพื่อบริหารต้นทุนในสถานะที่เศรษฐกิจไม่ดี ปริมาณการสั่งซื้อก็ลดลง ในส่วนรายงานอื่นๆ ใช้รายงานการวิเคราะห์อายุลูกหนี้เพื่อวางแผนเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ รายงานการวิเคราะห์อายุเจ้าหนี้เพื่อบริหารให้มีเงินหมุนเวียนในกิจการนานที่สุดแต่ละขณะเดียวกันก็ต้องไม่จ่ายชำระเจ้าหนี้ช้าเกินกำหนดด้วย และรายงานการเคลื่อนไหวของสินค้าคงเหลือเพื่อวางแผนและควบคุมไม่ให้มีสินค้าคงเหลือในคลังมากเกินไป หากจะวัดว่ามีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีมาช่วยในการบริหารพบว่าถ้าเป็นข้อมูลกลุ่มของงบการเงินใช้ในการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 20 และข้อมูลกลุ่มรายงานต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 20 ที่เหลืออีกร้อยละ 60 จะบริหารงานโดยใช้ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกกิจการ ใช้ความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ควบคู่กับการบริหารต้นทุนให้ได้มากที่สุด และพิจารณาสภาพเศรษฐกิจเพื่อประกอบการตัดสินใจด้วย และพบว่าผู้บริหารยังต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากที่มีการจัดทำในปัจจุบันคือต้องการรายงานการวิเคราะห์งบการเงินเพิ่มเติมเพื่อจะได้มองเห็นปัญหาในแต่ละส่วนของกิจการได้มากขึ้น และผู้บริหารยังมีความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่สนับสนุนให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับ SMEs ว่าเห็นด้วยอย่างมากเพราะกิจการเองก็ต้องการซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมกับธุรกิจผลิต ราคาไม่สูงเกินไป และยังสามารถรับรองจากหน่วยงานภาครัฐเช่น กรมสรรพากร ก็จะดีมาก และหากมีการผลักดันให้มีการ

ผลิตซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจ SMEs ได้จริงก็สนใจจะซื้อและใช้บริการจากผู้ผลิตซอฟต์แวร์ในประเทศไทยเพราะซอฟต์แวร์บัญชีที่ใช้ในปัจจุบันก็ไม่ครบทุกระบบงานเพราะถ้าติดตั้งครบทุกระบบจะราคาสูงมาก และสำหรับหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการเงินบัญชีและนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการบริหารงานในลักษณะต่างๆ ผู้บริหารก็เห็นด้วยกับโครงการนี้ว่าเป็นโครงการที่ดีเพราะผู้บริหารที่ใช้เพียงประสบการณ์ที่อาจจะมีมากก็จริง แต่มีความรู้ด้านบริหารเล็กน้อยมาบริหารงานก็อาจจะมีปัญหาในระยะยาวได้ ถ้ามีหน่วยงานที่เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ก็จะทำให้ทราบว่าต้องจัดทำข้อมูลอะไรบ้าง และนำไปใช้ในการบริหารงานได้อย่างไร ซึ่งผู้บริหารมีความสนใจในโครงการอบรม หากมีโครงการดีๆ มาจัดในพื้นที่ก็จะเป็นการดี

2. ธุรกิจผลิตคอนกรีตและผลิตภัณฑ์จากคอนกรีต

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการกิจการพบว่าผู้บริหารมีแนวคิดในการนำระบบคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้เพราะต้องการข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ รวมถึงเป็นความร่วมมือกันระหว่างคู่ค้าด้วย โดยผู้บริหารพิจารณาในแง่ของการทำงานที่สะดวก รวดเร็วพร้อมด้วย และผู้บริหารก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซอฟต์แวร์บัญชีโดยพิจารณาจากความเหมาะสมของซอฟต์แวร์บัญชีกับธุรกิจผลิต ราคาไม่สูงเกินไป มีส่วนลดให้ และมีช่วงเวลาให้ทดลองใช้ฟรี และตัวแทนจำหน่ายต้องมีความรู้ในการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีอย่างมากเพื่อมาอบรมการใช้งานให้กับลูกค้าได้อย่างละเอียด และพบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีจากมากไปน้อยเรียงตามลำดับดังนี้ ผลผลิต ราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่าย ในส่วนของข้อมูลทางการเงินพบว่าผู้บริหารมีการใช้งบกำไรขาดทุนเพื่อเปรียบเทียบรายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไร(ขาดทุน)กับปีก่อนเพื่อวางแผนให้ได้กำไรเพิ่มขึ้น ในส่วนของรายงานอื่นๆ ใช้รายงานวิเคราะห์การขายเพื่อวางแผนในการทำตลาดและเพิ่มยอดขายให้ได้ หากจะวัดว่ามีการใช้ข้อมูลทางการเงินช่วยในการบริหารพบว่าถ้าเป็นข้อมูลกลุ่มของงบการเงินใช้ในการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 10 และข้อมูลกลุ่มรายงานต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 10 ที่เหลืออีกร้อยละ 80 จะบริหารงานโดยใช้ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกกิจการ รวมถึงสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันเพื่อประกอบการตัดสินใจด้วย และพบว่าผู้บริหารไม่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากที่มีการจัดทำในปัจจุบัน และผู้บริหารยังมีความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่สนับสนุนให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีสำหรับ SMEs ว่าเห็นด้วยอย่างมากเพราะการหาซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับกิจการและใช้งานง่ายนั้นทำได้ยากมาก ยิ่งหน่วยงานภาครัฐเข้ามาให้การสนับสนุนก็จะเป็นการดี และหากมีการผลักดันให้มีการผลิตซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจ SMEs ได้จริงก็สนใจจะซื้อและใช้บริการจากผู้ผลิตซอฟต์แวร์ในประเทศไทย แต่ต้องมีการให้ทดลองใช้ฟรีก่อน และต้องมีพนักงานให้บริการ

หลังการขายที่มีความรู้และเชี่ยวชาญเพื่อให้คำแนะนำและแก้ปัญหาให้ลูกค้าได้ และสำหรับหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีและนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการบริหารงานในลักษณะต่างๆ ผู้บริหารก็เห็นด้วยกับโครงการนี้ว่าเป็นโครงการที่ดี โดยเฉพาะสำหรับเจ้าของกิจการหรือผู้บริหารที่ไม่ได้เรียนด้านการบริหารมาโดยตรงแต่ใช้ประสบการณ์ในการบริหารงานมาโดยตลอด ซึ่งในช่วงที่เกิดปัญหาเศรษฐกิจการใช้ประสบการณ์ในการบริหารอย่างเดียวน่าจะไม่พอ ถ้าได้รับการอบรมเพิ่มเติมอาจทำให้ทราบว่าต้องใช้ข้อมูลทางการบัญชีอะไรบ้างมาช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผู้บริหารมีความสนใจในโครงการอบรม แต่ต้องการให้จัดอบรมสำหรับกิจการขนาดเล็กหรือกิจการที่เป็นลักษณะของห้างหุ้นส่วนไม่ใช่กิจการขนาดใหญ่หรือบริษัทจำกัด เพื่อจะได้ความรู้ที่เหมาะสมกับกิจการและนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ภาคผนวก ง

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ โครงการปริญญาโท การบัญชีภาคพิเศษ คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาค
การผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาเลือกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ น้อยกว่า 31 ปี

☐ 31-40 ปี

☐ 41-50 ปี

☐ 51-60 ปี

☐ มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3 – 6

☐ ปวช. ปวส. สาขา (โปรดระบุ).....

☐ปริญญาตรี สาขา (โปรดระบุ).....

☐ สูงกว่าปริญญาตรี สาขา (โปรด

ระบุ).....

4. ประสบการณ์ทำงาน

☐ ไม่เคยมีประสบการณ์ทำงาน

☐ 1-5 ปี

☐ 6-10 ปี

☐ 11-15 ปี

☐ 16-20 ปี

☐ 21 ปีขึ้นไป

5. ประเภทของธุรกิจ

☐ เจ้าของคนเดียว

☐ ห้างหุ้นส่วนจำกัด

☐ บริษัทจำกัด

☐ บริษัทจำกัด (มหาชน)

6. ตำแหน่งงาน

☐ ผู้จัดการทั่วไป/ผู้ประกอบการ

☐ ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ความรู้ด้านบัญชีบริหาร

- ☐ มีความรู้ และเคยได้รับการอบรมด้านบัญชีบริหารเพิ่มเติม
- ☐ มีความรู้ แต่ไม่เคยได้รับการอบรมด้านบัญชีบริหารเพิ่มเติม
- ☐ ไม่มีความรู้ แต่เคยได้รับการอบรมด้านบัญชีบริหารเพิ่มเติม
- ☐ ไม่มีความรู้ และไม่เคยได้รับการอบรมด้านบัญชีบริหารเพิ่มเติม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกิจการ

กรุณาเลือกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

8. ขนาดของกิจการ

- ☐ ขนาดย่อม (จำนวนจ้างงานไม่เกิน 50 คนหรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินไม่เกิน 50 ล้านบาท)
- ☐ ขนาดกลางค่อนข้างเล็ก (จำนวนจ้างงาน 51-100 คนหรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินมากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท)
- ☐ ขนาดกลางค่อนข้างใหญ่ (จำนวนจ้างงาน 101-200 คนหรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินมากกว่า 100 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท)

9. ประเภทของตลาด (ลูกค้า)

- ☐ ตลาดภายในประเทศ ☐ ตลาดภายนอกประเทศ
- ☐ ตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ

10. จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ.....ปี

11. จำนวนปีที่กิจการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการจัดทำบัญชี.....ปี

12. การแบ่งที่ตั้งของกิจการตามการแบ่งพื้นที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดตามเกณฑ์ของกรมส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

- ☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (กลุ่มที่ 1) ประกอบด้วยจังหวัดอุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย และเลย
- ☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (กลุ่มที่ 2) ประกอบด้วยจังหวัดมุกดาหาร สกลนคร นครพนม และกาฬสินธุ์
- ☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (กลุ่มที่ 3) ประกอบด้วยจังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด
- ☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (กลุ่มที่ 1) ประกอบด้วยจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์ และบุรีรัมย์

☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (กลุ่มที่ 2) ประกอบด้วยจังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี

ส่วนที่ 3 ซอฟต์แวร์บัญชีของกิจการ

กรุณาเลือกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

13. ซอฟต์แวร์บัญชีที่กิจการนำมาใช้

☐ พัฒนาขึ้นเองหรือจ้างโปรแกรมเมอร์เขียนโปรแกรมให้เฉพาะ

☐ โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป (โปรดระบุชื่อโปรแกรม).....

14. ต้นทุนที่กิจการลงทุนในซอฟต์แวร์บัญชี

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท

☐ 10,000-20,000 บาท

☐ 20,001-30,000 บาท

☐ 30,001-40,000 บาท

☐ 40,001-50,000 บาท

☐ 50,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชี

กรุณาเลือกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงตามความเห็นของท่าน โดยกำหนดให้ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นดังนี้คือ 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ				
	5	4	3	2	1
15. ด้านผลิตภัณฑ์					
15.1 คุณภาพ (Quality) : ใช้งานง่าย มีความยืดหยุ่น รองรับการขยายตัวของรายการค้าหรือกิจการในอนาคตได้					
15.2 ออกแบบ (Design) : รองรับได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทำงานบน Windows ได้ สามารถจัดทำงบการเงินและรายงานเฉพาะในแต่ละระบบบัญชีที่ผู้บริหารต้องการได้					
15.3 คุณลักษณะ (Features) : มีบัญชีแยกประเภทและสมุดรายวันครบถ้วน เหมาะกับขนาดและประเภทของกิจการ และมีระบบที่รองรับการผ่านรายการที่กิจการสามารถเลือกให้เหมาะสมกับรายการบัญชีนั้นๆ มีหลักฐานในการตรวจสอบการบันทึกบัญชี มีระบบควบคุมการนำเข้า การประมวลผลและผลลัพธ์เพื่อให้สารสนเทศทางการบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ มีการป้องกันการเข้าถึงข้อมูลและการสำรองข้อมูลเมื่อคอมพิวเตอร์ขัดข้อง					

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ				
	5	4	3	2	1
15.4 บริการ (Service) : มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้งานซอฟต์แวร์บัญชี การอัปเดต การบำรุงรักษา มีการจัดทำคู่มือการติดตั้งและคู่มือการใช้งานที่อ่านเข้าใจง่าย รวมถึงมีเมนูช่วยเหลือบนหน้าจอ มีบริการตอบคำถาม (Call Center) และมีบริการหลังการขายในกรณีที่ระบบเกิดมีปัญหาโดยมีพนักงานเข้ามาตรวจสอบและแก้ไขให้					
15.5 รับประกัน (Warranties) : มีการรับประกันการใช้งานหากไม่เป็นไปตามลักษณะที่ตกลงกันไว้ ต้องมีการแก้ไขให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเมื่อยังอยู่ในระยะประกัน					
16. ด้านราคา (Price)					
16.1 ราคาสินค้าในรายการ (Price List) : มีให้เลือกหลายราคาตามคุณลักษณะของซอฟต์แวร์บัญชีที่กิจการต้องการเพื่อให้คุ้มค่าในการลงทุน					
16.2 ระยะเวลาการชำระเงิน (Payment Period) : ช่วงเวลาการชำระค่าติดตั้งและค่าซอฟต์แวร์บัญชีสอดคล้องกับระยะเวลาดังแต่เริ่มติดตั้งจนสามารถใช้งานได้					
16.3 เงื่อนไขในการให้สินเชื่อ (Credit Term) : สามารถเลือกจ่ายชำระเป็นงวดๆ ได้ ตามเงื่อนไขที่ตกลงกันระหว่างผู้จำหน่ายกับกิจการ ผู้จำหน่ายมีนโยบายในการให้สินเชื่อกับกิจการในการซื้อซอฟต์แวร์บัญชี					
16.4 ส่วนลด (Discounts) : มีส่วนลดพิเศษให้จากราคาเต็ม					
16.5 ส่วนยอมให้ (Allowance) : การมีส่วนยอมให้คือการลดราคาทีนอกเหนือจากส่วนลดการค้าเพื่อเป็นการส่งเสริมการตลาด					
17. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)					
17.1 การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion) : ผู้จำหน่ายหรือซอฟต์แวร์เข้าสั้จัดทำตัวอย่าง (Demo) ของซอฟต์แวร์บัญชีเพื่อให้กิจการทดลองใช้ก่อนตัดสินใจซื้อ					

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี	ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ				
	5	4	3	2	1
17.2 การโฆษณา (Advertising) : มีโฆษณาคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชีผ่านสื่อต่างๆ ทำให้กิจการทราบข้อมูลของซอฟต์แวร์ได้ง่าย					
17.3 การใช้หน่วยงานขาย (Sales Force) : การให้ข้อมูลโดยละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติของซอฟต์แวร์บัญชี เพื่อเพิ่มการตัดสินใจซื้อ					
17.4 การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) : ผู้จำหน่ายหรือซอฟต์แวร์เข้าสัจกิจกรรมร่วมกับกิจการเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือต่อกิจการ และเป็นการแนะนำสินค้าให้เป็นที่รู้จัก					
17.5 การตลาดทางตรง (Direct Marketing) : มีการจัดส่งพนักงานขายมาให้คำแนะนำหรือสาธิตการใช้งานซอฟต์แวร์บัญชีให้กิจการถึงที่เพื่อความสะดวกของกิจการ					
18. การจัดจำหน่าย(Place)					
18.1 ช่องทางจำหน่าย (Channels) : สามารถรับข้อมูลและสั่งซื้อได้หลายทางเพื่อความสะดวกของกิจการ					
18.2 ท่าเลที่ตั้ง (Locations) : มีศูนย์บริการหรือตัวแทนจำหน่ายกระจายตามพื้นที่ที่กิจการสามารถติดต่อได้ง่าย เมื่อมีปัญหาในการใช้งานและจำเป็นต้องเรียกพนักงานมาตรวจเช็คให้					
18.3 การเลือกคนกลาง (Assortment): ตัวแทนจำหน่ายต้องมีความน่าเชื่อถือในเรื่องของการให้บริการและความซื่อสัตย์					
18.4 การจัดส่ง (Transport): มีความสะดวกและ/หรือ ระยะเวลาที่ใกล้ในการจัดส่งซอฟต์แวร์บัญชี เช่น กิจการสามารถ Download ซอฟต์แวร์ได้จาก Web Site ของบริษัทผู้จำหน่ายโดย กิจการจะได้ Password เฉพาะที่จะสามารถเข้าไป Download ได้ หรือซอฟต์แวร์บัญชีถูกจัดส่งไปให้กิจการจากตัวแทนจำหน่ายที่ตั้งอยู่ในเขตใกล้ๆ					

ส่วนที่ 5 การนำซอฟต์แวร์บัญชีไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี

กรุณาเลือกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

กิจกรรมการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีในด้านการบัญชีการเงิน (Financial Accounting) ดังต่อไปนี้
โดยใช้ซอฟต์แวร์บัญชีหรือไม่

ข้อมูลทางการเงิน	ใช่	ไม่ใช่	กรณี ไม่ใช่ โปรดระบุเหตุผล
19. งบดุล			
20. งบกำไรขาดทุน			
21. งบกำไรสะสม			
22. งบกระแสเงินสด			
23. งบประกอบงบกำไรขาดทุน			
23.1 งบต้นทุนการผลิต			
23.2 งบต้นทุนขาย			

24. กิจกรรมใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในระบบงานย่อย (Module) ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ระบบบัญชีเจ้าหนี้	☐ ระบบบัญชีลูกหนี้
☐ ระบบบัญชีสินค้าคงคลัง	☐ ระบบบัญชีเงินสด, เงินฝากธนาคาร
☐ ระบบบัญชีซื้อ	☐ ระบบบัญชีขาย
☐ ระบบบัญชีสินทรัพย์ถาวร	☐ ระบบบัญชีเงินเดือน
☐ ระบบบัญชีต้นทุน	☐ ระบบบัญชีแยกประเภท
☐ ระบบบัญชีงบประมาณ	☐ ระบบอื่นๆ (โปรดระบุ).....

กิจกรรมการจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีในด้านการบัญชีบริหาร (Managerial Accounting) ดังต่อไปนี้
โดยใช้ซอฟต์แวร์บัญชีหรือไม่

ข้อมูลทางการเงิน	ใช่	ไม่ใช่	กรณี ไม่ใช่ โปรดระบุเหตุผล
25. งบประมาณดำเนินงาน (Operational Budgets)			
25.1 งบประมาณขาย (Sales Budget)			
25.2 งบประมาณการผลิต (Production Budget)			

ข้อมูลทางการเงิน	ใช่	ไม่ใช่	กรณี ไม่ใช่ โปรดระบุเหตุผล
25.3 งบประมาณสินค้าคงเหลือ (Ending Inventory Budget)			
25.4 งบประมาณวัตถุดิบทางตรง (Direct Material Budget)			
25.5 งบประมาณแรงงานทางตรง (Direct Labor Budget)			
25.6 งบประมาณค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead Budget)			
25.7 งบประมาณค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน (Operating Expense Budget)			
25.8 งบประมาณเงินสด (Cash Budget)			
26. งบประมาณการเงิน (Budgets Financial Statements)			
26.1 งบประมาณงบกำไรขาดทุน (Budgeted Income Statement)			
26.2 งบประมาณงบดุล (Budgeted Balance Sheet)			
26.3 งบประมาณงบกระแสเงินสด (Budgeted Statement of Cash Flows)			
26.4 งบประมาณจ่ายลงทุน (Capital Budgeting)			
27. รายงานการวิเคราะห์งบการเงิน			
27.1 การวิเคราะห์สภาพคล่อง			
27.2 การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร			
27.3 การวิเคราะห์ความสามารถในการบริหารทรัพย์สิน			

ข้อมูลทางการเงิน	ใช่	ไม่ใช่	กรณี ไม่ใช่ โปรดระบุเหตุผล
27.4 การวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาว			
28. รายงานการวิเคราะห์การขาย			
29. รายงานการวิเคราะห์อายุลูกหนี้			
30. รายงานการชำระหนี้จากลูกหนี้			
31. รายงานการวิเคราะห์การซื้อ			
32. รายงานการวิเคราะห์อายุเจ้าหนี้			
33. รายงานการรับ-จ่ายสินค้าคงเหลือ			
34. รายงานสินค้าเสื่อมสภาพ			
35. รายงานการเคลื่อนไหวของสินค้าคงเหลือ			
36. รายงานการซื้อ-ขายสินทรัพย์ถาวร			
37. รายงานทะเบียนสินทรัพย์ถาวร และค่าเสื่อมราคา			
38. รายงานเงินเดือนและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย			
39. รายงานการประเมินผลประสิทธิภาพของพนักงาน			
40. รายงานต้นทุน			
40.1 รายงานวัตถุดิบทางตรง (Direct Material)			
40.2 รายงานแรงงานทางตรง (Direct Labor)			
40.3 รายงานค่าใช้จ่ายในการผลิต (Factory Overhead Cost)			
40.4 รายงานการวิเคราะห์ผลต่าง (Variance Analysis)			
41. รายงานผลการดำเนินงาน (Performance Report)			

ข้อมูลทางการเงิน	ใช่	ไม่ใช่	กรณี ไม่ใช่ โปรดระบุเหตุผล
42. รายงานการวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไร (Cost-Volume-Profit Analysis) จุดคุ้มทุน และการกำหนดราคาขาย			
43. รายงานการวิเคราะห์โครงการลงทุน			

44. ระบบต้นทุนที่กิจการเลือกใช้ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ระบบต้นทุนช่วง (Process Costing System)
☐ ระบบต้นทุนงาน (Job Order Costing System)

45. วิธีการเกี่ยวกับต้นทุนที่กิจการเลือกใช้เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ประเมินผล (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ต้นทุนจริง (Actual Cost) ☐ ต้นทุนปกติ (Normal Cost)
☐ ต้นทุนมาตรฐาน (Standard Cost) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

46. วิธีการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ต้นทุนเต็ม (Full Absorption Costing) ☐ ต้นทุนผันแปร (Variable Costing)
☐ ต้นทุนกิจกรรม (Activity Based Cost) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

47. วิธีคิดต้นทุนวัตถุดิบเข้าการผลิต (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เข้าก่อนออกก่อน (FIFO) ☐ ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average)
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

48. แนวคิดในการวัดผลการดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณ

- ☐ งบประมาณยืดหยุ่น (Flexible Budget) ☐ งบประมาณคงที่ (Static Budget)
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

49. วิธีการที่กิจการใช้ในการวิเคราะห์โครงการลงทุน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Method)
☐ วิธีอัตราผลตอบแทนทางบัญชี (Accounting Rate of Return Method)
☐ วิธีค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method)
☐ วิธีอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return Method)
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

50. เทคนิคทางการบัญชีบริหารอื่นๆ ที่กิจการใช้ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ การทำงานแบบทันเวลาพอดี (Just-in-Time: JIT)
- ☐ การบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management: TQM)
- ☐ การบริหารฐานกิจกรรม (Activity-Based Management: ABM)
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

51. คุณลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีที่กิจการต้องการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจและช่วยในการตัดสินใจของฝ่ายบริหารได้ (Relevance)
- ☐ ข้อมูลทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ (Timeliness)
- ☐ ข้อมูลสั้นกะทัดรัด เข้าใจง่าย ตรงประเด็น (Understandability)
- ☐ ข้อมูลที่จัดทำขึ้นต้องมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากเกินไปประโยชน์ที่ได้รับ (Cost Effectiveness)

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชี

กรุณาเลือกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงตามความเห็นของท่าน โดยกำหนดให้ระดับที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นเป็นดังนี้ คือ 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด

ประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้	เห็นด้วยในระดับ				
	5	4	3	2	1
52. ข้อมูลทางการบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน					
53. สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีมาช่วยในการตัดสินใจได้ทันเวลา					
54. สามารถจัดทำข้อมูลทางการบัญชีได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานและทำงานได้เร็วกว่าระบบมือ					
55. ทำให้งานมีระบบ และสามารถตรวจสอบได้ง่าย					
56. ช่วยลดความเบื่อหน่ายในการทำงานและทำให้งานบัญชีที่มีความยุ่งยากนั้นง่ายขึ้น					
57. ลดต้นทุนในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเช่น ลดจำนวนพนักงานบัญชีและลดปริมาณกระดาษ เป็นต้น และคุ้มค่ากับการลงทุน					
58. ลดปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและสถานที่ในการจัดเก็บเอกสารและรายงานทางการบัญชีต่างๆ					

อุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้	เห็นด้วยในระดับ				
	5	4	3	2	1
59. บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการทำงานโดยใช้ซอฟต์แวร์บัญชี					
60. โปรแกรมไม่สมบูรณ์ทำให้การประมวลผลข้อมูลทางการบัญชีเกิดการผิดพลาดได้					
61. ซอฟต์แวร์บัญชีไม่เหมาะสมกับขนาดหรือประเภทของกิจการทำให้ลงทุนแล้วไม่คุ้มค่า					
62. เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานผู้ใช้งานไม่สามารถแก้ไขเองได้ เพราะคู่มือการใช้งานเข้าใจยากหรือไม่มีเมนูช่วยเหลือบนหน้าจอ					
63. ขั้นตอนในการทำงานด้วยซอฟต์แวร์บัญชีซับซ้อน ใช้งานยาก					
64. รูปแบบของเอกสารหรือรายงานทางบัญชีที่จัดทำไม่เป็นไปตามที่ต้องการ					
65. ซอฟต์แวร์บัญชีไม่มีความยืดหยุ่น เช่น ไม่สามารถทำงานบน Windows หรือไม่สามารถรองรับจำนวนรายการค้าที่เพิ่มขึ้นหรือการขยายกิจการได้ เป็นต้น					

ข้อมูลเพิ่มเติม (ถ้ามี)

66. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ หรืออาจจะตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

66.1 ด้านผลิตภัณฑ์

.....

.....

.....

66.2 ด้านราคา

.....

.....

.....

66.3 ด้านการส่งเสริมการขาย

.....

.....

66.4 ด้านการจัดจำหน่าย

.....

.....

.....

67. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์และอุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการทำ ข้อมูลทางการเงินบัญชี

67.1 ประโยชน์จากการนำซอฟต์แวร์บัญชี

.....

.....

.....

67.2 อุปสรรคจากการนำซอฟต์แวร์บัญชี

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก จ
แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเด็นการสัมภาษณ์ มีดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารที่ตอบแบบสัมภาษณ์

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร..... ปี

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับซอฟต์แวร์บัญชี

1. การนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการ

1.1 ท่านมีนโยบายหรือแนวคิดในการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ในการอย่างไร เช่น ต้องการให้กิจการมีความน่าเชื่อถือในแง่ของข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีจึงมีการนำคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์บัญชีเข้ามาใช้ในการ เป็นต้น

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 ในแง่ของผู้บริหาร ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ซอฟต์แวร์บัญชีในการอย่างไร เช่น พิจารณาในแง่ของความสะดวก รวดเร็ว หรือมองว่ามีค่าใช้จ่ายสูง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ซอฟต์แวร์บัญชี

- รายงานการวิเคราะห์ทางการเงิน.....

.....

.....

.....

.....

- รายงานต้นทุน.....

.....

.....

.....

.....

- รายงานอื่นๆ.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ในการบริหารงานท่านใช้ข้อมูลกลุ่มงบการเงินเช่น งบดุล และงบกำไรขาดทุน เป็นต้น คิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ และข้อมูลกลุ่มรายงานต่างๆ เช่น งบประมาณดำเนินงาน งบประมาณการเงิน และรายงานการวิเคราะห์ทางการเงิน เป็นต้น คิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ท่านต้องการข้อมูลบัญชีในลักษณะอื่นอีกหรือไม่เพิ่มเติมจากที่ได้จัดทำขึ้นในปัจจุบัน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการในกิจการ

.....

.....

.....

.....

.....

4. หากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์สำหรับธุรกิจ SME เช่น สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (SIPA) ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานนี้หรือไม่ และหากหน่วยงานดังกล่าวสามารถผลักดันให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์บัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจ SME ท่านสนใจจะซื้อซอฟต์แวร์บัญชีและบริการจากผู้ผลิตในประเทศที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานดังกล่าวหรือไม่

.....

.....

.....

.....

5. หน่วยงานที่เข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีเพื่อใช้ในการบริหารงานในลักษณะต่างๆ

5.1 หากมีหน่วยงานที่เข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีเพื่อใช้ในการบริหารงานในลักษณะต่างๆ เช่น หน่วยงานที่ร่วมมือกันระหว่างสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และธนาคารกสิกรไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยที่มีการจัดแผนกเพื่อดูแลลูกค้าที่เป็นธุรกิจ SME โดยเฉพาะ ซึ่งในแต่ละปีจะมีการจัดโครงการอบรมดังกล่าวให้ธุรกิจ SME ที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกกับ สสว. หรือที่เป็นลูกค้าของธนาคาร ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลบัญชีและการนำข้อมูลบัญชีไปใช้ในการบริหารในลักษณะต่างๆ

.....

.....

.....

.....

5.2 ท่านสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการอบรมนี้หรือส่งเจ้าหน้าที่ของบริษัทที่เกี่ยวข้องการจัดทำและใช้ข้อมูลการบัญชีเข้าร่วมโครงการอบรมนี้หรือไม่

.....

.....

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวจุฑามาศ ชัยศิริถาวรกุล
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 14 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดขอนแก่น
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดิน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน